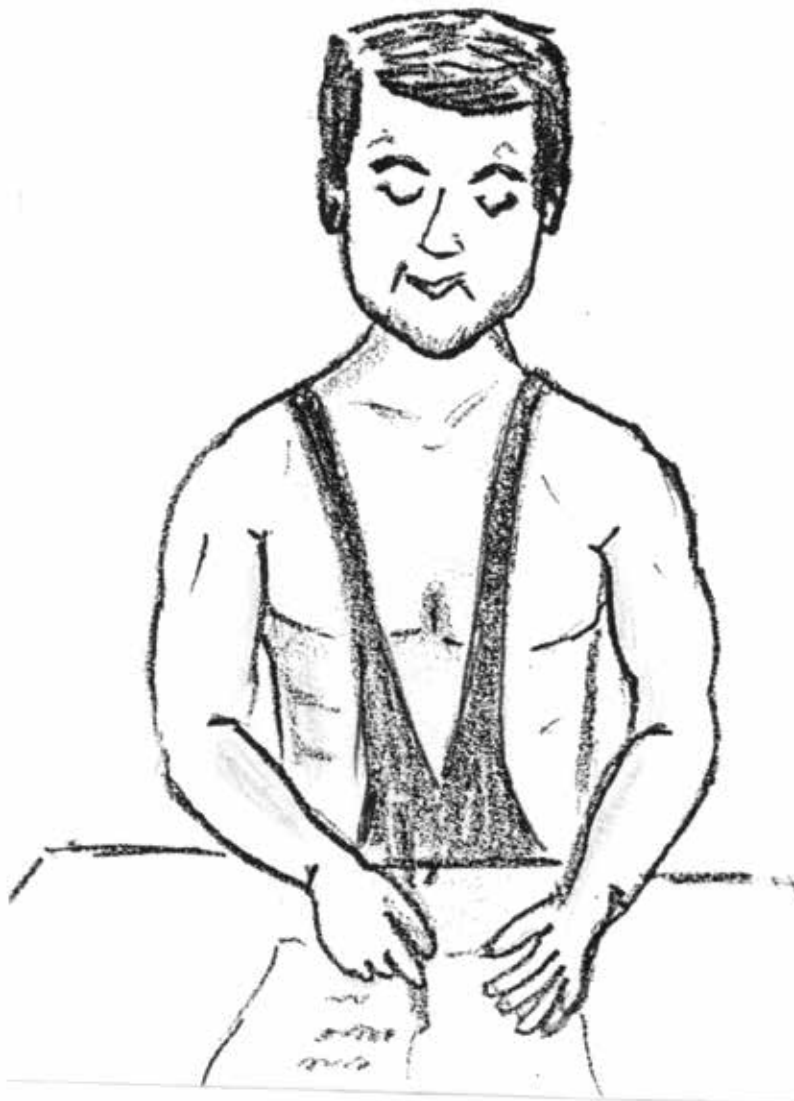

töitä, touhua ja tohotusta.....

Elämä on parasta huumetta.....

**Järjestökone
Hannu Kiminkinen**

Teksti:	Hannu Kiminkinen
Taitto:	Hannu Kiminkinen ja Anna Tkachenko
Etukannen kuva:	Varkauden Urheiluseurat ry:n arkisto
Takakannen kuva:	vanhempien kuva-albumista
Tämän sivun piirros:	Heikki Lientola
1. sivun piirroskuva:	katutaiteilija Tallinnassa
Muut kuvat:	lähes kakki omia tai perheen otoksia, kuvateksteissä kuvaajien nimiä

Lukijalle – ainakin ihtelle

Tämä muistelmateos pohjautuu minun **Hannu Olavi Kiminkisen** korvien väliin digitoituihin tietoihin, kuva-arkistoihini, omiin ja liikunta- ja urheilutoimintoihini kohdentuneiden organisaatioiden arkistoihin, sekä kavereiltani saatuihin jämeränpuoleisiin tarkennuksiin. Joidenkin tietojen tarkentamisiin Googlen hakupalvelu on ollut todella kova sana!

Sysäys kirjoittamiseen napsahti, kun ensimmäisen urheiluseurani Jyväskylän Nousun nykyinen puheenjohtaja **Olli Rosti** pyysi helmikuussa 2024 minulta tietoja ja kuvia Jyväskylän Kivistön Työväentalon vieressä olevasta pienestä painikämpästä. Tässä tilassa sain ensioppini ”tosiurheiluun”, kuten kreikkalais-roomalaisen painin edesmenneet 1956 Olympiavoittajat **Kyösti Lehtonen** ja ystäväni **Rauno Mäkinen** painia huumorimielessä ovat nimittäneet. Heidän mielestä kaikki muut lajit ovat liikuntakasvatusta.

Eläkepäivinä kirjoitustyö on tuonut myös työnarkomaaniksi kasvaneen liki 75 vuotiaan urheilutoimijan päiviin tarvittavaa sisältöä, eloa ja päivän piristystä. Kesällä 2024 käynnistyneet ”todeliset eläkepäivät?” ovat olleet minulle aika vahvan puoleista myrkkyä. On ollut uuden opetteluun aikaa, tekemättömänä on joinain päivinä ollut päällänsä ihan tuskanen olotila! Järjestökoneella ei ole ollut organisoitavaa! Ei ole myöskään entiseen malliin kännykkä kiekunut, eikä sähköposti laulanut! Mutta näinhän se varmaankin on lähes kaikilla eläkeläisillä?

Tässä opetuksessa pyrin hahmottamaan etenkin itselleni sitä, mitä olen vuosia saatossa tehnyt, missä olen onnistunut ja mikä on männy pahan puoleisesti mehtään?

Olen syventynyt tämän kirjoittamiseen pikku tarinoiden myötä asumiseeni, työpaikkoihini, koulunkäyntiini, mökkeilyyni, veneilyyni, muihin harrastuksiini, perhe elämäni, onnenkantamoi-siini, epäonnistumisiini, jne... Tarinat ovat ihan täysin toteen pohjautuvia, tosin niitä ei ole joka lauseen kohdalla kirjoitettu aivan puhtaalla Suomen kirjakielellä, on ollut päällänsä sellainen tutina, että kiinnostus lukemiseen ainakin minulla itsellä tulevana kiikkustuolivuosina lisääntyy, kun kirjoitusta aavistuksen värittelen.

Muutaman otsikon alle olen kirjannut aika vahvasti omia näkemyksiäni suomalaisesta liikunta-politiikasta. Mielestäni kunnallisella tasolla, eikä myöskään liikunta- ja urheilunjärjestötoimintojen päätösteossa ja himmeleiden rakentamisessa on todella tärkein perustaso – eli seurat lähes joka paikassa unohdettu. Näkemyksistäni ehket joku on eri mieltä ja sen myötä myös närkästynee sekä vetänee herneen nenäänsä? Vanahana miehenä olen sitä mieltä, että ennen kaikki oli paremmin - kunnat ja liitot sekä piirit tukivat seuratoimintoja, nyt on valitettavasti ihan toisin päin! Kaikki rahastavat seuroja, joten tästä syystä perheille tuupattujen laskujen summa jatkuvasti suurenee – ei ole varaa kokeilla useita eri lajeja, joten tämän vuoksi monipuolisuus kovasti kärsii.

Lisäksi näihin muistelmiin on lisätty vuonna 2022 Tarton maakunnan urheiluliiton 90-vuotis-juhlan kirjaan kirjoittamani teksti. Tämän yhteistyön toteutus on ollut minun juttu!

Yhtenä painopisteenä tekstin vääntämisessä on ollut liikunta- ja urheilutoimintaan liittyneet toimintani. Mitkä tämän hetken tutinan mukaan tulevat jatkumaan niin kauan kuin jalka edes aavistuksen nousee ja henki pihisee. Ilman näitä toimia en osaa elää, olen vuosien saatossa kasvanut organisaattoriksi.

Teoksen nimi **Järjestökone Hannu Kiminkinen** pohjautuu vuonna 2021 vankan painitaustan omaava toimittaja **Juhani Rintakummun** kirjoittamaan syntymäpäiväkirjoitukseen, mikä julkais-tiin Suomen Painiveteraanikerhon Yhdyslenkki lehdessä. Kun olen tätä teosta työstänyt, niin on mieleeni jonkun kerran pölähtänyt, että nimi voisi hyvin olla myös: Työnarkomaani Kiminkinen.

Kirjoitustyön ollessa loppusuoralla tietooni tupsahti, että tällaisen teoksen tuottamiseen olisi ollut koulutustilaisuuksia, mutta minun kohdalle sellaista ei ole napsahtanut. Tekstiä kuitenkin muutaman kuukauden aikana syntyi ihan kohtuullisesti.

Yleensä muistelmateosten kirjoittajina toimivat alan ammattimiehet tai -naiset. Tämä teksti on kuitenkin aivan kaikilta osin itse kirjoitettua. Siitä johtuneekin, että liian useassa kohdassa asiat on tullut räntättyä minä muodossa ja ihtekehukin pahasti paistaa. Lähinnä itselle päivieni piristeenä olenkin tämän tekstin tuottanut, ei ole ollut köyhän puoleisella miehellä varoja kirjoittajan palkkaamiseen.

On mielissäni siitä, että useiden aamupäivien on kirjoittamisen myötä tullut sisältöä, päivien piristystä ja tietokoneella tuottamani räntti on vääntynyt ainakin minua itseäni virkistäväksi. Monesta kohdasta teksti ei olisi väritynyt, jos päällänsä olisi kirjoituskoneaika. Ja kun minusta aika jättää, tässä onhan tässä tietoa mahdolliselle muistikirjoituksen vääntäjälle.

Suosittelen lukemaan suunpielet virneessä, eli kuten Keski-suomalaisessa heinäkuussa 2021 kirjoitettiin: *"Vau, mikä järjestö mies"* Lukijat voinevatkin huomata sen, että töitä olen paiskinut ja myös sen, että suuremmissa elämäntähtäyksissä olen ollut ONNEKAS, ja intoa lähes aina niin täynnä kuin ilimaa on ilimapaallossa.

Verkostoiduttaan, kiitetään ja kumarretaan!

Varkaus 29.12.2025 Hannu Kiminkinen

Nuoruuden aikaista luovuttua ja raatamista. Kuvassa Päijänteen rannalle Korpilahden Raidanlahden mökkimijöoseeni vuonna 1977 valmistunut (?) päärakenennus.

Isovanhempani

Isäni äiti oli 21.6.1908 Saarijärvellä syntynyt **Anja Aino Kiminkinen** (os. Möttönen, k. 14.10.1977) ja isä myös Saarijärvellä 2.3.1906 syntynyt **Taavetti Juhonpoika Kiminkinen**, joka kaatui sodassa 5.9.1941. Avioliittoon heidät oli vihitty 9.2.1929. Ja jo 2.6.1930 syntyi Pylkönmäellä heidän kolmilapsisen perheen toinen poika, isäni **Soini Antero**.

Mummoni rakkaana asiaparina eleli ja tämän myötä minun pappana oli 6.2.1885 syntynyt lupsakkaan rauhallinen **Vihtori Kiminkinen**, joka kuoli 21.7.1966 ja on haudattu samaan hautaan Pylkönmäelle kuin mummoni Anja. Hatarassa ja hämärässä muistissa on ollut se, että Vihtori olisi ollut ennen syntymääni sodassa kuolleen isoisäni veli. Onneksi pääsin tarkastamaan tämän asian hoteis-sani olevasta meidän sukupuun paksusta monistekirjasta. **Jaakko Hirvosen** tuottaman koosteen nimi on **Storckovius-suvun** sukupuu, missä on ensimmäiset kirjaukset jo vuodelta 1625.

Äitini äiti, eli toinen mummoni oli 14.5.1896 Multialla syntynyt **Edla Elisabet Davidintytär Kytönen** (os. Leppänen, k. 10.12.1976). Hänen miehensä oli **Aleksi Erkinpoika Kytönen** (s. Multialla 5.3.1888, k. 10.10.1954). Avioliittoon heidät oli vihitty 29.12.1914. Äitini **Hilkka Marjatta Kiminkinen** (os. Kytönen) syntyi heidän seitsemän henkiseen perheeseen nuorimmaisena lapsena Saarijärvellä 27.11.1929.

Vanhempieni isää, pappojani en ole koskaan tavannut. Isän isä oli kuollut ennen minun syntymää ja äidin isää en muista koskaan tavanneeni. Hän kuoli traagisesti liikenneonnettomuudessa, kun olin noin kolmen vuoden ikäinen.

Edla mummo ja poikani Tommi.

Suurehkon työläis- ja kaupunkilaisperheen poikalapsena oli varsinkin kesäisin mukava viettää päiviä heidän luonaan, töitä tehden. Muistot näiltä ajoilta ovat oikein mieluisia. Hyvin usein vieläkin mummot tulevat ihan ääneen puheissa mieleen ja myös se millaista elämä oli 1960-luvun alkupuolella, ei ollut kännyjä, eikä somea ja telkkarin töllöttäminenkin oli olemattoman vähäistä. Eikä muistini mukaan mummoilla vielä 60-luvun alkupuolella telkkareita ollutkaan.

*Anja mummo, isä Soini ja äiti Hilka
Päijänteellä paattini kyydissä.*

Lapsuuden aikainen perheeni

Isäni **Soinin** ja äitini **Hilkan** perheeseen syntyi heidän ollessa vielä nuoria pikavauhdilla kuusi lasta. Ensimmäinen tyttölapsi oli 27.11.1949 syntynyt **Aila Irmeli**, joka kuoli vajaan kuukauden ikäisenä jo 17.12.1949.

Minä **Hannu Olavi** tupsahdin maailmaan Saarijärven Mahlulla 20.7.1951. Ja jo vuoden päästä 12.11.1952 perheeseen ilmaantui myös Saarijärvellä **Rauno Tapani**. Toisen velipoikani **Jarmo Kalevin** vuoro oli syntyä 31.1.1954 (k. 23.4.2025).

Perheen tytöistä **Marja-Leena** näki päivän valon syntymällä Jyväskylässä 29.5.1956. Myös Jyväskylässä kaupunkilaistyttonä syntyi 9.5.1962 perheemme nuorin, tyttölapsi **Merja Maarit**.

Kiminkisiä Kivistöllä: Hannu, Rauno, Jarmo ja Marja-Leena, Merja ei ollut vielä syntynyt. Kuvassa oleva auto ei ole meidän perheen pirssi, isä Soinin ensimmäinen auto vasta sitten kun olimme jo aikuisiässä, otos omalla kameralla.

Alle kouluikäisinä meidän suurperheen lasten hoitaminen oli hoidettu siten, että vanhemmat tekivät Schaumanin sahalla vuorotyötä. Ja vuoron vaihtojen piti hoitua lasten kaitsemisen vuoksi todella sutjakkaasti!

Jyväskylän Tikassa asuessamme meillä oli muistaakseni aivan pienen ajan palkattuna lastenhoitaja ja Marja-Leena Kivistöllä asuessamme oli päässyt Jyväskylän kaupungin Aholaidan kunnalliseen päiväkotiin hoidettavaksi muutaman kuukauden ajaksi.

Isäni kuoli vaikean sairauden murtama Mäntsälässä 3.2.1996 ja äitini kuoli Helsingissä 20.1.2000. Molemmat on haudattu samaan hautaan Mäntsälässä.

Sukuvikana perheen perustaminen nuorena

Kiminkismäiseen tapaan perustin perheen myös hyvin nuorena. Ensimmäinen avioliitto solmittiin Lapualla 3.10.1949 syntyneen **Elma Kaisa Anneli Kiminkisen** (os. Ojala, k. 20.7.2013) kanssa 30.12.1972, yhteiseloä kesti Katiksi kutsutun naisen kanssa vuoden 1983 eroamiseen saakka, avioero virallistettiin Jyväskylällä raastuvanoikeudessa 28.1.1985.

Perheemme ensimmäinen lapsi **Tommi Kristian** näki päivän valon Jyväskylässä 21.10.1972. Tyttölapsi **Jenni Maarit** syntyi myös Jyväskylässä 8.5.1979.

Lapsenlapsia on siunaantunut siten, että Tommin jälkeläisiä ovat **Jenna** (s. 2003) ja **Toni** (s. 2011). Jenni on pyöräyttänyt maailmaan jääkiekkoilevat **Onnin** (s. 2004), **Nooan** (s. 2006) ja **Elmon** (s. 2010).

Tähän päivään (18.12.2024) mennessä lastenlapset eivät ole sukuumme vielä lapsia leiponeet.

Jyväskylän seurakunnan Halssilan kirkossa menin toisen kerran naimisiin, aika pikaisesti edellisen avioliiton eron virallistamisen jälkeen. Korvieni väliin, eikä mihinkään mappiin tai tiedostoon ei ole kirjautunut vihkimispäivää. Kirkossa yhtenä vihkitoitituksen todistajana toimi minun elämän käänteisiin useasti, suuresti ja oikein positiivisesti vaikuttanut ystäväni professori **Kalevi Olin** (k. 26.5.2023). Vaimoksi tupsahti **Sirpa Kaarina Kiminkinen** (ent. Harju, os. Kauranen, s. 4.9.1955). Lyhytkestoinen yhdessäelo päättyi pikaiseen eroamiseen, mikä virallistettiin Varkauden kihlakunnan oikeudessa 6.4.1989. Tästä liitosta siunauksena on 29.3.1985 Jyväskylässä syntynyt **Jukka-Pekka Kiminkinen**, hänen toimesta minulle ei ole ainakaan vielä (29.11.2015) ilmaantunut lapsenlapsia.

Kesämökin "väliaikaisella" sohvalla: Tommi, isä Hannu, sylissä Jukka-Pekka ja Jenni.

Nyt tätä ränttiä vääntäessä on päällänsä semmonen värinä ja tutina, että perhe-elämäni näyttäisi ehket vakiintuneen. Vuonna 1988 kaverikseni Kuopiosta Varkauteen muutti avovaimoni **Anna-Maija Piippo** (os. Hartikainen, s. 28.7.1953). Yhteiseloa ilman avioliittoa on kestänyt reippaasti yli kolmekymmentä vuotta. Elelemme yhteisessä kodissa omakotitalossa Varkaudessa, myös osittain kerrostaloasunnossa Viron Pärnussa ja tietenkin Korpilahdella olevalla vapaa-ajan asunnollani eläkepäiviä avoliitossa viettäen ihan nätisti, vielä *"koeajalla"*.

*Hane 50 v. aavistuksen riskissä kunnossa, 20.7.2001
syntymäpäivillä Anna-Maijan kanssa, kuva Vesa Moilanen.*

Syntyminen ja asuminen

Olen syntynyt 20. päivä heinäkuuta Saarijärven Mahlulla. Jostain kumman syystä minulle on iskostunut sellainen tieto, että synnytykseni olisi tapahtunut keisarileikkauksen turvin. Tästä asiasta minulla on kuitenkin todella suuret epäilykset, miten se tällä maalaishyllyllä olisi synnytys leikkauksen turvin ilman lasarettia onnistunut? Enkä pääse asiaa tätä asiaan tarkentamaan, kun vanhempani **Hilkka ja Soini Kiminkinen** ovat edesmenneitä ja sisarukseni ovat minua nuorempia!

Ensimmäinen muistikuva asumisesta on se, että asuimme jonkin aikaa Saarijärven Mahlulla, sitten saman kunnan Kolkalahdessa mummoni **Edla Kytösen** alivuokralaisena. Kolkalahden mummola oli minulle lapsuusvuosina oikein rakas kesänviettopaikka, matkasin sinne Jyväskylästä usein yksikseni linja-autolla ja viihdyin Edla mummon luona oikein hyvin. Hyvin usein muistelen nykyäänkin tätä aikaa. Ja mielessä on usein kova katkeruus siitä, kun hänen lapset möivät tämän pikkutilanrahan ahneudessa vielä hänen eläessään. Tästä paikasta olisi saatu meidän suvulle oikein oiva tukipaikka.

Kolkanlahdesta sitten siirryttiin asumaan äitini henkikirjoituksen mukaan Laukaaseen, mistä minulle ei ole tallentunut minkäänlaista muistikuvaa. Ja sitten vanhempien työn perässä silloiseen Jyväskylän maalaiskuntaan, hellahuoneeseen Jyväskylän eteläpuolelle Kekkolanmäelle, mistä sitten muutaman kuukauden asumisen jälkeen Tikkaan Schaumanin tehtaiden omistamaan työsuhdeasuntoon. Tässä vieläkin pystyssä olevassa talossa oli asunnot kahdelle perheelle. Nukuimme kesäisin talon vintillä, mikä oli osin purupohjainen. Vuonna 1957 vintillä syttyi tulitalo, minkä myötä minulla on ollut hengenlähtö todella lähellä. Muistissani on se, että hyppäsin toisen kerroksen ikkunasta alas vaatteiden ollessa tullessa, pihaan pölähti Skoda merkin ambulanssi, millä minut kuskattiin Keski-Suomen Keskussairaalaan. Täällä olin kolmisen viikkoa ja muistan sen, että kerran yritin sieltä tylsistyneenä karata. Toisena muistikuvana on se, kun mummoni Anja kävi minua katsomassa.

Tikasta muutettiin Jyväskylän toiselle puolelle, missä schamanilaisten asuntoja oli Kivistöllä kolmessa tiilisessä kasarmissa. Tästä on kerrottu tarkemmin tämän opuksen Nousu-osiossa.

Kivistön kasarmilla asuminen oli aika alkukantaista: ulkokäymälät ja kantovesi, vedenkanto vuorossa Merja.

Uhkana muutto Ruotsiin

Kivistöllä asumisen aikaan elettiin sellaista muuttoliikenteen aikaa, että suomalaisia matkasi suurin joukoin paremman elintason kiilto silmissä Ruotsiin. Sinne varmaankin perheeni olisi muuttanut, jos minä en olisi ollut tässä asiassa jarrumiehenä. Isä esitti hyvin vakavalla naamalla meille lapsukaisille, että muutetaan Ruotsiin. Tähän minä perheen vanhimpana, lähes yli-ikäisenä (12-13 v.) miehen alkuna tokaisin pikaisesti ja jämerän topakasti: *”siinähan muutatte, minä jään tänne painimaan ja pelaamaan pesäpalloa!”*. Siitä minulla ei ole muistikuvaa, mitä muita syitä tähän Ruotsiin muutossa on ollut esteenä. Vanhemmat ovat kuolleet ja sisarukseni olivat nuorempia ja tuskin tietävät asiasta mitään tai eivät ainakaan muista? Joten Ruotsissa en ole asunut! Perheemme estyneen Ruotsin muuton myötä Kiminkisen suurperheen elintaso ei paran-

tunut. Mutta mielestäni kuitenkin kitkuttaen ja ihan kohtuullisen hyvin pärjättiin. Vanhempani olivat kovia tekemään töitä, ahkerina eivät olleet muistini mukaan koskaan yhtään päivää työttömänä. Onkohan se niin, että olen perinyt ahkeruuteni vanhemmiltani?

Kivistöltä Kangasvuoden Halmekadulle

Kivistöltä sitten muutettiin Jyväskylän Halmekadulle suurperheisille valmistuneeseen kaupungin rakennuttamaan kerrostaloon. Halmekadun suuri viisihuoneinen asunto oli meille todellista luksusta suihkuineen ja sisävessoineen, joita asunnossa oli jopa kaksi. Painikaverini, ystäväni edesmenneen **Juhani Jaatisen** ihmettelyn aiheena meillä vieraillessa virtsahädässä oli kolmannen kerroksen ikkunasta ulos katsellessa: *"missä teidän vessa on, kun en näe missään."* Sisä vessat olivat myös hänelle aivan uutta ja ihmeellistä, elettiin vuotta 1965.

Halmekadulla pääsimme elämään ensimmäisen kerran nykyaikaisessa asunnossa. Kerran hyppäsin kilvoittelumielessä tämän talon katolta kyhäämääni lumikassaan, nuoruutta ja hurjuutta!

Ja sitten Suolahteen

Minun ja myös vanhempien työpaikka oli vuonna 1968 Valmetin Tourulan traktoritehtaalla, tuotannon Suolahteen siirtymisen myötä jouduimme perheemme kanssa muuttamaan vv. 1969 Sirkkaharjussa sijainneeseen tehtaan omistamaan kerrostaloon. Parempien palkkojen toivossa perheeni muutti parin Suolahden vuoden jälkeen armeijassa oloni aikaan eteläiseen Suomeen ja minä jäin elelemään yksin. Tämän myötä perhesuhteeni eivät ole tulleet oikein mallikkaasti hoidetuksi.

Kajaaniin armeijaan ja sitten Suolahden kautta Jyväskylään

Menin ensin vapaaehtoisena armeijaan Kajaaniin, sitten takaisin pari kuukaudeksi pikkukämppään Suolahteen, mistä sitten takaisin kotikaupungiksi kokemaani Jyväskylään. Jyväskylässä ensin nuorena poikamiehenä oli pari alivuokralaisasuntoa.

Kiminkisen suvun erityispiirteisiin on kautta aikojen kuulunut hyvin nuorena avioituminen, näin kävi myös minulle, menin naimisiin jo 20-vuotiaana. Vuonna 1971 muutin ensimmäisen vaimoni **Kaisa Kiminkisen** (os. Ojala) kanssa Hippoksen raviradan viereen Keskikadulle, mistä Nousukadulle.

Aravalainan turvin kolmen asunto-osakehuoneisto

Vuonna 1973 pääsimme asumaan Kangaslammen Laikuttajantielle seitsemänkymmenen neliön suuruisen kerrostaloasuntoon, mikä oli aravarahoitteinen. Tässä asuinkin vuoteen 1983 saakka, kunnes tuli paha ryppy rakkauteen ja väistämätön avioero oli edessä.

Kangaslammella asumisen aikaan ostimme vaimoni kanssa omakotitalon rakentamista varten silloisen Säynätsalon kunnan Muuratsalon saaren läntiseltä rinteeltä. Kävi kuitenkin niin, että tarvittavia lainoja emme saaneet. Perusteena päätösten tekijöillä oli se, kun meillä oli jo osakehuoneisto ja kesämökki. Onneksi kunta osti tontin takaisin. Tästä meni kymmenisen vuotta, kun seurakaverini SM-mitaleita myös painonnostossa haalinut mestaripainija **Risto Salopuro** kysyi, että Hannu voisitko lähteä minulle pariksi päiväksi Muuratsaloon laastia vääntämään. Risto oli pestautunut muurailemaan siellä omakotitalon päätyseiniä. Ja minähän lupasin, yhdessä töihin jo seuraavana aamuna lähdettiin. Oli siinä minulla suuresti ihmettelemistä kun paikalla päädyttiin, minä Ristolle: *"tämä läntti on ollut minun tontti, tähän piti rakentaa, mutta rahoitus ei onnistunut toivotulla tavalla."*

Takaisin Kivistölle

Työsuhteeni, mikä Valmetin kanssa kesti kuusitoista (16) vuotta mahdollisti sen, että sain Tourulan tehtaan vierestä kerrostalosta itselleni oikein kunnollisen vuokra-asunnon. Pikavauhdilla kainalooni tupsahti toiseksi vaimoksi **Sirpa Kiminkinen** (ent. Harju, os. Kauranen), jonka luokse muutin Kivistölle. Rivitaloasunto sijaitsi lähes samassa paikassa kuin tiilinen kasarmi, missä asuimme 1960 luvun alkuvuosina.

Rehelliseen Varkauteen

"Pakotetun" työkomennukseni myötä jouduin muuttamaan 31.8.1986 Varkauteen, missä oli tarkoitus saamani lupauksen elellä vain pari-kolme vuotta. Varkaudessa asuntona oli keskellä kaupunkia sijainnut EKA-yhtymän omistama hulppea yli 100 neliön suuruinen kerrostaloasunto. Tilassa oli jopa takka ja naapurirapussa sijaitsevaan työpaikkani toimistoon pääsi vintin kautta kävelemällä. Takassa paisteltiin makkaraa ja naukkailtiin limua ihteä kehuun mm. mestaripainijoiden **Thomas Johanssonin**, **Tapio Sipilän** ja **Juha Virtasen** kanssa.

Sorsakosken Teräksen paini on polkaistu käyntiin, tämän kunniaksi Kauppakadun asunnolla illalla takkamakkarat ja pienet pilsut, kuvassa mestaripainijat Tapio Sipilä, Thomas Johansson ja asunnon isäntä Hannu.

Omakotitalon osto Varkaudessa

1994 kesäkuussa ostimme ja muutimme avovaimoni **Anna-Maija Piipon** (os. Hartikainen) kanssa vanhahkoon omakotitaloon Varkauden Tykkitielle. Tämä muutto onkin ajoittain tuntunut oikein muikealta, työnarkomaani on kunnossa pitojen myötä saanut tarvittavaa puuhastelua. Anna-Maijan kanssa yhteiselo alkoi jo vuonna 1988, elellemme avoliitossa edelleen "koeajalla".

Vuokra-asunto Viron Pärnussa

Viimeiset kymmenkunta vuotta meillä on ollut kakkosasunto Viron Pärnussa, missä pyrimme elelemään vähintään viikon verran kuukaudessa. 50-neliöinen asunto on varustettu työpisteellä, mistä käsin huilipäivinä esille nousevan tarpeen mukaan olen hoidellut etäaskareina järjestöllisiä toimiani. Asuntomme sijaitsee Neuvostoliiton aikaan rakennetussa talossa ja on myöhemmin remontoitu aika kopsakasti kaksion omistajan toimesta. Itse olemme kalustaneet sen omia tarpeitamme varten. Vietämme vapaapäiviä aivan Pärnun hulppean hiekkarannan tuntumassa. Asunnon vartiointiin olen valjastanut joukon merimiehiä! **Arvauskisa:** kuinka monta merimiestä tähän vahtikomppaniaan on kuulunut 22.11.2025 tilanteen mukaan? Lähimmäksi arvanneelle tietäjälle on luvassa konjakkikahvit tai ainakin muistaminen iltarukouksessa? Maailman rauha on uhattuna, siksi kämpän vartijoina toimivien merimiesten määrä on kaiken aikaa lisääntymään päin.

Pärnun asunnon vartijoiksi hankin kirpputoreilta merimiehiä, hurahtaneen ukon uusi himoharrastus!

No mitä Pärnussa? Kävelyä, pyöräilyä, päiväunia, Viron ja Baltian liigojen koris- ja lentismatseja, kävelyä, pyöräilyä, päiväunia, jne..... Pärnussa "piilon vieressä" olen usein itsekseni viikon-parin kestoisia pätkiä. Olenkohan ihteäni piilossa? Levollista siellä kuitenkin on olla!

Kun on vanaha niin ei suoli aina toimi reippaasti? Siksi useamman tunnin kestoisilla kävely- ja pyöräilyreissuilla on Viron kesäpääkaupungin Pärnun WC-verkosto tullut oikein hyvin tutuksi. Talvella 2025 kaupunkiin tuli muutama vessa, joiden ovi aukeaa vain pankki- tai luottokorttia vilauttamalla. Onkin käynyt niin, että entisessä rupla- ja kopeekkakaupungissa pääsee korttia vilauttamalla velaksi kakille.

Kaupungin päättäjät ovat todenneet, että parkkimaksuilla saadaan Pärnun talous kukoistukseen. Lähes joka paikassa pysäköinnistä pitää maksaa, muutamassa paikassa kolikot ja kortti ei käy, parkkimaksu se onnistuu vain puhelinta vilauttamalla. Ja sehän ei ole minun juttu, kun päälänsä on pahan sorttinen känny-allergia. Onneksi asunnon pihassa pysäköinti on maksutonta ja päivittäinen kulkeminen hoituu pääsääntöisesti tallustaen tai fillarilla kiiruhtamalla.

Nyt viimeinen viritys Pärnussa minulla on siinä, kun olen tuppautumassa yhdessä nykyisen seuran liikuntavastaavan kanssa koordinoimaan Pärnun Suomi-Seuran liikuntatoimintoja. Ajatukseni on se, että seuran vireät liikuntatoiminnot vauhdittaisivat paikallisen veteraaniruuhelujärjestön kanssa toteutettavan yhteistyönturvien.

Paljon majaillaan myös Korpilahden mökillä

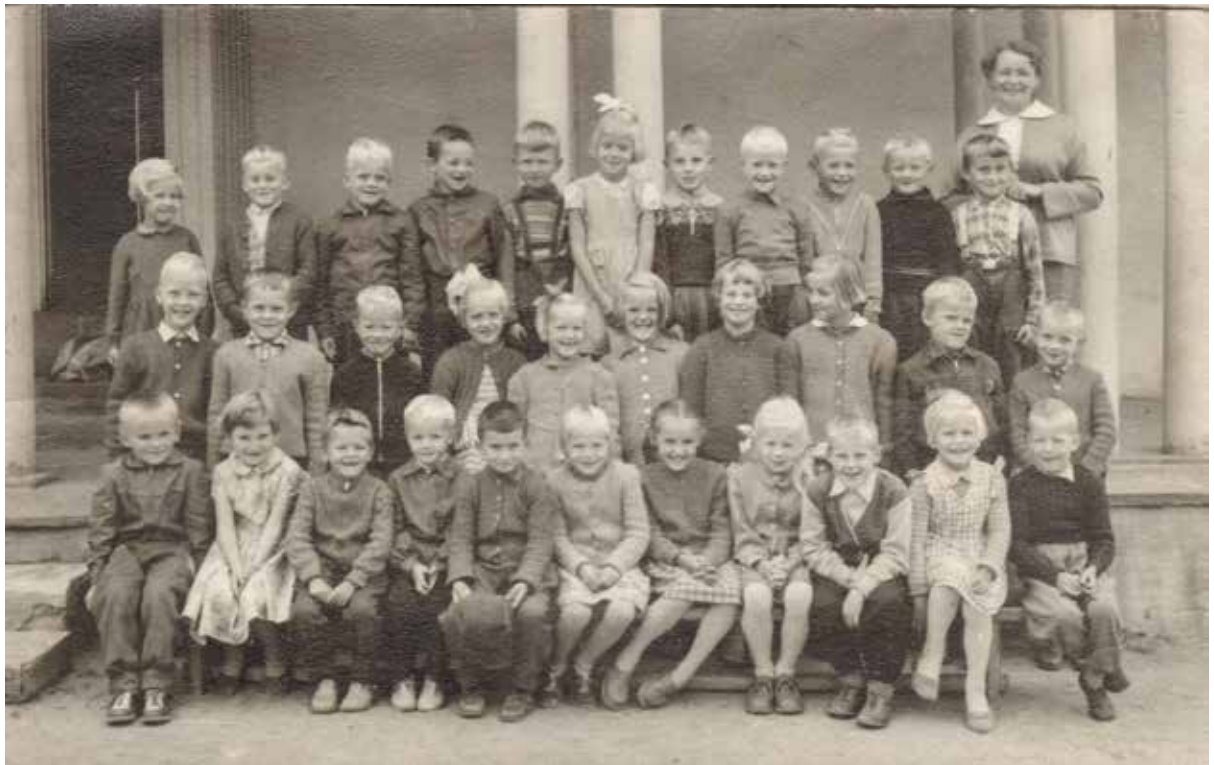
Omalukunsa on sitten se, että majailen hyvin paljon Korpilahden Raidanlahdessa olevalla mökillä. Minkä pystyyn pykäyksen käynnistin allekirjoittamalla Päijänteen rannalla sijaitsevasta tontista kauppakirjan lähes räkänokkana, jo vuoden 1973 lokakuussa. Mökilläkin on koneellistettu etätyöpiste, joten sieltä käsin järjestöhommia olen aika paljon jarrutellut. Mökkihomma onkin sitten tähän teokseen mielestäni niin tärkeää, että se on ihan oman räntin väarti.

Matikan opettaja myrkytti ja tappoi koulunkäyntini

Koulukäynti ei ole ollut minulla oikein mallikasta, vaan joiltain osin todellista myrkyä. Kummallista tässä on se, että olen kuitenkin pystynyt innostuneesti hoitamaan hyvin laaja-alaisia toimiani, joihin olen pyrkinyt tai minut on kutsuttu sekä valittu.

1957 alkoi kansakoulun tallaaminen Jyväskylän maalaiskunnan Tikassa, siellä olin opinahjossa vain syyslukukauden. Tästä ajasta muistojen syövereissä on se, kun koulun pihamaan keinussa kiikkuessa sain eräältä tyttölapselta maitopullostä päähäni. Onneksi pullo oli kuitenkin muovinen, ei tullut haavoja päähän eikä lasinsiruja keinun alle. Ainakin Tikan koulussa elettiin selaista aikaa, ettei kouluruokailua oltu järjestetty, vaan eväät repussa koululle piti repussa kiikuttaa.

Toisena muistonani Tikasta on kirjoittaminen. Osasin jonkun verran lukea ja kirjoittaa jo ennen koulunkäynnin aloittamista. Kirjoitustunnilla koulutunnilla väänsin lauseiden loppuun aika suuren neliönmuotoisen ruudun. Tämän kun naisopettaja huomasi, niin hän istui viereeni, otti lyijykynän käteensä ja painoi sillä pienen pisteen kirjoittamani lauseen loppuun. Tokaisi sitten minulle: *"Hannu näin tehdään piste."* Opin asian heti ja se olikin minun elämäni suurin anti Tikan koululta.

Koulukuva Tikasta, Hanne eturivissä vasemmalla.

Tikasta Tourulan koululle

Joulun aikaan perheemme muutti Jyväskylän toiselle puolelle Kivistölle, tämän myötä koulun käynti alkoi heti tammikuun alussa Jyväskylän kaupungin Tourulan koululla.

Kansakoulua kävinkin sitten kohtuullisen mallikkaasti neljännen luokan loppuun saakka Tourulassa, missä toisen koulurakennuksen tilalle on joitain vuosia sitten rakennettu asuin-kerrostalo. Kansankielellä puhuttiin Törölän koulusta, minkä aikaisista muistoista on parhaita välitunneilla koulualueen ympäri hiihtäminen ja keinussa kiikkuminen. Ikävänä muistona on kiikku- ja koulukaverini **Hilkka Kaipaisen** keinusta putoaminen ja hänen sairasautolla lasarettiin kiikuttaminen. Myöhemmin pitkään TUL:n Keski-Suomen piirin tarmokkaana toimistonhoitajana toimineesta Hilkasta tuli myöhemmin minun työkaveri. Karttakeppi on myös tältä kouluajalta muistoissa. Kerran puutöitä opettanut **Leevi Pöyhönen** kysyi napakasti koulukaveriltani **Monnilta**: ”*eikö sana kuulu?*” Vastauksena oli ”*kyllä kuuluu, mutta ei tehoa!*”. Tästä seurauksena oli se, että karttakeppi pojan persuuksille alkoi iloisesti heilahdella. 2000-luvun someaikaan tämä opettaja olisi ollut varmaankin todella kovilla, myrskyn silmässä? Ehkä linnaakin olisi tullut, tiä häntä?

Tourulan koulusta muistona on myös rottia vilisevät ulkovessat, tytöille ja pojille omansa, kolme kansilla varustettua reikää lautaseinän kummallakin puolella. Koulussa yli sata oppilasta, keskikaupungin sivistykseen vain parikilometriä, ne ulkokuuussit, pyyhkeinä joskus sanomalehdet ja joskus taas ei mitään, eikä mahdollisuutta käsienpesuun, jne... Sellaista oli Törölän koululla 1960-luvun alkupuolella! Ja entä sitten Jyväskylän Cityssä? Keskustan kerrostalojen posliinipytyistä kakkipökäleet ja löysätkin iloisesti luikertelivat suoraan Jyväsjärveen, minkä Keljon puoleisella rannalla oli jopa kaatopaikka. 2025 talvisen Ylen uutisoinnin mukaan Jyväsjärvi toimi ihmisjätösten säilöntäpaikkana aina vuoteen 1981 saakka, on siinä kaloilla ollut evästä.

Törölästä keskikouluun

Jyväskylässä toimi ainakin vielä 60-luvulla kunnallinen keskikoulu, mikä myös Puistokadun kouluna tunnettiin. Koulu oli tarkoitettu vähävaraisten perheiden lapsille, tämän myötä minäkin sinne opinahjoon hakeuduin ja pääsin. Tentti- ja haastattelutilaisuuteen menin äitini Hilkan ja naapurimme **Sirkka Hukan** äidin kanssa. Tilaisuudessa minulta kysyttiin: ”*minkä haluat toiseksi vieraaksi kieleksi?*” Ja tähän minä pikaisesti ja napakasti suoranaisena pojankollina vastasin: **Saksa**. Tässäkin oli mukana olleille Sirkalle ja äideille suuresti ihmettelemistä, enkä minäkään sitä tajua mistä Saksa oli päähäni tupsahtanut. Kävikin niin, että ensimmäinen ihastukseni Sirkka meni Englannin luokalle ja minä puolestani opettelin Ruotsin lisäksi Saksan kielen alkeita.

Innostava liikunnan opettaja

Keskikoulun käymistä suuresti haittasi paini- ja pesistoimintani. Kirjat olivat pääsääntöisesti koulun pulpetissa, joten läksyjen lukeminen jäi lähes aina hoitamatta. Koulussa parasta antia oli urheilu- ja liikuntatoiminta. Voimisteltiin paljon, pelattiin pesäpalloa ja talvisin oikein mieluista oli koripallon nakkelu. Opettajana tässä touhussa toimi edesmennyt **Erkki Vesalainen**, jota lämmöllä muistelimme kesällä 2024 hautajaistilaisuudessa Joensuussa samassa koulussa talanneen mestaripainija **Jukka Huismanin** kanssa. Yhteinen toteamus oli: ”*kyllä Vesalainen oli loistava ja innostava opettaja.*”

Hyvä laskentataito rasitteena opettaja pojankoltiaisen jarrumiehenä

Surullista, mutta kyllä opettaja voi olla vähemmän innostava. Tämä sattui valitettavasti minun kohdalle. Olin oikein hyvä laskemaan, tämä laskentataito kuitenkin tappoi minun koulunkäyntini! Sain keskikoulun neljännellä luokalla aika monta kertaa laskennan kokeista arvosanan kymmenen miinus. Samasta ”miinusvirheestä” miinusta ei kuitenkaan koulukavereiltani opettaja yhtään kertaa napannut. Tämä keitti minua, sanaharkkaa tuli päivittäin tämän miesopettajan kanssa, minkä nimeä en muista, eikä sitä ole syytä mistään tarkastaa, tuskin mies on elossakaan. Kuluneeseen

mustaan pukuun tälläytynyt opettaja ajoi minut useasti luokasta pois sanoen: *"oleppa hyvä Kiminkinen, poistuppa luokasta!"* Ja minähän liiankin usein jouduin poistumaan!

Ristiriidat matikan opettajan kanssa johtivat siihen, että keskikoulun käynti häiriintyi todella paljon. Onneksi minusta ei kuitenkaan tullut kavereiden toimesta koulukiusattua, enkä minä kiusannut ketään. Tosin sankari en kenenkään silmissä varmaankaan ollut? Opettajan persoonallisen ikävä painostava toiminta minua kohtaan johti siihen, että joulun jälkeen en enää mennyt Puistokadun koululle. Olisiko syytä mennä peilin eteen ja kysyä ääneen itseltä: *"Hannu, oliko minussa tässä asiassa kouluasiassa ollut mitään vikaa?"*

Keskikoulusta kansalaiskouluun

En ilmoitellut keskikoulun lopettamisesta mihinkään, vaan joulun jälkeen marssin eräänä aamuna Voionmaan kadulla sijaitsevalle kansalaiskoululle. Tapasin siellä todella persoonallisen kansanmiehen, opettaja **Yrjö Tyynelän** ja kysyin häneltä pääsyä kouluun selvittellen tilanteeni. Yhäksi kutsuttu opettajan napakka vastaus oli: *"kyllä hyvää painijaa haluan auttaa."* Alkuselvittelyssä en painista puhunut mitään, mutta jostain se asia oli urheiluystävällisen opettajan tietoon tullut, varmaankin sanomalehti Keskisuomalaisen palstoilta? Tyynelä sitten hoitelikin asiani joka suuntaan: ilmoituksen keskikoululle ja kirjauksen kansalaiskoulun listoille. Leppoisan Yrjö Tyynelän opeissa sitten olinkin talven ja kevään, saaden ihan kohtuullisen kansalaiskoulun 8. luokan lopputodistuksen, mikä minulta on jostain kumman syystä hävinnyt tai se on ihan nästisti piilon vieressä?

Minun näkemykseni ja kokemukseni mukaan opettajilla on vanhempien lisäksi todella suuri vastuu lasten yhteiskuntakelpoisiksi kasvattamisessa!

Ei ole tullut hengenmiestä

Rippikoulun sain suoritettua ihan puhtain paperein Jyväskylässä Lohikoskella vuonna 1967. Lohikoskelle oli rakennettu vuosien 1965 ja 1966 aikana oikein moderni ja komea kirkko- ja seurakuntasali, minkä vihkiminen Wikipedian kirjauksen mukaan oli tapahtunut vuonna 1966. Sama Wiki-tieto osaa valitettavasti kertoa myös sen, että kirkko on ollut poissa käytöstä sisäilmasiivouksesta vuodesta 2015 alkaen ja myyty purettavaksi uudisrakentamista varten v. 2021. Ei ole rakentaminen ollut huipussaan kuusikymmentäluvulla?

Konfirmaatio tilaisuuteni oli 4.5.1967, tässä tilaisuudessa minusta tuli täysivaltainen kirkon jäsen. Hengenmiestä minusta rippikoulun, eikä myöhempien koitostenkaan myötä ei ole tullut, mutta evankelis-luterilaisen kirkon pappien palveluksia kuitenkin olen käyttänyt: 2 vihkimistä ja lasteni kastamisia.

Töiden paiskiminen ja elämä ovat opettaneet

Minun oppeina on ollut todella useiden muutaman päivän kestoisten liikunta-, urheilu- ja järjestötoiminnan kurssien käyminen. Ja lisäksi olen suorittanut töiden lomassa liki vuoden kestoisen oppisopimuskoulutuksen, mikä kohdentui hyvin laaja-alaisesti järjestötoiminnan toteuttamiseen. Painin saralla olen suorittanut Urheiluopisto Kisakeskuksessa myös kolmen viikon kestoisen valmentajakurssin.

Parikymppisenä suoritin kaikki mahdolliset Suomen Punaisen ristin koulutusjärjestelmän mukaiset kurssin, mm. Heinolassa parin viikon kestoisen ryhmäjohtajakurssin. Ensiapukoulutusta sain myös Kajaanissa, missä suoritin vuonna 1970 varusmieskoulutusta toimien alokasajan jälkeen lääkintäsotamiehenä.

Elämän ja koulutuksen saralla parasta antia minulle on ollut tarmokas työnteko ja itse oppiminen. Painitoiminnassa tärkeimpiä oppi-isiäni ovat olleet edesmenneet Jyväskylän Työväen

Painiseuran perustajäsen **Kauko Jaatinen** ja olympiavoittaja **Rauno Mäkinen**. Järjestötoiminnan jämerään hoitamiseen suurimmat opit olen saanut edesmenneiltä TUL:n Keski-Suomen piirin toiminnanjohtaja **Leo Chronsilta** ja puheenjohtaja **Kalevi Olinilta**. Jaatis Kaken opit ovat olleet myös hyviä: *"vastuuta, kiitä ja kumarra!"*

Ilman ammatillista koulutuksesta minusta on ainakin omasta mielestäni tullut kohtuullisen hyvä nyhrääjä rakentamisen ja remontoimisen saralla, perusoppeja olen napannut v. 2024 edesmenneeltä paini- ja työkaveri **Seppo Laitiselta** ja hirrenhakkuuseen valmetilaiselta työkaverilta **Veli Sormuselta**.

Valmetin hydraulikkaosastolla opastamani Veli Sormunen oli hakkaamassa mökkiäni, tämän myötä myös itse opin hirsirakentamisen taidot.

Koulutusasiasta piipahdin peilin edessä ja ääneen kysyin: *"mistä kaikki opit olet saanut?"* Näin kuiskasi peilikuva: *"itse olet itseäsi opettanut ja siten oppinut töitä paiskien!"*

Työaherrus on opettanut: olen toiminut useiden tiedotus- ja seuratoimintakurssien kouluttajana ja tuottanut runsaasti painin koulutusaineistoa VHS-kaseteille filmaten, valokuvaten ja myös kirjoittaen. Veli Sormusen antamin opein olen hakannut veistänyt itselle ja myös tilaustyönä kahdelle työkaverille hirsisaunan, tästä touhusta tarina tuonnempana.

Kirjavaa työelämää

Ensimmäinen "palkkatyöni" oli 60-luvun alkupuolella kahtena kesänä Saarijärven Kolkalahdessa. Siellä mummollani Edlalla oli pikkutila, missä hän kasvatti myös heinän, yhden lehmän, kanojen, perunoiden ja porkkanoiden lisäksi myös mansikoita. Räkättirastaat olivat mummon mansikkaviljelyn uhkana, varsinkin marjojen kypsyamisen aikaan.

Edla "palkkasi" minut pienen kaupunkilaispojan räksien hättelyyn ja tappamiseen, mikä tapahtui niitä ilmakiväärillä metsästäen. Palkkaus oli näin jälkikäteen ajatellen aika pahasti harmaalle alueelle kuuluvia hommia. Palkkana marka-aikaan minulla oli 10 penniä jokaisesta tapetusta räksästä ja kun veroja ei ole hoideltu, niin minun piti linnut vielä samaan hintaan myös haudata. Räksiä ammuin ja hautasin niin paljon, että tätä kirjoittaessa ihmettelen sitä, mistä yksin elellyt pientilallinen eläkeläismummo Edla minulle nämä kymmenpenniset sai kaivetuksi?

Loparit räksien ampumisesta

Sanouduin irti tästä "työtehtävästä" toisen palkkauskesän loppupuolella. Kävin niin, että aurinkoisen metsästyspäivän päätteeksi jahtasin oravaa, mitä kohden paukuttelin kymmeniä ilmakon pateja. Viimein orava putosi puusta! Mennessäni sen viereen elukka oli vielä elossa ja katsoi kirkkain silmin minua silmiin. Tätä tuijotusta katsoessani olin kuulevinani: *"kuule Hannu, mitä pahaa olen Sinulle tehnyt, kun minun et anna rauhassa täällä lepikkometsässä elellä?"*. Tunteeni olivat pinnassa, sain vammautuneen oravan tapettua ja kohtuullisen sivistyneesti "uskovaisena?" poikasena hautasin sen rukoillen samalla tuleville oravasukupolville raukaisia elonpäiviä.

Tapahtuneen jälkeen menin mummon luokse ja aika jämerästi ilmoitin: *"kuule mummo nyt on niin, että räksien tappaminen on minun osalta loppu, Sinun tulee antaa tämä tehtävä jonkun toisen hoidettavaksi!"* Toki Edla mummolle piti perustelut kertoa tähän lopareiden ottamiseen. Ne kun hän kuuli, sileän markan setelin erorahana kouraani lopsautti.

Räkättirastaiden metsästyksen palkkakonttori, mummola Saarijärven Kolkanlahdessa.

Minulla ei ole muistikuvaa siitä, että jatkoiko tätä harmaanalueelle kuuluvaa työtä joku toinen. Ilmakiväärin ja sen patit hävitin upottaen ne Saarijärveen. Mummon pikkutilaan kuului pieni kaistale tämän järven ranta, mikä oli tältä kohdin hyvin matala. Mummolla ei ollut venettä, tämän vuoksi kahlasin niin syvälle, että vettä pojankoltiaisen suuhun purskahti. Ja sitten nakkasin pyssyn ja patit järveen, on siinä Saarijärven ahvenilla ollut vuosien saatossa ihmettelemistä. Veteen heittäessä peltiset rasiat aukesivat ja tämän myötä ammuksent levisivät järven pohjaan, toivottavasti ahvensintit näitä lyijypateja eivät ole syöneet?

Kuten lukiessasi varmaan huomaa niin ensimmäinen "palkkatyöni" oli todella harmaan alueen hommia: maksatus pimeästi, ei veroja ja räksätkin varmaan rauhoitettuja elukoita?

Tämän räksän metsästyksen jälkeen en pyssyjä paukutellut, kuin vain vuonna 1970

Kajaanissa, kun siellä varusmiespalvelusta suoritin. Silloin tuli kiväärillä kaikilla laukauksilla ainoastaan napakympejä paukuteltua. Tämän kirjoittamisen aikaan, kun jatkuvasti tulee joka tuutista uutisia Ukrainan sodasta niin olen sitä mieltä, *"että pyssyjen keksiminen ei ole elämän laatua maailmassa kovin paljon parantanut!"*

Mummolan metsässä opitut turhanpuoleiset ampumataidot johtivat siihen, että armeijassa paukuttelin kaikissa ampumaharjoituksissa vain napakympejä.

Kukkien kускаamista

Ennen vuoden 1964 joulua minulla oli isäni tai äitini toimesta hankittu työpaikka Jyväskylän Lutakossa sijaitsevalle Schaumanin tehtaiden puutarhalle. Kolmesta vuoden ikäisenä kukkuskia kaupunkilaisille kuskailin.

Tehtävä oli tarkoitus hoitaa pyörällä ajaen. Mutta kävi niin, että todella lumisesta joulukuusta johtuen tilattuja kukkia kävellen jouduin tilaajille toimittamaan. Mäkisten Jyväskylän katujen talvikunnostukseen liittyvä auraus oli tullut silloin todella surkeasti hoidettua.

Kävelystä johtuen työpäivät venähtivät liki kahdeksan-kymmenen tunnin mittaisiksi. Peti kesti neljä päivää, joten tunteja kertyi liki neljäkymmentä. Palkkaa ei ennakoon sovittu. Odotuksena oli, että saisin palkaksi ihan oikein muikeat joulurahat. Mutta järkytys oli kova, käteisellä kouraan tuupattiin kokonaiset kolmesta markkaa. Tuntitaksaksi muodostui näin olleen noin 30 - 40 penniä, eikä työtodistustakaan annettu. Mutta mitä minä tällä paperilla olisin tehnytään.

Oron rautakauppaan yli markan tuntipalkalle

Jyväskyläläisen mahtisuvun omistamaan Are-konserniin kuului rautakauppa Oro. Se sijaitsi Väinönkadun ja Yliopiston katujen nurkassa aivan torin vieressä. Sinne pääsin juoksupojaksi ja pakkaajaksi, esimiehenäni oli myöhemmin Varkauteen rautakauppiaksi siirtynyt **Aarne Otollinen**. Työpestäni oli vuosien 1967 ja 1968 aikaan. Tavaraita etukorilla varustetulla tsupparin pyörällä asiakkaille kuskailin. Tämä työ oli aika raskasta, mikä johtui suuresta pyörästä ja Jyväskylän mäkisistä kaduista.

Mielenpainuvinta pakattavaa ja kuskattavaa tähän 60-luvun puolenvälin aikaan oli ruusuille tuoksuva vessapaperi. Sitä muutaman kerran kuukaudessa tilasi keskustassa sijaitsevaan kerrostaloasuntoonsa eräs paremman elintason omaava hienostorouva.

Työkavereita oli monia, muistiini tätä kirjoittaessa tupsahti lähetysosaston autokuski. Hän asui kadun toisella puolella aivan rautakaupan vieressä, työmatka oli noin 50 metriä ja hän myöhästyi pitkästä työmatkasta johtuen melkein joka päivä. Minulla oli murrosikä, joten finnejä naamaan pukkasi. Tämän autokuskin oppi oli, että Hannu purista finnit ja laita sitten niiden päälle partavettä. Tätä touhua varten hän kävi hakemassa tämän putelin luontaisena (?) joltain Oron osastolta.

Orossa tuntipalkka oli reilumman oloinen kuin puutarhalla, sain jopa yli markan. Tuntipalkkana oli markka ja päälle pyöräytettiin vielä yksi penni.

Orossa riehui työntekijöiden keskuudessa taipuminen rautakaupan tavaroiden maksuttomaan ja pitkäaikaiseen lainaamiseen. Erään vanhahkon naisen todella aiheettomien puheiden perusteella minuakin tästä varastelusta aavistuksen epäiltiin. Tästä epäilystä johtuen helppotien henkistä elämääni ja sanoin itseni irti tästä työstä syyskuussa 1968.

Kuusitoista vuotta traktorihommissa

Olin kuusitoista vuotta Valmetin traktoritehtaan palveluksessa Jyväskylän Tourulassa ja Suolahden Sirkkaharjussa. Enkä ole kuitenkaan koskaan, vielä tähänkään päivään mennessä yhtään metriä traktorilla ajanut!

Isäni hommaamana olin 1.10.1968 noin kello kahdeksan aikaan työnjohtaja **Vuorenmaan** suorittamassa työhaastattelussa. Keskustelin jälkeen hän ilmoitti, ettei minulle töitä löydy. Synkin miehen ajelin polkupyörällä kotiini Halmekadulle ja mietiskelin sitä, mistähän töitä saisin. Yhdentoista jälkeen isäni Soini fillaroi myös Halmekadulle, pikaiselle syöntireissulle. Ilokseni Soini isä kertoi, että aamulla kello seitsemän pitäisi tulla tehtaalle töihin. Vähäpuheinen Vuorenmaa oli kuulemma keskustellussa ”punninneensa” minut ja sen jälkeen mietiskellyt työntekijän tarvetta.

Valmetilla Tourulassa ensimmäisenä työnä oli kappaleenkuljetus, elikkä kärrärin homma. Kuljettelin hulikärkyllä ja trukilla traktorin osia kokoamispaikoille ja muutenkin järjestelin kokoon-

pano-osastoa. Painavinta tässä pestissä oli Linnavuorella valmistettujen traktorin ovien kantaminen. Ovet piti traktorien kokoamisen vuoksi irrottaa Tourulaan tulleista hyteistä ja sitten niitä kanniskelin noin sadan metrin matkan. Oli aika kova homma, mutta kunto oli painiharjoittelusta johtuen aika kova. Mennessäni Tourulaan töihin siellä valmistettiin ensimmäinen erä hytillisiä traktoreita, mallinna oli Valmet 565. Elettiin sellaista aikaa, että näissä Valmetin traktoreissa ei ollut vielä jousitettuja istuimia, ilmastointia, tietokoneita, radioita, stereota, jne.

Tourulan tehtaalta Suolahteen

Isäni ja äitini olivat siirtyneet Schaumanilta 60-luvun puolen välin paikkeilla Valmetin traktortehtaan palvelukseen. Traktorien valmistus siirtyi Jyväskylän Tourulasta kesällä 1969 Suolahden Sirkkaharjuun.

Tästä siirrosta johtuen koko perheemme joutui muuttamaan töiden perässä Suolahteen. Siellä minun ensimmäisenä työnä oli traktorien valmistukseen osallistuminen kokoonpanohihnalla. Tätä hommaa hoitelin ainakin kahdessa eri työpisteessä helmikuuhun 1970 saakka.

Valmetin pestissä armeijan aikainen kesto

Sitten siirryin vapaaehtoisena kahdeksaksi kuukaudeksi varusmiespalvelukseen Kajaaniin Kainuun prikaatiin Hoikankankaalle. Siellä oli samaan varusmiespalveluksessa hiihtolegenda **Juha Mieto**. Himotreenaajan harjoittelua kauhulla armeijakaverusten kanssa seurailtiin, hullua mielestämme oli sen kun pururadalla piti sauvat kädessä helteelläkin sukset jalassa lykkiä. Tulinkin Mietaan touhua seurata mieleen painipiireissä liikkuvan tosiurheilijoiden painin v. 1956 olympiavoittajien **Kyösti Lehtosen** ja **Rauno Mäkisen** letkautus: ”mitä pidempi matka, sen hullumpi mies”. Ja kuten tiedossa urheilutoimijoilla on: Mietaan hullunlainen harjoittelu johti kuitenkin melkoiseen menestykseen!

Kajaanista takaisin Suolahteen

Sotilaspalveluksen jälkeen lokakuussa 1970 tulin takaisin Suolahteen, missä en oikein hyvin ruvennut viihtymään. Syynä tähän oli varmaankin se, kun vanhempani olivat armeijassa oloni aikaan muuttaneet parempien palkkojen toivossa Järvenpäähän ja sisarukseni menivät sinne heidän mukana. Ja toisena syynä Kajaanista poistumisen oli se, kun Kajaanin Kuohun toimijat eivät saaneet hommattua minulle lupaamaansa asuntoa ja työpaikkaa.

Ja sitten naukumalla kotikaupunkiin

Pari kuukautta traktoreita kokosin ja naukumalla sain siirron takaisin Jyväskylän Tourulaan, missä traktorin osia edelleen koneistettiin. Muutaman kuukauden ulkona varastoituja valuosia ruosteesta putsailin ja sorvattuja osia viilailin.

Työnopastajaksi hyvin nuorena - onni potkaisi

Ja kuitenkin niin onnekkaisesti, että Tourulaan perustettiin hydraulikka osasto. Valmetin johto oli päättänyt, että itse valmistetaan hydraulikkapumput ja venttiilit. Osasto oli perustamassa avarakatseinen nuori teknikko, jonka nimi on ollut todella hakusessa. Piti soittaa asiasta **Antero Puttoselle**, joka toimi samoihin aikoihin Tourulassa työsuunnittelijana. Minuakin vuosia vanhempi Antero muisti heti: sukunimi on **Pihkala** eikä etunimi tule muistiin. Jos käy niin, että dementia ei iske Anterolle ja minulle niin varmaankin tämän avarakatseisen miehen nimi varmaan joskus mieleemme pompahtaa? Eikä tämän miehen nimiä saa tarkennettua muilta sen aikaisilta

työkavereilta. He olivat kaikki minua yli kymmenen vuotta vanhempia, joten tuskin moni on elossakaan tai vanhuuttaan tuskin muistavat?

Eräänä aamuna Pihkala kutsui minut työnjohtokoppiinsa ja esitti, että voisinko ruveta perustettavalle hydraulikkaosastolle työnohjaajaksi, neuvoisit ja opastaisit naisia, mitkä hän palkkaa uudelle osastolle töihin? Minähän toki heti otin tämän tarjouksen vastaan. Olin silloin aavistuksen yli kaksikymppinen miehen alku. Tarjottu työ oli minulle oikein oivallinen, organisointitaitoni puhkesivat osastoa perustaessa ja töitä ohjaillessa täyteen kukoistukseen. Paiskin kovasti töitä ja myös rahankiilto silmissä hillittömän paljon ylitöitä tehden, joiden turvin rahoitin kesämökin rakentamisesta. Osastolla oli tarkan puoleinen palkanlaskija, jopa kuudesta minuutista hän jo laski minulle asianmukaisen ylityökorvauksen. Päänsäätöisesti ylityöpäivät olivat 12 tunnin mittaisia. Tein töitä niin paljon ja uutterasti, että minut tehtävään halunnut ja pestannut työnjohtaja **Pihkala** sanoi minulle kahteen kertaan: *"Hannu älä tee niin paljon töitä!"* Tämä toteamus varmaan pohjautui varmaan aavistuksen myös siihen, kun osasto varsinainen työnjohtaja **Tenho Muittari** vain oleili tehtaalla ja minä hoitelin hänenkin hommat.

1984 omatoimisesti loparit Valmetilta

Hydraulikkaosaston toiminnan hiipuessa toimin jonkun aikaa **Eeva Jukan** kanssa varastonhoitajana ja lopuksi minut siirrettiin pomon toimesta pikkukappaleiden viilaus- ja harjaushommiin. Tämä ei minulle, organisaattorille sopinut, pienten venttiilineulasten harjaus tökkäsi pahasti. Tämän myötä menin pomon luokse ja kysyin: *"annettu työ ei oikein sovi minulle, tarvitseeko aamulla tulla töihin?"* Sen hetkisen pomoni **likka Kaipion** vastaus oli: *"ei tarvitse"*, tämä tapahtui saamani työtodistukseni mukaan 8. päivä lokakuuta 1984. Seuraavana päivänä olin sitten ihan omaa hulluuttani tyhjän päällä ja työttömänä.

Traktoritehtaalla oli Metalliliiton palkkausjärjestelmän mukainen palkkaus, työnohjauksen toimesta pääsin korkeimpaan viidenteen palkkausluokkaan. 1968 – 1984 oli Valmetin mies.

Olinin Kassun siipien suojaan

Vuoden 1979 TUL:n liittouhlista lähtien olin paiskinut seura-, piiri- ja valtakunnan tason painitoimia todella ponnekkaasti ja laaja-alaisesti. Tämä toiminta kantautui myös Jyväskylän Yliopistolla professorina toimineen urheilumies **Kalevi Olinin** tietoisuuteen. Monessa toimessa toteutinkin hänen kanssa myös yhteistyötä.

Kalevi Olin on suuresti vaikuttanut vuosien saatossa Järjestökoneen elämään, Kassun kuva CSIT.

Pätkähomma Jyväskylän kaupungin liikuntapuolella

Kassu otti pyytämättäni työnhaussa minut siipeänsä suojiin! Ensin hommasi minut Jyväskylän kaupungin hommiin, Hippoksen Monitoimitalolle valvojan askareisiin ja myös Laajavuoren hiihtokeskuksen laskettelurinteen hissien valvojaksi. Työsopimus oli määräaikainen. Pestin lähestyessä päättymistä menin jatkoasian vuoksi kaupungin silloisen liikuntatoimenjohtajan **Erkki Huovisen** puheille. Esittäen, että voitaisiinko työsopimusta jatkaa kuitenkin siten, että alkuvaiheessa olisin viikon pois, kun olin matkaamassa TUL:n painijaoston toimeksi antoon pohjautuen videokuvaus hommiin Itä-Saksan Leipzigissa järjestettyihin EM-paineihin. Mutta lyhyt ja topakka oli johtajan vastaus: *"Sinun sopimusta ei jatketa!"* Tämä oli järkyttävä yllätys minulle ja etenkin myös pestin hankkineelle Olinin Kassulle.

Raksalle työpaikka työkkärin avulla

Kaupungin pestin jälkeen sain hankittua omatoimisesti Jyväskylän työvoimatoimiston avustuksen turvin työpaikan varastonhoitajan tehtäviin. Tyrkyllä tähän tehtävään oli kaksi miestä, etunani töiden saamiseen oli se, kun minulla oli käytössä seuratoita varten hankkimani keltainen Ford Transit pikkubussi. Sillä oli haastattelun suorittaneen työnjohtajan mielestä hyvä rakennustyömaalle tarvikkeita kuljettaa. Työpaikaksi tuli Rakennuskunta Hakan sanomalehti Keskisuomalaisen painotalon rakennustyömaa. Seitsemän kuukautta kestäneessä pestissä oli hyvä palkka, mukava kilometrikorvaus ja luksusta se, kun lähes koko päivän pystyin töiden lomassa minulle tärkeitä painiseuran asioita hoitamaan.

Rakennuskunta Hakan työ päättyi siihen, kun Olinin Kassu järjesteli minulle työpaikan TUL:n Keski-Suomen piirin toimistoon. Toki se olisi päätynyt jonkin ajan kuluttua painotalon valmistuksen jälkeen. Tämä oli Olininkin tiedossa!

Kolmen seuran toiminnanjohtajuus ponnahduslautana

Kalevi Olin järjesti minulle alkuvuodesta 1986 työpaikan Väinökadulla sijaitsevaan TUL:n Keski-Suomen piirin toimistoon, missä piiri oli Jyväskylän Työväenyhdistyksen alivuokralaisena.

Kassu hoiti omatoimisesti pyytämättäni laaja-alaisen pestin rahoitukseen. Hankki rahoitusapua Jyväskylän työvoimatoimistosta, tarvittavat markat ja päätökset piiriltä, Jyväskylän Työväen Painiseuralta, Weikoilta ja Pallokerholta. Tämän myötä olin piirin toimistotyöntekijä ja JTSPS:n, Pallokerhon ja Weikkojen toiminnanjohtaja. Organisoin, järjestelin seurojen päättäjäisiä ja muitakin tilaisuuksia. Tiedotustoimistani on mielessä se, kun monistepainatuksina tuotin Paini-Ässät, Koris-Ässät ja Futis-Ässät julkaisut. Organisoin seuroille myös varainhankintaan liittyvää järjestysmiestoimintaa ja lehtien jakelua.

Tämä erittäin mieluinen työpesti olisi saattanut jatkua hyvin pitkäänkin: Mutta, Kassu astui taas avittaen (?) peliini, pakotti minut pari vuotta pätkätöitä tehneen urheilumiehen hakemaan Varkaudessa avoinna olevaa TUL:n Savon piirin toiminnanjohtajan paikkaa. Piirin ja kolmen seuran yhteinen työpesti tulikin tähän työhön valinnan myötä sitten päätökseen 31.8.1986.

Muutto rehelliseen Varkauteen

Vuonna 1986 oli Työvään Urheiluliitolla ollut avoinna jonkin aikaa TUL:n Savon piirin toiminnanjohtajan paikka. 1979 liiton palvelukseen Työvään Urheiluseurojen Keskusliitto TUK:sta oli siirtynyt **Veikko Kärkkäinen**, hän oli jäänyt alkuvuodesta ansaitulle vanhuuseläkkeelle. Työpaikkaan kohtaan olivat muutamat henkilöt osoittaneet kiinnostusta, mutta piirin ja liiton päättäjien mielestä he eivät olleet tehtävään oikein sopivia henkilöitä.

Tehtävään hakemista ja siirtymistä minulle ensimmäisen kerran esitti TUL:n silloinen kakosmies **Raimo Railo** ja toisen kerran suojelusenkelini silloinen liittoneuvoston puheenjohtaja **Kalevi Olin**. Vastaukseni molemmille oli: *"en muuta Jyväskylästä mihinkään, eli ei kiinnosta!"* Olin oli kuitenkin erittäin hyvin perillä pätkätyötilanteesta ja kysyi painostaen tästä asiasta vielä toisen kerran. Kysyessään lupaili TUL:n Keski-Suomen piirin puheenjohtajan ominaisuudessa jopa parin kolmen vuoden Savossa kasvamisen jälkeen toiminnanjohtajan pestiä Jyväskylässä, sitten kun **Leo Chrons** siirtyy eläkkeelle.

Muodollinen työn hakeminen

Minä hellyin ja lupasin laittaa muodollisen työhakemuksen vetämään. Kirjallisia suosituksia Kassun pyyntöön pohjautuen sain häneltä itseltään, Keski-Suomen piirin **Leo Chronsilta**, TUL:n painijaoston **Kaimo Koposelta** ja **Sauli Heinose**lta, JTPS:n **Kauko Jaatiselta**, Pallokerhon **Juha Hjeltiltä**, koripalloon erikoistuneen Weikkojen puheenjohtaja **Reijo Virtaselta** ja Nousun **Risto Ilmolta**. Kauko Jaatinen ei kyllä tosin hyvin mielellään kirjoittanut minulle suositusta ja olikin kysynyt Kassulta: *"miksi Sinä haluat Hannun seurastamme pois?"*

Suositukset olivat niin kuplivan mairittelevia, että saamani tiedon mukaan Savon piirin silloinen puheenjohtaja **Juha Koivula** oli soittanut Olinille ja kysynyt: *"mikä vikaa siinä Kiminkisen Hannussa on, kun haluat hänet Jyväskylästä tänne Varkauteen?"* Kassu oli vastannut: *"ei mitään, ihan aikaansaava ja oikein yhteistyökykyinen mies!"* Mutta ei kyllä pelimiehenä varmaankaan ollut kertonut, että haluasi minut pikapuoliin takaisin Jyväskylään Keski-Suomen piirin palvelukseen.

Lähes muodollinen työhaastattelu suoritettiin Savon piirihallituksen toimesta Varkaudessa Kauppakadulla sijaitsevassa piiritoimistossa.

Puheenjohtaja Matti Ahteen tenttiin

Tällä asia ei kuitenkaan vielä ollut ihan selvää pässin selvää, vaan liiton silloinen puheenjohtaja, kansanedustaja **Matti Ahde** halusi vielä nähdä ja tentata minua. Ahteen avustaja oli soittanut Keski-Suomen piirin toimistoon Chronsille ja sopinut tapaamisajan eduskuntatalolle. Ajoin heidän sopimana päivänä Transitillani Jyväskylästä eduskuntatalolle, etsiskelyn jälkeen löysin maksuttoman parkkipaikan ja tapasin Ahteen. Matilla lienee ollut tullut samalle ajalle jonkun valtollisen asian vuoksi kiireinen palaveri, joten tapaamisemme kesti vain pari kolme minuuttia, ei edes kahvia hörpätty. Visiitin aikana Ahde ei kysellyt paljon mitään ja sanoi vain, että oli kuulut *"minusta vain hyvää ja halusi ennen pestin aloittamista minut nähdä."* Ja vaati vielä, että keikan vuoksi lähetän matkalaskun liiton keskustoimistoon.

Liiasta työnteosta pariinkin kertaan toppuutellut TUL:n puheenjohtaja Matti Ahde, kuva Savon piirin arkistosta.

Piiri oli päättänyt, puheenjohtaja Ahde oli "tentannut" ja TUL:n hallitus oli myös päättänyt, että minut sitten valittiin tähän toiminnanjohtajan tehtävään, mihin minulla ei ollut aluksi kovinkaan suurta hinkua. Lokakuussa kun Oscar hotellin ravintolassa, kun iltaa istuttiin niin varkauteilähtöinen paini- ja tiedotuslegenda **Veikko Tarvaisen** väittämänä oli se, että valintani olisi Työväen Urheiluliitossa ollut ensimmäinen yksimielinen nimeämispäätös. Mikä lienee totuus tässä asiassa?

Ennen töiden aloittamista silloin liiton palkkalistoilla merkittävässä pestissä ollut **Esko Ranto** suoritti minulle pikaopastuksen. Myöhemmin opastajani ja töitäni arvostanut Ranto toimi vuoden 2024 lopulla tapahtuneeseen eläkkeelle siirtymiseen saakka Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- liikuntapolitiikan osaston ylijohtajana. Hän oli yleisurheilutaustan omaavana 1986 elokuussa keikalla Suolahdessa, minne ajelin Eskon pyyntöön pohjautuen Jyväskylästä häntä tapaamaan. Hotelli Keiteleen peränurkassa hän sitten minua opasti, pääpaino mm. piirin talousarviossa ja "oikeiden voimasuhteiden" ylläpitämisessä piirin hallituksessa. Tämä voimasuhteiden ylläpitämistä oli minulle aikamoista myrkkyä, mutta lupasin kuitenkin hoitaa. Muuten en saanut suurempaa ohjausta tehtävien hoitamiseen, vain pikku opastukset **Veikko Kärkkäiseltä, Kauko ja Juha Koivulalta ja Sirpa Pakariselta**.

Piirin toiminnanjohtajan paikasta kiinnostunut Pakarinen oli työkaverini pari viikkoa, hän oli ollut pitkään piirin toimistonhoitajana, mutta siirtyi minun valinnan jälkeen aavistuksen suivaantuneena töihin muualle, kun haluamaansa toiminnanjohtajan pestiä ei itselleen saanut. Sirpan kanssa synkkäsi hyvin, irtisanouduttuaan hän tokaisi minulle: *"Hannu, Sinua kohtaan minulla ei ole yhtään mitään pahaa sanottavaa, hyvin olet piirin hommia aloittelemassa"*.

1986 syyskuun ensimmäinen päivä alkoivat työt Varkaudessa

Sunnuntai iltana 31.8.1986 illalla köröttelin JTPS:n sinivalkoisilla suurilla logoilla varustelulla keltaisella Transitilla Varkauteen, missä olin tasan klo 21 ja aamulla 1.9. vuokra-asuntoni naapurirapussa sijainneessa toimistossa siten, että pitkäkestoinen ja antoisa työpestini alkoi kello kahdeksan. Ensimmäinen askareeni Varkaudessa oli seurani logojen poistaminen auton etuovista, eihän sitä olisi kehdannut jyväskyläläisen painiseuran tunnuksilla Savon muan raiteilla huristella.

Urho Kekkosen hautajaisiin

Työt Savon piirin toimistolla Kauppakadulla alkoivat maanantaina. Ja jo ensimmäisen työviikon keskiviikkona tuli tällainen soitto: *"Rannon Esko tässä hei, herra Kiminkinen olet palvellut liittoa niin hyvin, että tulevana lauantaina olisi tosi tärkeä edustustehtävä! Sinun pitäisi etsiä piirin lippu ja mennä sen kanssa presidentti Urho Kekkosen hautajaisiin! Ja tumma puku päälle, onhan Sinulla sellainen? Ja sovitele matka Helsinkiin Keski-Suomen piirin Chronsin Leksan kanssa."*

Pukua ei ollut, joten kauppaan piti mennä. Lauantaina 7.9.1986 sitten olin TUL:n Savon piirin lipun kanssa Eduskuntatalon lähistöllä olevalla kadulla lippukujassa, minkä Wikipedian kirjauksen mukaan oli muodostanut sadanviidenkymmenen suomalaisen järjestön edustajaa.

Urheilun monitoimimies "suojelupolliisi" Esko Rannon komentamana ensimmäinen piirin työkomennus oli presidentti Urho Kekkosen hautajaisiin osallistuminen, kuva Savon piirin arkisto

Myöhemmin vuosien saatossa Rannon soittaessa, ohjeistaessa tai kuulumisia kysellen hän esitteli itsensä aina ilman nimeään kertoen näin: ”Suojelupoliisista päivää!” Mielestäni hän onkin hyvin suomalaista liikuntaa ja urheilua suojellut!

Toimiston saneeraus

Ensimmäisiä askareita oli piiritoimiston kaluston ja toimistotekniikan ajantasaiseksi saattaminen. Noin 50 neliömetrin suuruisesta konttorista oli muodostunut myös melkoinen keräyspaperivarasto, oli tolokuton määrä kaiken sortista pahasti vanhentunutta esite- ja koulutusaineistoa. Kokonaisen työpäivän ajan kaksi jyväskyläläistä painipoikaa kiikuttivat niitä jätepaperien keräyslaatikkoon, pyysin pojat vieraakseni tätä tehtävää varten.

Turhan materiaalin poistamisen jälkeen toimistotila piti maalata. Tämän tehtävän täysin talkootyöhön pohjautuen suoritti Varkauden Työväen Palloilijoiden pitkäaikainen ja aktiivinen jalkapallomies **Mauno Kilpeläinen**. Toki Manulle päivittäin kahvit keiteltiin ja kääntyt tarjottiin. Aavistuksen myös sähkötoita pistorasioiden lisäämisen myötä piti tehdä, tämän Varkauden Tarmon toiminoissa mukana olleen sähkö- ja talkootyömiehen nimeä en muista.

Toimistokalusteista suurin osa meni uusiksi, niitä ostettiin kalustetalo Iskusta ja työpisteiden välisermin kuskasin pikkubussillani Keski-Suomen piirin toimistosta.

Toimistotekniikka huippukallista?

Toimistokoneiston uusimisessa ensimmäisenä ostoksena oli kirjoituskone. Masina oli selainen, että siihen sai vaihdettua useamman sorttisia kirjasinkiekkoja ja oli jopa korjausnauha. Kone ostettiin **Wolfgang Ballwegin** silloisesta Kauppakadulla sijainneesta Papko konttoritarvikeliikkeestä. Hinta oli näin jälkikäteen ajatellen aika hulppea, kokonaiset kuusituhatta (6000.-) markkaa, eli nykyrahassa kirjoituskoneesta tuhat euroa. Mutta tiedotukseen panostaneena olin tyytyväinen koneen tuottaman tekstin laatuun, sen tuloksena syntyneistä paperiarkeista sain syntymään oikein hyviä kopioita. Kopiokoneita hankittiin kaksin kappalein Varkauden silloisesta Toimistotekniikka kaupasta Relanderinkadulta, niitä oli piirille myymässä nykyisen kotini naapurissa asuva ja ahertava **Ari Tuovinen**. Hän möi piirille nämä ”masinat käytettyinä, kunnostettuina ja halavalla”.

Telefax oli toimistonhoitajalle ihan käsittämätön juttu

Piiritoimistoon uutta ja ihmeellistä oli v. 1986 loppupuolella hankittu telefax-laite. Tätä varten piti hankkia toinen puhelinliittymäkin. Faxin hintaa en muista, mutta se oli todella ihmeellinen asia piirin toimistonhoitajaksi minun aikana palkatulle **Anita Väisäselle**. Soitin Keski-Suomen piiriin kaverilleni **Hilkka Kaipaiselle** ja pyysin, että hän lähettäisi meille kokeeksi jollain logolla tai kuvalla varustetun asiapaperin. Hetken päästä meidän faxi sitten lauloi ja sen myötä Jyväskylästä lähetetty paperi tulla tupsahti Varkauteen Kauppakadulle. Anita otti sen käteensä ja huokaili ja hirvitteli sitä, että ”miten on mahdollista se, kun kuviakin puhelinlinjoja kautta voi lähetellä ja vastaanottaa”. Se oli vuoden 1986 aikaista huipputekniikkaa - sen aikaista somea!

Toimistosta tuli hyvin pikaisesti asianmukainen ja aika siisti. Jonkun kuukauden perästä soitin Sirpa Pakariselle ja kerroin, että yhteen laatikkoon on jemmattuna varmaankin hänen korkeakorkoiset tanssikengät ja sievätkö pyhäkolttu. Hän tulikin ne noutamaan ja tällä keikalla tokaisi minulle ja Anitalle: *”täällähän on niin siistiä ja steriiliä, että miten osaatte täällä töitä tehdä?”*

Ensimmäinen tietokone sikakallis

1989 järjestettiin Helsingissä TUL:n liittouhlat. Tapahtumaa varten oli hankittu aikamoinen määrä tietokoneita ja niiden oheislaitteita. Meidän piirille ostettiin tästä kasasta juhlan jälkeen tietokone ja rivikirjoitin, minkä tulostusjälki oli niin haalea kuin lehmän henkäys. Tämä osasuorituksina hoidetun kaupan hinta oli hulppeat kolmekymmentätuhatta (30 000) markkaa. Eikä tehoakaan tietokoneessa ollut juuri ollenkaan, näyttö oli mustavalkoinen, eikä kirjoitin kelvannut minun toimiin, vaan kaupasta piti vielä laser-tulostin hankkia. Rutkasti on tietotekniikka tästä ajasta kehittynyt ja hinnat romahtaneet alaspäin. Nyt tämän hankinnan kokonaissummalla saisi varmaankin autolastillisen tietokoneita ja niihin liittyviä tarvikkeita?

Lainaa pankista, jos olisin tiennyt niin ei ehkä Varkauteen?

Kesäkuussa, ennen minun työpestin alkamista järjestivät itäiset piirit perinteiset viiden piirin kesäpäivät Mikkeliissä. Järjestelyssä oli niin kova vauhti päällä, että toimintojen järjestäminen toi tullessaan piireille noin sadantuhannen markan tappion. Eli 20 000 markkaa oli jokaisen järjestäjäpiirin osuus tästä tappiosta.

1986 Mikkelin viiden piirin juhlilla vauhti oli huimaa ja liian kallista, yhteistyötä tehtiin mm. Mikkelin Vauhdin Tuomo Maarasen, Kari Purhosen ja Heikki Pyrhösen kanssa, kuva Vauhdin arkistosta.

Töiden aloittamiseen Varkaudessa sitten heti syyskuussa tulikin liittymään pankkilainan ottaminen, mikä ei ollut oikein muikea juttu, eikä tästä juhlan aiheuttamasta taloustilanteesta ollut minulla mitään tietoa ennen töihin lupautumista. Jos olisin tiennyt: olisinko Varkauteen muuttanut ja tämän myötä "savolaiseksi" hypännyt? Asian saimme hoidettua Mikkeliissä pääkonttoriaan pitäneen Suur-Savon Osuuspankin myöntämän lainan turvin. Sen meille räätälöi ja siunasi pankinjohtaja Mikkelin Vauhdissa pelaillut lentopallomies **Heikki Syvänen**. Lainan saimme takaisin maksettua kuitenkin aika pikaisesti, nyhräsin paksuhkoihin toimintakertomuksiin firmojen mainoksia ja tämän myötä sitten piiri oli velaton.

40-vuotisjuhlatoimintaa koko vuoden ajan

Minun toimikauden alkuaikojen merkittävimpiin tapahtumakokonaisuuksiin kuului vuoden 1990 aikana toteutettu piirin 40-vuotisjuhlallisuuksiin liittyvät toiminnot. Juhlatapahtumia oli vuoden aikana kuukausittainen pari – kolme. Niistä merkittävin olin keväällä toteutettu kunto-kuukausi ”Savon malliin”. Sen pystyyn pykääminen käynnistyi pikavauhdilla sen jälkeen, kun silloisen Työväen Kuntoliiton johtajan **Risto Mikkosen** kanssa päivä kuukauden sisältöä ideoitin. Kuntokuukautta ja piirin toimistonhoitajana toimi 11.12.1989 – 31.3.1990 avovaimoni **Anna-Maija Piippo**. Näitä toimia varten hän oli ottanut ja saanut virkavapautta Kuopiossa olevasta Kansanterveyslaitoksen toimipisteestä.

1990 järjestettiin myös kansainvälinen LETE-leiri, minkä ohjelmassa oli kymmenkunta eri lajia. Yli viidensadan leiriläisen joukossa oli lapsiurheilijoita myös Venäjän Karjalan Petroskoista, Viron Tartosta ja Hiidenmaalta. Lajien ohjaajina oli huippumiehiä, mm. Suomen mestarit, nyrkkeilijä **Esa Hukkanen**, pöytätennispelaaja **Pasi Valasti**, lentopallossa Varkauden Tarmon joukkueen kapteeni **Risto Kovanen**.

Liiton puheenjohtaja toppuutteli

Juhlavuosi huipentui vuosijuhlaan, mikä järjestettiin hotelli Oscarissa Varkaudessa. Juhlapuhujana toimi TUL:n silloinen puheenjohtaja **Matti Ahde**. Juhlan jälkeen istahdettiin kahville, mitkä naukattiin pullien kera, ilman minkäänlaisia terästyksiä. Samassa pöydässä istui minun kanssa Ahde, Koivula ja pari muutakin. Liiton puheenjohtaja Ahde oli kuullut ja myös seurannut minun toimia ja tämän myötä tokaisi piirin puheenjohtaja Koivulalle: *”pidäthän huolta siitä, että Kiminkisen Hannu ei tapa itseään TUL-töitä tekemällä”* Mielestäni tämä oli minulle erittäin muikean puoleinen kiitos suorittamistani toimista. Nenätysten hän vielä toppuutteli minua liiasta työnteosta muutaman vuoden päästä Helsingissä järjestetyn liittoneuvoston kokouksen yhteydessä: *”Hannu älä tee liian paljon töitä, vähennä ainakin aavistuksen.”*

Vuonna 1989 Helsingissä järjestetyt TUL:n liittouhlat on kirjattava onnistuneiden koitosten taulukkoon. Olin saanut markkinoitua piirin seuroille yhdessä liiton markkinoinnin kanssa tätä toimintakokonaisuutta siten, että olin juhlararssin keulassa tepastelemassa rintarottingilla kun perässäni Olympiastadionille marssi yli viisisataa savolaista. Kun katsomossa tapasin silloisen puheenjohtaja Matti Ahteen ja varapuheenjohtaja **Osmo Hekkanen**, he yhdessä tokaisivat: *”kyllä oli komea savolaisjoukko keskisuomalaispoikasen perässä marssimassa.”*

Kuopion nuorisotapahtumassa yli 4000 osanottajaa

Tapahtuma kokonaisuuksista suuri oli myös vuonna 2003 Kuopiossa järjestetty TUL:n talvinen nuorisotapahtuma Joy Games. Kuopio-halliin oli survottu salibandyä, voimanostoa, nyrkkeilyä, yleisurheilua, saappaanheittoa ja suurehkot poikapainit. Siihen aikaan ei tyttöjen painitoiminta ollut vielä oikein kovassa huudossa. Suuren hallitapahtuman juontajana toimi myös minun ystäväksi vuosien saatossa tullut legendaarinen urheiluselostaja **Antero Viherkenttä**. Saappaanheiton ensi kiskaisun suoritti Kuopion hiippakunnan silloinen piispa **Wille Riekkinen**. Ennen saappaanheittoa hän myös avasi puheellaan tapahtuman. Pari irtileukaa kysyikin, että tämän jälkeen: *”Hannu, oletko Sinä hurahanna uskon, kun olet hommannut hengen- ja kirkonmiehen TUL:n tapahtumaan puhujaksi?”*

Lisäksi nuorisotapahtuman ohjelmassa oli Kuopion Musiikkikeskuksessa järjestetty tyttöjen ja naisten voimistelutapahtuma, Kallavedellä Puijon Pilkin ay-väelle järjestämä Pilkiten Kuntoa kisa ja satamassa lumenveiston Suomen mestaruuskilpailut. Silloinen TUL:n jäsenseura Suonenjoen Kiekko-Karhut järjesti Suonenjoen hallissa yhden poikien ikäluokan liiton mestaruusturnauksen,

mitä mainostivat kaupungiksi nimetyn kylän raitilla ääniauton turvin. Varkaudessa tapahtumaan liittyen Tarmo järjesti liikuntatalolla A-poikien lehtopallon liiton mestaruusturnauksen.

Tapahtuman järjestäminen - verkostoitumista

Järjestetyssä nuorisotapahtumassa vankkana yhteistyökumppanina oli Kuopion Kuntoliikunta seura, minkä puheenjohtajana toimin vuonna 2003. Siinä sitä on myös itse pähkäiltävä, että oliko tämän puheenjohtajan pestin hoitaminen palkkatyötä, vai talkootointa? Tämän raja onkin vuosien saatossa ollut kaiken aikaa hyvin vaikeaa, olen paiskinut liikunta- ja urheilutoimia näin jälkikäteen ajatellen samanaikaisesti liiankin monessa organisaatiossa. Olin nyhrännyt Kuopioon SAK:n toimitiloihin TUL:n Savon piirin sivutoimipisteen, mihin vuoden 2003 talvipäivätapahtuman aikaan olin pestannut palkkatukien turvin kolme torhakan puoleista naishenkilöä ja heidän pomottamista hoitamaan jalkapallovaikuttaja **Tuomo Ylä-Korhola**.

Vieraita Tartosta ja Petroskoista

Talviseen nuoritapahtumaan osallistui bussilastilliset vierailijoita Viron Tarton maakunnasta ja myös Venäjän Karjalan Petroskoista. Kaikkiaan osanottajiksi kirjautui yli neljätuhatta (4000) eri henkilöä, pääsääntöisesti nuoria ihmisen taimia, tulevia oman elämänsä sankareita.

2003 elettiin sellaista aikaa, että kaupungit ja kunnat ainakin vielä silloin aavistuksen arvostivat seurojen ja järjestöjen toteuttamia liikunta- ja urheilutoimintoja. Talvipäivät hoituivat Kuopiossa siten, että kaupunki kirjasi saatavakseen jollain tavalla tilojen käyttämisen. Ja sen jälkeen päättivät myöntää tasan samansuuruisen toiminta-avustuksen.

Piiri palkittiin laaja-alaisesti toimivana

1990 luvun puolen välin paikkeilla TUL:n Savon piiri palkittiin parhaiten ja laaja-alaisemmin toimivana Suomen Työväen Urheiluliiton piirinä. Jonkin verran roposia tästä kunniasta saatiin ja seinälle mallikkaasti laadittu kunniakirja. Olisiko asiassa ollut kuitenkin jonkin verran kotiin päin vetoa, kun siihen aikaan liiton toimitusjohtajana toimi savolaislähtöinen Savon piirin varapuheenjohtajanakin vuosia toiminut **Esko Paukkonen**?

2023 typeryksien pöljyyttään lopettaman TUL:n Savon piirin vaiheista ja toimista olisi varmaan syytä kirjoittaa ihan oma teos. Piirin lopettaminen tapahtui ilman minkäänlaisia ulkoisia painostuksia, omat joukot tappoivat ihan tarpeettomasti tämän toimeliaan piirin toiminnat.

Historiakirja on tuottamatta

Tämän teoksen kirjoitus pohjautuu pääsääntöisesti minun Hannu Olavin oman elämän kokiin. Tämän vuoksi en takerru kovin tarkasti piirin toimintaan. TUL:n Savon piirin historian tuottamista varten saatiin takavuosina suonenjokelaisen lisveden Kisa-Tovereiden lopettamisen jälkeen seuralla jäljelle jääneet varat, joita ei kuitenkaan koskaan ole käytetty seuran toivomalla tavalla. Kerran oli vakava yritys saada aikaiseksi piirin historian teos, kirjoittajaksi oli muutaman kuukauden ajaksi palkattu palkkatukien turvin varkautelainen mieshenkilö. Hän sai luvan hoitaa asiaa omatoimisesti ja vapaasti Helsingissä, mitä varten siellä lainassa oli Stadionilla olevaan Urheiluarkiston tiloihin sijoitettu kopiokone.

Ränttiä ei syntynyt rivin riviä

Muutaman kuukauden ”työstämisen” jälkeen kutsuin silloisen piirin puheenjohtaja **Matti Hiltusen** kanssa nyt jo edesmenneen miehen Varkauteen piiritoimistolle esittelemään tuotok-

sia, joita voisimme sitten oikolukea ja kuvitusta mietiskellä. Luottomme mieheen oli liian kova: ei saapunut tapaamiseen, vaikka todistettavasti oli ollut kyseisenä päivänä Varkaudessa, eikä ilmoitellut mitään. Soitti kuitenkin päiviä myöhemmin ja kertoi, ettei ole useiden kuukausien yrityksistä huolimatta saanut riviäkään kirjoitettua. Kehui kuitenkin itseään ja sitä, että hyvin ovat piirin asiapaperit arkistoituna. Ja samalla kehtasi vielä lomakorvauksia ja päivärahoja vaatia, vaikka oli sovittu, että Helsingissä asumiseen ja työstämiseen riittää sovittu kuukausipalkka. Tähän keskustelun jälkeen päätimme tämän työpestin, hoitaen kaikki sovitut velvoitteemme.

Piirin aineistot arkistoitu hyvin ja melkein kaikki digitoitu

TUL:n Savon piirin asiakirjat ja lehtileikkeet on arkistoitu Helsinkiin Olympiastadionilla sijaitsevan Urheiluarkisto TAHDON tiloihin. Valtaosa niistä on Varkauden Urheiluseurat ry:n Kuvapajalla nuorten työntekijöiden toimesta digitoitu ja tallennettu CD-levyille ja minun hoteissa oleville ulkoisille asemille. Kun minusta aika jättää ja siirryn väentelemään yläkerran molskeille niin nähtäväksi jää, mihin nämä ulkoiset asemat sitten ajautuvat? Niihin on tallennettu ihan tolokuttoman paljon myös muiden toimijoiden, seurojen ja urheilijoiden digitoituja aineistoja.

Innostavat puheenjohtajat ja palkka Helsingistä

Paikallisina aivan tolkullisina esimiehinä minun kaudella toimivat, eli piirin puheenjohtajina toimivat myöhemmin Varkauden kaupungin liikuntatoimenjohtajaksi valittu **Juha Koivula** ja hänen ”pakotetun” lopettamisen jälkeen Kuopion Työväen Uimareissa toiminut Kuopion kaupungin lakimies **Matti Hiltunen**. Koivulan pakottajan nimeä en tähän teokseen kehtaa kirjata.

Varsinainen esimies oli Helsingissä, minne toimitin vuosittain verokorttini. Palkanmaksu ja kulukorvaukset hoidettiin liiton toimesta.

Toimikauteni aikana piirin puheenjohtajina toimivat vas. Juha Koivula ja oik. Matti Hiltunen, kuva on otettu Viron matkan aikana Tarton Raatihuoneen edessä, otos piirin arkistosta.

Ei koskaan työ sopimusta

Työpestiä varten minun kanssa ei ole koskaan laadittu ja allekirjoitettu minkään sortista työ sopimusta. Liitto oli kuitenkin oikein hyvä työnantaja, hoitaen aivan kaikki minun työhöni kuuluvat velvoitteet. Ja minä hoitelin hommia hyvin omatoimisesti, todella paljon enemmän ja laaja-alaisemmin kuin pienehkön palkan vuoksi olisi ollut tarvetta tehdä. Ja kun ei ollut työ sopimusta, niin siitä johtuen en ainakaan vielä tähän päivään mennessä työtodistustakaan käteeni ole saanut.

Piirin toiminnanjohtajan pestistä siirryin virkavapaalle 31.12.2004 ja lopullisesti irtisanouduin kesäkuussa 2013. Vuoden 2005 alkupäivien jälkeen en ole piiriä unohtanut, liiton hallitus nimesi **Juha Koivulan** esitykseen pohjautuen avovaimoni **Anna-Maijan** piirin toiminnanjohtajaksi. Tämän myötä piirin asioita on väännetty jonkin verran yhdessä kotonakin, jopa saman peiton alla. Täysin talkootyöhön pohjautuen hoitelin kaikkien muiden toimieni ohessa vt. toiminnanjohtajan tehtäviä vielä huhti-, touko- ja kesäkuussa vuonna 2016 sekä elo-joulukuussa 2017.

Vuoden 2004 jälkeen minulla oli piirissä useita luottamustehtäviä, joista merkittävimpana oli kansanvälisen toiminnan koordinointi.

Painia piiritöiden kyljessä

1990 alkupuolella TUL:n palveluksessa oli yli 100 henkilöä, tämä näkyikin vielä silloin toimintojen laajuudessa, vireydessä, laadussa ja menestyksessä. Painiakin oli päätoimisesti palkattuna hoitamassa siihen aikaan kaksi henkilöä, lajipääällikkö **Kaimo Koponen** ja päävalmentaja **Sauli Heinonen**. 1993 tapahtuneen suomalaisen ns. ”yhdentymisen” vuoksi liiton palkattu sakki tipahti useilla kymmenillä.

Painipomo **Kaimo ”Kami” Koposen** siirryttyä eläkkeelle vuonna 1995 minun tehtäväksi siirtyi liiton painitoiminnan koordinointi, piirin töiden lomassa. Töitä tuli rutkasti lisää, mutta latinlatia ei palkkaa nostettu, en tosin tyhmyyttäni sitä pyytäneytäkään. Rannon sanoman mukaan olin koe-kaniini, tutkaillaan, miten muillekin piirien toiminnanjohtajille lajitoimintojen hoitamista voitaisiin siirtää. Se, että minusta tuli painin hoitaja pohjautui vankkaan lajitaustaani ja myös silloisten TUL:n painijaoston jäsenten painostukseen. Takapiruina minun valintaani olivat silloinen liiton imatralainen puheenjohtaja **Reino Arponen** ja muhoslainen jaoston jäsen **Eero Reijonen**.

Palkattomana painityön hoitaminen päättyi virkavapaalle siirtymiseni myötä vuonna 2004. TUL:n lajitoiminnan hoitamista jatkoin kuitenkin vuoden 2013 irtisanoutumiseeni saakka. 2004 jälkeen sain liitolta pientä kuukausittaista korvausta. Korvauksen maksaminen hoidettiin palkkana Varkauden Urheiluseurat ry:n toimesta, mistä maksettiin ihan nätisti ja sivistyneesti verot sekä lakisääteiset maksut. Tämän myötä tästä työstä lopsahti pankkitilille kuukausittainen parisataa euroa. Hyvää tässä järjestelyssä on ollut kuitenkin se, että saatu korvaus on lisännyt aavistuksen eläkekarttumaani. Tuottona oli kuitenkin lisäksi henkinen hyvinvointi, sain organisoida muiden toimieni ohessa ”tosiurheilua”.

Piirin toiminnanjohtajan ja lajipääällikön tehtäviä hoitelin nykytermin mukaisesti 24/7 periaatteella, päivät olivat työntäyteisiä. Ja kun mukana oli lisäksi rutkan paljon muitakin seura- ja järjestötoita, niin en aina tiennyt, onko tehtävien hoitaminen palkkaukseen kuuluvaa ja seurojen askareiden osalta vapaa-ajan harrastuksiin kuuluvaa aherrusta. Tämän on ollut varmaankin työnarkomaanin ja järjestökoneen ihan oma murhe?

Esimiehinä, liiton painijaoston puheenjohtajina minun toimikauden aikaan toimivat Tainionkosken Tähdessä **Reino Arponen**, Muhoksen Voiton **Eero Reijonen** ja Haukiputaan Heiton **Vesa Ojala**. Paitsikin hommia ja kehittelin aina jotain uutta, tämän myötä puheenjohtajien yhtenä tärkeämpänä tehtävänä olikin minun toppuuttaminen.

Pikku korvausta myös Suomen Painiliitolta

Painiliiton asioita olen hoitanut hyvin laaja-alaisesti. Vision ja organisoin Painiliiton 100-vuotisjuhlavuoden toiminnot ja hoitin tiedotustoimintaa ja 2019 - 2023 olin liiton

tiedotuspäällikkö. Tässä rinnalla minulla oli kaiken sortiset paikalliset, alueelliset, valtakunnalliset ja kansainväliset toiminnot, ei tarvinnut joutua olla. Painiliiton tehtävistä sain samansuuntaisen pikkukorvauksen kuin Työväen Urheiluliitolta. Painiliitolta laskutettiin kuukausittainen korvaus ja verot, vellit sekä tellit hoidettiin Varkaudesta käsin. Kätehen jäävä korvaus oli samansuuntainen kuin TUL:n painin hoitamisesta. Aavistuksen tämäkin kartutti tulevaa eläkettäni.

Painiliiton kuten myös TUL:n painin tehtävien hoidosta väennän tuonemmaksi aika pitkähkösti tekstiä. Paininkin osalta tehtäväni ja luottamustoimeni ovat kirjautuneet CV-listaan, mikä liitetään tämän teoksen loppupuolelle.

Esimiehenä Painiliiton askareissa minulla oli sen aikainen toiminnanjohtaja **Pertti Vehviläinen**. Pertti oli toimintojensa ohessa myös painitoiminnan saralla huipputuomari, toimien vihellyshommissa mm. kuusissa olympialaisissa. Nykyään Vehviläinen on Kansainvälisen painiliiton UWW:n alaisen Euroopan liiton hallituksen jäsen.

Puheenjohtajan pestin lisäksi seurojen yhteenliittymän hanke- ja toimitusjohtaja

Tämän otsikon alle meinasi syntyä liiankin paljon rivejä, mutta raapaisen vain sitä osiota, mitkä liittyvät palkkatyöhön. Palvelujärjestö Varkauden Urheiluseurat ry:n väennöistä ja toiminnoista aavistuksen lisää tekstiä tämän teoksen loppupuolella.

Mutta sen verran kuitenkin tähän työosioon alkuajoista, että tein aloitteen liikunta- ja urheiluseurojen välisen laaja-alaisen paikkakuntakohtaisen yhteistyön käynnistämisestä syksyllä 1989. 14.3.1990 sitten toiminta alkoi ja se ihan virallistettiin silloisen, myöhemmin puretun Hotelli Taipaleen ravintolassa 7.10.1993.

Vuoden 2003 loppuun saakka tein tuntikausia viikoittain täysin palkatta töitä palvelujärjestön ja varkautelaisen seuratyön hyväksi. Ihan rehellisesti varkaute-laisena varastin tämän ajan työnantajaltani Työväen Urheiluliitolta, omasta vapaa-ajastani ja perheeltäni. Eikä pyyhkeitä ole pahemmin tullut, pari kertaa olenkin itseltäni ihan ääneen peilin edessä kysynyt: *"onko tässä touhussa mitään järkeä?"*

Vuoden 2004 osalta en verokorttia Helsinkiin lähettänyt. Solmittiin paikallinen työsopimus, minkä turvin siirryin vuoden ensimmäisenä päivänä Varkauden Urheiluseurat ry:n palkkalistoille työllistämishankkeen hankejohtajaksi.

Onnenkantamoinen – ei pukannut faxi

Tähän palkkausosioon on syytä selvittää, miksi työllistämistoiminta laajentui palvelujärjestön toimesta vuonna 1999 aivan onnenkantamisena. Varkauden Naisrytär ry oli v. 1998 käynnistänyt hankkeen, mihin silloinen Pohjois-Savon TE-keskus oli myöntänyt kolmen vuoden kestoisen rahoituksen, mikä heidän tuki olisi pitänyt vuosittain muodollisesti hakea. Hankkeen omarahoi-tusosuus tuli Varkauden kaupungilta.

Tähän hankkeeseen oli nimetty ohjausryhmä, mihin minäkin kuuluin järjestöväen edustajana, kuten myös silloinen kaupungin liikuntajohtaja **Juha Koivula**. Minun mukaantulo hankkeen ohjausryhmään pohjautui Varkauden Urheiluseurat ry:n toteuttamaan pienimuotoiseen tukityöllistämiseen. Ensimmäinen työntekijämme oli todella aktiivisesti Varkauden Ladun joukkojen kanssa Vattuvuoren laskettelurinteellä talkotoimissa aktiivisesti touhunnut **Juhani Tuomainen**.

Naisten hankkeelle kävi niin kuin usein elämässä tapahtuu, että pukkaa muutoksia. Näin tapahtui myös naisten yrittäjäjärjestöllä, puheenjohtaja oli vaihtunut. Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen hankkeen nimi oli pitkä kuin nälkävuosi, nimeä en muista, enkä sitä tähän kirjoitukseen viitsi mistään tarkentaa. Hankkeessa onnistuttiin markkinoinnin osalta oikein mallikkaasti. Varkautelaisten yhdistysten tietoisuuteen saatettiin hyvin tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia presidentti **Martti Ahtisaaren** puoliso varkautealaissyntyinen **Eeva** oli aloitteessaan tavoitellut.

Vuoden loppupuolella järjestettiin Naisyrittäjien käynnistämisen ja toteuttamisen hankkeen viimainen ohjausryhmän kokous. Tutkailtiin edellisten kokousten tapaan sitä, miten on hankkeen toiminnoissa ja tavoitteisissa onnistuttu. Ennen kokouksen lopettamista, viimeisenä asiana yrittäjäjärjestön edustaja ilmoitti kokouksen asialistan ulkopuolisena asiana: *"meidän hallitus on päättänyt, että emme jatka ja tämän myötä muodollista jatkohakemusta ei tulla TE-keskukselle jättämään!"* Oli siinä minulla ja **Koivulan Jussilta** kokouksen jälkeen ihmettelemistä: Kuopiosta olisi Varkauteen rahaa tulossa, mutta tänne ei kelpaa. Seuraava aamuna sitten pidimme asian vuoksi Jussin kanssa pikapalaveri ja samalle päivälle kutsuin koolle osan Urheiluseurojen hallituksen miehiä, **Pekka Markkanen**, **Juhani Paasi** ja **Olli Seppälä** olivat kanssani sitä mieltä, että laitetaan mylly pyörimään. Sitten yhteydenotto silloiseen Varkauden kaupungin sihteerin **Yrjö Kainulaiseen** ja TE-keskuksen **Kari Matraan**. Kummankin viesti oli se, että pistäkää todella pikaisesti paperit kuntoon, niin tämän myötä työllistämishankkeen toimintaa voidaan heti vuoden alussa Varkaudessa ainakin kaksi seuraavaa vuotta jatkaa.

Työllistämishanke toimintaa olimme pyörittäneet muutaman vuoden ja tämän myötä järjestön palvelut ja työllistäminen laajenivat kaiken aikaa, kaikenlaisia toimintoja kehiteltiin ja toteutettiin oikein onnistuneesti. Ensimmäisen hankkeen nimi oli Ytyä ja sitten seurasi Är-yyt työllistää, Är-yyt palvelee jne. Näihin hankkeisiin Kuopiosta saadut varat eivät olleet pois yhdeltäkään varkautealaiselta seuralta, vaikka Suomi24 palstalla jotkut "tiesivät" vankkana tietona kertoilla.

Är-yyt hankkeen vuoden 2003 viimeisessä ohjausryhmän vanhan meijerin tiloissa järjestetyssä ohjausryhmän kokouksessa TE-keskuksen Matra visioi sitä, mitä uusia työllistämistoimia voisimme toimintaohjelmaamme ottaa. Tähän minä: näitä hommia me kyllä jo tehdäänkin. Tähän Matra: *"toimintanne on niin laaja-alaista ja tuloksellista, että seuraavalle vuodelle voisitte anoa varoja siten, että voisitte palkata hankkeen toteuttamista varten kolmannen henkilön."* Tässä oli taas Koivulan Juhalla ja minulla ihmettelemistä ja tähän Juha: *"hae virkavapautta ja rupea hankkeen johtajaksi!"* Näin sitten tapahtuikin ja Urheiluseurat ry:n hallitus nimesi minut esitykseeni pohjautuen hankkeen johtajaksi ja tämän pesti alkoi puheenjohtajan töiden rinnalla vuoden 2004 tammikuussa. 2005 nimikkeeksi järjestön hallituksen päätökseen pohjautuen tuli toimitusjohtaja, tämä siksi kun olin myös samalla palvelujärjestön puheenjohtaja.

Työllistämistoimissa ja hankkeissa meillä oli todella vahvana yhteistyökumppanina **Sirkka Kuusiston** johdolla Varkauden Työvoimatoimisto ja siellä todellisena turbomoottorina **Pirjo Nissilä**. Heidän kanssa jälkeä syntyi, suuri määrä vaikeassa työmarkkinatilanteessa ollutta miestä ja naista saikin tämän yhteistyön tuloksena päiviinsä sisältöä sekä osa-aikatyöstä jonkin verran elantoon tarvittavia euroja. Mutta tärkeintä oli se, että kotona heidän ei tarvinnut lojuilla toimeettomana päivästä päivään.

Varkauden Työvoimatoimisto oli muuttunut Pohjois-Savon TE-toimistoksi, tämän myötä joustavuus tukipäätöksissä ei oikein ollut sen jälkeen ollut entisellä mallillaan. Lopulliset päätökset hakemuksiin tehtiin Kuopiossa, ei ollut niin sutjakkaa kuin täällä Varkaudessa. 1.1.2013 hakeuduin osa-aika eläkkeelle, koska työntekijöiden määrä oli tuntuvasti vähentynyt työkkärin vähentyneen ohjauksen ja muuttuneiden säästöjen myötä varainhankinnan mahdollisuudet olivat vähen-

tyneet. Tiukan taloustilanteen vuoksi hyppäsin lähes kahdeksi vuodeksi osa-aikaeläkkeelle, tehden kuitenkin töitä täysipäiväisesti: järjestön toimitiloissa ja etänä kotona Tykkitiellä, mökillä Korpilahdellaja Pärnun asunnolla. Näin menetellen pystyttiin toimintoja kitkutellen jatkamaan.

Ennen aikaisesti eläkkeelle – kuitenkin töitä paiskien

1.10.2014 jouduin siirtymään ennenaikaisesti eläkkeelle. Lopulliseen eläkkeelle siirtymiseen olisi ollut aikaa vielä kolme-neljä vuotta. Nykysäädösten mukaan se oli tapahtunut viimeistään heinäkuussa 2019, mutta toisin kävi.

Eläkkeelle siirtymisestä huolimatta paiskin edelleen yhteisen hyvän vuoksi töitä, siihen van-
kasti liittyvään seurojen palvelua täysin palkatta ja päätoimisesti heinäkuuhun 2024 saakka. Eli kymmenisen vuotta, tämän myötä palkka euroja työnantajalta on säästynyt puolisen miljoonaa. Niitä tosin tuskin olisi mistään saatu haalittua, kun kaupungin typeriin päätöksiin ja toimiin poh-
jautuen varainhankinnan mahdollisuudet olivat supistuneet.

Syyinä eläkkeelle siirtymiseen oli epäonnistunut hanke, minkä tarkoituksena oli kehittää Varkauden Urheiluseurat ry:n rinnalle toimimaan sosiaalinen yritys. Hankkeeseen saimme ulko-
puolisen rahoituksen.

Mutta kävi niin, että omaan napaan tuijottaneet hankkeen konsultti ja edesmennyt hanke-
työntekijä rupesivat pelaamaan täysin rinnoin omaan pussiinsa. Kummallakaan ei ollut silloin näköpiirissä lähivuosille minkään sortin vakinaista työpaikkaa. Jo parin kolmen viikon työsken-
telyn jälkeen he huomasivat sen tosiasian, että sosiaalisen yrityksen perustaminen olisi ollut lähes mahdotonta, aika kovan sorttinen juttu. Kehittelivät omia tarkoitusperiä varten uutta työ-
listämishanketta, eivät kysyneet minulta palvelujärjestön johtajalta, eivätkä myöskään muilta Urheiluseurat ry:n hallituksen jäseniltä siunausta tähän asiaan tiedustelleet. Yhtenä työpäivänä konsultti ja hanketyöntekijä kävivät esittelemässä hankesuunnitelmansa mahdollisille rahoittajille Kuopiossa. Tähän työmatkaan lupaa eivät kysyneet, eivätkä jälkeinpäinkään minulle hanke-
työntekijän esimiehelle asiaa selvittäneet. Tietoomme tämä viritys tuli jälkeinpäin kaupungin edustajilta, olivat useasti käyneet kaupungintalolla esittelemässä asiaa, räksyttäen samalla, että *”Kiminkisen Hannulla on luopumisen tuska”*.

Heidän suunnitelmaa hanketta Varkauden Urheiluseurat ry:n hallitus ei hyväksynyt, eikä tämän vuoksi ei sitten koskaan hankehakemusta Kuopioon jätetty. Tämän myötä toimintaamme jarrut-
taneet miehet eivät saaneet itselleen Varkauden Urheiluseurat ry:ltä työpaikkaa. Vahingollista oli myös se, että sosiaalisen yrityksen perustamiseen kohdentuneesta hankkeesta ei jäänyt käteen yhtään mitään.

Kaupungintalolla tapahtunut räksytys johti siihen, että typeryyttään ja hyväuskoisina kaupun-
gin johtajat päättivät häätää Varkauden Urheiluseurat ry:n pois Joutenlahden vanhalta koululta, missä pyritettiin tosi laaja-alaisesti Kimppa Työpajat toimintaa. Samoilla päätöksillä vedettiin pois meiltä tuntuva vuosittainen avustus, minkä tosin lähes kokonaisuudessaan olimme maksaneet kaupungille kiinteistökuluina takaisin.

Häätö ja rahoituspäätös toivat mukanaan sen, että Varkauden kaupungin päättäjät ja kau-
pungin työllistämisyksikön toimijat ”tukivat” vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien naisten ja miesten hyvinvointia sekä työllistämistä siten, että kerralla Varkauden kaupungista hävisi yli viisikymmentä vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevan henkilön työpaikkaa. Surullista, mutta on ihan täyttä totta!

Kymmenisen vuotta sitten Suomen maan oloihin liikunta- ja urheiluseurojen palvelua tukeva
toiminta olisi pitänyt lopettaa. Ei ollut varaa edes maksullisen lehti-ilmoitusten turvin, avoimen haun kautta palkata minun tilalle toiminnan vetäjää.

Mutta, kun on hulluutta ja päässä pikkuvika, niin jatkoin kuitenkin toimitusjohtajan työtä täysin palkatta. Ajopäiväkirjaa kuitenkin pidin, kodin ja työpaikan välisiä kilometrejä jonkin verran kertyi ja tämän myötä sain dieseliä Dacia Dusteriin tankattua. Kokopäiväisestä työstä tupsahti euroja

kuukausittainen kulukorvauksen myötä muutamasta kympestä ihan sataseen saakka. Saadut kulukorvaukset ovat olleet säädösten mukaisia ja onneksi sellaisia, että verottaja ei niistä roposia päältä päässyt raapaisemaan. Tosin ei ole yhtään eläke kertynyt viimeisen kymmenen vuoden aikaisesta kokopäivätyöstä!

2019 syksyllä tosi totinen yritys lopettaa

2019 ilmoitin kirjeitse silloisille hallituksen jäsenille, että vuoden lopussa jätän ihan kaiken, mikä on kohdentunut Varkauden Urheiluseurat ry:n toimintoihin. Kirjeet lähetin ihan etanapostilla, kuoret pukkasini iltapuhteenä postilaatikkoon. Syynä tähän lopettamisyrityksen oli erään läheisen pyrkyryyteen taipuvaisen omaa egoaan kiillottaneen toimijan petttäminen, mikä toi minulle vankan luottamuspuolan tähän henkilöön. Tähän kohtaan on syytä selvyyden vuoksi kirjata, että petturuus ei kohdentunut Varkauden Urheiluseurat ry:n toimintaan. Toivottavasti minut verisesti pettänyt ja loukannut henkilö on saanut nukuttua yönsä oikein levollisesti, minun on pitänyt parin vuoden ajan naukkailla unilääkkeitä.

Kävi kuitenkin niin, että tämä petturiksi tituleeraamani henkilö soitti minulle yllättäen pyytäen, että jatkaisin vielä palvelujärjestön pyörittämistä. Ja sitten oli vielä suuri joukko seuratoimijoita, jotka toivoivat minun jatkamista. Mietiskelin ja painiskelin itseni kanssa kuukauden verran ja ilmoitin naukujille, että jatkan jos joulukuinen syyskokous niin päättää.

Näin jälkikäteen ajatellen jatkamislupaus olisi pitänyt jättää silloin tekemättä, kun ei ollut tiedossa päällensä pukanna Korona pandemia. Korona toi tullessaan sen, että Kimppa Kirppiksemme piti pariaksi kolmeksi kuukaudeksi sulkea ja yli 20 vuotta järjestön töihin kokopäiväisenä palkattu sihteerikin jouduttiin lomauttamaan. Eivätkä maan hallituksen päätökseen pohjautuen kuntouttavassa työtoiminnassa sopimusten turvin töissä olleet henkilöt saaneet tulla Koronan vuoksi työpaikalle. Tulot tipahtivat roimasti, joten tästä johtuen palvelujärjestölle piti avata luotollinen pankkitili, tämän kymppitonnin suuruisen luoton takaajana olin yksin heinäkuussa 2024 ”lopullisesti?” palvelujärjestön talousahdingon vuoksi eläkkeelle siirtynyt minä Hannu Olavi Kiminkinen. Jatkossa eläkerahoista maksettavaksi minulle on jäänyt noin kahdeksan ja puolituhatta euroa. Aika kova on ollut hinta 1990 – 2024 välisen ajan yhteistyön virittelystä ja seurojen palvelutoiminnasta, ensin noin kymmenen vuoden kestoinen ilmainen ja kokopäiväinen järjestön töiden tekeminen ja johtaminen, yli 1800 eri henkilön työllistäminen ja päälle vielä luotollisen tilin velkasaldon maksaminen. Ei ole oikein muikea juttu!

Elämän perusteet on kirjattu – otsikot jämähköittävät

Tämän teoksen tuonnempana olevan Jyväskylän Nousun osuuden kirjoitin jo keväällä 2024, sitten meni henkisen ja ahdistavan stressin keskellä usko tähän asiaan ja pidin kirjoittamisesta puolen vuoden tauon. Marraskuussa valittelin parille kaverille ja petikaverille, että kyllä on tuskaista, kun ei ole mitään organisoitavaa. Tämän valittelujen myötä sitten hurahdin tämän muistelmakirjoituksen vääntämiseen. Elämän perusteet on tähän mennessä kirjattu: syntyminen, asuminen, perheasiat, koulunkäynti, palkkatyöpaikat jne...

Elämän perusteita ovat myös lepo, ravinto ja terveen puoleisilla miehillä naisten poskien silitys. Minä olen levännyt, naisten poskiakin silittänyt ja ruokaa on ollut tarjolla. Nälkää en ole nähnyt, kuin usein nuorempana vain joitain päiviä kiihkeimpään painiaikaan, kun alempaan sarjaan piti laihdutella.

Lepäämisessä on ollut mieluista ”kolomen minuutin” päiväunet. Mökillä ahertaessa on tullut hiki, sitten olen mennyt saunaan nakkaamaan vadillisen vettä niskaan, puhtaat kalsarit jalkaan, myös puhdas paita päälle ja sitten niille kolmen minuutin päiväunille, mitkä ovat kuitenkin lähes joka kerta venähtäneet parin tunnin kestoiksi. Tyttöni Jennin ollessa poikiensa kanssa mökillä

hän on joutunut vuosien saatossa usein vilkkaille pojankoltiaisille tokaisemaan: *"olokaa hilijaa, Hannu pappa on mennyt kolomen minuutin päiväunille!"*

Keittokirjaa tästä ei teoksesta synny, mutta kerronpa, että piimäletut ovat poikaa ja vielä yksi bravuurijuttu: savustettu broileri. Kerran tarjosin tätä maukasta evästä mökin rantapöydässä bingo-palaverissa mukana olleille toimijoille. Meni viitisen vuotta, kun hämeenlinnalainen bingo-guru **Olli Toivanen** soitti minulle jonkin bingoasian vuoksi ja samalla kysäisi: *"Kuule Hannu, milloin pääsemme taas sitä karamellikanaa Päijänteen rannalle mussuttamaan, pilsua naukkailemaan ja saunomaan?"* Eli tämä esine on sen soiton ja kyselyn jälkeen ollut karamellikana, minkä reseptiä en tässä kirjassa kenellekään paljasta, kiinnostuneille asian voin ehkä puhelimesta selvittää, jos vaan henkeni pihisöö.....

Tämän kirjavän ja laajan asiakokonaisuuden kirjoittamista suuri on helpottanut se, kun yhtenä joulukuisena yönä asioita miettiessä muistin, että minähän olen valmistellut ja järjestänyt kymmeneen vuosien saatossa satoja taas satoja kokouksia. Tämä työ on hoitunut siten, että olen laatinut ammattimiehen ottein kokouksiin työjärjestykset, joiden mukaan asioiden käsittely on sitten saatu sutjakkaasti hoidettua. Syttyikin lamppu ja tajusin, että tätä kirjoitusaskareta helpottanee suuresti ennakkoon laaditut otsikot. Niitä otsikoita sitten olen tähän kirjoitukseen aamuisin unien näkemisen tai yöllä valvottujen hetkien jälkeen ensipuheena ennen aamukahvin hörppäämistä lisännyt tähän tekstiin, se onkin kyllä jämäköittänyt ja suuresti helpottanut kirjoituksen tuottamista.

Suurena huolenaiheenani on se, miten saan valkattua kuvat tähän teoksen tekstin yhteyteen. Valokuvauksen innokkaana harrastajana niitä on minun hoteissa tuhansia ja taas tuhansia. Niitä on tallennettu digitoituna moneen kansioon, ainakin: omaan, piirin, TUL-painin, Kuopion Kuntoliikunnan, Painiliiton, Paini-Ässien, Tarmon, CSIT:n ja Urheiluseurojen. Mutta eiköhän se lamppu tämänkin asian hoitamiseen jossain vaiheessa organisaattorille syty?

Tupakan pössytys ei ole tappanut

Keväällä 1964 Kivistöllä päätimme yhdessä kolmen muun miehen alun kanssa, että meistä tulee ihan oikeita "kunnon tupakkimiehiä". Naapuripoikien nimiä en muista, mutta pomminvarmasti meiltä oli yhteensä neljä.

Mutta, mistä saadaan tupakit? Rahaa ei ollut ja tuskin kukaan meille tupakka-askia olisi myynytäkään, olimmekin vasta 12-14 vuoden ikäisiä miehen alkua. Eivätkä vanhemmatkaan olisi meille tupakkaa antaneet, saatikka meidän pössyyttelyä suopein silmin katselleet?

Yhdessä päätettiin, että varastetaan tupakka-aski. Tallusteltiin Vapaudenkadulla silloin sijainneen puurakenteisen SOK:n maatalousmyymäläin eteen ja todettiin, että tuolta se aski napataan. Kolme poikasta jäi kadulle varastamissuoritusta odottamaan. Yksi miestä meni kauppaan ja nappasi käteensä punaisen North State askin. Sitä en muista ken se meistä tämän pikkurikoksen suoritti, olinko se vaikka minä, tiiä häntä?

Sitten tallusteltiin Kivistön kasarmien yläpuolella olevan Aittorinteen kivilouhoksen viereiselle kalliolle miehekkäästi pössyyttelemään. Ensimmäisenä toimenpiteenä oli tupakoiden jakaminen, varastetussa askissa kun oli kaksikymmentä Norttia, joten jokainen sain itselleen sauhuttelua varten viisi vahvaa punaista tupakkia. Mistä tulitikut, sitä en muista. Jaettujen ja saatujen norttien määrästä johtuen olen varma, että meitä tässä typerässä touhussa oli mukana kivistöläistä neljä miehen alkua.

Minä sain poltettua poskisauhutteluna oikein miehekkäästi yhdellä istumalla kaksi tupakkaa ja kolmannen vetäisin ihan henkeen saakka. Kaksi norttia oli vielä kädessäni, mutta ne tuupasin mukana olleiden poikien kouraan: *"polttakaa nuo, minulle ei maistu!"* Siihen sitten loppui Kiminkisen Hannun tupakanpoltto, tähänkään päivään mennessä en ole yhtään sauhua kiskaissut. Tämän voikin kirjata elämän koitosten onnenkantamoisten listaan. Siitä minulla ei ole minkäänlaista hajua, että miten muiden poikien miehekkään puoleiset tupakkamiesten urat jatkuivat?

Neljännän luokan pilsneriä ja ohrapirtelöä, kuten myös Viru Valgee vodkalla laimennettua karpalomehua joskus naukkailen. Viimeisen kymmenen vuoden ajan olen niitä tarvittavan määrän Latvian ja Viron rajalla olevista Valkan ja Ainazin aikuisten miesten ja naisten virvokekaupoista halavalla käynyt noutamassa.

Elämä on parasta huumetta!

"Entä oletko kokeillut huumeita?" Tämän kysymyksen minulle esitti Korona pandemian alkupuolella mökkinaapurini Jyväskylä Saukkojen uimarista rallimieheksi varttunut **Kari Perälä**. Istuimme pitkän kaavan mukaan iltaa hänen mökillä, kehuimme ihteämme, muisteltiin menneitä, puhuttiin urheilupolitiikkaa ja järjesteltiin mökkitiemme asioita. Huumekysymyksen mökkitien hoitokuntamme varapuheenjohtaja Kari esitti minulle heti sen perään, kun olin kertonut hänelle todella lyhyestä tupakkamiehen urastani. Tähän huumekysymykseen oli helppo vastata: *"en ole koskaan kokeillut, en ole huumeita edes nähnyt, enkä tunne ketään kuka olisi kokeillut tai olisi huumeekoukussa."* Huumeasian selvittyä naukattiin Jameson viskillä laimennetut Pepsi Colat. Ja yhdessä todettiin, että *"elämä on parasta huumetta ja sauna on poikaa!"* Sitten purastiin viskillä laimennetun Colan päälle vitamiinirikkaat takkatulella tiristetyt makkarat ja ei kun saunaan.

Loukkaantumiset eivät ole olleet pahasti riesana

Varsinkin lapsuudessa olin innokas liikkumaan. Intoa oli kuin ilmaa ilmapallossa. Kisailumielessä kuuluviin harrastuksiini on kuulut paini, pesäpallo, hiihto ja jalkapallo. Lisäksi olen nauttinut metsäpoluilla juoksemisesta ja koripallon pelaamisesta. On oikein muikkea muisto siitä, kun loukkaantumiset eivät ole suuresti minun kohdalle napsahaneet.

Painitoiminnassa varsinkin alkuvuosina oli se, että polvet, kyynärpäät ja otsa olivat aika usein ruvella. Tämä johtui sen aikaisista painimaton palojen päälle levitetyistä molskeista, mitä olivat vielä 60-luvulla kankaisia. Kerran minut on kuskattu painikisoista sairaautolla sairaalaan. Tampereen Painiseuran järjestämissä kisoissa Hatanpään koululla minulta rusahti pari kylkiluuta. Ja ei kun tuskaisena sairaalaan!

Kesäisin nakkelin harjoitusmielessä pesäpalloa useita tunteja päivässä Kivistön kasarmin tiiliseinään ja vastapallot otin räpylällä syöksyillen ja kauhoillen vastaan. Tästä pallonnakkelusta johtuen kyynärvarteni oli usein niin turtana, että se haittasi syyskuun alkupäivinä käynnistynyttä painin harjoittelua. Siihen aikaan ei kesäpäiviä painia harjoittelemalla pilattu, joskus vain kisoissa käytiin väentämässä.

Yleisurheilua en ole koskaan oikein kunnolla kokeillut. Syynä tähän ollut se, että Nousun toisessa kotipesässä Halssilan kentällä ei ollut yleisurheilun suorituspaikkoja. Eikä niitä ollut myöskään koulujen kentillä. Pari ikävää muistoa minulla on kuitenkin yleisurheilusta.

60-luvun alkupuolella varmaankin kaikkien pojankoltiaisten idoleina olivat keihäänheiton olympiavoittaja **Pauli Nevala** ja seiväshypyn maailmanennätysmies **Pentti Nikula**.

Keihäänheittoa kokeilin pajukeihästä nakkelemalla silloisen Pylkönmäen kunnan Pajumäellä. Keihäät käytiin hakemassa pellonreunassa olevista pajupusikoista, kaadettiin ja puukolla kuoritettiin. Ja sitten ihan totisesti keihästä nakkelemaan. Kaverina tässä heittelyssä oli serkkuni, tuleva maalaislääkäri **Tapani Kiminkinen**. Tässä heittelyssä kävi samoin kuin pesäpallon nakkelussa: oikean käden kyynärvartta vaivasi oikein tuntuva kipuilu. En sellainen muistikuva ja tutina, että heitot kantautuivat tosi pitkälle ja tietenkin ne mitattiin. Siitä ei ole myöskään muistikuvaa: kumman tai kenen nimiin on kirjattu pajukeihäänheiton Pajumäen piirin ennätys.

Ainakin kaikki Kivistön pojat halusivat olla **Pentti Nikuloita**. Tämän vuoksi rakennettiin poikien voimin Kivistön kasarmien ulkorakennusten, rotanpesien taakse seiväshypyn suorituspaikka. Kaivettiin kuoppa, mihin vanhempien avustuksella saatiin pehmikkeeksi hienoa hiekkaa. Hyppypaikan rimateline ja rima saatiin rakennettua poikien voimin. Mutta pahaan loukkaan-

tumiseeni syynä oli seiväs. Seipäät valmistimme ihan itse, käytiin kaatamassa Aittorinteestä ilman keneltäkään saatua lupaa ohuita ja suoria mäntyjä. Tulevat seipäät kuorittiin puukoilla ja pari päivää pihkan vuoksi annettiin niiden kuvia. Mänty on aika pehmeähkö puu, joten se ei kestä suuremmin taivuttelua, ei varsinkaan niin paljon ME-mies Nikulan lasikuidusta tehtaassa valmistettu seiväs.

Olin suorittamassa seiväshyppyä korkeudessa 210, mäntyseiväs taipui ihan nikulalaiseen malliin kaarelle, pehmeyttään rusahti poikki ja minä putosin kovalle maalle hiekkakasan viereen. Tässähän sitten kävi niin, että nilkassa kipu oli ihan hirveä, ei kun piipaa-autolla Keski-Suomen Keskussairaalaan ja jalka nätisti pakettiin. Yleisurheilu on vaarallista?

Koulu- ja harjoitusmatkat kävellen tai pyöräillen

Joka ainoa matkan kouluun tai kaiken sorttisiin harjoituksiin suoritin poikasena kävellen tai pyöräillen. Vanhemmilla ei ollut autoa millä olisi voinut kuskailla, eikä myöskään bussimatkoihin työläisperheen koltiaisella ollut varaa. Toisin on ollut viimeisinä vuosikymmeninä, vanhemmat kускаavat lapsensa harjoituksiin, seurojen ja ohjaajien ”iltahoitoon” autoillaan, mutta se on sitä tämän päivän elämää se.

Toiminnan poikana – miehen alkuna olin kunnostanut, puunannut ja maalannut pensselillä ihan itse lahjaksi saadun polkupyörän raadon. Sillä sitten vispasin kouluun ja harjoituksiin. Kerran kävi ikävästi, kun koulusta palattuani laskettelin vauhdilla Tourulan sillan jälkeen alamäkeä pitkä Beatles-tukka hulmuten kotiini Kivistölle. Remonttihommissa etuhaarukassa olleen valodynamin kiinnitysruuvi oli jäänyt löysälle. Alamäessä kovassa vauhdissa dynamo irtosi haarukasta ja putosi pyörän pinnojen väliin. Tästä seurauksena oli se, että koulupoika lensi komeassa kaaressa pyörän kanssa tielle, missä ei silloin vielä ollut asfalttipäällystettyä. Otsa ruvelle, jalka turvoksiin ja sitten Keskussairaalaan lekuritatin hoivattavaksi. Tämä keikkaus on kirjattava epäonnenkantamoisten ja vähäisten loukkaantumisten listaan.

Vanhoilla päivillä laskettelijaksi ja jalka pakettiin

Varkauteen muutettua hurahdin yli kolmevitosen ikäisenä harrastamaan Anna-Maijani kanssa laskettelua. Varusteet ostettiin Kauppakadulta Uimosen urheilukaupasta, kaupпамiehenä toimi vilkas ja kovapuheinen **Kalervo ”Kapo” Repo**.

Kumpikaan meistä ei ollut laskettua harrastanut, en edes minä vaikka olin jonkin aikaa ollut töissä Jyväskylän Laajavuoren rinteiden hiihtohissin valvojana. Yhdessä opeteltiin laskettelemaan ilman minkään sortista opastusta ainakin Levillä, Ylläksellä, Kasurilassa, Håkärinteellä, Himoksella, Tahkovuorella ja Kuopion Antikkalassa. Opittiin Anna-Maijan kanssa laskettelua pipot hulmuten ja ainakin minun mielestä menoni oli miehekkään vauhdikasta. Tahkovuoren reissulta muistona on saunan majoitusmökin saunan lauteen romahtaminen, ylälauteen kiinnikkeet irtosivat kummastakin päästä ja tämän myötä pudota tupsahdimme Anna-Maijan kanssa saunan lattialle. Onneksi tästä haaverista ei tullut edes mustelmia, muisto vain.

Kaatuminen vuorista korkeimmalla

Kerran olin yksin laskettelemassa vuorista korkeimmalla. Varkaudessa on pienoinen mäen kukkula, minkä nimeksi on varmaankin savolaiseen isotteluun pohjautuen annettu Vattuvuori. Siellä aurinkoisena helmikuun päivänä pienessä vauhdissa kaatua muksahdin siten, että jalka oli sievästi paketissa muutaman viikon, piirin järjestötöitä ei se tosin onneksi pahemmin haitannut. Kaatumisen kirjaan epäonnenkantamoisten ja pienehköjen loukkaantumisten listalle. Opiksi otin sen, että ei pidä lähes neljä kymppisenä ukon kōriläänä männä suurille vuorille laskettelemaan.

Räkänokkana kuolema lähellä

Kuten olen Nousu osioon tarkemmin kirjannut, niin kuolema oli pienenä räkänokkana hyvin lähellä. Tulipalo Tikassa oli tappaa minut vuonna 1957, onneksi kuitenkin jäin henkiin. Joten olen vääntämässä tätä muistelmateosta, mitä on oikein mukavan muikea kirjoittaa.

Vanhemmilla päivillä olen liukkauden vuoksi pari kertaa kaatunut siten, että kylkiluita on rusahdellut. Tätäkin kohtaa kirjoittaessa kyylikeä jomottaa oikein kunnolla. Olisikohan kaatumisten syynä ollut liukkaus, vaiko se vanahuus?

Mäkihommista isälle henkistä ahdistusta

Kuten olen tämän muistelmaan tulevaan Nousu osioon kirjoittanut, niin minusta olisi saattanut tulla vaikka mäkihyppääjä ja tämän myötä ehkä järjestötoimija tälle sektorille. Jyväskylän puinen hyppymäki sijaitsi muutaman kilometrin Tuomiojärven rannassa Taulumäellä ja kevät oli tulossa. Tämän myötä sitten ajauduinkin lyhyen matkan vuoksi aivan kodin vieressä olevalle Kivistön Työväentalon painikämpälle.

”Mäkihyppyä” kuitenkin Kivistön poikien kanssa talvisin harrastettiin. Tämä touhu hoitui Aittovuorella, mikä oli aika lähellä Kivistöä. Kangasvuoren puoleisessa jyrkähkössä rinteessä Karmitsalla oli luonnonmäki, mihin useana talvena ihan itse poikien kanssa rakennettiin ”hyppymäki”, lumesta kasattiin tarvittava hyppyrin ja sitten hyppimään tavallisilla puisilla hiihtosuksilla. Kenelläkään ei ollut tähän hyppelyhommaan tarvittavia mäkisuksia. Rinne oli aika jyrkkä, hyppyrin nokalta pääsimme leiskauttelemaan yli viiden metrin mittaisia hyppyjä. Kalliiksi se kuitenkin tuli, kun Järvisen tehtaan valmistamia sälesuksia paukkui aika monelta pojalta poikki, yhtään tyttöä ei tässä touhussa ollut mukana. Minulta pätkähti poikki kolmet Järviset, joita isäni Soini sitten yritti pikkunupeilla ja alumiinilevyillä korjailla ja paikkailla. Mutta tämän myötä sukset tulivat lähes hiihtokelvottomiksi, eivät luistaneet hiihtoladulla entiseen malliin. Minulle ei tästä harrastuksesta tullut vammoja, mutta suur- ja työläisperheen isälle henkistä ahdistusta varmaan pukkasi: *”mistä taas rahat uusiin suksiin?”*

3.3.2019 Iltasanomien artikkelin tiedon mukaan Karmitsalla olevaan hakkuuaukkoon olisi myöhemmin rakennettu myöhemmin oikein kunnan hyppymäki: lähtötorni, hyppyrin ja ylösnousua varten jopa portaatin. Samassa jutussa kerrottiin, että Karmitsan mäki on ollut tulevan olympiavoittaja **Matti Nykäsen** ensimmäinen hyppypaikka. Karmitsalla on leiskautettu komeasti 23 metrin mittainen mäkiennätys, sitä tämä Iltasanomien artikkeli ei tiedä kertoa, että onko se Matin nimissä. Artikkelin mukaan puiset rakenteet olivat olleet niin lahoja, että rakenteet purettiin jo 1990-luvulla. Ei liene rakentajilla ollut käytössä kestopuuta, kun rakenteet kestivät vain vajaan parikymmentä vuotta? Kirjoittaja väittää jutussaan, että Karmitsa on saanut nimensä Garmisch-Partenkirchenin mäkipyhätöltä, mutta tähän osaan kirjoitusta toimittaja on mielestäni ottanut ihan omaa taiteellista vapauttaan tai sitten on saanut joltain mäkihyppyyn totisemmin hurahtaneelta ekspertiltä väärää tietoa. Olen lähes pommin varma, että Karmitsa on ollut Karmitsa jo ennen Yleisradion tuottamia mäkiviikon TV-lähetyksiä ja niiden mukanaan tuomaa Garmisch-Partenkirchenin mäkikisan tunnettavuutta. Tiiä häntä, totuutena on varmaankin minun muistikuva?

Valokuvaus värittänyt elämää

Kameroiden kanssa hääriminen on kuulunut elämäni 11-vuotiaasta pojankoltiaisesta lähtien. Tämän harrastuksen aloituksesta minulla on vankat todisteet ensimmäisessä valokuvakansiosani, mihin ottamiani mustavalkoisia kuvia on tallennettu. Kuvat on otettu ihan omalla kameralla, mistä lienee saatu markat sen hankintaan?

Ensimmäisiä muistitietoja ilman kansioiden selailua on vihreään koteloon pakatun Fuji nimisen filmirullan hankinta Helsingissä. Olin painimassa kesäkuussa 1963 TUL:n liittojuhlilla ja

majapaikkanamme oli TUL:n Keski-Suomen piirin hankkimana Vallilassa sijainnut koulu. Sen viereisen kerrostalon kivijalassa oli valokuvausliike, mistä filmin sain hankittua kotoa saatujen taskurahojen turvin. Tämä muisto tuskin koskaan unohtuu? Tätä kirjoittaessani koulun nimi on ollut aavistuksen hämäränpeitossa, siksi piti Pärnuun menoreissulla autolla kurvata koulun pihaan, sitten asia selvisi ja tämän myötä ei tullut kirjoitettua väärää tietoa. Koulu on komeasti pystyssä, mutta sen nimi on nykymalliin mukaisesti väännetty seinälle Lontooksiksi. Ja kamerakaupassa filmien asemasta myydään kebabia ja pizzoja. Kuudessa kymmenessä vuodessa on maailman tältäkin osin muuttunut!

Ensimmäisessä kuvausaallossa teetin kuvani Jyväskylän kauppatorin vieressä olleessa Villen Kuva valokuvausliikkeessä. Tästä kaupasta muodostuikin minulle myöhemmin seuraavissa kuvausaalloissa tosi tärkeä paikka. Vuoteen 1996 saakka ottamani otokset olivat mustavalkoisia. Ne on nättisti kansiossa, myöhemmin digitoitu ja tämän myötä tallennettu myös tietokoneelle. Pari kuvaa näistä liitän tähän teokseen.

Halmekadulle muuttomme myötä hurahdin kuvien omatoimiseen valmistamiseen. Suurehkon asuntomme toinen vessa valjastettiin minulle kuvien valmistamista varten. Pimiötä varten sain jostain lahjoituksena itse valmistetun suurennuskoneen. Kaikki muut kuvien nappailuun ja pimiötouhuiluun tarvittavat varusteet ja kamat ostin omilla palkkarahoilla Villen Kuvasta. Tässä kaupassa yhdyshenkilöni oli **Kirsti Mäkinen**, jonka mies oli painikaverini ja ihan aavistuksen aikaa myös ”voimavalmentajani”, myöhemmin painin kansainvälisen tason huipputuomariksi meditoitunut **Yrjö Mäkinen**. Villen kuvassa minulla oli piikki auki, vaikka rahaa ei olisi ollut, niin siitäkin huolimatta sain käyttööni tarvittavat filmit, litkut ja valokuvapaperit. Kirsti piti kirjaa ja minä kävin usein kertyneitä velkoja kuittailemassa.

Muutettuumme Suolahden Sirkkaharjuun Valmetin traktoritehtaan omistamaan kerrostaloon ongelmaksi muodostui pistorasioiden puuttuminen komerosta, minkä vanhempani antoivat valjastaa kuvatouhuani varten pimiöksi. Elettiin aikaa, jolloin ei ollut hinnoilla kilpailevia halpamarketteja, joista tarjoushinnoin jatkojohtoja olisi voinut ostaa. Hyppäsin sähkömieheksi, jostain olin saanut jatkojohdon valmistamista varten johtoihin tarvittavat päät. Niiden väliin johdoksi tuli traktoritehtaan pomon luvan turvin saadut piuhat, joilla traktoreita sähköistettiin. Minä sitten ihan itse kasailin näistä tarpeista pimiötä varten tarvittavat jatkojohdot. Ei ole ollut kauhean turvallista, eikä luvanvaraista touhuilua. Mutta kuvia kuitenkin sain itse sähköistämässäni pimiössä valmistettua. Jyväskylään takaisin muuton jälkeen omatoiminen kuvien valmistus jatkui vielä jonkin aikaa alivuokralaisasunnon kylpyhuoneessa.

Ei ole valokuvapimiön hämäräperäiset sähkötyöt kihartaneet nuorukaisen tukkaa, vaan hiukset ovat taipuneet laineille miehekkäästi mini-voguen turvin.

Seuraavassa kuvausaallossa oli värikuvien nappailu, mitkä otokset sitten Ville Kuvassa kuva-paperille valmistettiin. Paperikuvien tuottamisen jälkeen vuorossa on ollut dia-kuvien ottaminen. Niitä olen ottanut tuhansia, suurin ponnistus tällä saralla on ollut kuvaotosten kehystys siten, ettei suuremmin sormenjälkiä dioihin olisi jäänyt.

Kaikki tuottamani kuvat on myöhemmin digitoitu Varkauden Urheiluseurat ry:n Kuvapajalla. Olen suorittanut tästä työstä palvelujärjestölle tarkoituksen mukaisen rahallisen korvauksen. Ja kun diaheitin sitten lakkasi toimimasta, niin tuuppasin diat koteloineen sekajätteisiin, mistä ne ovat kulkeutuneet Riikinvoiman poltettavaksi. Tämän myötä Varkauteen on saatu ihan pikkuriikkisen lämpöenergiaa. Muovi on kuumaa poltettavaa.

Toiseksi viimeisessä kuvausaallossa on mukana ollut digikamera, joita minulla on ollut useita. Digikuvia on kertynyt tuhansia ja taas tuhansia. Tallessa on loistavia, hyviä, kohtuullisia ja myös aavistuksen surkeita otoksia. Kuvia on tullut otettua kaiken sorttisista touhuiluista: mökillä, kotona, lomamatkoilla, töissä, urheiluhommissa, jne...

"Filimi" on digi-hommissa ollut tosi halpaa, varsinkin viimeinen sarjatulella varastettu pitkäputkinen järjestelmäkamera on sitten tämän halpuuden myötä laulanut. Aikaa vievää tässä touhussa on ollut tosi surkeiden ja tarpeettomien otosten poistaminen sekä onnistuneiden asianmukainen tallennus. Innokas kuvaustouhuni hyytyi kymmenisen vuotta sitten, kun heivasin joitain urheiluhommia sivuun ja lahjoitin kamerani tyttölle Jennille.

Viimeinen kuvausrupemani on jatkumassa tosi laiskan sutjakkaasti. Joskus tulee puhelimella kuva napattua, mutta tämä kännyllä touhuilu ei ole muodostunut minulle himohommaksi. Meidän perheen kuvamestarina nykyään touhuua paremmin kännykkähommista perillä oleva vaimoni Anna-Maija.

Videokuvaus

Videokuvaukseen innostuminen tapahtui 1980-luvun alkupuolella. Nyt onkin sellainen värinä ja tutina, että asiasta kirjoittaminen on aiheellista kirjoittaa heti valokuvausasian perään.

Seurani Jyväskylän Työväen Painiseura oli oikein innokas kisojen järjestäjä 1980-luvun alkupuolella. Kisoja väännettiin Monitoimitalon salissa usein jopa kolmella matolla. Lähes kaikki kilpailut ja matsit tuli tallennettua VHS kaseteille. Tässä touhussa yhdysmiehenä oli **Jarmo "Jarkki" Sihvonen**. Hän hankki lainaamalla maksutta kamerat ja kuvaajat sekä myös telkkarit, joista kuvaustyötä seurattiin. Näyttörüutuja ei sen aikaisissa videokameroissa ollut. Tähän kuvaukseen en itse pystynyt osallistumaan muiden kisatoimien organisoinnin vuoksi.

Itse kuvailin Jarkin lainaamalla kameroilla paineja muilla paikkakunnilla, esim. Kansaturnauksissa Helsingissä, SM-paineissa Riihimäellä ja PM-väännöissä Tampereella.

Painavinta asiaa tämän osion kirjoittamiseen on painin koulutusmateriaalin tuottaminen. Tuomarikoulutukseen liittyvän videon kuvasin Monitoimitalon painisalissa vuonna 1984. Matolla hääri tuomarinäyttöjä suorittamassa Turengin Sarastuksen **Taito Tuomi** ja otteita olivat näyttämässä Lappeenrannan Työväen Urheilijoiden mestaripainija **Heikki Liimatainen** ja Muhoksen Voiton maailmanmestari **Tapio Sipilä**. Tuotoksen selostajana, eli kapellimestarina toimi silloinen TUL:n painijaoston puheenjohtaja tasokas painituomari **Kauko Jaatinen**.

Samana vuonna kuvasin Suolahden Urho painisalissa pystypainiin kohdentuvan koulutusvideon. Pitkäkestoinen filmi sisältää todella runsaasti olympiavoittaja **Rauno Mäkisen** variaatioita kaiken sorttisista pystypainin liikkeistä. Rane oli matolla kertomassa sitä, että minkälainen heitto milloinkin nakataan. Heittelijöinä olivat JTPS:n **Unto Kalho** ja seurasta aikaisemmin Keuruun Tovereihin siirtynyt **Jukka Huisman**. Keväällä 2024 muistelimme tätä kuvaustyötä Unton ja Jukan kanssa painikaverimme siunaustilaisuudessa Joensuussa. Kummankin yhteisenä toteamuksena oli: *"kyllä se Rane oli tosi tekninen painija, samasta heitosta löytyi taas ja taas uusi versio, kuvaussession jälkeen roppa on niin jäykkänä, että kävelykin tuotti viikon ajan tuskaa!"*

Myöhemmin oli tarkoituksena kuvata Ranen opein koulutusfilmi myös mattopainista, mutta tämä ei koskaan toteutunut Varkauteen muuttoni vuoksi.

1985 olin kuvaamassa Tikkurilan Urheilutalolla koulutusfilmiä, mihin tallentui alkuverryttelyjä ja kuntoharjoitteita. Materiaalin tuottamisessa oli kapellimestarina silloinen TUL:n painin päävalmentaja **Sauli Heinonen**. Matolla näyttöparina pyörimässä olivat Ylä-Tikkurilan Kipinän tuleva EM-mitalisti **Ari Härkänen** ja saman seuran olympiaedustaja **Esa Murtoaro**.

Mieleenpainuvinta videokuvauksia touhussani on ollut kuvaaminen EM-paineissa Ruotsin Jönköpingissä ja Itä-Saksan Leipzigissa. Ruotsissa järjestettyihin EM-mittelöihin osallistuin Sauli Heinosen pestaamana keväällä 1984. Salen motiivina tähän pyyntöön oli se, kun mestaripainija Tapio Sipilä oli päättänyt jättää väliin painovaikeuksien myötä tämän koitoksen ja hänen tilalle edustajaksi nimettiin Ilmajoen Kisailijoiden **Jaakko Talvitie**, mies joka myöhemmin painiuransa jälkeen meditoitui olympiatason painituomariksi. Tehtäväkseni minulle Heinonen ohjeisti, että kuvaa kaikki Talvitien sarjan ottelut. Tämän tarkoituksena oli vahvistaa Sipilän Tapsan valmistautumista seuraaviin arvokisoihin. Ottelut tuli kuvattua, mutta samaan pakettiin tallentui kaksi muutakin mieleen painunutta tapausta, mitkä löytyvät kuvattujen otteluiden lisäksi TUL-painin Youtube osiosta.

Kuvauskeikalle tuli Piltzin apuriksi painimiehiä

Matkalla Ruotsiin tapasin olympiavoittaja **Pertti Ukkolan** johdolla näitä Ruotsin EM-paineja seuraamaan matkaavan painimiehistä koostuvan joukon. Tästä sakista olikin suurta apua Ruotsin puolella matkaamiseen, kuvaustyöhöni ja päivittäiseen kuvaustavaroiden roudaamiseen. Näiden tarvikkeiden kanniskelu takasi meille sen, että minkään sortisia pääsymaksuja ei yhtään kertaa tarvinnut kisan järjestäjille suorittaa.

Apua sain, mutta kun sakilla ei ollut varattuna tilaa joihin olisivat majoittuneet, niin heidät minun piti majoittaa pieneen hotellihuoneeseen. Tämän huoneen Heinonen oli ennakkoon minun majoitusta varten varannut. Yhtenä yönä meitä painimiehiä pötkötti pikkuhuoneessa jopa kahdeksan. Entä miten aamiaiset hotellissa: siitä ei ole neljäkymmenen vuoden jälkeen minkään sortin hajua! Ukkolan Pertsan varmaan muistaisi?

Onnistuneesti paineja kuvailin, sakki nimesi minut tämän myötä Piltziksi. Nimeäminen pohjautui siihen, kun näihin aikoihin Yleisradion telkkarin urheilupuolen kärke miehiä oli **Raimo Piltz**.

Ruotsiinko piti tulla kuolemaan?

Nämä EM-painit kisailtiin jäähallissa, mihin vääntämistä varten oli sijoitettu kolme painimattoa. Yhden kisatilaisuuden aikaan jäähallissa alkoi mahdoton kirkuminen. Saliin oli pölähtänyt neuvostoliittolainen emigrantti, toisessa kädessä oli salkku ja toisessa pistoolipyssy. Valtaosa katsojista ryntäsi hallista pois ja piiloutuivat penkkien alle. Mutta minä päätin jatkaa kuvaamistani. Olin sitä mieltä, että en minä tänne kuole.

Puolalainen olympiatasollakin kisaillut painivalmentaja **Stanislaw Krzesinski** sai suuressa rohkeudessaan napattua emigrantin takaapäin mattoon ja napattua pelotteluun tarkoitetun pistoolin sekä salkun mieheltä pois. Kisan pääjärjestäjänä toiminut mies otti salkun käsiinsä, nosti sen päänsä päälle ja kiirehti omasta mielestään todella suurena sankarina hallin ulkopuolelle. Mihin salkun kiikutti, sitä ei voinut kuvata? Pommi ei kuitenkaan missään lähistöllä räjähtänyt. Tilanteen ollessa melko selvä, mutta, mutta.. Vielä joku omasta mielestään tosi urhea painimies tuli hässäkkään takaapäin ja pamautti olan takaa terroristia rautajalkaisella tuolilla. Turhaan tuolilla paukauttaneen miehen nimi ja kotimaa eivät ole tiedossa.

Tilanteen rahoitettua kisan pääjärjestäjän tietoisuuteen oli kantautunut, että vain minä olin saanut kuvattua tämän kohtauksen. Kisoja oli tallentamassa lähes kymmenkunta muidenkin maiden videokuvajaa, selkkausta he eivät uskaltaneet kuvata, vaan kömpivät kiireenpuoleisesti

piiloon ja penkkien alle, kuten myös valmentajana mukana ollut olympiavoittaja **Joukon** isä **Tauno Salomäki**. Pertti Ukkolan kanssa kun tätä selkkausta muisteltiin Tallinnassa talvella 2025, niin Pertsu muisteli, että Tane pullisteli rinta rottingilla tilanteen rauhoittumisen jälkeen: *”olisihan se minäkin tämän selkkauksen saanut pelastettua!”*

Kisan nokkamies lupaili vaikka mitä, jos hän saisi itselleen kuvastusta videosta kopion. Luvassa oli Ruotsin kruunuja ja kaikki mahdolliset varusteet, mitkä oli tuotettu tämän EM-kisan logolla varustettuna. Näytin miehelle kuvauksen, mihin oli tallentunut myös hetkeä aikaisemmin tapahtunut kohtaaminen puolalaisen valmentajan tuupimisesta. Puolan valmentaja oli hiiltynyt ja räyhännyt jostain omasta mielestään väärästä tuomiosta. Tämän myötä kisapomo oli hypännyt omien johtotehtäviensä lisäksi myös järjestysmieheksi, hätästi tuoppien valmentajan pois maton viereltä.

Näytin kuvauksen otosta miehelle, jonka kaverina oli silloinen kansainvälisen painiliiton FILA:n puheenjohtaja **Milan Ercegan**. Kohtaukset TV-ruudulta nähtyään sankariksi itsenä kokeneen paikallisen painipomon kiinnostus kopion ostamiseen lopahti aika pikaisesti. Ei varmaankaan olisi sietänyt nähdä ja näytellä tuttavilleen kohtausta, missä hän puolalaista valmentajaa tuuppaili. Näin sitten kuvaaja ”Piltz” - Kiminkinen ei saanut luvattuja kruunuja, verkkareita, paitoja, merkkejä, pyyhkeitä eikä muutakaan kisarihkamaa.

Yritin kaupata selkkauksesta otettua pätkää Ruotsin TV:lle, mutta eivät kiinnostuneet. Syyksi kertoivat, että tämän kohtaamisen telkkarissa näyttäminen saattaisi kiihottaa muitakin huonosti kohdeltuja maahanmuuttajia samankaltaisiin selkkauksiin. Emigranttikohtaaminen on vieläkin kaiken kansan katseltavissa, se löytyy TUL-painin Youtubesta, tämän kisakuvauksen toisesta osasta.

Perjantaina illalla salaattibaariin ilman kravattia?

Jönköpingissä perjantain iltana aikomuksemme oli mennä istumaan iltaa paikalliseen ravintolaan, mutta mutka tuli matkaan. Jarrumiehenä illan istumiseen minun oli kyseisen ravintolan portsari, ei tahtonut päästää sisään, kun meidän pukeutuminen ei ollut hänen mielestään asianmukainen: ei ollut kauloissa tarvittavia kravatteja. On entä mitä sitten? Talsittiin joukolla majapaikkaan, mikä oli lähellä tätä ravintolaa. Muutamalta löytyi kassiin pakattuna tarvittava kravatti. Kahdelta puuttui, joku meistä pisti luovuutta peliin, minkä myötä **Ukkolan Pertsu** ripusti keikan ilopillerin **Jyrki Karuksen** kaulaan kravatinpaikkaa täyttämään nahkaisen vyön ja minulle videomiehelle kuvaustyössä tarvittun mustan piuhan, mihin Pertsu puraisi kravattisolmuksi Coca-Cola pullon korkin. Ja sitten uusi yritys tähän salaattibaariin ja sehän onnistui, ovimies toivotti meidät oikein lämpimästi tervetulleiksi.

Omatoimisesti painikavereiden kanssa DDR:n Leipzikiin

Vuoden 1985 kreikkalais-roomalaisen painin Euroopan mestaruuskilpailut järjestettiin itä-saksalaisessa Leipzikin kaupungissa. Sinne matkasin myös videokuvaajan ominaisuudessa. Keikkaa ei ollut kukaan tilannut tai edes pientä osaa kustantanut, kavereiden kanssa omien markkojen turvin reissattiin.

Keltaisella pikkubussilla, länsiauto Ford Transitillani rautaesiripun toiselle puolelle matkattiin. Mieleen painuneella matkalla olivat mukana JTPS:n **Unto Kalho**, **Erkki Kontio**, **Seppo Laitinen** ja siihen aikaan vielä Outokummun Vesan molskihommissa touhunut **Martti Pykäläinen**. Matkaoppaana ja järjestelijänä toimi DDR:n Greifsvaldissa lääkärin oppinsa saanut keskisuomalainen **Matti ”Masi” Nuppola**.

Kuvauskeikka hoitui niin, että Suomesta matkattiin Viking Linen laivalla Ruotsiin, Tukholmasta köröteltiin Malmöön satamaan, mistä sitten laivalla Greifsvaldin satamakaupunkiin. Matkaopas Masi oli valistanut meitä kokemuksen omaavana siten, että itäblokin DDR:ään matkaamiseen tarvittavat viisumit saadaan hankittua laivasta. Ja sehän onnistui, viisumien hinta ei ole muistissa.

Pysähdys synkänpuoleisella tulliasemalla

Ensimmäisenä mutkana matkassa oli Greifsvaldin lähistöllä sijainnut tulliasema, mikä oli rakennettu melkoisen synkän puoleiseen kanjoniin. Siellä istuttiin autossa tuntikausia, totisen oloiset tullimiehet syynäilivät matkassa olevaa videokuvaukskalustoa ja matkaa varten kirjoitettua vakuuttelukirjettä, minkä olin saanut TUL:n painin päävalmentaja **Sauli Heinoselta**. Kirjeessä pyydettiin myönteistä suhtautumista videokaluston maahan vientiin, se oli kirjoitettu Englannin kielellä ja myös Suomeksi. Tullimiehiltä menikin varmaan aika tovi, kun saivat sen Saksaksi käännettyä, itse tai kääntäjän toimesta? Tullista selvittiin, mutta käteen saatiin kuitenkin sellainen paperi, että Leipzikin tullimiehille täytyi seuraavana päivänä käydä näyttämässä saatua kirjettä ja videokuvaukskalustoa. Kävi kuitenkin niin, että ryypättiin ja yövyttiin Greifsvaldissa kaupungissa asuneen matkaopas Masin hommaamassa paikassa. Leipzikin tulliin meno viivästyi päivällä, mutta Nuppolan selvittelyn jälkeen kuitenkin saatiin puhtaat paperit ja näin sain videokuvaukseni hoidettua.

Itäsaksalaisia oli hyvin vaikea lähestyä

Kuvauksissa kaikki kävi aika sutjakkaasti. Tosin aavistuksen ahdisti kun paikalliset, itäsaksalaisten olemus katsomossa oli sellainen, että luulimme heidän pelkäävän meitä länsieurooppalaisia.

Tämä tunne vahvistui kun Masi yritti järjestellä itäsaksalaisten tuttujensa kanssa meille petipaikkoja. Yhden yön majoitus järjestyi perheestä, jonka oli poistuttava tästä suuresta asunnosta, mihin me olisimme oikein hyvin isäntien kanssa mahtuneet. Tätä asiaa Nuppola selvitti meille aamulla: *"paikalliset kytät, DDR:n salaisen suojelupoliisin Stasin vakoojat, miehet ja naiset valvovat kaikkia kansalaisia siten, ettei mitään länsimaista hapatusta tarttuisi heidän mielestä oikeisiin saksalaisiin. Stasin toimijana saattoi olla vaikka naapuri, kaikki kyttäävät toisiaan, varsinkin heitä joilla on ollut jotain tekemistä rautaesiripun toisella puolella oleviin tahoihin tai henkilöihin"*. Tämän selvittelyn jälkeen ainakin minulle selvisi se, miksi meitä kirkkaan keltaisella länsiautolla matkassa olleita kartettiin ja aavistuksen jopa pelättiin.

Painimatseja sain VHS kasetille parin kasetin verran tallennettua. Tästä EM-kisasta Suomeen ainoan mitalin, pronssisen sai väännettyä sarjassa 90 kg Muhoksen Voittoa kotimaan molskeilla edustanut **Toni Hannula**.

Päivä Ruotsin Norrköpingissä

Videokuvaukseen liittyvän keikan paluumatka on laulun ja räntin vääntämisen arvoinen. Ruotsin puolella Norrköpingin kaupungin lähellä tipahti tielle autoni kampiakseli. Näin sitten ratkiriemukas matka pysähtyi. Yhdeksi yöksi minun piti tähän kaupunkiin jäädä, kaverit kuitenkin kiirehtivät pikavauhdilla koti Suomeen. Yksin olin lähes Ruotsin kielen taidottomana ja myös rahattomana Norrköpingissä, missä auto saatiin pikavauhdilla korjatuksi. Mutta mistä rahat hotelliyön ja auto korjaamisen maksamiseen, siinä minulla olikin kovasti päähkäilemistä.

Muistivihkooni oli tallennettuna ystäväkseni vuosien saatossa tulleen haaparantalaisen olympiamitalisti **Thomas Johanssonin** puhelinnumero. Hotellin lankapuhelimesta sain soitettua Tompalle, selvitin murheeni ja pyysin rahaa lainaksi. Jollain konstilla hän sitten saikin tuupattua tarvittavan määrän Ruotsin kruunuja Norrköpingiin. Kotiin palattuani sain lainan takaisinmaksun Tompalle hoidettua.

Otokset on muutettu nykYTEKNIikkaa palvelevaksi

Jyväskylän aikaisessa videokuvaustouhussa minun yhteistyötahona **Jarmo Sihvosen** lisäksi oli Midaren tietotekniikkakauppa. Kassikaupalla VHS kasetteja ja koteloita piti kuvauksia ja niiden kopiointia varten käydä ostamassa.

Lähes kaikki kasetit on myöhemmin muutettu Varkauden Urheiluseurat ry:n Kuvapajalla työskennelleiden nuorten miesten toimesta CD tai DVD levyille. Ja sitten niistä on sijoitettu yli seitsemänkymmentä TUL painin YuoTubeen.

Valitettavasti kaikkia on ole sinne pyytänyt sijoittamaan, varsinkin Mäkisen ja Heinosen kanssa tuotetuista otoksista saisivat vielä tämän päivän tulevaisuuden tähtivääntäjät varmasti paljon oikeita oppeja. Näitä filmejä minulta tosin löytyy komeasti koteloituna kotoani vaatekomeron päällä olevasta pahvilaatikosta melkoinen määrä, voin niitä lähettellä kunhan postikulut eläkeukolle korvaillaan.

Videokuvaus jatkui myös Savossa

Savon Varkauteen muuttamisen jälkeen videokuvaukseen liittyvät toimintani ovat hoituneet siten, että lähes kaikki tärkeimmät kihaukset on myös kasetille kuvattu. Tämä on hoitunut siten, että kamera on lainattu ja kerran jopa ostettu. Kuvausaskareita varten olen kahvipalkan turvin kuvaajat värvännyt. Vuosien saatossa nämäkin otokset on muutettu CD tai DVD levyille ja laitettu samankaltaisiin koteloihin kuin ne olivat VHS kasettien koteloissa. Suuresti pelottaa se, mihin lopetetun TUL:n Savon piirin osalta tämä filmattu materiaali on tallennettu, vai onko kipattu sekajätteisiin poltettavaksi?

Ostetun videokameran kanssa kävi niin, että jonkin yhteistyön yhteydessä se annettiin Petroskoihin Venäjän Karjalan tasavallan urheilukomitean käyttöön. Olivat tosi tyytyväisiä tähän asiaan, näin silloinen urheiluministeri **Jevgeni Shorohov**: *"hieno juttu tämä kamera, kuvaamme omatoimisesti kisoja ja tapahtumia, joita sitten saadaan näytettyä paikallisissa TV-lähetyksissä."* Kerran tästä asiasta totuuskin paljastui, kun olin palamaassa Petroskoista Suomeen, Värtsilän Venäjän puoleisella raja-asemalla tullimies tarkasti papereitani ja tokaisi minulle hoonolla Soome keelellä: *"Sinä eilen tiiveessä!"* Ja näin se olikin: sopimuksen allekirjoitustilaisuus oli urheiluministeriölle lahjoitetulla videokameralla pari päivää aikaisemmin kuvattu.

Ensiaputoimintaa ilman tositoimia

Ensiaputoiminnassa olen ollut aktiivisesti mukana vuodesta 1968 alkaen, aina vuoteen 1975 saakka. Jyväskylän Tourulassa Valmetilla oli samassa miljöössä kaksi tehdasta, toisessa valmistettiin traktoreita ja vieläkin pystyssä suojelukohteena olevassa rakennuksessa Kivääritehtaassa valmistettiin aseita metsästystä ja armeijaa varten monen sortisia pyssyjä. Tourulassa oli traktoritehtaan rakennuksen alakerrassa huone, missä Tourulan tehtaiden yhteinen EA-ryhmä aika säännöllisesti kokoontui. Tämän ryhmän toimintaan hyppäsin 17-vuotiaana poikasena ja toimin aktiivisesti, muut ryhmän jäsenet olivat silmissäni "tosi vanhoja", ehkä neljäviisikymppisiä naisia ja miehiä.

Ensiavun oppeja sain myös vuonna 1970, kun olin varusmiespalvelustani suorittamassa Kajaanissa. Lääkintämiehen koulutustilaisuuksista en poissaolollani loistanut, vaikka armeijan ajasta lähes puolet kului lomailien, liftaillen ja painien. Lomat olin saanut Kajaanin Kuohun toimittamiin loma-anomuksiin pohjautuen. Tästä kirjaan tarkemmin Kajaanin Kuohu otsikon alle. Syksyllä 1970, kun varusmiespalvelukseni sain käteeni piilon viereen tallentamani sotilaspassin, mihin on kirjattu sotilasarvoksi kirjattu lääkintäsotamies.

Suomen Punaisen Ristin koulutusjärjestelmän mukaisen Ea I 16 t. kurssin suoritin Suolahdessa, mihin oli myös aloitteeseeni pohjautuen ennen armeijaan menoani perustettu ensiapuryhmä. Päästyäni takaisin Jyväskylään suoritin SPR:n koulutusjärjestelmään kuuluneet kakkos- ja kolmostason kurssit. Viisikymmentä oppituntia kestäneen Ea-ryhmänjohtajakurssin suoritin 21-vuotiaana Suomen Punaisen Ristin kurssikeskuksessa Heinolassa maaliskuussa 1973.

Tourulan ensiapuryhmässä 70-puolella toimin ryhmänjohtajana. Harjoiteltiin ja käytiin ryhmän kanssa valtakunnallisissa ensiapukilpailuissa. Kisamenestys ei ole tallentunut minun korvien väliin eikä myöskään arkistoihini. Muistissa on kuitenkin kirkkaana se, kun mielestäni vanahan (40-50 v. ?) puoleisista naisista ja miehistä muodostunutta ryhmää sain poikasena topakasti johtaa. Ensiapuryhmässä toimimisen lopetin vuoden 1975 aikoihin, perhe-elämä, Päijänteellä veneily ja kesämökki nappasivat minun ajankäytöstä tukevan niskalengin. Tämän vuoksi tärkeä ensiapuryhmän toiminta piti lopettaa.

Valmet Tourulan kivääri- ja traktoritehtaiden ensiapuryhmä kisareissulla, vas. Terttu Kuparinen, tässä kisassa ryhmän pomo Hane, Anu Lehtonen ja Saara Koivunen.

Vain kerran tositoimissa

Onni on ollut siinä, että opittuja ensiaputaitoja olen joutunut vain pari kertaa käyttämään. Ensimmäinen kerran tarve tähän tuli mökillä Korpilahden Raidanlahdessa. Elettiin aikaa, milloin ei vielä ollut mökkitietä ja oli alkukesä, joten järven jäät olivat sulaneet. Eräänä päivänä naapurin **Mikko Rupan** mökiltä alkoi kuulua todella hirveä kiljunta, kuin palosireeni olisi laitettu ulvomaan ja Mikko huusi: *"Hannu tuletko auttamaan?"* Ja meninhän minä! Mikon mökille sisälle seinään viereen hän oli kasannut suuren vanerikasan, mikä oli lasten leikkiessä kaatunut vieraana olleen kiljuntaa tuottaneen pikkutytön jalan päälle. Mikon kanssa saatiin vanerikasa ponnistelun jälkeen pystyyn ja näin tyttö vapautui puristuksesta. Kaatumisen seurauksena tyttötyllerön sääri oli katkennut siten, luunpäät töröttivät. Iho oli kuitenkin pysynyt ehjänä. Kepeillä ja narulla sain lastoitettua jalan siten, että hirveä ulvominen loppui. Sitten kuskasimme tytön Mikon kanssa veneellä Raidanlahden pohjukkaan, missä oli Mikon auto. Sillä matkattiin Jyväskylässä ole-

vaan Keski-Suomen keskussairaalaan, onneksi tyttö pysyi rauhallisena eikä tuskissaan kitissyt. Sairaalassa meidät otti vastaan vanhahko sairaanhoitajätiti. Hänelle selvitin, että työn sääriluu on ihan poikki. Hoitaja tutkaili tyttöä ja jalan pakettia tokaisten: *"ei se luu kyllä ole poikki, varmaankin vain joku pikkumurtuma."* Istuimme Mikon kanssa sairaalassa odottamassa sitä, miten tässä loukkaantumisasiassa edetään. Samainen nainen tuli jonkun ajan kuluttua puheillemme kertoen olleensa väärässä: *"kyllä se luu on todella poikki, anteeksi ensiarvioni."* Kylläpä tästä anteeksipyyntöstä tuli ensiapumiehelle todella muikea oli. Tyttö jäi yöksi sairaalaan ja Mikon autolla mentiin takaisin mökeille.

Laimennettu limu heikentää ensiaputaitoja

Toisen kerran ensiapuoppejani olisin tarvinnut vuoden 2016 pääsiäisenä, milloin Anna-Maijani kaatua tupsahti jäisellä mökkitiellä siten, että nilkkaan tuli vertavuotava avomurtuma. Meillä on kaksi autoa, omallani olin mennyt muutamaan päivää aikaisemmin mökille hääräilemään ja odottelemaan kaverikseni pääsiäisen viettoon Anna-Maijaa ja hänen tyttänsä **Annen Eelis** poikaa. Kyseinen päivä minulla meni piimälettuja paistellen ja Latvian Valkasta ostetulla virolaisella Tuletonni vodkalla laimentua karpalomehua naukkailen, mehu meni nuppiin, joten päällänsä oli pikkumurtuma. Tästä johtuen touhuiluni tässä vahinkoasiassa ei ollut oikein mallikasta. Onneksi elimme kännykkäaika, joten pikkuvihneessä Anna-Maijan komentoon pohjautuen osasin soittaa hätänumeroon 112 ja tilata sairausauton. Sitä odotellessa pystyin kuitenkin toimimaan niin, että lämpimänä pitämistä varten sain peittoja naiseni päälle kuskattua. Ensihoidon auto saapui pitkän odottelun jälkeen, mutta mökkitiemme oli niin liukas, etteivät ensihoitajina olleet hentoiset naiset saaneet mökkitiien liukkaudesta johtuen potilasta kyytiinsä. Tilasivat kaverikseen raavaita uroilla miehitetyn toisen auton Muuramesta ja tämän myötä sitten potilas pääsi lämpöiseen Keski-Suomen keskussairaalaan.

Tätä keväistä ensiaputoimintaani ei missään tapauksessa voi kirjata minun ensiapumiehen onnistuneiden elämäntehtävien listauksen sankaritekoihin!

Järvipelastajana Päijänteelle

Keski-Suomen maakuntalauluslaulussa laulaa luikautetaan jotenkin tähän malliin: *Päijänne jylhä, Keitele vehmas, kirkkaus Keuruun ja Kuuhankaveen.....*

Suolahti-Kajaani visiitin jälkeen minulla ei ollut minkään sortin paattia. Mutta kova hinku oli päästä Päijänteen jylhydestä ja järven laineiden liplatuksesta nautiskelemaan. Pähkäilin, että miten sinne pääsisi, kun ei ole omaa venettä. Lamppu syttyi, päätin yksin itseni kanssa, että menen mukaan Jyväskylän Järvipelastusseuran toimintaan. Mutta miten sinne pääsee? Tallustelin tämän kysymyksen kanssa Kauppakadulla sijainneeseen bingo-halliin, mitä pyöritti kiihkeimmän bingo-hallipuumin aikaan Jyväskylä Järvipelastajat ry. Hallissa bingon pyörittäjänaiset eivät tienneet järvipelastuksesta muuta kuin sen, että Lutakon laiturissa on Urtti pelastusala. Ohjeeksi palkkatyökseen bingoa hoitaneiden ohjeena tähän järvipelastusasiaan oli: *"seuraile sitä milloin Urtti aluksella on miehiä ja mene heiltä kysymään olisiko mahdollista päästä mukaan?"* Näin minä sitten toiminkin alkukesästä 1971 Urtin ruoria sitten jo vääntelin. Järvipelastajien Urtin toiminnassa olin mukana kesät 1971, 1972 ja 1973.

Näiden kesien aikaan kuuluiin päivystysryhmään, minkä myötä varsinkin myrskyisten päivien aikaan piti olla lähtövalmiudessa Lutakon satamaan kömpimiseen. Elettiin aikaa jolloin ei kännyköiden kanssa pelailtu, vain kerran kotiini Nousukadulle kesällä 1972 tultiin ja pyydettiin pientä pelastustehtävää hoitamaan. Järvipelastustoiminta olikin lähes pelkästään Päijänne järvellä ajelua, lomailua ja aurinkoisen Päijänteen laineiden liplatuksesta nautiskelua.

Myöhemmin olen ollut yli kymmenen vuotta Korpilahden Järvipelastajien jäsen, tosin vain ihan rivijäsen. Kokouskutsuja olen sähköpostitse saanut, mutta kokouksiin en ole kuitenkaan osallistunut.

Tämä jäsenyys on täysin pohjautunut varovaisuuteen, nuukuuteen ja Suomen Meripelastusseuran kautta hankittuun edulliseen Trossi vakuutuksen. Tämän turvin on mahdollista saada mm. maksutonta hinauspalvelua. Kaksi kertaa olen tätä palvelua joutunut käyttämään, Ristiselällä Bellan Juntta veneeni rupesi yskimään ja lopuksi Muuratsalon rannan lähellä nykimisen jälkeen sammahti. Oli kännykkäaikaa, soitin Trossin palvelunumeroon ja puolentoista tunnin verran Korpilahden Järvipelastajien alusta levollisena odottelin. Alus tuli, hinauskyödet kiinni ja siten liki parinkymmenen kilometrin hinaus mökin laituriin. Aurinko paistoi, ei palellut ja Päijänne oli peilityyni. Hinauksessa oli päällänsä oikein muikkeen mukava olotila, varsinkin kun muistiini tupsahti tieto siitä, ettei tästä lomailusta ja hinailusta tule jälkeinpäin minkään sortista laskua.

Järvipelastusseurojen toiminnoissa touhutaan samoin kuin monella muulla järjestötoiminnan saroilla. Nykyään on valalla itsekkyyteen painottava aika, vapaaehtoistoihin osallistuminen ”katoava luonnonvara”. Korpilahden ja Jyväskylän Järvipelastajien keväällä 2024 tapahtuneeseen yhdentymispäätökseen käsitykseni mukaan yhtenä syynä ollut talkootyövetöisen miehistön pula, varmaan on myös muita syitä, mistä minulla ei rivijäsenenä ole tietoa. Tämän fuusion myötä jäsenyyteni on muuttunut takaisin Jyväskylän Järvipelastajiin, missä toimin nautiskellen ja talkoillen 1970-luvun alkuvuosina. Tämän jäsenyyden tulen säilyttämään niin kauan, kun minun hoteissa on jonkun sortin moottorilla varustettu paatti, mitä varten Trossi vakuutus on tuiki tarpeellinen.

Veneilyä Päijänteellä

Kuten varmaankin järvipelastusosioista voi huomata ja aistia, niin Päijänteellä veneily on ollut minulle tässä ainutkertaisessa elämässä hyvin tärkeää toimintaa. Tämän tärkeyttä kuvastanee ensimmäisen vaimoni tokaisu: *”Sinä se varmaankin haluat järvelle kuolla?”* Olin lähdessä yksikseni Jyväsjärven kautta Päijänteelle. Äkäinen tokaisu pohjautui varmaankin siihen, kun suurehkoon siivoukseen minun olisi pitänyt osallistua?

Ensimmäinen vesikulkuväline, ”vene” oli Halmekadun poikakavereiden kanssa yhteisomistuksessa ollut vanerista valmistettu kanootti. Sen saimme lähes käyttökelvottomana lahjoituksena samassa rapussa asuneen pojan sukulaiselta. Raahasimme kanootin asuintalomme kerhohuoneeseen, missä sitä sitten korjailimme, putsasimme, puunailimme ja maalasimme. Vesikulkuvälineessä oli ollut pari suurehkoa repeämää, mitkä poikien kanssa ikkunapokien kitaukseen tarkoitettulla kitillä ihan ammattimiesten tapaan paikattiin. Saimme ostettua tätä korjausainetta henkilökunta-alennuksen turvin työpaikaltani rautakauppa Orosta.

Kittipoikien hommat eivät oikein hyvin onnistuneet

Kanootti kitattiin ja koska repeämät olivat suurenpuoleisia, niin kuivumista piti lähes viikon verran odotella. Sitten tuli päivä kun yhdessä päätimme, että tänään melotaan. Kanootti ulos ja sitten se raahaten kannettiin metsätietä pitkin Vääräjärven rantaan, mikä sijaitsee Kangasvuoren rautatietunnelin pohjoispuolella. Tähän pikkujärveen on vajonnut junatunnelin rakentamisen aikaan jonkinsorttinen maansiirtokone, mitä ei koskaan saatu nostettua tästä lätäköstä pois.

Oli ihan nätti aurinkoinen toukokuinen päivä, vuorotellen poikien kanssa meloskeltiin, vesillä oli mukava olla. Mutta se kittaus petti. Paikkausaineena käytetty kitti liukeni parin kolmen tunnin nautiskelun jälkeen. Vettä pulpahti sisään, tämän myötä tulikin tosi kiire meloskella tämän pikkujärven rantaan. Jätimme kanootin sinne metsäisen Vääräjärven rantaan ja varmaankin ehkä ajateltiin: jospa sen joku vaikka vielä korjaisi? Melan kuitenkin pelastimme tulevia koitoksia varten, sille ei kuitenkaan koskaan ilmaantunut mitään käyttöä. Tämä pikkutarina on tosi, mikä ei kuitenkaan kovin vahvasti ole veneilyyn liittyvää, mutta onhan se kuitenkin ollut järvellä kulkemiseen liittyvää touhuilua.

Terhi perämoottori pulahti Jyväskylään

Toinen vesikulkuväline on ollut ihan itse omistamani pikakiitäjä mäkärä. Sen putsasin, puunasin ja maalasin keltamustaksi samassa kerhohuoneessa kuin sen kanootin, mistä edellisessä osiossa kirjoitin. Muutamalla markalla ostettua mäkärää ei tarvinnut paikkailla, tämän myötä talven aikaan tehdyn työn lopputulos oli oikein onnistunut.

Mäkärää varten sain ostettua Valmetin henkilökunnan alennuksen turvin aivan uuden karhean Terhi moottorin, joita valmistettiin Valmetin Jyskän tehtaalla. Mäkärä jonkin sorttisen avun turvin Lutakkoon Jyväskylän rantaan ja neljätoista heppanen Terhi perälautaan ja sitten laineille bensan polttoon. Vauhti oli kovanpuoleista, tukka hulmusi, miehekkään mukavaa oli. Rannalla tätä ajeluani oli tullut seuraamaan Kivistöllä asumisen aikainen **Frimanin** naapurin poika. Ja hänkin halusi tätä vauhdin hurmaa kokeilla, minähän lupasin pikkuringin pyöräyttää. Kaverin ajeluun sitten tämä lysti sitten loppui! Moottorin olin ihan itse kiinnittänyt perälautaan huononlaisesti, ilman mitään lukituksia ja varmistuksia. Tämän myötä moottori tipahti kovassa vauhdissa pitkään Jyväskylän kaupungin yhdyskuntajätteen säilöpaikkana toimineen liejuisen Jyväskylän pohjaan. Sieltä Terhiä yritettiin kahdenkin sukeltajan voimin etsiä, mutta eipä sitä sieltä liejun vuoksi löydetty. Harmillista tässä ikävässä asiassa oli sen, kun mäkärällä ajanut poika ei edes kysynyt, että voisiko hän jollain tavalla osallistua edes sammakkomiesten kuluihin.

Tätä lukiessa on tosi helppo havaita se, että tähän tarinaan liittyvän veneilyn Kiminkinen on kirjannut elämän koitosten pahojen epäonnenkantamoisten listalle.

Uuden Terhi moottorin ostaminen

Järvipelastusseurassa toimimisen aikoihin ostin vanerista valmistettua venettä varten Valmetin alennuksen turvin kahdenkymmenen hevosvoiman suuruisen Terhi moottorin. Se pysyikin jämerästi asianmukaisesti kiinnitettynä kolmen minun omistaman veneen perälaudassa. Ensin oli kaksi vanerivenettä ja viimeisenä ihan uuden karhea lasikuituinen Hamariina vene, minkä ostin vuonna 1973. Neljän kesän aikana sillä sitten matkattiin Lutakosta Raidanlahdessa olevalle mökille, kolmenkymmenenkolmen kilometrin mittainen matka kesti kelillä kuin kelillä tasan tunnin ja bensaa paloi mennen tullen noin kaksikymmentä litraa. Moottori kävi kuitenkin pieneksi perheen kasvun ja suuren rakennusmateriaalin kuljettamisen vuoksi. Kaksikymmentä heppanen Terhi ei tästä syystä johtuen jaksanut nostaa Hamariina venettä suuren lastin vuoksi pintaan. Miten tästä selvitään, miten kesällä mökille kun autoa ei perheessä vielä ollut?

Työkaverillani **Pentti Nyfeltillä** oli samoihin aikoihin myynnissä noin seitsemän metrin mittainen kaksi pytyksellä Olympia moottorilla varustettu puinen summalainen keskimoottorivene. Pena oli kyllästynyt veneen kunnostukseen, mitä työtä minä sitten oston jälkeen jatkoin. Piri rakentaa uudet penkit, hytti, konekoppa ja lattiaritilät. Rungoltaan tasasaumaiseksi valmistettu meriläinen oli hyvässä kunnossa. Moottoria kun kunnostin, tähän työhön piti pari osaa saada hankituksi. Soitin puhelinkopista Vaasaan tehtaalle, missä näitä puksuttavia moottoreita oli valmistettu. Esitin asiani ja sain napakan kysymyksen: *"onko moottori valmistettu ennen sotia, vai sodan jälkeen?"* Tähän osasin vastata: valmistusvuosi on 1952. Sitten vastattiin: *"kyllähän siihen kaikkia osia löytyy suoraan hyllystä, mitä tarvitset?"*

Puksuttajapaatin paluu kotivesille

Tämä puuvene oli valmistettu tilaustyönä Kotkan Summassa kalastustyötä varten viisikymmentäluvulla. Myöhemmin paatti siirtyi Harjulan talon **Pentti Flinkmanin** perheen käyttöön, häneltä työkaverini oli ostanut veneen sen jäätyä käyttämättömäksi. Paatti oli lojunut rannalla huonohkossa kunnossa.

Minun kunnostuksen jälkeen sain ajettua veneen mökkini rantaan, missä sen kiinnitin vene-miesmäiseen malliin köysillä laituriin. Yhtenä päivänä vierailulle tuli Harjulan talon poika **Erkki Flinkman**, esittelin hänelle hankintani ja kunnostuksen kohteeni, missä paistoi aika voimakkaasti valmetilaisuus, olin lainannut siihen jonkin verran traktorien valmistukseen käytettyjä osia. Aikansa paattia tutkaillut Erkki hihkuen tokaisi: *"tämähän on se meidän vene, monet kalastusreissut on tällä paatilla tullut hoidettua."*

Olympia moottorilla varustettu vene käynnistettiin bensalla, mitä varten siinä oli noin litran suuruinen bensatankki ja sitten käännettiin hanaa toiselle tankille ja puksutettiin petrolin voimin. Tämän polttoaineen hankinta oli taiteen laji, sitä ei saanut siihen aikaan ostettua kuin yhdeltä bensa-asemalta ja Äijälänsalmen tankilta. Onneksi vaimo osti pikku Fiatin, millä polttoaine kanistereita sai rantaan kuskattua, kuten myös valojärjestelmää varten hankittuja suurikokoisia akkuja lataukseen siirrettyä. Moottorissa ei ollut laturia, eikä mökillä siihen aikaan myöskään sähköjä, minkä turvin näitä akkuja olisi voinut latailla.

Tämä minulle tosi mieluinen vene oli valmistettu mäntypuusta tasasaumaiseksi. Jos oli käynyt niin, että oli ollut kesähelle ja viikkoon pariin paatilla kun ei ollut puksutellut, niin vettä pulppusi sisään. Tämä veden sisään virtaus tapahtui, kun kovalla vastatuulella matkaa taittoi. Tätä varten veneeseen olin asentanut akkuvirran turvin toimivan pilssipumpun, mikä piti vuotojen aikaan olla aina päällä. Tämän vuoksi virtaa kului, onneksi sain ostettua Valmetilta kaksi vähän käytettyä suuri kokoista akkua. Tasasaumainen vene turposi aika pikaisesti siten, että runkolaudat turposivat toisiinsa kiinni ja vuotaminen ehtyi. Runkolaudat elivät kelien mukaan, joten akut piti olla varmuuden vuoksi aina ladattuna, jotta pilssipumppuun sai eloa. Pumppua ei tarvinnut pyörittää silloin, kun runkolaudat olivat turvonneet toisiinsa kiinni.

Kahdeksana kesänä puksutettiin tällä veneellä mökille ja takaisin Jyväskylän Lutakkoon, lähes joka viikonloppu perheen ja rakennustarpeiden kanssa. Kolmenkymmenenkolmen kilometrin mittainen venematka kesti tasan 2,5 tuntia. Ja vaikka kahvasta olisi kääntänyt moottorin kovaäänisemmäksi, mutta vauhti ei olisi kuitenkaan kiihtynyt. Keli kuin keli, sama vauhti, koska veneen vauhtia ei saanut lisääntymään. Nämä mökkimatkat ovatkin olleet elämäni levollisinta aikaa, ei ollut kiirettä, sai levollisin mielin Päijänteiden maisemia seuralla.

Jyväsjärveltä Äijälänsalmen kautta Päijänteelle paatilla, mikä on ollut minulle mieluisin. Kansimiehenä Pentti Nyfelt, perässä oleva vuonna 1975 hankittu soutuvene on vieläkin käytössä ja kopsakassa kunnossa, tosin vihreäksi maalattuna ja pariin kertaan paikattuna.

Luopumisen tuskaa

1984 vuoden aikana moottoriin oli tullut joku vika, mitä en monitoimimiehenä itse osannut tai en halunnut korjata, eikä aikaakaan tämän toimenpiteen hoitamiseen olisi löytynyt. Painin seura-, piiri- ja valtakunnan tasoiset toiminnat olivat ottaneet minusta niin vahvan niskalenkin, että minulle rakkaat venehommat piti heivata pitkäksi aikaa sivuun.

Vene meni myyntiin ja oikein hyvään kotiin, sen osti Jyväskylän Palokassa huonekalukauppa pitänyt pöytätennistä aika vakavanlaisesti harrastanut nuorehko mies, kenen nimeä en valitettavasti vanhuuttani muista. Vene oli mökkini rannassa mailla, kun kaupat tehtiin. Hyvässä muistissa on se, kun ostaja silitti hyvillä mielin summalaisen moottoriveneen pyöreää perää ja tokaisi: ”tämän uuden veneeni perä on sileä ja pyöreä kuin naiseni pylly!”

Surffaukseen hurautaminen

Purjelautailuun sain ensikosketuksen, kun painikaverini Säynätsalon Riennon **Jaakko Wigell** kävi Helena laivallaan mökilläni. Laivassa oli surffilauta, jota minäkin sain kokeilla. Komeasti meni, mutta mökin rantaan paluu ei onnistunut omin opein, se tapahtui soutuveneellä noutamalla.

Kesällä 1987 ostin ihan oman laudan. Ensimmäinen kokeilu oli myös sellainen, että kotirantaan paluu ei kovasta tuulesta johtuen omatoimisesti onnistunut. Seuraavalla kerralla kolahti, opin lautailun niksit. Laudan pinta oli niin karhea, joten jalkapohjat tulivat tuntikausia lautaillessa hyvin helliksi. Mikä avuksi? Käyttämättömäksi jääneet painitossut olivat tähän asiaan pelastus! Oman laulun ja tekstin värtti olisi varmaankin siinä, kun virolaisia kavereitani opastin surffailun saloihin? Hiidenmaan Kärdlassa asuva **Urmak Mikk** nimettiin tässä touhussa surffimestariksi! Nyt surffailu on taaksejäänyttä elämää, harrastin harmaanalueen hommia ja tein pahan sorttisen ympäristörököksen: sahasin moottorisahalla tämän vesiliikuntavälineen neljään osaan ja tuikkaisin tuleen! Syynä tähän menettelyyn oli kölin häviäminen ja purjeen repeäminen, mikä sai alkunsa hiirten nakertamisesta.

Soutaminen ei ole ollut himohommaa

Moottoriveneilyyn tuli urheiluhommien vuoksi aika pitkätkö tauko. Mökillä toki jonkin verran soutelin v. 1975 ostetulla lasikuituveneellä, mitä vuosien saatossa on pariin kertaan paikkailtu. Tässä paikkauksessa tarpeina ovat olleet oikein kunnon aineet, liukenevilla kiteillä ei ole läträilty. Ja tämä on totuus: minulle soutaminen ei ole ollut himohommaa.

Kulkeminen Päijänteellä kuitenkin himotti, tämän myötä ostin painikaveriltani **Yrjö Mäkiseltä** lasikuituisen pulpettiveneen, minkä perälautaan kiinnitettiin Ristiselän rannalla olleesta Ykän kesämökin aitasta löytynyt kahdenkymmenen hevosvoiman suuruinen Evindure moottori. Pari-kolme kesää tällä veneellä mökillä Kärkisten seudulla sitten kaahailin. Kyllästyin kuitenkin moottorin käynnistämiseen kun, siinä ei ollut sähköstarttia, narusta piti kiskaista käyntiin, eikä toimenpide aina oikein hyvin onnistunut. Sain luovuttua tästä veneestä myymällä sen halvalla Viron Hiidenmaalla asuvalle kaverilleni **Urmak Virrojalle**. Hän kävi noutamassa veneen mökiltä, mukana ollut surffimestari **Urmak Mikk** hoki minulle useaan kertaan hyvin kateellisena: ”*Hannu, miksi möit veneen nahkatukka Urmakselle, minäkin olisin sen ostanut ja paljon enemmän olisin maksanut?*”

Savolainen Lonti

Seuraavan veneen hankin kuopiolaisesta veneliikkeestä. Ostoskohteena oli Bella tehtaasta valmistama seitsemän metrin keskimoottorivene. Vene kuskattiin Jyväsjärven Lutakon rantaan

siihen aikaan Yama-Arashi judoseurassa ja Varkauden Urheiluseurat ry:n hallituksessa toimineen viehekalastukseen hurahtaneen **Tuomo Lappalaisen** kanssa.

Bellan nimeksi edellinen omistava oli antanut nimeksi savolaisittain Lontin. Ensimmäisiä touhuna tämän veneen kanssa oli Lonti nimen muuttaminen. Oli päällänsä semmonen tutina, että ei sitä keskisuomalaisella Päijänne järvellä voi savolaisen nimen omaavalla paatilla kuljailla. Mutta mikä nimeksi, yleensä veneillä on naisten nimi? Ei oikein lamppu syttynyt, mutta paineena kuitenkin oli se, että kyllä nimi pitää ehdottomasti vaihtaa. Naisten nimet pyörivät korvien välissä, mutta ei oikein sytyttänyt. Otin tässä nimiasiassa painimiehen ottein itsestäni niskalenkin ja päätin ihan itse jääräpäisesti selevinpäen, että veneen nimi on jatkossa Juntta. Sen nimen sitten veneen kylkiin teippaili tyttöni Jennin ex-mies **Henri Raappana**. Juntta oli oikein hyvä vene, sillä oli oikein mukava Päijänteellä pikkukeikkoja heittää, kerran oltiin Anna-Maijan kanssa viikon kestoisella matkalla Keitele järvellä.

Veneen talvisäilytystä varten oli rantaan konevoimin kaivettu onkalo ja rakennettu sähkövinsillä varustettu telakka. Noin kymmenen vuoden jälkeen kanto lahosi, mihin vinssi oli kiinnitetty. Nostovaiheessa alkoi rutina ja tämän myötä vinssi irtosi, joten lähes puoleksi onnistunut nosto piti lopettaa ja paatti piti tuupata takaisin järveen. Pistin mietintämyssyn korville: *”mitä nyt, minne vene talvisäilytykseen vai pistäkö Juntan myyntiin?”* Näin sitten toiminkin, onnistuin myymään veneen ihan kohtuullisella hinnalla paatin nimen teipanneen Henrin serkulle.

Bensaa Virosta ja Latviasta

Korjailin telakan samana syksynä pikavauhdilla pienemmän veneen nostamista varten. Vinssin kiinnittämistyön hitsaillen ja ruuvaillen kävi kanssani suorittamassa vuosien saatossa mökin sähkötöitä kunnostelemassa käynyt ex-laivainsinööri **Hannu Halme**. Sain ostettua Juntan myynnistä saamallani hinnalla muuramelaisesta Päijätmoto venekaupasta Finnsport tuulilasiveneen, minkä perään on kiinnitetty seitsemänkymmentä heppanen kaksitahtinen Evindure moottori. Tällä veneellä ajellessa bensaa palaa, joten pyörre käy tankissa.

Nuukanpuoleisena miehenä parin kesän ajelua varten kuskasin bensaa Pärnun keikkojen yhteydessä muovikanistereissa Virosta ja Latviasta. Tämä toimenpide on ollut ainakin aavistuksen harmaan alueella puuhastelua: toki maahan saa polttoainetta tuoda, mutta laivassa kускаaminen on ehdottomasti kiellettyä touhua. Havahduin onneksi siihen faktaan, että kun yhden keikan kesässä jää heittämättä, niin saman rahallisen säästön saa tämän myötä aikaiseksi. Vai olisiko tähän bensa kускаamisen lopettamiseen ollut myös toinen syy: ihmisnavikaattori eli kartanlukijani ei päätä silittänyt, kun bensa aavistuksen tuoksahteli autossa?

Tätä kirjoittaessa on sellainen tunne, että tämä Finnsport on minun viimeinen moottoripaatti. Nähtäväksi tämä kuitenkin jää? Yhteenvetona tästä veneilyosiosta voin rintarottingilla kirjoittaa: veneilyharrastus on ollut epäonnistumisista huolimatta maustetta elämäni, suolaa ja sokeria!

Kesämökillä ahertamisesta luovuutta

Elämässäni punaisena todella venyvänä lankana on ollut kesämökki. Viisikymmentä vuotta kestänyt rakentaminen, touhuilu ja raataminen ovat tuoneet mukanaan levollisuutta sekä luovuutta. Siksi muutaman seuraavien otsikoiden alle on kirjautumassa paljon tekstiä, joten tulosvaiheessa varmaankin paljon mustetta kuluu.

Tähän mökkitouhuun sain sysäyksen Kalajoella, missä armeijan aikaan oltiin metsäpaloa sammuttamassa. Majailtiin, huilattiin, makoitiin ja sammutuspäivän päätteeksi armeijakavereiden kanssa jonkun koulun lattialla. Turinoitamme tuli häiritsemään meidän tiukkapipoisen totinen esimies, nuori kersantti. Ärsytimme nuorukaista jutuillamme ja minäkin tokaisin hänelle: ”on se mukava, kun kersantin pomotusta ei kauan tarvitse kestää, pääsen siviiliin ja sitten mökille takkatulen ääreen hirventaljan päälle köllöttelemään ja tyttölapsen polvea silittämään! Tästä

tokaisusta kersantti ei oikein tykännyt, mutta onneksi simputus ei kuitenkaan lisääntynyt. Tämä hetki varmaankin oli viimeinen pisara siihen, kun kesämökkihommia rupesin suunnittelemaan?

Ei syntynyt kauppoja

Ensimmäisen kerran oli tarkoituksena ostaa tontti nykyisen Äänekosken Sumiaisista, missä kävin katsomassa tarjolla ollutta kohdetta. Matka sinne taittui tontin kauppaajana toimineen sikalan omistajan, todella elukan kakin tuoksuisella lava-autolla. Lemu oli pirssissä hirveä! Kun päästiin perille, niin heti havaitsin, että tämän lätäkön rannalle en mökin pystytyshommiin ryhdy, ei täällä voi moottoripaattilla ajella ja itikoitakin liiaksi pörräilee. Ei syntynyt kauppoja, mutta takaisin tämä ukko kuitenkin minut poikasen kuskasi.

Toinen tontin ostoyrityksen kohteena oli läntti Korpilahden Kärkisistä. Olin jopa sopinut, että kaupat tehdään ja kauppakirjan allekirjoituspäiväkin oli sovittu. Tulin kuitenkin katumapäälle, mikä johtui aika paljon tyrkyllä olleen tontin edessä olleesta vesijättömaasta ja myös siitä, että tienoo oli rakennettu tosi ahtaasti mökkejä täyteen. En mennyt vaimoni kanssa kaupan vahvistamistilaisuuteen, mihin meitä varmaankin odotettiin. Elettiin aikaa milloin huusholleissa ei ollut edes lankapuhelimia. Ei ollut meillä, eikä myöskään tontin kauppaajilla, joten ilmoitus kaupan perumisesta jäi suorittamatta. Kaupanvahvistajan kanssa heille varmaankin jäi pari ylimääräistä pullaa purtavaksi ja myös hörpättävä kahvikin saattoi riittää?

Kova hinku oli löytää mökin rakentamista varten tontti Päijänteen rannalta. Kerroin asiasta ja tuskastani kesällä 1973 ollessani 22-vuotias työkaverilleni **Arvo Jokiselle**. Arskan kotitalo oli aivan ostamani tontin lähistöllä. Hänen tietoon oli kantautunut, että Raidanlahdessa Ilmolan talon **Margareta ja Lauri Savisella** olisi tontti myynnissä. Sitä sitten lähdinkin katsomaan, minä ja matkassa kaverinani ollut toinen ”mies” oli alle vuoden ikäinen poikani Tommi. Talon aikamiespoika **Veikko Savisen** kanssa soudettiin paikalle, missä myytävä tontti olisi ollut. Tarjousta en hyväksynyt, vaan ilmoitin, että ostan tontin jos rannassa olleen mökin ja tulevan tonttini väliin jäisi rantaviivaa vähintään viisikymmentä metriä. Soudettiin takaisin ja mentiin Ilmolan taloon sisälle, missä Lasse isäntä sahtia naukkaili. Saatiin sovittua asia hintoineen ja myös se, että kaupat tehdään heti kun saan silloisen Korpilahden kunnan rakennustarkastajalta kirjallisen päätöksen siitä, että tontille saa rakennusluvan. Sen sitten aika pikaisesti sainkin ja tämän myötä sain pankista tontin ostoa varten kymmenentuhannen markan suuruisen lainan. Kauppakirja allekirjoitettiin 4. päivä lokakuuta vuonna 1973. Olin silloin 22-vuotias rakentajan alku. Elettiin aikaa jolloin tonttien hinnat eivät olleet pilvissä ja siihen aikaan paiskin ylitöitä niin paljon, että ostoa varten otettu laina oli maksettu kokonaan takaisin jo vuoden päästä. Nykyään Päijänteellä vastaavan tasoilla paikoilla tontit maksavat tuntuvasti yli satatuhatta euroa. Kova pitää olla työntekijän kuukausipalkka, että pystyisi tämän suuruisen lainan korkoineen vuodessa takaisin maksamaan.

Vanerisesta kuljetuslaatikosta ensimmäinen mökki

Pankkilainan turvin ostettu tontti sijaitsee aurinkoisella jyrkäkässä aurinkoisessa Päijänteen länsirinteessä lähellä Kärkisten salmea. Tontille ei ollut tietä, eikä myöskään sähköä ja pikkutilus oli sankkaa metsää. Sinne sitten pikavauhdilla loma-asuntomiljöötä rupesin pystyttämään.

Ensimmäinen mökki kuljettiin Valmetin tehtaan autolla Raidanlahden rantaan ja talvella 1974 vedettiin jäitä pitkin kopittomalla traktorilla tontin rantaan. Ja rannasta taljan voimin ylemmäksi paikkaan, missä se ensimmäiset vuodet meidän huvilana oli. Ja 1977 kesällä taljan ja parin miehen voimin kiskaistiin nykyiselle paikalle, missä se jatkuvasti komistuu. On paneloitu sisältä ja ulkoa sekä rannan puolelle rakennettu suuri kattamaton kuisti ja metsän puolelle tosi sievästi sisustettu kompostihuussi.

Mökin runkona on vanerilaatikko, missä on kuskattu Tsekkoslovakiasta Jyväskylän Rautpohjan tehtaalle suurehko jysinkone. Tourulan tehtaan aikainen työkaverini oli saanut sen työmaakopiksi

omakotitalonsa rakentamisen ajaksi. Tätä varten hän oli asentanut koppiin oikein kunnollisen ulko-oven, mikä on napakasti vieläkin paikallaan. Kun rakentajan talo tuli valmiiksi, sain ostettua tämän kopin mökikseni. Hintana oli kokonaiset sata markkaa, kaupan päälle tuli vielä avaamaton kymmenen metrin mittainen leveä kattuhuoparulla.

Mökkiin piti laittaa ikkuna, sen sain lahjoituksena sisälevyjen kera kyydityksineen paini- ja työkaveriltani Seppo Laitiselta. Samaan kauppaan hän tuli omalla autollaan sen suuren ikkunan myös minun kanssa paikalleen asentamaan. Jotta laatikosta olisi tullut kesämökki, niin siihen täytyi vielä rakentaa harjakatto ja kuisti sekä lämpöedistämisen ja sisälevytys maalauksineen piti myös suorittaa. Tässäkin touhussa minua avusti ja neuvoi Laitisen Seppo, yhdessä saatiin mökki asuttavaan kuntoon jo kevääksi 1974. Rakentamiseen tarvittavat puutavarat kuskasi lainaamallaan pakettiautolla ex-appiukkoni **Johannes Ojala**, hän oli purkanut Lapuan Hirvijoella jonkin käyttämättömäksi jääneen vanhan rakennuksen, mistä laudat ja lankut ovat peräisin. Puutavarat Jussi ja automies kuskasivat Lapualta pakulla Raidanlahden rantaan, mistä ne sitten siirrettiin jäitä pitkin **Pentti Flinkmanin** traktorilla mökin rantaan. Lämpöeristeet, nauloja ja maalia jouduin itse ostamaan, mistään niitä en lahjoituksena saanut. Mökistä tuli oikein kopsakka: hella ja jääkaappi nestekaasulla, pöytä, tuolit, komero ja kerrossänky.....

Ensimmäinen mökkini, laatikko missä on kuljetettu Valmetin Rautpohjan tehtaalle suurehko jysinkone Tsekkoslovakiasta, nyt pikkumökki on toisessa paikassa, kovassa käytössä ja entistä komeammassa kunnossa

Pakkasellakin kylvettiin muovisaunassa

Alkuvuosina mökillä peseytyminen tapahtui Päijänteessä uimalla ja muovisaunassa kylpemällä. Muovisaunan runko oli rakennettu tontilla olleista pikku lepidistä ja haavoista, lattia ja lauteet oli vanhoista laudoista väsätty sekä saranoitu muovitetuilla ovikin oli. Rakennelman nurkkaan oli sijoitettu vesisäiliöllä varustettu jatkuvalämmitteinen puukiuas. Tämä kun oli valmista niin, sitten vahvan puoleista kaupasta hankittua kasvihuonemuovia niittaillen saunan seinämateriaaliksi.

Tässä saunassa kylvettein ja pesuvettä lämmitettiin jopa talvella. Oikein hyvin on muistissa vuoden 1978 joulun aika, kun pienen perheen kanssa oltiin viikonpäivät mökkeilemässä ja oli valkeaa lunta sekä kovan puoleinen pakkanen paukkui. Siitäkin huolimatta tässä luksus-saunassa kylvettein. Joulun ollessa ohi, keltaista pikku Fiatia piti isäntätalon pihassa piuhassa parituntia lämmittää. Sitä odotellessa istuttiin sisällä Savisen Reetan ja Lassen kanssa kahvia nautiskellen ja minä naukkasin jopa pari lasillista talon emännän valmistamaa sahtia, tämä onnistui sen vuoksi kun minulla ei ollut vielä ajokorttia. Pienen tovin istuskelun jälkeen Lasse kysäisi: *"laitetaanko sauna lämpiämään, kylvette ennen kun kaupunkiin lähdette?"* Tähän minä: **"me kyllä aamulla mökillä saunassa kylvettein!"** Tähän sahtia naukkaillut Lasse: *"älä valehtele, ei siinä muovisaunassa voi talvella kylpeä!"* Kovasti piti Lassea vakuutella, että sai miehen uskomaan talvisen pakkaspäivän saunomisen olleen täysi tosi. Myöhemmin tosin kesäaikaan Lasse tuli sahtikanisterin kanssa muovisaunan löylyjä kokeilemaan. Löylyt olivat hyviä ja Reetan valmistama pehmeän puoleinen vaalea sahtikin meille maistui.

Muovisauna oli mökkiaskareiden kanssa puuhastellessa oikein hyvä juttu, hien pukattua pääsi talvellakin peseytymään ja kesällä tietenkin oli oikein mukava löylyjen päälle Päijänteeseen pulahtaa. Sauna on museoitunut korvien väliin ja onpa siitä muutama valokuvakin tallessa.

Ihan oikean saunan lopputarkastuksen yhteydessä muovisauna oli vielä pystyssä. Korpilahden kunnan silloinen rakennustarkastaja **Asko Peltoniemi** tuli kesällä 1981 pyyntöön pohjautuen suorittamaan uuden hirsimökin ja saunan lopputarkastuksen. Tässä tarkastuksesta sain puhtaat paperit, rakennukset todettiin valmiiksi. Tosin nytkin vielä voi todeta, että koskaan ei tule valmista, aina vaan jonkin sorttinen parannus tai laajennus pitää suorittaa. Peltoniemen tarkastusreissusta tähän faktatarinaksi voi kirjata hänen pari hymyssä suin lausuttua tokaisua. Muovisaunan rannassa nähtyään: *"mikä se tuo rakennus on?"* Ja tähän minä: *"kasvihuone!"* Tarkastajan seuraava kysymys: *"eihän kasvihuoneessa vaan kylvetä?"* Mökin pihaan päästyään hän huomasi ylärinteessä olevan poikani Tommin kanssa pintalautoista kyhätyn leikkimajan. Kysymys suunniteltiin virneessä pienelle pojalleni oli: *"onkohan tuohon majaan poika saanut rakennusluvan?"* Kyllä meni alle kymmenen vuoden ikäinen Tommi todella vakavaksi. Sitten hörpättiin kahvit ja hän kirjoitti tarkastetuista rakennuksista puhtaat paperit. Pintalautamajasta tokaisi vielä: *"on se hienoa, että jo pikkupoikana saha ja vasara pysyvät kädessä!"* Tästä tulikin Tommille muikean levollinen olotila.

Ulkona pakkasta -25, seinän paksuun 0,2 millia ja saunassa +70 astetta. Tommin kanssa v. 1975 joulun aikaan muovisaunassa iloisesti kylvettein ja peseydyttiin.

Hirsimökin rakentaminen pukkasi päällensä

Jyrkkään rinteeseen suuremman mökin suunnittelun ja toteutuksen aloitin jo vuonna 1975. Suunnittelun aloitin, kun kävin kysymässä traktoritehtaan kuorma-auton kuskilta sitä, miten pitkiä hirsipuita voi tällä tehtaan autolla kuskata? Tämän tiedon saaminen määräsi tulevan mökin ulkomitat.

Ulkomittojen selvittyä piirsin ruutupaperille luonnoksen tulevasta mökistä, minkä sitten puhtaaksi Tourulan tehtaalla piirsi koneteknikko, joka tosin oli aavistuksen perillä myös rankentamisesta. Näin liki viisikymmentä vuotta myöhemmin asiaa mietiskellessä on korvieni väliin putkahtanut: ei se näillä piirustuksilla ja minun suunnitelmilla rakennuslupa varmaankaan tänä päivänä irtoaisi? Mutta kansanmies Peltoniemi kuitenkin rakennusluvan myönsi!

Tontin raivaus ilman konevoimia

Mökin rakentamista varten piti raivata jyrkkään ja kiviseen rinteeseen noin sadan neliömetrin suuruinen ala. Ei ollut tietä, jotta kaivuria olisi tähän työhön voinut tilata, ei ollut myöskään sähköjä. Puiden kaato ja raivaustyö tehtiin miesvoimin. Moottorisahan puiden kaatoa varten olin kuitenkin saanut lainattua, kuten myös kantojen ja kivien siirtoa varten traktoritehtaalta käsikäyttöisen suuren vetotaljan. Muina työkaluina olivat lapiot, kuokat ja rautakanget. Raivaustyöt kuten myöskään mitkään muut rakentamiseen liittyneet työt eivät ole olleet harmaanalueen hommia, kaikkeen mahdolliseen sain täysin talkootyöhön pohjautuvaa apua. Evästä vain piti tarjoilla, joskus pikkupilsut ja sahtiryyppytkin. Tätä mainiota sahtia ostin jonkun kerran tonkallisen Savisen Reetalta, sitä hän itse valmisti Lasseaan ja myös myyntiä varten. Raivaustyössä suurimman avun sain isältäni ja veljiltäni sekä tietenkin pitkän huikealta ja raavaalta Laitisen Sepolta, ken oli melkein kaikessa mukana. Ja minäkin toki olin häntä puolestani auttamassa mökkihommissa Päijänteen Synsiänlahdella. Rankka raivaustyö kesti useita viikonloppuja ja rakennettavan mökin eteen muodostui aika valtava kivikasa, mikä sitten myöhemmin saatiin painimiesten kanssa siirrettyä rantaan ja suurehkot kivet aseteltua satamalaiturin perustaksi.

Hirsipuut Kuortaneelta

Tuleva mökin mittojen selvittyä laitettiin tieto etenapostilla, kirjeitse ex-appiukolle Lapuan Hirvijoelle. Hän oli luvannut rakentamista varten hirsipuut, mitkä hän kaadatti Kuortaneella. Siellä hänen omistuksessa **Orvokki** vaimonsa kanssa oli jostain syystä pieni läntti maata. Puut Ojalan Jussi oli kuskauttanut Lapuan Hirvijoelle, missä ne sahattiin viiden tuuman paksuiksi hirsiksi. Tässä toimessa minäkin olin jo mukana. Sieltä näiden kymmenmetristen puiden ja sahauksessa syntyneiden lankkujen sekä pintalautojen kuljetus Raidanlahden pohjukkaan tapahtui Valmetin tehtaan kuorma-autolla, kuljetuskeikka piti hoitaa kaksi kertaa puiden suuren määrän vuoksi. Toisella keikalla olimme kuskien kanssa Kyyjärven Shellillä kahvilla, pihassa ollut autoa ja sen lastia syynäillessä viereisessä pöydässä kolmannen luokan pilsua naukkaillut vanhanko setä tokaisi: *"on siinä nuorukaisella suuria suunnitelmia!"*

Perillä kuljetus jäätietä pitkin

Raidanlahdessa noin puolen kilometrin mittainen kuljetus mökin rantaan tapahtui jäitä pitkin, traktorilla niitä kuskasi **Pentti Flinkman**. Tonttini on aika jyrkässä rinteessä. Pulmana oli se, että miten ne kymmenmetriset painavat puut saadaan rakennuspaikan viereen. Puiden painavuutta lisäsi niiden tuoreus, eivät olleet vielä pahemmin kuivuneet. Apuun tässä touhussa tuli aavistuksen terästettyyn limuun tykästynyt **Osmo Salonen**. Hänellä oli pikkutraktori ja vinssipyörä, joiden avulla pitkät ja painavat puut saatiin vedetyksi tulevan mökin viereen, missä ne ennen

mökkihirreksi valmistumista pölliveitsellä kahden kyljen osalta kuorittiin. Osmolle palkaksi pullo kotimaista vodkaa, vaikka puteli oli hankittu Suomen Alkon hinnalla, niin ei tullut tämä työ kalliiksi.

Työkaveri hirrenhakkaajaksi ja opastajaksi

Hirren hakkaaminen käynnistyi vasta heinäkuussa 1976, tämä johtui työnsuorittajaksi lupautuneen **Veli Sormusen** kiireistä. Työ kuitenkin eteni aika kiivasta vauhtia. Minä veistin apureiden kanssa kuorimaraudalla puiden kahdesta sivusta kuoret pois ja sitten yhdessä nosto rakennuspaikalle. Veli piirteli varausraudalla hirsien kylkiin ja nurkkakoloihin viivat. Ne vahvistettiin kynällä, jotta ne näkyisivät hakatessa paremmin. Tämän jälkeen Sormunen hurautteli moottorisahallaan hirren toiseen kylkeen uran ja nurkkakoloihin viiltoja, tämän jälkeen puita ruvettiin veistokirveellä hakkaamaan. Toki minäkin tähän hakkaamiseen osallistuin, tämän myötä sain opin hirsirakennuksen valmistamiseen.

Sormusen kanssa töitä tehtiin kahdestaan palkkatöiden vuoksi vain viikonloppuisin. Veneellä matkattiin perjantaisin työmaalle ja sunnuntaina takaisin Lutakon satamaan. Yhdellä viikonloppukeikalla rakennus nousi kahden-kolmen hirsikerroksen verran. Työ oli niin kovaa, että öisin käsiä pisteli melkoisesti.

Kirves jalkaan ja hirret loppuivat

Elokuussa viimeisellä keikalla Veli hakkasi kirveellä jalkaansa niin pahoin, että hänen kanssa mökin pystyyn nostaminen pysähtyi. Ja hakattavat hirsipuutkin olivat loppumassa. Sormunen kuskattiin soutuveneellä Raidanlahden rantaan ja autolla naapurimökin Mikon kanssa Keski-Suomen keskussairaalaan Jyväskylään, missä todettiin janteen menneen polven yläpuolelta poikki. Tämän vuoksi hän oli sairaalomalla Valmetin hommista pari kuukautta. Ja ne puutkin olivat loppumassa. Mitä nyt?

Hirsihommissa on kovanpuoleista touhua ollut pölliveihtellä puiden kuoriminen, kuvassa taustalla Valmetin aikainen veneily- ja työkaverini Matti Kankainen.

Talvi oli pukkaamassa päälle, joten valmista olisi pitänyt tulla, seinät pitäisi saada siihen korkeuteen, että katon valmistukseen olisi päässyt ennen lumien tuloa. Verkostoitumisen taito olinkin paikallaan. Ensin kaadettiin naapuri Mikon kanssa kuusi mäntyä, vedettiin ne yhdessä järveen ja sitten ne hinattiin moottoriveneellä Raidanlahden pohjukkaan. Mistä pitkät puut kuskattiin traktorilla **Veikko Peltolan** sahalle hirsisiksi sirkkelöitäväksi. Tämän jälkeen tapahtui kaus samoin konstein takaisin mökin rantaan. Hirret olivat liki kymmenmetrisiä ja tuoreuttaan tosi painavia, miten ne rakennuksen viereen? Siirtämiseen tarvittiin monta miestä. Avukseni sain höynäytettyä veljeni **Raunon**, **Rupan Mikon** ja työkaverini **Ahosen Tenhon**. Tämän sakin kanssa saimmekin puut siirrettyä, kyljistä vuoltua pölliveitsellä kuoret ja kaksi tarvittavaa kerrosta nostettua siihen korkeuteen, että kattotuoleja pääsi asentamaan. Tämän viikonlopun aikaan kävimme moottoripaattilla Korpilahden keskustassa, missä Raunon ja Mikon kanssa naukattiin ravintola Ohrantähkässä parit ohrapirtelöt. Öinen paluumatka onkin sankan sumun vuoksi todella ikimuistoinen. Meni aamuun saakka kunnes oltiin veneellä takaisin mökin rannassa.

Tulevan mökin seinät olivat syyskuussa pystyssä ja lankkuja sekä lautoja oli katon rakentamista varten. Tarvittavat kattohuovat ja naulatkin oli isäni Soini toimittanut Keravalta kattohuopatehtaalta, mihin hän oli mennyt töihin. Sadan neliön suuruisen katon rakentaminen ei yksin olisi onnistunut, tarvitsin apua. Kahden viikonlopun aikaan saimmekin ennen lumien tuloa Seppo Laitisen kanssa katon täysin valmiiksi. Ei ollut naulapyssyjä, eikä muitakaan sähkötyökaluja. Käsisahat ja vasarat lauloivat.

Mökin rungon pystytyksen aikaan töissä naukattiin jokunen suullinen Reetan valmistaa sahtia ja korillinen terästettyä ohrapirtelöä kului, vain yksi korillinen. Alkusyksystä kasailin pullot pariin muovikassiin ja sitten kiikutin ne Jyväskylän Vapaudenkadulla olevaan Alkoon. Siihen aikaan pullojen palatusta varten ei siellä ollut automaattia, mihin puteleita olisi voinut sökötellä. Pullot palautettiin palvelutiskille, missä minun palausta oli vastaanottamassa nuoren puoleinen mieshenkilö. Yhden pullon käteensä saatuaan hän tokaisi minulle hyvin rauhallisella äänellä: *"oleppa hyvä ja kiikuta tämä pullo tuolla ulkona olevaan roskikseen, puteliin on mädäntynyt hiiri!"* Ja näinhän minä sitten toiminkin, muistona tästä hetkestä on myyjän rauhallisuus ja todellinen palvelualttius.

Mökin rakennustyö jatkui talvellakin

Katto oli mökin rungon päällä, joten talvellakin rakentamista sai jatkettua. Omatoimisesti sain valmiiksi suuren kuistin ja kolme ruutuikkunaakin asennettua. Elettiin talvea 1977, jolloin järven jäät mökkini seudulla olivat niin heikkoja, että tavaroiden kaus ei onnistunut traktorilla. Tarvittavat puutavarat tosin olivat mökillä, mutta kun tuli muurauksen aika, niin hiekat ja tiilet piti sitä työtä varten kuskata **Veikko Tammelinin** hevosen vetämänä.

Tähän aikaan ei rautakaupoissa muistini mukaan ollut muurauksia varten valmisbetonia tai ainakaan sitä minulla ei olisi ollut varaa ostaa. Kesällä tapahtuvaan muurauksen tarvittavan hiekan säkitin Raidanlahden pohjukassa olevasta pienestä hiekkakuopasta Harjulan talosta saatuihin vahvoin käyttettyihin apulantasäkkeihin. Saamaan hiekkamonttuun oli kuljetettu Valmetin kuorma-autolla piipun ja takan muurauksia varten käytetyt tiilet. Hiekat ja tiilet piti kuskata kiireen kanssa maaliskuussa hevosen vetämänä mökkikonttini rantaan, oli kevät tulossa ja pelkona oli se, että jäät eivät kohta kestä edes hevosella tavaroiden kausamista.

Piipun ja takan muuraukseen tarvittavat tosi vahvat tiilet sain maksutta Valmetin Tourulan tehtaalta. Hintana oli vain yhden seinän purkaminen traktoritehtaan protopajalta. Ja kuskauksen kustannukseksi tuli vain pullakahvien tarjoaminen kuorma-auton kuskille, tehdas ei perinyt auton lainasta yhtään mitään. Talviseen mökkityöhön kuului mökkikontin rannassa tehtaalta saatujen ja kuskattujen tiilien putsaus. Tämä työ piti tehdä sen vuoksi, kun niihin oli jäänyt kiinni aikaisemmassa muurauksessa käytettyä betonia. Meni talvi rattoisasti, ensin kuisti, ikkunat ja päälle vielä hiekkojen ja tiilien kaus sekä putsaus. Työn paljouden hoitamisen mahdollisti sen talven aikainen neljäpäiväinen työviikko, mihin traktoritehtaan työntekijät olivat pakotettuja silloisten

yt-neuvottelujen päätteeksi. Minulle tähän sopi oikein hyvin, kuin näppylä nenän päähän, tuli aikaa Raidanlahdessa touhuamiseen ja raatamiseen.

Muurarin apurina omat painipojat

Talvella mökin piipun ja takan muuraustyön oli luvannut hoitaa traktorien osien laaduntarkastajana toiminut työkaverini, minun nuorukaisen silmin katsottuna vanhan puoleinen (50 v.?) mies **Veli Kautto**. Hän oli muuraustaitoinen, joten vientiä ukolla riitti. Pariin kertaan hänen kanssa sovittu muurauskeikka hänen muuraustöiden vuoksi siirtyi. Hinku minulla kuitenkin oli kova, muuraustyö piti saada hoidetuksi, jotta muiden sisätöiden suorittamista olisi voinut jatkaa. Piti ottaa miehestä ”vahva niskalenkki” ja todeta, että *”eiköhän Sinun seuraava muuraustyö olisi luvatusi Korpilahdella, ota poikasi Kari ja Markku mukaan”*. Tämä lenkki tehoi, Kautto meni siltaan ja selälleen sekä lupasi, että tulevan viikonlopun aikaan lähdetään kolme hormista piippua ja takkaa muuraamaan, lupasi vielä ottaa pojat mukaan. Opasti samalla myös siitä asiasta, että käy ostamassa rautakaupasta viitisen kymmentä tulitiiltä, niiden tarvetta en itse ollut kokemattomana aikaisemmin tiedostanut.

Onnistunut muuraustyö ja tarvittavat rappaukset saatiin hoidettua kahden viikonlopun aikaan. Moottoriveneellä matkattiin tulitiilien ja sementtien kanssa Jyväskylästä mökille ja sunnuntai iltaisin takaisin. Laastin vääntöä varten ei sähköjen puutteen vuoksi ollut betonimyllyä, jonkin sorttisessa laatikossa muurausmassaa painitaustan omaavien poikien **Karin ja Markun** kanssa lapioilla väännettiin. Kari Kauton painista tietooni tupsahti alle kirjattu menestys luettuani vuoden 2024 marraskuussa julkaistua muistelmateosta olympiavoittaja Nurmon Jymyn **Jouko Salomäestä**. Sen tilasto-osioon on kirjattu Kotkassa vuonna 1974 järjestettyjen poikien kreikkalais-roomalaisen painin Suomen mestaruuskilpailuiden sarjan 33 kg mitalijärjestys: 3. ja pronssia Kari Kautto JTPS ja sarjan mestari Jouko Salomäki silloinen seura Kauhajoen Karhu. TUL:n poikien ja junioreiden mestaruuspaineissa menestyneen Markun sain myöhemmin höynäytettyä seuran poikapainin ohjaajaksi Keltinmäen harjoittelupisteeseen.

Muuraustyö on ollut oikein hyvin onnistunut: piippu on jämäkästi pystyssä, ei ole kallistellut, rapissut ja hormoneissa savu iloisesti taivaalle sauhuaa. Pariin kertaan rapatut tiilipinnat on vuosien saatossa maalaten pitänyt siistiä.

1980-luvun alkupuolella mökin lämmityshommaa parannettiin vielä siten, että rautahella kuskattiin pihalle ja tilalle mestaripainija **Risto Salopuro** kävi muuraamassa tiilistä puuhellan, nyt tiilet olivat ihan uusia. Tälle hellalle onkin sähkön hinnan tuntuvan kohoamisen vuoksi ollut parin viime vuoden aikana kovasti käyttöä.

Sisätöissä oli varttuneempia apumiehiä

Piippu tuli pystyyn, joten sisätöitä sai jatkettua. Seuraavana taivuteltiin ja naulailtiin **Tapio Niemistön** kanssa sisäkaton laudat, sitten sain ihan itse aikaiseksi lattian vaatimat runkorakenteet ja lämpöeristyksen. Sen perään naputtelimme ex-vaimoni siskon ex-miehen kuortanelaisen **Raimo Hiidonniemen** kanssa lattian päällyslankut, mitkä sitten pääsin pariin kertaan erittäin voimakkaan hajuisella aineella lakkailemaan. Paikanpäällä rustasin nurkkakaapin ja keittiön komerot sekä rakentamistyöstä jäljelle jääneistä pikkuhirsistä kerrossängyn ja ”väliaikaisen” sohvan ja lepotuolit. Väliaikaisuus on muodostunut aavistuksen pitkäkestoiseksi: sohva ja tuolit ovat vieläkin, v. 2025 tammikuussa käytössä. Lähes valmista oli jo kesällä 1977. Seuraavana kesänä sitten alkoikin ihan oikean saunan rakentamisen suunnittelu.

Pingiksen pelauspaikka makuu- ja työhuoneeksi

Pöytätenniksen pelaaminen loppui mökin suurella kuistilla vuonna 1993. Pöytä palasiksi ja sitten pörytettiin moottorisahalla rannan puoleiseen seinään kulkemista varten leveä aukko. Tämän jälkeen kolmen seuran koolaus, erityis ja niiden kahdenpuolen laudoitus sekä suuren moni ruutuisen Viron Hiidenmaan Kärblastä kuskatun ikkunan asennus. Tämän kuljetus Korpilahdelle tapahtui paikallisen urheiluorganisaation pikkubussin katolla. Kaverini **Urmes Virrojan** kuskamaa silloin oli tyttöjen lentopallojoukkue matkaamassa ottelumatkalle Pohjois-Suomeen. Saivat yöpyä menomatalla mökillä sängyissä ja osa lattialla, tämä olikin pikkukorvaus tilaamani ikkunan kускаamisesta.

Tähän auringonlaskuhuoneeseen rakensin kerrossängyn ja muutenkin se tuli kalustettua ihan asianmukaisesti. Yhdessä nurkassa on koneellistettu etätyöpiste, missä tämän mökkiosion olen kirjoittanut, ulkona -18 ja sisällä +20 astetta, ei palele ja lauseita vääntyy! Huoneen seinä ”komistaa?” todella suuri oluttuoppien kokoelma, niitä on hyllyissä ja koukuissa riippumassa kymmeniä. Eri maiden ja kaupunkien nimillä varustetut juoma-astiat on hankittu työ- ja lomamatkoilla. Tammikuisen tarkastuslaskennan mukaan niitä on 219. Jos kylään pölähtäisi pilsnerilaatikoiden kanssa vaikka kolme bussilastillista vieraita, niin kaikille löytyisi hörppäämistä varten kahvallinen kannu, tosin pölyt varmaankin pitäisi ensin niistä huuhtoa tai puhalttaa pois.

Kuistille liukulasit

Mökille tuli luksusta kesällä 2004, milloin ex-laivainsinööri **Hannu Halmeen** kanssa rannanpuoleiselle kuistille asennettiin panssaroidut liukulasit. Ne teetätin Varkaudessa Relanderinkadulla sijainneessa lasiliikkeessä ja ikkunallisen oven ostin alennusmyynnistä Jyväskylän Seppälänkankaalta. Tästä saneeratusta tilasta onkin vuosien saatossa muodostunut oikein oivallinen lekottelupaikka, samanaikaisesti voi katsella Päijänteen aaltoja, seinätelineessä olevaa telkkaria ja joskus siemailla laimennettua limua. Aamuiset rinkelikahvit tässä tilassa ovat poikaa! Nyt tätä kohtaa kirjoittaessa on tammikuu 2025, kysymys itselle: *”tuleekohan tästä mökkihomma koskaan valamista?”*

Sauna pyöröhirsistä - hevosella häntä edessä

Kesällä 1978 tehtiin rantasaunan perustustyö, mitä varten oli traktorilla jäätietä pitkin saatu kuskattua rantaan pari kuormaa hiekkaa. Sitä tarvittiin peruslaatan valamiseen ja piipun muuraamiseen.

Alkutilvella 1979 kaadettiin tarvittavat puut omalta tontilla ja muutama mänty tuli ostettua isäntätalosta. Puiden kaataja oli varmaankin naapurin Mikko? Minä se ainakaan ole pomminvarmasti ollut, puiden kaataminen ei ole ollut koskaan minun heiniä! Melkein mitä vaan osaan tai ainakin opettelen, jos halua ja hinkua vain on. Pari puuta olen oikein onnistuneesti kaatanut rakennusten päälle, joten kaatakoot suurimmat puut ken osaa.

Sopivan mittaiseksi päättyvät mäntypuut vetelin kuitenkin ihan itse saunan rakennuspaikan viereen, missä niitä sitten pölliveitsellä pääsin kuorimaan. Puiden siirto onnistui oikein hyvin tukisaksien ja köysien avulla. Lisäksi siirtoa suuresti helpotti jyrkkä rinne ja pakkasen mukanaan tuoma hankikeli, joten liukasta oli, eivätkä jalatkaan lumeen uponneet.

Sen talvista jäätietä autollaan ajeli isänsä kanssa **Arvo Jokinen**, mies ken minulle tonttipaikasta oli vihjannut. Minut nähtyään tulivat rantaan kanssani turisemaan, selvitin samalla, mistä puukasa on kotoisin. Tämän kuultuaan ja kasan nähtyään Arskan isä tokaisi: *”on vetohevosella ollut häntä edessä, tuossa rinteessä oikeat työhevoset eivät pysty liikkumaan!”*

Pyöreistä puista valmistuneen saunan sain sitten rakennettua valmiiksi ilman apuvoimia, kuorin puut, mitkä sovittelin ja työstin seinähirsiksi. Tämän työn olin oppinut **Leevi Sormusen**

kanssa mökkiä rakentaessa. Sain aikaiseksi yhden kerroksen päivässä, jos vain sadepäivä ei ollut pukannut päällensä työtä häiritsemään. Oli oikein muikeaa, kun pystyssä vielä oli muovisauna, missä ennen järveen pulahtamista sai lämpimän saunan lauteilla nautiskella.

Kuistin, lauteet ja katonkin sain aikaiseksi saman kesän aikana. Itse en kuitenkaan kaksi hormista piippua muurannut. Tämä siksi kun en ole koskaan opetellut muuraamaan. Eipä sitä tiedä, vaikka vielä yli seitsemän kymppisenä poikasena menisin muuraus- ja puunkaatokursseille. Nähtäväksi tämä jäänee..... Saunan piipun muurausmiehenä toimi työ- ja seurakaverini **Antero Puttonen**. Saunassa on kertalämmitteinen puukiuas ja veden lämmitystä varten 80-litrainen Kota niminen pata. Ensimmäiset löylyt tässä saunassa nautiskeltiin saman vuoden loka- tai marraskuussa. Kaikkea tästä saunan rakentamisesta ei voi kirjata onnistuneiden koitosten taulukoon, tästä tarkemmin seuraavan otsikon alla.

Saunan siirtäminen

Rantaan rakennetun saunan perustus ei ollut tullut tehdyksi oikein mallikkaalla tavalla, ei ollut ammattitaitoinen rakennusinsinööri asialla. Kahdenkymmenen vuoden kylpemisen jälkeen pyöröhirsinen sauna piti siirtää kovempaan paikkaan. Syynä tähän oli perustuslaatan heiluminen, minkä myötä savupiipuun tuli talven aikana melkoinen halkeama, mikä tosin roudan sulamisen jälkeen meni alkukesäisin umpeen. Piipun katkeaminen ja mahdollinen kaatuminen kuitenkin rupesi pelottamaan!

Saunan uuden paikan perustusta kanssani tekemässä muhoslainen TUL:n painijaoston puheenjohtaja Eero Reijonen, pistin painijaoston kokouksen yhteydessä miehet töihin, palkkana ukoille terästetyt pilsut ja hyvä mieli.

Saunan siirto tapahtui vuonna 2000 ylemmäksi rinteeseen, mihin minkään sorttisella koneella ei päässyt kaivamistöitä hoitamaan. Joten kanget ja lapiot piti taas ottaa käyttöön. Tilan raivauksen jälkeen valettiin anturoita ja sitten hirsisen saunan hirret numeroitiin ennen purkamista. Anturoita oli valamassa, purkamista suorittamassa ja uudelleen kasaamista oli kanssani suorittamassa Viron Hiidenmaalta Jyväskylään muuttanut lentopalloilijan taustan omaavan putkimies

Guido Heiste ja hänen kaverina oli rantasalmelaiseen jääkiekkosukuun kuuluva **Ville Immonen**. Yhdessä anturin valamisen vaiheessa betonia vääntäessä Guido tokaisi: ”kuule Hannu emme tule ensiviikonlopun aikaan tänne hommiin, jos et hanki tänne laastin vääntämistä varten betonimyllyä. Sen sitten lainasinkin kotini naapurissa asuneelta **Huotarin Pentiltä**, joka on ollut takavuosina kansallisen tason painonnostaja, edustaen Varkauden Tarmoa. Sähkötkin saunan siirtovaiheessa oli, joten myllyn sai pyörimään! Betonimyllyn paikalle rahtaaminen toi tullessaan sen, että seuraavaksi kesäksi suunniteltu saunan siirto vauhdittui todella paljon. Guidon ja Antin kanssa sauna purettiin ja kasattiin uudelleen. Kun betonimyllykin pihassa oli, niin mietintään tuli se, että kannattaisi vielä piipukin murata ennen kuin palautan myllyn Huotarin Pentille? Ja ei kun rautakauppaan tiiliä ja sementtiä ostamaan, hiekkakasa oli mäen päällä, mistä sitä kottikärryillä alas kuskattiin. Muuraustyön suoritti siihen aikaan Jyväskylän Työväen Painiseuran JTPS:n silloinen puheenjohtaja paini- ja työkaverini **Antero Puttonen**.

Uuden katon rakentaminen urosmehiläisen työ

Mökin siirtotyötä ja uudelleen rakentamista varten oli mökkitien mäen päälle kuskattu WP 35 seuran jalkapallomies **Seppo Majurin** avolava-autolla Varkaudesta hankitut lankut, laudat ja kattuhuovat. Siihen aikaan mökin pihaan ei vielä autolla päässyt, joten rakennustarpeiden kantoja kärräysmatkaa oli noin sata metriä. Talvi oli pukkaamassa päälle, joten kattokin olisi tämän myötä kannattanut saada ennen lumentuloa saada aikaiseksi. Tähän työhön sain kaverikseni speedway pyörien kahvankääntäjät, isän **Aarnen** ja hänen pojan **Aki-Pekka Mustosen**. Aaken kanssa saimme katon aikaiseksi kahden viikonlopun aikaan. Kymmenen vuoden ikäinen Appe hoiteli lankkujen, lautojen ja kattohuopien kускаamisen sadan metrin päästä, kova oli homma pikkupojalle, oikein urosmehiläisen työ. Työnsuorittajien korvaus on vieläkin hoitamatta, luvattu saunominen vielä odottamassa. Saas nähdä onnistuuko luvattu kylpeminen kesällä 2026, kun Appe on kasvanut jo 35-vuotiaaksi ukonkõirilääksi, mieheksi ja isäksi?

Kevättalven aikaan saunaan saatiin aikaiseksi lankkulattiat, ikkunan ja ovien asennus sekä lauteet. Ikkunat ja ovet teetäkin ja hankin antamieni mittojen mukaan tosi edullisella hinnalla Viron Hiidenmaalta. Ikkunoiden ja ovien asennusta oli kanssani suorittamassa kirvesmies, Joroisten Jyskeen painituomari **Pentti Pekka Nykänen** ja Varkauden Tarmon sen aikainen sihteeri vakuumies **Jorma Rasimäki** ja tietenniin ikkunat sekä ovet välittänyt ”Hiiumaan välismaaministeri” **Urmas Virroja**. Uudistetussa saunassa päästiin ensimmäisen kerran kylpemään kesällä 2001, kun täytin viisikymmentä vuotta. Silloinkaan saunarankennus ei ollut vielä ihan täysin valmis, kymmenkunta vuotta sitten metsän puolelle kyhättiin valokatteinen kuisti. Toteamus itselle tamikuussa 2025: eiköhän se 1979 rakennettu sauna ole jo nyt valmis?

Ja tämän osion päätteeksi selvennys Urmaksen ministerin ”nimityksestä”: Hiidenmaan silloisen maaherran vaimo maakunnan urheilujohtaja **Ene Mänd** kertoi, että ”Urmas on meidän ulkomaanministeri!” Tämä johtui siitä, kun Urmas toimi saaren urheilijoiden autokuskina ja tämän myötä vieraili usein Suomessa, Varkaudessa ja Korpilahdella sekä samalla organisoiden kansani tulevia yhteistyökoitoksia.

Keittokatos ja satamalaituri

Ennen tilusten sähköistystä hakkasin vielä rantaan pyöröhirsistä keittokatoksen ja rakensin jämäkän rannansuuntaisen satamalaiturin. Sataman pohjaa vahvistettiin siirtämällä rantakivien joukkoon mökin rakentamisesta sivuun siirrettyjä suuria kiviä. Tätä työtä olivat kanssani suorittamassa JTPS:n kansallisen tason raavaan puoleiset mestaripainijat **Unto Kalho** ja **Risto Salopuro**. Satamaa tämän työn myötä syntyi noin kymmenen metriä. Laiturista tuli oikein hyvä, eikä sitä ole jäiden lähdötkään siirrelleet. Rannassa on niin syvää, että pikkulaivallakin laituriin on voinut rantautua. Pari kertaa vieraaksi pölähti ja satamaan kiinnittyi Säynätsalon Rientoa

edustanut painikaverini edesmennyt ex-laivanvarustaja **Jaakko Wigell** parikymmentä metrisellä Helena laivallaan. Myöhemmin satama on vielä laajentunut siten, että se kattaa rannasta noin kolmekymmentä metriä.

Tosi mäkiseen maastoon mökkitie

1980 vuosien alkupuolella mökkinaapuriksi tuli Jyväskylän Schaumanin tehtaiden kunnostustoista vastannut **Jaakko Kivinen**. Hänen kanssa hyvin useasti autoimme toisiamme rakennustouhuissamme. Jaskan esitykseen pohjautuen rupesimme suunnittelemaan mökkitien rakentamista. Kiersin kaikki mökit, joiden tontit oli ostettu Ilmolan talon mailta. Jokainen mökin omistaja innostui mökkitien rakentamisesta.

Tien rakentaminen aloitettiin kesällä 1984, kaivurimieheksi traktorillaan tuli Putkilahdesta **Joel Nieminen**. Siihen aikaan ei lähistöllä vielä ollut kenelläkään nykymallisen mukaisia kaivinkoneita. Tie valmistui ”osamaksukaupan” turvin. Työtä Jolli teki kahden kesän aikaan, ensimmäisenä märkänä kesänä hän kaivoi tarvittavat ojat ja taputteli koneellaan tieuran. Tien rungon kosteuden vuoksi soran ajo siirtyi kesäksi 1985. Joten tästä syystä kustannukset jakautuivat hoidettavaksi kahdelle vuodelle. Se oli sitä osamaksua se!

Tien linjaus oli määräytynyt mökkiläisten toiveiden perusteella ja pikku viilauksia suoritti kaivurimies. Toki **Kivisen Jaska** oli toimittanut kuntaan 20.8.1984 kirjallisen ensiselvityksen tien perustamisesta. Maan omistajan siunaus toki tien rakentamiselle oli saatu, kun olimme luvanneet heille, että heille ei tästä työstä tule mitään kustannuksia. Tien valmistuttua sitä pitkin jo kesällä 1985 ajeltiin.

Tieyksiköiden määräytyminen tapahtui Korpilahden kunnan maanmittausinsinööri **Reijo Tuomen** toimesta, tästä työstä kunta laskutti 1839,60 markkaa. Tämän laskun maksaminen hoidettiin vahvistettujen tieyksiköiden määrän mukaisesti.

Tiehoitokunnan perustaminen tapahtui Korpilahden kunnantalolla 23.7.1986. Tästä todisteena on pöytäkirja, mikä on minun hoteissa olevassa mapissa. Tässä kokouksessa annettiin tien nimeksi Ilmolantie ja minut nimettiin hoitokunnan puheenjohtajaksi. Tätä tehtävää olenkin ollut hoitamassa aina tähän päivään saakka ja näillä näkymin ehket jatkunee, ehket niin kauan kuin jalaka nousoo ja henki pihisöö. Kesällä 2024 pidetyssä kokouksessa päätettiin, että toimin tiehoitokunnan puheenjohtajana vuoteen 2027 saakka. Tien ja hoitokunnan asioiden hoitaminen on hoitunut hyvin sopuisasti, ilman riitoja. Yhtään kertaa ei ole asioista äänestetty. Hoitokunnan tehtäviin on tieasioiden lisäksi liitetty sekajätteiden kuljetuksen ja mökkien piippujen nuohouksen organisointi, tämän myötä olemme vähentäneet mökkiläisten kustannuksia.

Autolla mökin rappujen viereen

Vuosituhanneen vaihteessa mökkitien ojituksen parannuksen yhteydessä mökille tulevaa tieosuutta korjattiin ja pihaa tasattiin siten, että autolla pääsee aivan rappusten viereen saakka. Tämä kun olisi ollut mahdollista 1970-luvun alkupuolella, niin helppoa olisi ollut! Nykyään pihaan pääsee jopa talvella, tämän mahdollistaa aurauksen lisäksi myös nelivetoinen Romaniassa valmistettu Dacia Duster citymaasturi.

Tieosakkaat pitivät pimeähkön kokouksen

Vuoden 2001 kesällä tieosakkaat olivat pitäneet selkäni takana kokouksen, mihin minua ei kutsuttu. Pöytäkirjaa ei varmaankaan pidetty ja jos on, niin se on sievästi hävitetty. Joten ei ole tiedossa se, että onko tässä ”kokouksessa” äänestetty. Kokouksen päätös on ollut, että minä Hannu Olavi Kiminkinen olen 20.7.2001 päivästä alkaen tieneuvos, miksi minua pari mökkiläistä kutsuukin. Tieneuvokseksi nimeämisen johdosta 28.7.2001 kokouksessa sain kunniakirjan, mihin

on kirjattu vakuutus tästä neuvosasiasta. Tästä kokouksesta on mapissa näitesti kokouksessa nimettyjen tarkastajien hyväksymä pöytäkirja. Kehystetty kunniakirja on sijoitettu paraatipaikalle mökkini seinälle.

Tien valmistus avasi mökkihommiin tai-
vaan portit. Rakennus- ja remonttityöt ovat
tämän myötä suuresti helpottuneet. Mökkitie
aurataan talvella, mitä aurausta ja konetyötä
vaatinutta kunnostusta on vuosikausia edul-
liseen laskutukseen pohjautuen hoitanut
koneurakoitsija **Erkki Flinkman**. Ylen pai-
kallisradion Kalkkisten kanavalla joulukuussa
haasteltiin yhtä vanhan puoleista savolaista
teiden hoitajaa, hän totesi haastattelussaan
näin: ”mökkiteiden auraajat ja kunnostajat ovat
katoava luonnonvara, nuoria eivät aamuyöstä
alkavat auraukset kiinnosta, mistä jatkajat?”
Kun kuulin tämän, niin mieleeni heti pompahti,
miten meidän Ilmolan tietä tulevien vuosien
päästä hoidetaan, Erkkikin on jo yli seihtemän
kymppinen raataja?

Ilmolantien tieneuvoksen kunniakirja, mikä on näitesti mökin seinällä.

Ahvenia ja särkikaloja peltipurkkeihin

Ennen mökkitien valmistumista ja sähkön saantia puuhailuuni kuului myös pikkukalojen purkitus. Kaloja pyytelin verkoilla ja katiskoilla. Ahvenet sain pikkusilmäisillä verkoilla ja särkikalat katiskoilla.

Purkkikalojen kalastaminen alkoi ahventen pyynnillä. Tähän kyllästyin, kun suuret määrät ahvenia piti verkoista nyppiä. Siinä työssä sormenpäät tulivat hyvin helliksi, mikä se vaikeutti muiden mökkiaskareiden hoitamista. Tämän vuoksi siirryin särkien pyytämiseen, niitä olikin helponlaista saada ja siivota purkitusta varten. Katiskat järveen, päälle ripauksena puoli pussillista Elovena kauraryynejä. Muutaman tunnin päästä sitten olikin soutuveneeseen pohjalla särkiä niin paljon, että niitä sai lapioida saaveihin.

Kalat siivottiin, pilkottiin, laitettiin peltipurkkiin ja päälle kaadettiin aavistuksen suolattua tomaattikastiketta tai ruokaöljyä. Kahden sorttisella mausteella tuotettiin maistuvia purkkikaloja minun kalatehtaassa. Purkituskoneella pyöräytettiin peltisten purkkien kannet kiinni ja sitten ne laitettiin muutamaksi tunniksi pataan kiehumään. Saunan pataan niitä mahtui kerralla yli viisikymmentä. Aika monta kertaa paidallinen purkkeja keitettiin, kunnes ilman minkäänlaisia Googlailuja tietooni sain, että säilykepurkit tulee turvallisuuden takaamisen vuoksi keittää yli sadankymmenen asteisessä vedessä. Seuraavana hankintani olikin suuren painekattilan ostaminen, tähän kattilaan mahtui kerralla kahdeksan purkkia. Kattilan ostamisen myötä turvallisuus lisääntyi ja keittoaika lyheni, joten polttopuita säästy.

Kalanpurkitus on ollut muutaman vuoden harrastuksiin liittyviä touhuja. Mökin saunassa purkituskaverina monitoimimies Erkki Flinkman. Tässä vaiheessa särjet ja sintit purkittiin vielä ilman painekattilassa keittämistä.

Säilykepurkit nelostielle

Kalojen purkituksesta innostui muutama kaverinikin. Tämän vuoksi sain ostettua Jyväskylästä Sohlbergin tehtaalta lavallisen säilykepurkkeja, mitkä noin tuhat kappaletta hankimme kimpassa ja Korpilahdella ne sitten sopuisasti jaettiin. Purkit oli lastattu puiselle kuljetuslavalle ja päälle oli kiskaistu peitteeksi aaltopahvia. Sen verran oli ollut norjalaista tehtaan työntekijöiden homma, että pahvipeitettä eivät olleet sitoneet millään tavalla. Lava purkkeineen nostettiin miesvoimin peräkärriin, mikä oli minun keltaisen Lada Compin perässä.

Tämän jälkeen alkoi Ladalla köröttely Korpilahdelle silloista nelostietä pitkin, mikä on myöhemmin uudistusten myötä nimetty ysitieksi. Hyvin matka meni aina Korpilahden Nesteen risteukseen saakka. Kärkisiin päin kääntyessä perässä kolisi, sitomaton pahvipeite oli lentänyt pois ja valtaosa purkeista nelostielle. Onneksi purkit tippuivat tien keskelle, tämän myötä ei kolarivaaraa ollut, kun niitä auton takapenkeille ja peräkonttiin keräilin. Mutta kovan peloko oli persuuksissa: *”mitäpä jos poliisisetät pölähtävät touhuani seurailemaan ja papereitani syynäilemään?”* Pellon syynä oli se, kun olin edellisellä viikolla asennuttanut Ladaani peräkoukun ja sen osalta säädösten mukainen katsastus oli vielä hoitamatta. Onnenkantamoinen oli se, kun koppelakkimiehiä ei ilmaantunut, joten pelättyjä sakkojakaan ei rapsahtanut.

Sähköistys kirkasti mökkirinteen

Naapurimökin Kivisen Jaskan kanssa toisiamme aika usein auttelimme. Tämän myötä meille syntyi ajatus siitä, että sähköistys varmaankin avittaisi töiden teossa ja muuttaisi myös muuten mökkielämän laatua. Tästä johtuen käynnistikin projektin, minkä tavoitteena oli sähkölinjan saaminen Ilmolantien mökeille. Kävi niin, että vain yhden mökin omistajat eivät sähköistämisestä

jostain kumman syystä kiinnostuneet. Tosin hekin tulivat vuosia myöhemmin katumapäälle ja hankkivat sähköliittymän, tosin eivät saaneet sitä niin halvalla kuin me vuonna 1989.

Otin yhteyttä sähköyhtiöön kertoen, että Ilmolantien mökeille haluttaisiin sähköt. Firman mies kiinnostui asiasta ja lupasi ottaa yhteyttä alueella olevien muidenkin loma-asuntojen omistajiin. Kertoj, että tämän myötä tulisimme saamaan sähkölinjan halvemmalla. Pikavauhdilla meille tuli tarjous, minkä myötä sitten linjan rakentaminen käynnistyi. Minulle maksettavaa tämän linja vetämisestä tuli muistaakseni tuli 11 000 markkaa, sitä en pysty tarkastamaan, kun maksutosite ei ole arkistoituna. Mielestäni tosi edullinen liittymä kuitenkin oli.

Sähkötöihin pitää olla kunnollinen suunnitelma, minkä turvin luvan sähköistämiseen voi saada. Tähän toimeen avuksi sain urheilumies **Aki Kutvosen**, miehen ken oli Kuvansin Kuohun dynamon **Kari-Pekka Kinnusen** kertoman mukaan kiskaissut Kuohun merkki rinnoissa 800 metrin ratajuoksun aikaan 1,56. Siihen aikaan, kun mökin sähköistystä suunnittelin, Aki oli töissä Varkauden Sähkötyö Oy nimisessä firmassa. Tämän narikan nimissä sitten lupa sähköistykseen saatiin ja tarvikkeita sain sieltä ostettua hyvin edulliseen hintaan.

Sähkömiehelle vodkaa ja Ladan renkaat

Lupa oli saatu ja tarvikkeitakin oli hankittu. Saadun luvan mukaan sähkötyöt olisi pitänyt hoitaa Akin firman miesten toimesta. Mutta kun kerroin, että minulla on Jyväskylässä oikein hyvä kaveri, joka toimii sähkömiehenä suuressa Are nimisessä firmassa. Tämän kuullessaan Aki tokaisi: *"eikös se Enska ole meidän firman miehiä, pestaa kaverisi hoitamaan homma"*.

Sähköitä sitten tulikin tekemään painitaustan omaava **Ensio Kalho**. Hänet olin saanut kymmenkunta vuotta aikaisemmin höynäytettyä pitämään poikapainijoille harjoituksia Kangasvuoren koululla, mihin Jyväskylän Työväen Painiseuran toimintaa laajennettiin. Viikon verran Enska oli perheensä kanssa mökillä ja tämän myötä sai mittaavan sähkötyön valmiiksi. Työtä jonkin verran lisäsi ja hidasti se, kun hänen mielestä valkoinen sähköjohto ei saa näkyä hirsirakennuksessa, piiloon on piuhat laitettava. Tästä piilottamisesta sitten on myös minulle tullut pakkomielle, laajennuksia suorittaessa mökillä ja kotona olen aina muistanut, että piuhat piiloon. Mutta jos ei ole onnistunut, ruiskaus ruskeaa spraymaalaa valkoisten piuhojen ja sähköosien päälle.

Entä se korvaus viikon työstä? Näin Enska: *"jos saan perheeni kanssa tulla toisen kerran tänne mökille viikoksi lomalemaan ja kalastamaan niin asia on sillä selevä"* Sen kyllä lupasin, mutta hellyin kuitenkin kun tiedostin, että sikahalavalla tuli sähkötyöt tehtyä. Lupasin hänelle vielä minulle tarpeettomaksi jääneet käytetyt Ladan renkaat valsseineen ja muovikassillisen terästäettyä limua. Seuraavana kesänä Korpilahden kunnan edustaja kävi tarkastamassa sähkötyön ja sen myötä sain puhtaat paperit.

Työkavereille pyöröhirsiset saunat

Oman mökin ja saunan rakentamisen myötä opin hirsirakentamisen taidot. Oman saunani piirustusten mukaisen saunan olen hakannut kahdelle Valmetin aikaiselle työkaverille. Ensimmäisen hakkasin Raidanlahden tien vieressä **Arska Jokiselle**. Hän vuoli puut pölliveitsellä puhtaaksi ja minä puolestani sain tehtyä niistä päivittäin yhden kerroksen hirsiseinää. Olimme tammikuussa Valmetilta pakkolomalla, tämän myötä matkasimme päivittäin ja varhain aamulla Arskan autolla työmaalle. Aamupäivän ahersimme, päiväsaikaan hänen sukulaisen talon pöydässä meille soppaa tarjottiin ja sitten taas hirsityömaalle ahertamaan. Parissa viikossa seinät olivat pystyssä, onneksi pakkana ei pahasti paukutellut. Työn valmistuttua Arska tiedusteli: "mitä minun työ tulisi maksamaan?" Tähän minä talkoomiehenä: "ostanet Compi Ladaani radion?" Samaa hintaan lupasin vielä, että numeroitujen hirsien saareen siirrossa voin moottoriveneeni kanssa olla mukana. Näin sitten toimittiin: radio rupeesi Ladassa pihisemään ja hirret siirtyivät toukokuussa Livansaareen.

Konginkankaalla meinasin saada turpaan

Toisen aivan samanlaisen saunan sain pystytettyä Konginkankaalle Keiteleeseen rannalle. Siellä työkaverillani **Eeva Jukalla** oli miehensä Urhon kanssa yhteisomistuksessa tontti ja mökki. Ja saunomaan ei vielä päässyt. Eeva tiesi rakennustouhuistani ja sen, että olin hakannut saunan samalla osastolla töissä olleelle Arskalle. Päivittäisen maanittelun jälkeen lupauduin saunan rakentajaksi ja annoin tarvittavat piirustukset sekä kerroin sen, että kuinka monta mätntypuuta heidän tulisi saunatyötä varten hankkia.

Kesällä aurinkoisen viikon aikana saimme saunan seinät niin korkealle, että Jukat pääsivät kehikon päälle kattoa jonkun toimesta pykäilemään. Puiden kuorta poistivat kaksi Eevan ja Urskin poikaa. Iltaisin huilatessa väsäsin poikien kanssa olemassa olevaan mökkiin vielä komerot ja hirsisen kerrossängyn. Olivat tykätstyneet sen mallisiin, kun olivat käyneet pari kertaa Korpilahden mökilläni. Olivat hankkineet antamieni ohjeiden perusteella tarvittavat runkolevyt ja paneelit. Saimme viikossa alle 15-vuotiaiden poikien kanssa yllättävän paljon aikaiseksi ja Eeva keitteli meille soppaa. Ja onni oli siinä, kun rääväsuinen Urski ei ollut paikalla sotkemassa. Viikon päätteeksi hän tuli Suolahdesta mökille, missä naukkasi ensi töikseen parit terästetyt ryypyt ja tutkaili, mitä olemme saaneet aikaiseksi. Tarkastuksen päätteeksi ei kehuja tullut, rupesi räyhäämään ja uhkasi vetää palkkioksi minua turpaan. Räyhätessä väitti, että minulla olisi ollut Eevan kanssa vispilän kauppaa. Sain kuitenkin ukon rauhoittua, kertoen etten ole pommin varmasti edes Eevan poskeakaan silittänyt, eikä valmistunutta sänkyä ole yhdessä testattu, ollaan läheisiä työkavereita. Muuta korvausta kuin päivittäiset ruokailut ja turpaan vetouhkauksen en viikon työstä saanut. Talkootyöksi olin ennakkoon tehdyt työt Eevan kanssa sopinut. Muistoihini sain toki kirjauksen, että osaan tehdä hirsitöitä ja viinapöissäni olevien kanssa touhutessa pitää olla varuillaan. Jotkut miehet ja naisetkin ovat tykätstyneet rähinäviinan nautiskeluun. Onneksi elämä on sellaista, että toisille viinan kanssa läträäjille on tarjolla ilolientä.

Samat saunan piirustukset ja pikkuopastuksen hirsityöhön olen antanut kahdelle kaverilleni. Niemistön Tapsan sauna on kohonnut Raidanlahteen ja Antero Puttosen Saarijärvelle.

Mökkitouhuilu on mennyt muikeasti

Yli viisikymmentä vuotta kestänyt mökkiprojekti on kaikilta osin mennyt oikein muikeasti. Mutta onko koskaan valmista?

Täytin kesällä 2021 seitsemänkymmentä vuotta. Ennen syntymäpäivää minua mökillä kävi haastattelemassa sanomalehti Keskisuomalaisen rakentamiseen hurahtanut freelancer toimittaja **Jaana Kautto**. Haastattelun päätteeksi hän halusi, että esittelen mökkimiljööni. Kierroksen päätteeksi hän tokaisi: ”on Hannulla ollut luovuutta pelissä, ethän tykkää kyttyrää jos varastan täältä ideoita rakennustouhuiluuni?”

Syntymäpäivän jälkeisellä viikolla synttärikahvit vaimonsa kanssa mökillä kävi hörppäämässä Jyväskylä Seudun Palloseuran kunniapuheenjohtaja **Ilmo Viitanen**. Rankentamisesta ja remonttitoista tosi hyvin perillä oleva Inni on toiminut ennen eläkkeelle siirtymistään Jyväskylän kaupungin tilapalveluiden projektipäällikkönä, joten tietoa rakentamisesta ukolla on paljon. Innille suoritin pienen veneajelun päätteeksi samanlaisen esittelykierroksen kuin Keskisuomalaisen toimittajalle. Hänen toteamus oli kierroksen jälkeen: ”kuule Hannu urheilujohtajan asemasta ammattisi olisi voinut olla vaikka rakennuttaja!”

Kyllä olivat mieltä lämmittävät nämä Jaanan ja Innin kiitokset ja tokaisut rakennustöiden onnistumisesta, oikein hyvät aineettomat 70 v. synttärilahjat. Kesällä 2025 mökillä oli vieraana Viron Hiidenmaalta vaimonsa **Eijan** kanssa kaverini **Urmes Virroja**. Eija kierteli mökkitonttia ja tokaisi, että heillä mökillä on lähes kaikki tehty minun mallin mukaan. Heillä kun on käynyt vieraita: ovat olleet ihastuneita ja kyselleet mistä malli? Ja näin Eija: ”*Hannulta Suomesta!*” Tämäkin veti mieleni oikein muikeaksi!

Viron Hiidenmaalaiset ystäväni mökkivierailulla: Urmas ja Eija Virroja.

Kivistön kasarmilta urheilutoimijaksi - Nousun aikaisesta toimintaa

Jyväskylä on ollut Kankaan paperitehtaan, Schaumanin tuotantolaitosten ja kolmen Valmetin tehtaan myötä vahva teollisuuskaupunki. Tämän myötä näkemykseni mukaan kaikkiin kaupunginosaan on työläisten liikunta- ja urheilutoimintaa varten tullut perustetuksi Työväen Urheiluliiton TUL:n alainen yleisseura: Tikka-Kuokkalassa Valo, Lohikoskella Lohi, Keljossa Viesti, Kypärämäessä Toverit ja Tuohimutka-Kivistö-Halssila alueella Nousu. Kaupunkiin sulautuneen maalauskunnan puolella aivan Nousun naapurissa Jyskän Ryhti, Vaajakoskella Kuuhu, kuten myös muissakin silloisen maalauskunnan taajamissa. Keskikaupunkilaisilla työväestön liikuttajana on ollut jo yli sata vuotta sitten perustettu yleisseura Jyväskylän Weikot. Nykymallin mukaisesti nämäkin seurat toimivat nykyään pääsääntöisesti lähes erikoisseuroina, keskittyen kilpailutoiminnoissaan yhteen lajiin. Ensimmäinen jyväskyläläinen TUL:n alainen erikoisseura on ollut v. 1963 perustettu Jyväskylän Työväen Painiseura, minkä nimeksi vuonna 1993 aloitteeseeni pohjautuen muutettiin Jyvässeudun Paini-Ässät.

Nousu on perustettu maailman sodan jälkeisessä seura- ja yhdistystoiminnan perustamisen huumassa Voimistelu- ja urheiluseura Nousu r.y. nimiseksi v. 1946 marraskuussa ja on kirjautunut yhdistysrekisteriin tällä nimellä 26.4.1947.

Nimenmuutos napakan nykymallin mukaiseksi Jyväskylän Nousu ry:ksi on yhdistysrekisteriin kirjautunut 20.7.1981. Kyseessä on takavuosien nousulaisen kirjoittajan 30-vuotissyntymäpäivä, mutta minulla ei kyllä ole seuran nimen muutoksen kanssa mitään tekemistä.

Jyväskylän Nousun edustajana kisailin 60-luvun alkuvuosina painissa, pesäpallossa, hiihdossa ja jalkapallossa. Kaikissa minun harrastamislaeissa todellisena turbomootorina hääri **Adam "Atukka" Hyvönen**, ken oli melkoinen legenda ja kisailija Jyväskylän Lohen **Sulo Pellonpään** kanssa. Puhuttiin usein, että touhuaako poika Atukan vaiko Sutin tallissa. Toki "kaupunginosarajat" pitivät poikaset ruodussa?

En muista, että oliko siihen aikaan Nousussa muita lajeja, eikä minulla ole myöskään minikäänlaista muistikuvaa siitä, että seuralla olisi siihen aikaan tarjolla toimintaa tytöille ja naisille, joita tosin oli vuosikokouksissa kahvinkeittäjinä. Pikkupoikana osallistuin jonkun kerran Nousun kokouksiin, mitkä pidettiin Kivistön Työväentalon näyttämön takana olleessa kokoustilassa. Jyväskylän Noususta minuun varmaankin tuli juurtumaan ensimmäiset pienet järjestötoiminnalliset opit?

Miten Jyväskylän Nousun toimijaksi?

Muutimme Schaumanin sahalla suurperheellemme elantonsa saaneiden isä ja äidin kanssa v. 1958 Tikasta Kivistöllä olleeseen keskimmäisen tiilikasarmiin pieneen kaksihuoneiseen puulämmitteiseen asuntoon. Vesi oli kaivosta kannettava ja ulostustarpeet oli tehtävä kahdentoista huushollin ulkokäymälässä, taloja kun oli kolme niin huus-seja oli sen yötä 36, joten rottia Kivistöllä vilisi.

Niiden metsästys olikin meidän poikien huvia, pyydystyskonsteja oli monen sortisia! Kännykän näppäily ei tätä hulluhkoa toimintaa häirinnyt! Näissä olosuhteissa usein paisetaudit pääsivät jylläämään. Onneksi kolmella kasarmilla oli yhteinen yleinen sauna ja minun pelastus oli se kun painikämpän saunassa pääsi peseytymään.

Viiden lapsen perheessä miellä oli muutama vuonna sellainen juhlahetki, että kaikki saimme alkukeväästä uudet verkkarit. Näin tapahtui myös helmi-maaliskuussa vuonna 1960. Kodissani nakkasin siniset velvetonkankaiset verkkarit ylle ja otin mäkihyppymäiseen malliin etunojan ja päätin itselleni, että rinnuksiin on saatava jonkun seuran rintamerkki. Kyseisenä vuonna oli varmaankin tapahtunut mäkihyppystä jotain todella merkittävää, joten vaihtoehtoni oli joko Jyväskylän Hiihtoseura JHS tai kotimme vieressä toiminut Nousu, minkä painikämpälle meiltä oli vain pari sataa metriä. Tästä syystä sitten meninkin kyseisen vuoden maaliskuussa Kivistön Työväentalon vieressä olevalle pienelle painikämpälle tutustumaan Nousun painitoimintaan. Tämä nappasi, kun sain **Adman "Atukka" Hyvöseltä** lupauksen, että kun tulen seuraavan kerran kämpälle, niin saan näihin uusiin vielä puhtaisiin verkkareihin Nousun rintamerkin. Ja sitten menin ja sillä mielestäni oikein hyvällä tiellä ollaan: kasvoin TUL-taustaiseksi kansallisen tason painijaksi, seuratoimijaksi ja myöhemmin omasta mielestäni myös liiton toimeliaaksi ja aikaansaavaksi työntekijäksikin. Ja Suomen Painiliittokin on minua vuosikaudet työllistänyt, kuten myös 90-luvulla Pöytätennisliitto.

Tosi harmillista on se, että tämä 1960-luvun aikainen Nousun merkki ei ole tallessa. Se ei ollut samanlainen kuin tämän tekstin yhteyteen laittamani modernisoitu seuran logo.

Miten se Jyväskylän Hiihtoseuran mäkihyppääjäksi ryhtyminen? Kun kerroin seuravaihtoehdot JHS vaiko Nousu vaimolleni Anna-Maijalle, niin hänen napakka kysymys oli: *"olisikohan Sinun vanhemmilla ollut varaa ostaa mäkisukset, vai olisiko JHS:llä ollut aloittelevia räkänokkia varten ollut lainasuksia?"* Kumpaankaan asiaan en tiedä vastausta, koska se Nousu oli minun juttu.

Painia Nousussa

Nousun kämpällä ollut varsinaista ohjaajaa eikä valmentajaa. Aikuiset nuoret miehet joskus vain pikkuniksejään jakelivat. Siihen aikaan ei myöskään seura perinyt minkäänlaisia salimak-suja, eikä kisamatkoista kotiin lähetetty maksupyyntöjä. Toki hatarahkon muistini mukaan pieni jäsenmaksu perittiin, minkä vakuudeksi annettiin vaaleanpunaiset kannet omaava jäsenkirja. Jo pikkupoikina meidät seuran toimesta kasvatettiin yhteisvastuullisuuteen, paperinkeräys Kivistö-Halssila-Tuohimutka alueella oli meidän juttu. Tässä toiminnassa traktorin kera moottorina oli painijana kansallisella tasolla menestynyt **Muisto "Mikko" Tittonen** vaimonsa kanssa.

Nousun kotipesä - Kivistön painikämpä oli todellakin aivan kotini vieressä, jotten sinne tuli raahauduttua syksyisin ja talvisin liian usein. Onneksi kuitenkin minulla pikkupojalla oli virtaa siihen, että opettelin myös muiden lajien taitoja. Yleisseura Nousun verkkareissa sitten pelasinkin pesäpalloa, jalkapalloa ja hiihtelin. Kunnallisessa keskikoulussa Puistokadulla tykästyin myös liikuntaopettajani **Erkki Vesalaisen** avittamana koripalloon, mitä tosin en missään seurassa kisailumielessä pelaillut.

Kivistön painikämpä oli pienen pieni, sisämitoiltaan vain noin 9x9 metriä, minkä sisään oli mahdutettu molskin kera paksu 6x6 metrin kokoinen meriheinämatto, puilla lämmitettävä kamiina ja yhdelle reunalle istumalaatikko. Kuten lukija arvanee, täyttä oli, sakkia oli paljon, paini oli silloin kovassa huudossa.

Pienessä talossa oli myös puilla lämmitettävä sauna, minkä lämmittäminen kasvatti poikasia myös talkootyöväetoiseen toimintaan. Painikämpätalo oli vesijohdoton, joten vesi meidän piti talvisinkin ennen harjoituksia rakennuksen vieressä virtaavasta purosta kantaa. Sähköt tosin myöhemmin puretussa rakennuksessa silloin oli.

Painikämpän yläkerrassa oli hyvin pieni asunto, missä asusteli silloin perheensä kanssa **Olavi "Olli" Pekkala**. Hänet oli varmaankin valittu Kivistön Työväentalon talonmieheksi painitaustansa vuoksi? Olli ollut raskaansarjan painija Haapamäen Visa seurassa, varsinainen leipätyö hänellä oli Valmetin Tourulan Traktoritehtaalla. Hänellä oli myös sellainen kasvatuksellinen ote meihin poikapainijoihin, että "itte pittää sauna lämmittää".

Painiharjoituksissa me painijan alut pidimme itse "kuria", huonoa käyttäytymistä emme itseltä ja toisilta suvainneet. Muistissani on, että kerran 12-vuotiaana nassikkana ajoin harjoituksista jonkun häirikköpojan pois painikämpästä ja pihassa pidin hänelle vielä tohkeissani pienen "puhuttelunkin", minulla ei ole muistissa se, että olinko liian ankara ja rohkeniko hän vielä tulla painiharjoituksiin.

Minun vanhemmat Hilka ja Soini eivät koskaan nähneet minun painimista, eikä myöskään pesäpallon peluutta. Syynä tähän varmaankin oli eri työvuoroissa lastenhoidon vuoksi Schaumanilla työskentely ja huoli perheen hyvinvoinnista. Toisin on nykyään: hyvänä puolena on se, että seurat saavat ainakin oman lapsen harrastuksen ajaksi aktiivisia toimijoita. Mutta miinuspuolena näkemykseni mukaan useasti on lajeja osaamattomien vanhempien ohjaustoimintaan kiihkeähkö sekaantuminen. Neuvotaan jopa osaavia ohjaajia ja valmentajia, varsinkin äidit!

Kisamatkoja meillä oli lähiseurojen vääntöihin aika usein, kuten Muurameen ja Säynätsaloon. Valtion rautateiden sinisillä lättähatuilla matkattiin monesti Haapamäen Visan, Suolahden Urhon ja Äänekosken Huiman järjestämiin poikapainikisoihin ja sen aikaisen mallin mukaan alpakkalusikoita kotiin isän ja äidin iloksi kiikutettiin. Näillä lähiseudun kisamatkoilla meillä oli mukana oikein "matkanjohtajakin", hän oli meistä oikein hyvin huolta pitänyt ja kannustanut, painista hyvin vähän tietänyt **Risto "Riku" Ilmo**. Lämmöllä muistelenkin edesmennyttä Rikua, ken meditoitui ansiokkaasti myöhemmin jalkapallon syövereissä ja kabineteissa, tämän myötä Nousu oli hyvin esillä pitkään myös valtakunnan tasolla. Rikun allekirjoittama sain v. 1986 Nousun nimissä suosituskirjeen, kun TUL:n Savon piirin toiminnanjohtajan paikkaa piti hakea, tätä pestiä minut oli vastuksestani huolimatta pakotettu hakemaan.

Näiden lähialueen kisamatkoista Nousu ei lähetellyt koteihin minkäänlaisia maksupyyntöjä ja parasta matkoissa minulla oli vähävaraisen perheemme äidin matkaevääksi lietsomat muheahkot kananmunaleivät ja tietenkin ne palkinnoksi saadut lusikat, mitkä ovat vieläkin tallessa, tosin Anja mummolta perintönä saatuun matka-arkkuun nakattuna. Poikasena ne oli näetisti ihan omin käsin Tourulan kansakoulussa valmistetussa palkintohyllyssä ja niitä alpakkalusikoitakin aika usein piti kiillotella.

Nousun toimesta järjestettiin painikilpailuja minun aikana hyvin usein kämpän vieressä olleella Kivistön Työväentalolla. Yksissä kisoissa kävin niin, että nappasin selkävoiton neljässä sekunnissa.

Vuonna 1962 Nousu järjesti muutaman sarjan osalta junioreiden kreikkalais-roomalaisen TUL:n mestaruuskilpailut, joissa pikkupoikina mielenkiinnolla seurasimme seuramme "tähtipainijoiden" **Erkkien Kähkösen ja Könösen** otteita. Meidän pienempien silmissä sarjassa 52 kg otelleet pojat olivat tosi kovia painijoita, mutta menestystä kisassa heille ei kuitenkaan yhtään tupsahtanut. Tässä kisassa Kivistön Työväentalon tanssilattialle sijoitetulla molskilla liiton juniorimestaruuden voitti mm. tuleva maailmanmestari Haukiputaan Heiton **Eero Tapio**.

Työväentalolla Nousun järjestämiä painikisoja oli useasti kuvaamassa pitkässä mustassa takissaan luovutetussa Karjalassa painia harrastanut **Matti Nevalainen**. 90-luvun taiteessa, kun toteutin hyvin vilkasta urheiluvaihtoa Venäjän-Karjalan urheilutoimijoiden kanssa, niin minulle kiikutettiin rajantakaisen Karjalan Pitkärannan maastosta löytyneitä painimitaleita. Pitkähkön selvittelyn jälkeen niiden kaiverrutuksista selvisi, että mitalit ovat Jyskässä valokuvaliikettä pitäneen Matti Nevalaisen painissa saavuttamia TUL:n Karjalan piirin mestaruusmitaleita. Nyt ne ovat minun toimeksi antoon pohjautuen tallennettu Helsinkiin Suomen Urheilumuseoon.

Nousun painitoiminnan päätyttyä Kivistön painikämpä oli vuosia vielä pystyssä. Purkamisvuotta en valittavasti tiedä. Vuosien 1965 – noin v. 1970 välisenä aikana Nousu oli mukana JTPS:n kanssa järjestämässä suosittuja pääsääntöisesti miehille kohdentuneita Koivurantapaineja. Siihen aikaan elettiin, että huippupainijat eivät pyydelleet ruskeita kirjekuoria kisoihin osallistumisista, eikä myöskään hotelleissa majoitettu. Kivistön kämpän molskilla onkin näiden kisojen myötä majoittunut painin todellisia huippuja, mm. maailmanmestari **Eero Tapio, Eero Suvilehto, Sauli Heinonen**, jne.. Näistä yöpymisistä ei peritty kummankaan seuran toimesta majoitusmaksuja, ja kisojen osanottomaksujen periminenkin aivan tuntematonta touhua. Ainakin paini oli vielä näihin aikoihin täysin talkootyöhön pohjautuvaa urheilutoimintaa.

Kisamatka TUL:n liittojuhlille v. 1963

Kesäkuussa meitä Jyväskylän Nousun edustaneita poikapainijoita matkasi viikon kestoiselle kisamatkalle Helsinkiin, missä järjestettiin 1963 kesäkuussa vuonna kuudennet Työväen Urheiluliiton Liittouhlat. Matkalle meille valmistui Nousun rintamerkillä ja selkään painetulla tekstillä varustetut kirkkaan keltaiset verkkarit. Ken lienee maksanut, olisiko ollut Nousun silloisen turbomoottori Hyvösen Atukan projekti? Hän varmaankin hoiteli myös meidän kisamatkaa siten, että mitään emme joutuneet maksamaan, työläiskotiin ei laskuja tästä asiasta tuupattu.

Mieleenpainuvinta tässä liittouhlatmatkassa oli se, että olimme liki viikon Helsingissä ilman ohjaajaa. Minä ja muutama muut olimme 12-vuotiaita ja yksi vuoden vanhempi. Kisamatka alkoi siten, että Hyvösen Atukka saatteli meidät matkaan Jyväskylän rautatieasemalla ja sitten poikaset viikoksi matkaan. Paluumatkalla aluksi hyppäsimme väärän junaan, mutta kotiin kuitenkin päästiin.

Liittouhlien poikapainit järjestettiin ulkoilmakisoina Helsingin Welodromin nurmelle sijoitetuilla molskeilla. Kisapäivinä ruoka saatiin soppatykistä ja mukana olleet omat astiat pestiin vieressä virranneessa ojassa, oli se aikaa se. Ja yhteismajoituksessa koulussa makailtiin, makuualustat onneksi helsinkiläiset olivat järjestäneet.

Kisamatkan muistiin painunutta antia oli juhlararssi villaiset painitrikoot yllä todella kovassa vesisateessa, miesten painien seuraaminen tennishallissa, Linnanmäki ja Korkeasaari, jne..

Näissä paikoissa me yhdessä sitten keltaisissa Nousun verkkareissa kuljailtiin. Kisamolskilta ei mainittavaa menestystä saatu, mitaleita ei tullut, mutta ennen matkaa saatujen rokotusten vuoksi parilta pojalta, kuten minultakin käsivarret pahasti turposivat.

*Keski-Suomen seurojen painipoikia v. 1963
TUL:n liittouhluilla, Järjestökoneen alku
kirkkaan keltaisissa Nousun verkkareissa
edessä vasemmalla. Ryhmäkuva on otettu
valokuvauksen harrastajan omalla kameralla.*

Painiseuran vaihto – ihan väkisin

Jyväskylään perustettiin vuoden 1963 kesällä **ainoastaan miesten painitoimintaa** varten lajin erikoisseura Jyväskylän Työväen Painiseura. Perustamiseen osallistui Lohen, Nousun, Valon, Weikkojen, Säynätsalon Riennon ja Muuramen Yrityksen painitoimintaan osallistuneita miehiä.

Vuoden 1964 kesällä olin ottelemassa Nousun trikoissa Ainolan tanssipaikan nurmelle sijoitettulla painimolskilla. TUL:n poikien mestaruuskilpailut kreikkalais-roomalaisessa painissa järjesti TUL:n Keski-Suomen piiri.

Minulla oli näihin kilpailuihin todella kovat odotukset, mestaruutta itselleni ja Nousulle ihan tolokuttomasti haikailin! Mutta kävi niin, että minua vietiin kuin kukkakeppiä, joten kahdella hävityllä matsilla laulukuoroon, mitalikahvia ei kotona tarvinnut siemailla.

Jyväsjärven eteläisellä puolella oli aika tyhjää ja tie oli huononlainen, vielä vuoden 1964 kesällä Ainolaan kuljettiin pääsääntöisesti vesibussilla. Kisan päätteeksi matkasin samalla vesibussin vuorolla kuin Jyväskylän Työväen Painiseuran perustamiseen osallistunut seuran puheenjohtaja ja painivalmentaja **Kauko Jaatinen**. Tappiot kisoissa ottivat niin koville, että menin Kaken puheille ja esitin, että syksyllä tulen keskuskansakoululla sijaitsevalle painikämpälle, missä JTPS piti miesten painiharjoituksia. Kaukon topakka vastaus oli se, että ei sinne voi tulla, seura on vain miesten painitoimintaa varten.

13-vuotiaan pojannassikan napakka vastaus Kakelle oli, että minähän tulen! Ja sitten mentiin minun vetämänä usean nousulaisen pojan voimin tämän seuran harjoituksiin, eikä meitä ajettu pois! Meni vain muutama vuosi kun JTPS oli TUL:n paras poikapainiseura.

Tästä meidän täysin omaehtoisesta seurasiirrosta olen kuullut, että **Adam Hyvönen** syytti aivan aiheettomasti Kauko Jaatista ja hänen suorittamaa kalastustyötä. Harmillista on se, että en asian vuoksi koskaan päässyt Hyvöstä valistamaan. Nousun painitoiminnan alasajo on tapahtunut miesten erikoisseuran perustamiseen ja poikapainin osalta minun 13-vuotiaan pojannassikan voimakkaaseen kehityksen haluun. Eikä pikkuriikkisessä painikämpässä kovin pitkään tätä toimintaa olisi voinutkaan jatkaa.

Pesäpalloa Nousussa

Pesäpallo on ollut 1950 – 1960 luvuilla Jyväskylän ja seudun kuninkuuslaji. Seuroja oli pilvin pimein. Suomen mestaruussarjassa parhaimmillaan pelasi jopa kolme seuraa.

Ja lisäksi pelattiin vielä lähes jyvaskyläläisvetoisesti TUL:n mestaruuksista. Tässä sarjassa pelasi mm. Jyväskylän Nousu. Seura voitti liiton mestaruuden v. 1963, viimeisen ottelun vastustajaa en muista. Mutta sen muistan, että Halssilan hiekkakentällä oli silloin kaupungin komein pesiksen tulostaulu, mistä lie Hyvösen Atukka ja veljensä **Matti Hyvönen** sen valmistuttivat ja siihen tarvittavat markat taikoivat?

Pelasin pesistä Nousussa muutamia pelejä, pelipaitoja eikä piikkareita ollut. Mailat olivat seuran hankkimia, räpylä oli sentään ihan oma. Tämänkin lajin erityispiirteenä oli se, että markkoja ei liikuteltu. Eikä myöskään lajiliiton lisensseillä toimintoja jarrutettu. Näiden otteluiden myötä palkintohyllyyni tuli TUL:n Keski-Suomen piirin mestaruusmitaleita.

Nousun pesiksessä oli hyvänä puolena se, että Hyvösen Atukka opetti meille oikein syvällisesti lyönnin oikeaoppisen tekniikan muiden seuratoimintojensa ohessa. Lajiin kuuluvia kauhomisia ja syöksyjä harjoittelin päivittäin nakkelemalla pesispalloa Kivistön tiilikasarmin seinään. Tästä johdun oikea käsi oli usein niin kipeä, että se haittasi minun ykköslajin painin harjoittelua ja kisailua.

Pesis 60-luvulla oli niin hurjaa aikaa, että joinakin vuosina nousulainen poikalauma saattoi pelata myös muissakin seuroissa, tämän mahdollisti nuoruus ja hurjuus sekä se, kun lisenssejä ei tarvittu. Polkupyörillä poikalauman kanssa matkattiin pelaamaan myös muiden seurojen nimissä, minäkin pelasin Lohessa ja Tovereissa.

1966 seurana oli myös Hongikon Nuorisoseuran Urheilijat. Motiivina Honsussa pelaamiseen oli se, että kyseisen vuonna järjestettiin Helsingissä SVUL:n järjestämät Suurkisat, missä osallistuimme honsulaisina tekniikkakisaan ja minun tahtotilana oli päästä painimolskille kisailemaan. Kävi kuitenkin niin, että todella suurena murheena ja ahdistuksena oli se, etten päässyt näissä Suurkisoissa painimaan. Syynä tähän oli se, kun edustamani painiseura oli TUL:n jäsenseura. Murheellista oli tämä urheilupoliittinen aika. Onneksi kyseisen vuoden aikana TUL ja useimmat lajiliitot pääsivät sopimaan sen, että kisat ovat jatkossa avoimia.

Nousussa opitut pesiksen taidot toivat tullessaan sen, että varttuneemmalla iällä oli ilo pelata lajia. Ottelin aika nuorena poikasena puulaakiotteluissa Are-yhtymän aika tasokkaassa joukkueessa, mikä oli muodostunut Jyväskylän Liikenteen, Oron ja Aren työntekijöistä. Sakissa oli joitakin mestaruussarjan pelaajia, kirkkaimpana tähtenä Aren hommissa ollut Suomen kärkipelaajiin kuulunut Hongikon Nuorisoseuran HoNsU:n **Osmo Oksala**. Oskun kanssa asuttiin samassa kerrostalossa Halmekadulla. Puulaakipelit oteltiin legendaarisella Koskenharjun kentällä Jyväskylän Lohikoskella. Tourulaan Valmetin traktoritehtaalte siirryttyäni toimin tehtaan pesiksen puulaakijoukkueen yhdyshenkilönä, pelaten myös tämän sakin kanssa.

Jalkapalloa Nousussa

Minun Nousussa toimimisen aikaan jalkapallo oli aika pienimuotoista. Ja tässäkin lajissa hääräsi Hyvösen Atukka. Nousussa oli parin ikäluokan poikien joukkue, varsinaisia harjoituksia ei juuri useasti ollut. Pääsääntöisesti tämä harrastus tapahtui siten, että mentiin suoraan pelaamaan. Minäkin sain näiden otteluiden turvin jonkun piirin mestaruusmitalin.

Seuralla oli myös jossain alasarjassa pelannut miesten joukkue, mikä toki myös harjoitteli. Sillä joukkueella oli silloin jostain muualta "ostettu" valmentaja. Tiedossani ei ole tämän pienikokoisen ja vanhan puoleisen miehen nimeä, eikä sitä myöskään sitä olivatko seurapomot hoidelleet hänelle edes pullakahvirahoja. Halmekadulle suurperheisten taloon muuttamisen myötä siirryin pelaamaan joitakin otteluita Jyväskylän Seudun Palloseuran joukkueessa. Syynä tähän oli aivan meidän vieressä omakotitalossa asunut JPS:n dynamo **Olavi "Olli" Hakala**, ken houkutteli minut seuraan pelaamaan.

Valmetilla työssäoloni aikaan pelasin puulaakisarjassa jalkapalloa joukkueessa, mikä oli koottu kivääri- ja traktoritehtaan työläisistä.

Vuonna 1986 sekaannuin Nousun jalkapallotoimintaan Jyväskylä Cupiin järjestelyjen myötä. Toimin silloin kolmen seuran toiminnanjohtajana, yksi niistä oli Jyväskylän Pallokerho. Tätä turnaustahan Nousu ja Pallokerho ovat vuosia yhteistyössä järjestäneet. 1986 turnauksessa hoitelin seurojen toimijoiden kanssa Halssilan koululla kanttiini- ja majoitustoimintaa. Sen aikainen kisamitali oli myös minun aikaansaannoksia.

Varttuneemmalla iällä Nousussa hankittuja huonohkoja futis-taitoja pääsin hyödyntämään Varkauden Työväen Palloilijoiden ikämiesten joukkueessa. Pelasin VarTP:n sakissa ihan todellisenä täytemiehenä vain ja ainoastaan kansainvälisiä otteluita. Otteluita oli Venäjän Karjalan Pitkärannassa, Läskelässä ja Petroiskoissa. Latviassa pelasın saman sakin kanssa Valmerian maakunnan Madiksen kylällä, missä meitä veteraaneja vastaan isännät olivat asettaneet vireistä junioreista muodostuneen joukkueen. Joten varkautelaisille veteraaneille kyyti oli tosi kylmää.

Hiihtoa Nousussa

Minun Nousussa toimimisen aikaan Kivistö-Halssilan alueella ei ollut loisteliasta kuntorantaa, missä hiihto olisi ollut mahdollista. Latuja piti tampata ja aukoa Aittorinteelle ihan omin voimin, ei ollut moottorikelkkoja eikä tamppareita.

Nousu järjesti aika usein hiihtokisoja, joihin myös minä osallistuin. Muistona näistä hiihtelyistä minun pienen poikasen kouraan lopsautettiin aika usein palkintona alpakkalusikka. Hiihdon puuhamiehenä seurassa hääri pääsääntöisesti Atukan velipoika **Matti Hyvönen**.

Nousun hiihdosta minulla on oikein karvas muisto, 60-luvun alkuvuotta en muista. Vaajakoskella järjestettiin TUL:n Keski-Suomen piirin nuorten viestihiihdon mestaruuskilpailut, joihin Atukka oli Nousun sakin ilmoittanut. Makasin kotona Kivistön kasarmilla jonkin sortin kuumessa, joten en ollut iskussa enkä varsinkaan hiihtokunnossa. Kävi kuitenkin niin, että Hyvösen Atukka tuli herättämään, voiteli sukset ja pakotti minut Vaajakoskelle Nousun joukkueessa hiihtämään. Tästä ei hyvää seurannut, olin viestijoukkueen ensimmäisen osuuden lykkijä. Lähtö oli Vaajakosken urheilukentältä ja edessä oli heti sen aikaisen lapsen silmin nähtynä todella jyrkkä nousu, ja siihenhän minä ihan totaalisesti sammuin, vaihtoon asti en jaksanut. Joten siinä meni Nousun pm-mitalihaaveet, eivät joukkuekaverit tämän myötä minun päätä silittäneet.

Kivistön kasarmien ulkorakennusten ja Jyväskylän väliselle aukealle olin tamppaamassa useana talvena hiihtoladun. Tällä ladulla kisailivat johdollani kasarmeissa asuvat räkänokat, joukossa oli tyttöjäkin. Tähän kisamanagerin toimintaan minut innosti isäni **Soini**, joka hankki näihin pihakoitoksiin palkinnot, pääsääntöisesti muovisia leikkiautoja ja tyttöjä varten nukkeja. Isäni hiihtoymärryksen taustana oli veljiensä **Martti ja Reijo Kiminkisen** kanssa Pylkönmäen Yrittävän Keski-Suomen maakuntaviestin joukkueessa hiihtäminen.

Kolmekymppisenä harrastin aika paljon hiihtoa, olosuhteet olivat lapsuuden vuosiin verrattuna oikein oivalliset Halssilla-Kivistö-Kangasvuori seudun kuntoreitin valmistuttua. Huhtasuon Kisan ja asukasyhdistyksen hiihtokisoihin tuli osallistuttua, menestystä ei tullut, joten lusikoita ei näistä kilpailuista minun käteen lopsautettu.

Metsäpoluilla juoksentelu ja hiihtäminen ovat olleet nuorempana mieluista liikuntaa. Kuva Huhtasuon Kisan tai Asukasyhdistyksen järjestämistä kisoista, hymyä riitti vaikka palkintolusikkaa ei käteen lopsautettu, kuva otettu tosin ennen ladulle lähtöä. Mitenkähän se hymy kisalenkin jälkeen?

Kivistön kämpältä keskuskansakoululle

Kuten Nousu osioon on kirjattu, niin menin ihan väkisin muutaman nousulaisen pojan kanssa 1964 syyskuun ensimmäisenä arki-ilta painiharjoituksiin keskuskansakoululle. Siellä oli edellisellä vuonna käynnistynyt Jyväskylän Työväen Painiseuran miespainijoiden harjoitustoiminta.

Samassa pienessä kellaritilassa harjoittelivat myös painonnostajat ja nyrkkeilijät, mm. tuleva mestarinyrkkeilijä **Tarmo Uusivirta**, joka on saanut **Yrjö Sikiöltä** tässä tilassa lajiin ensioppinsa. Tässä tilassa luksusta olivat suihkut, joista tuli hanaa vääntämällä ihanasti jopa lämmintä vettä. Toisin oli Kivistön kämpällä, missä sauna itse lämmitettiin ja purosta vettä ämpäreillä kiikutettiin.

Kakelta pikku jekutus

Tämän osuuden kirjoitusta valmistellessa suureksi hämmästykseni havaitsin lehtileikekansioni selaillessa sen, että ainoastaan miespainijoita varten perustetun seuran pieni poika oli saavuttanut mitalin poikapainikisoissa. Kyseessä oli TUL:n poikapainin kreikkalais-roomalaisen painin mestaruuskilpailut elokuussa 1964 Jyväskylä Ainolassa. Mitalin oli saavuttanut JTPS seuran perustajiin kuuluneen **Kauko Jaatisen** oma poika. Ja Kakehan se oli kertonut tämän kisan jälkeen, että seuran harjoituksiin eivät pojat saa tulla, miehet vain keskuskansakoulun molskilla harjoittelevat. Mutta lehteen painettu totuus on tämä: sarja 37 kg 3) Juhani Jaatinen JTPS. Jussi oli saanut painiin ensioppinsa Vaajakosken Kuohussa, missä myös isänsä Kauko oli aikaisemmin toiminut. Juhaniin seura ei kisan aikana selvinnyt, Ainolassa ei ollut ottelulistoja eikä äänentoistolaitteita.

Tämä Kaken pahanpuoleinen jekutus ei kyllä varmaankaan olisi seurasiirtoni ja harjoituspaikkani vaihtoa tehdessä ollut esteenä, mutta toteanpa kuusikymmentä vuotta myöhemmin aavistuksen tuottuneena, että kyllä se oma lapsen eteenpäin tuuppaaminen on voimavara hyvin monen miehen ja naisen seuratoimintaan. Mutta kyllä Kakella tässä paini- ja seurapelissä varmaankin oli muitakin motiiveja!

Keskuskansakoulun kämpässä harjoitteli monen seuran painijoita

Kasvattajani, suuresti arvostamani Kauko Jaatisen vetämissä kävi harjoittelemassa suuressa sovussa myös muiden seurojen painijoita. Molskilla ähelsi TUL:n ulkopuolisten seurojen lisäksi ainakin Jyväskylän Poliisiurheilijoiden, Vaajakosken Terän ja Viitasaaren Viestin kansallisen tason painijoita, joista muutama oli päässyt osallistumaan Suomen trikoissa myös arvokisoihin. Keski-Suomessa painitoiminta oli hyvin vahvaa Suolahden Urholla ja Äänekosken Huimalla, niiden seurojen painijat eivät kuitenkaan käyneet näissä pääsääntöisesti Kaken vetämissä treeneissä.

Elettiin erittäin kovaa SVUL – TUL taistelun ja sen myötä erillään toimimisen aikaa. Näihin aikoihin oli loppunut SVUL:n alaisen Jyväskylän Voimailijoiden painitoiminta. Liittojen toimintojen todella jyrkkää kahtia jakoa kuvaa hyvin Voimailijoiden **Urho ”Rovasti” Pappisen** sanatarkka vuodatus sanomalehti Keski-suomalaisessa: *”Jämsässä on tällä hetkellä tämän maakunnan painin tulevaisuus. Jyväskylässäkin olisi loistavat harjoitusmahdollisuudet, mutta innostusta ei ole riittämiin. Mukava elämä on hauskeempaa kuin ponnistelu molskin tuntumassa ja illasta toiseen, viikosta viikkoon ja vuodesta vuoteen jatkuva tiivis harjoittelu. Vetäkää kyvyt esiin ja toimikaa niin, että Keski-Suomen paini jälleen nousee!”* Tämä ote on digitoitu Pappisen leikekirjasta Varkauden Urheiluseurat ry:n kuvapajalla, leikekirjaan ei ole kirjattu artikkelin julkaisupäivää.

Pappinen ei ”lepoon siirtymisen” haastattelussaan halunnut muistaa, että Keski-Suomessa paini oli aika kovassa kuosissa, varsinkin Suolahden Urholla, Äänekosken Huimalla ja myös Jyväskylässä sekä Vaajakoskella. Ja se Jämsän SVUL-seuran paini veteli ihan viimeisiä henkyyksiään. Mutta eihän se TUL:n paini ollut hänen mielestä varmaankaan ihan oikeaa painia? Onneksi aika on muuttunut ja useat vanhemmatkin painitoimijat ovat havainneet se, että ei TUL-seurojen paini ole Suomen painin vastaista toimintaa!

Keskuskansakoululla toimiminen konsensusta

Jaatisen Kake oli oikein topakka konsensusmies, liittorajat eivät hänen toimia rajoittaneet. Olenkin varmaan saanut konsensusoppini häneltä? Keskuskansakoulu kämpässä kaikki olivat Kaken mielestä ihan oikeita painijoita, jopa ns. "porvarit". Kerran olin kuulolla kun eräs oikean laidan tallaaja painija kysyi Jaatiselta: *"mitä jos vaihtaisin JTPS seuraan?"* Tähän Jaatinen: *"ei se kyllä käy, seura on täynnä kuin Hallan Visa, harjoitellaan entiseen malliin, kyllä meidän seuran harjoituksiin kaikki sopivat, ei seuralla ole väliä!"*

1960-luvulla Jyväskylän painitoimintoja kaupungin perimät salimaksut eivät olleet jarruttamassa, eikä liitoille minkään sortisia maksujakaan tarvinnut suorittaa. Kaikki oli talkootyövetoista, jopa Kaken joka iltainen ohjaus- ja valmennustyö.

Painittiin ja tehtiin seuratöitä

Jo talvella 1965 perustettiin JTPS seuraan nuorisajaosto, mitä heinäkuisessa Keski-suomalaisen ilmoituksessa poikajaostoksi kutsuttiin, kuten myös Urheilun Kuva-Aitta lehdessä. Tämän jaoston rahastonhoitajaksi poikaporukalla nimettiin minut, eli järjestö toimintani alkoi tällöin, on kestänyt kuusikymmentä vuotta, jatkuu ja jatkuu.....

Kuukausittainen ilmestynyt valtakunnallinen Urheilun Kuva-Aitta lehdessä esiteltiin keväällä kuvan kera seuran toimintaa otsikolla *"Jaatisen tallista pelastus Jyväskylän painille"*. Esittelykirjoitus päättyi kappaleeseen: *"Kerrottakoon tässä vielä Jaatisen painitallin painijapoikien muustakin tehokkaasta toiminnasta, joka olkoon esimerkkinä maamme muidenkin painiseurojen pojille. He ovat itse perustaneet keskuuteensa oman poikajaoston omine johtajineen. Jaostolle on laadittu poikien toimesta omat sääntönsä, joiden puitteissa hoidetaan sakilla myös kurinpidolliset toimenpiteet. Tämä kasvattaa pojista myös kuriin ja joukkuehenkeen sopeutuvia, joka on hyvin tärkeää kasvatuksessa."*

Näiden sääntöjen laatimiseen on ituset otettu minulta Jyväskylän Noususta, minkä voi todeta Nousu-osion lukemalla.

Pulloja keräämällä alppakalusikoita kisoihin

Poikajaostomme osallistui myös voimakkaalla panostuksella piirikunnallisten painikilpailuiden järjestämiseen. Meidän tärkeimpänä tehtävänä oli palkintojen hankkiminen näihin kisoihin siten, että hankimme varat alppakalusikoiden ostamiseen, kerättiin mm. pulloja ja paperia.

Kansallisen tason vääntämistä

1964 – 1969 välisen ajan edustin JTPS seuraa. Tällä ajalla saavutin useita TUL:n Keski-Suomen piirin mestaruuksia ja mitaleita poikien, junioreiden sekä aivan poikasena myös miesten sarjoissa. Liittotasolla on saavutuksena poikasarjoissa mitaleita ja yksi TUL:n mestaruus vuodelta 1968. Juniorisarjoissa on kaulaan ripustettu ainakin kolme liiton mestaruusmitalia, ei tosin kultaisia. Viisitoistavuotiaasta lähtien osallistuin myös miesten sarjoihin, mitaleita en ole kuitenkaan miesten sarjoissa saavuttanut. Kansallisissa kisoissa pärjäsinkin poikasena jonkin verran myös miesten paineissa, jokunen pytty ja maljakko onkin jemmattuna mummolta perimääni arkuun, mistä on tullut lusikkalaatikoni. Kisailin kreikkalais-roomalaisessa ja myös vapaapainissa. Tykästyin kuitenkin enemmän kreikkalais-roomalaiseen, siihen painimuotoon sopivat paremmin puolilinden heitto. Säynätsalon Salorinteellä puolikkaani onnistuivat aina hyvin mallikkaasti, olisikohan syynä ollut se, kun katsomon etureunassa oli kisoja seuraamassa melkoinen tyttölauma?

On se käsi jonkin kerran nostettu voiton kunniaksi, varmaankin puolilinden on tällä kertaa onnistunut. Kättä ylös nostamassa Kemin Innon Mauri Mehtonen, tappion kärsinyt on Lappajärven Veikkojen Arto Korkea-aho.

Taitoa, voimattomuutta ja yli innokkuutta

Ainakin omasta mielestäni olin pystypainiin hyvän tekniikan omannut painija. Mattopainissa minulta irtosivat hyvin vain rullaukset, voimanpuutteen vuoksi väännöt eivät olleet minulle herkkua.

Useita matseja voitin nakkaamalla vastustajan niskalenkilä ja käsikiepillä selälleen. Mutta ne puolikkaat? Olin puolilinden heittoihin yli-innokas, siksi olisin tarvinnut painiohjauksen lisäksi myös psykologista valmennusta. Ja se voimanpuute? Siihen olisi toki ollut lääkettä tarjolla, mutta ei napannut. Kerran osallistuin **Yrjö Mäkisen** ohjaamiin punttiharjoituksiin, yksi kerta riitti kun totesin, että tämä ei ole minulle tarkoitettua toimintaa. Sen koommin en ole käynyt yhtään kertaa rautoja nostelemassa, eläessäni en ole kuntosalilla kertaakaan vieraillut. Enkä varmaankaan toista kertaa mene?

Puolikkailla nakkelin jopa siltaan jopa kansallisen tason miespainijoita, voimaa ei ollut joten selätyksiä ei tullut. Ja sitten taas pystyyn uutta puolikasta yrittämään, joskus onnistui ja useimmin taas ei. Joskus ottelut päättyivät pisteisiin esim. 30-20 ja voittaja oli vastustaja, joka tosin he olivat saaneet pisteensä minun ylikahjoista puolikkaista. Kahden kisan osalta kansiotani löytyy lehtileike, mitkä ovat virkistäneet tässä puolikasasiassa muistiani. Niistä omat lukunsa.

Kisamatka Riihimäelle liftaten valkoisissa farkuissa

Heinäkuussa 1968 voitin sarjassa 66 kg TUL:n alle 18 v. poikien kreikkalais-roomalaisen painin mestaruuden. Tämä saavutus ei kuitenkaan ole kovin suuren laulun eikä myöskään rännin vääntämisen aihe. Mieleenpainuvaa tässä asiassa on matka Riihimäelle, mikä kesti liftaten viikon verran. Reppu selkään, mihin pakkasin mm. kahdet puhtaat valkoiset James muotifar-kut ja kainaloon pikkutelttä., missä yövyin ihan yksin ilman tytön tylleröiden seuraa Mikkeliissä, Savonlinnassa, Lappeenrannassa ja Porvoossa. Riihimäellä olin sitten muiden seurani poikien kanssa koulumajoituksessa. Ei ollut sen aikainen navigaattori ollut neuvonut suorinta reittiä Jyväskylästä Riihimäelle. Ja entä ne valkoset farkut? Ensimmäisen kisapäivän jälkeen oli pääl-länsä sellainen varma tutina, että voitan sarjani ja tulen olemaan mestari. Tämän vuoksi tuli kiire lutrata kisapaikan käsienpesualtaassa keikalla töhriytyneet Jamekset puhtaaksi, koska ei olisi ollut miehekästä olla likaisilla pöksyillä mestaruusmitalia pokkaamassa. Valkoiset housut puhtaaksi ja seuraavana päivänä sain mestaruusmitalin kaulaani. Kotimatkalta lähdin muiden seurojen kanssa, seuraavalla viikolla piti olla taas palkkatöissä.

Tampereen Kooveen ja Simpeleen painit

Tampereen KOO-VEEN järjestämiin miesten kansainvälisiin paineihin matkasin yhdessä Säynätsalon Riennon **Helge Wigelin** kanssa siten, myöhästyimme punnituksessa. Kisan otte-
lujärjestäjä oli siirtynyt kotiinsa järjestämään tulevia otteluita. Kisapaikalta meidät ohjattiin hänen
asunnolle, missä hän sitten hyväksyi meidät ilman punnitusta painimaan. Sain kisassa sarjassa
63 kg vastaan kaksi puolalaista, ensimmäisessä ottelussa nakkelin parikymmentä vuotta van-
hempaa vastustajaani puolikkaillani kuin leppäkeihästä. Olikohan mies painija, vai varakas rau-
taesiripun läntiselle ja aurinkoisemmalle puolelle lomamatkalle päässyt henkilö? Ottelupisteiden
ollessa hyväkseni varmaankin jotain 20-2 malliin, selätin puolalaisen miehen ajassa 4.15. Hänen
nimi on leikekirjani mukaan **Tabeuxs Konieczny**. Siihen aikaan otteluaika oli kaksi kertaa viisi
minuuttia, minuutin tauko välissä.

Toisessa ottelussa vastaan tuli miesten 12-kertainen Puolan mestari, varmaankin yli kolme-
kymppinen **Janusz Stobiec**. Aamulehden kirjoituksesta ei selviä muuta kuin se, että *”puolalainen
sai tyytyä vain niukkaan pistevoittoon jyvaskyläläisestä erittäin lahjakkaasta 16-vuotiaasta Hannu
Kiminkisestä”*. Tätä muistellessa ja lehtileikkeitä lukiessani mieleeni onkin tupsahtanut: jos olisi
ollut malttia ja voimaa, niin minusta olisi saattanut ehket tulla vaikka ihan oikea painija?

Simpeleen nakkelukisa myös mieluisasti muistissa

Saman vuoden keväällä, eli 16-vuotiaana kävimme painimassa jyvaskyläläisten seurakaveri-
den kanssa Vesan järjestämissä miesten kisoissa Rautjärven Simpeleellä. Kirkkaassa muistissa
on se, kun ensimmäisessä ottelussa oli vastassa eteläkarjalainen mies, jota nakkelin puolikkaal-
lani mennen tullen. Kyllä oli poikasella muikea olo, kun sain nakella reippaasti yli kolmekymppistä
vanhaa ukkoa. Muutenkin otteeni olivat olleet varmaan vauhdikkaita, tosin en lehtijutun mukaan
ollut sarjassa 63 kg kuin vasta kolmas. Mutta minut oli palkittu tämän lehtijutun kirjauksen mukaan
kilpailuiden parhaan painin esittämisestä. Saadut palkinnot löytynevät varmaankin johonkin piilon
viereen tuupattuna?

Järvenpäässä olin painimassa kerran 1960-luvun puolenvälin paikkeilla. Sarja oli juniorit
57 kg, voittaja tuleva olympiapainija Helsingin Paini-Miesten **Pekka Hjelt** ja minä kakkonen.
Kunniapalkinnoksi sain suuren Järvenpään kaupungin tunnoksella varustetun suuren kuparinvä-
risen kaljapullon avaajan. Olisi tämä ollut järjestäjien toteuttamaa raittiuskasvatusta, 16-17-vuo-
tiaalle miehen alulle palkinnoksi pilsupullon korkinavaaja?

Jyvaskylän Lohi, piimää ja limppua

Ensimmäisen JTPS toimikauden viimeisenä kisana oli kesäkuussa 1969 Helsingissä jär-
jestetyt TUL:n liittojuhlapainit. Muistissa, eikä myöskään leikekansiossa ei ole tietoa molskilla
menestymisestä. Juniorisarjan pronssimitali kuitenkin löytyi lusikka-arkustani, kyseessä oli TUL:n
50-vuotisliittojuhlapainit.

Tämän tarinan muisto kohdentuu pesäpalloseuraan Jyvaskylän
Loheen ja sen höyryveturiin **Sulo Pellonpään**. Lohella oli siihen
aikaan myös tyttöjen pesis-toimintaa. Minun ikäinen tyttöjoukkue
oli pelaamassa pesäpalloa näillä liittojuhlilla, sakissa pelasi myös
pitkänhuiskea **lines** tyttö, jonka poskea olin päässyt ihan pienesti ja
hellästi silittämään. Joukkue majoittui samalla koululla, kuten kaikki
muutkin yli viisisataa keskisuomalaisista urheilijaa ja seuratoimijaa.

Lohen pesistytöille oli käynyt niin, että rahat olivat loppuneet,
eikä yhteisruokailuun tarvittavia lappujakaan ollut, joten nälkä puk-
kasi päälle. Tämän kuultuaan Suti meni lähikauppaan, mistä osti

kolme suurta ruislimppua, leivän päälle voita ja neljä purkkia piimää. Ostosreissun jälkeen tuli luokahuoneeseen ja laittoi ostokset sekä puukon kortinpeluurinkimme keskelle ja tokaisi: ”eikö-hän näillä eväillä tytöt selviä aamuun saakka, yritän saada jostain hankituksi lappuja aamupalaa varten ja iltapäivällä sitten lähdetään kotimatkalle”

Kymmenkunta vuotta myöhemmin tapasin tämän uhkeaksi naiseksi kasvaneen lineksen Huhtasuolla olleessa ravintola Pupujussissa, missä tapojeni vastaisesti olin naukkailemassa paria olutta. Ei ole ollut koskaan pahemmin aikaa ravintoloissa istuskeluun, olut kyllä tosin joskus maistuu. Lines tupsahti pöytääni, missä sitten muisteltiin lämmöllä pesäpalloa, Lohi seuraa ja Pellonpään Sutiä sekä limppujen ostoa. Juttelumme päätteeksi vielä samainen lines katkerana väitti, että olisin jättänyt hänet. Ehket niin oli käynytkin, kun muutin saman kesänä Suolahteen ja rupesin torniolaisen tytön poskia silittämään? Elettii aikaa jolloin ei monessakaan työläisperheessä ollut edes lankapuhelinta, lines rustasi lappuun Valmetin Jyskän tehtaan puhelinnumeron ja pyysi, että soittaisin. Tätä soittoa en kuitenkaan ole vakiintuneena miehenä koskaan suorittanut.

Tämän tositarinan viesti itselle ja lukijoille on: vanhemmilla, opettajilla ja seurajohtajilla sekä myös ohjaajilla on tolkuttoman suuri vaikutus lasten ja nuorten kasvatuksessa sekä heidän tulevaisuuden rakentamisessa. Tämän vastuun vahvan painitaustan omannut Jyväskylän Lohen Pellonpään Suti oli ottanut oman elämänsä ohjenuorakseen.

Jyväskylästä Suolahden Urhon painijaksi

Urhoon siirtymiseen oli syynä se, kun töiden vuoksi jouduin muuttamaan Suolahteen. Urhon edustaminen ei kuitenkaan ollut pitkäkestoinen, Kajaaniin vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen meno katkaisi tämän seuran edustuksen, seurasiirron syystä myöhemmin.

Suolahdessa kävin pari-kolme kertaa viikossa painia harjoittelemassa. Muutaman kilometrin mittainen matka taittui polkupyörällä Sirkkaharjusta keskustassa olleeseen painisalille. Fillaroin kelillä kuin kelillä.

Sain harjoitella todella kovan porukan kanssa. Urhon molskillä treenasi useita Suomen, TUL:n mestareita, maaottelumiehiä ja olympiaedustajakin. Hän oli vuoden 1956 olympialaisissa Suomea edustanut **Väinö Hakkarainen**. Varsinaista ihan oikeaa valmentajaa ei silloin Urhon salilla ollut, suunnan ja vauhdin viitoitti myöhemmin Salon kaupungin liikuntatoimenjohtajaksi nimetty mestaripainija **Pentti Jakonen**.

Urholaisena osallistuin useaan kansalliseen miesten painikisaan. Urhon trikoissa saavutin lyhyen edustuskauden aikana seuran nimissä mm. yhden TUL:n Keski-Suomen piirin miesten sarjan pm-mitalin ja miesten kansallisten väentöjen palkintosijoja.

Varsinainen kohokohta tältä ajalta on painiminen Suomen mestaruussarjan karsintaturnauksessa. Olin päässyt joukkueeseen omasta mielestäni täytemiehenä, koska Urholla ei ollut asettaa sarjaan 62 kg parempaa painijaa. Tämä edustus toi tullessaan ilman ruokaa viikon mittaisen nälkäviikon. Tämä siksi, kun neljä kiloa painoa piti punnitusta varten tipauttaa.

Karsintaottelussa meitä vastaan tuli nimivahva Oulun Pyrinnön joukkue. Sanomalehti Keskisuomalainen kirjoitti ottelusta näin, otsikkona: **Urho ja Oulu tasanumeroihin Pyrintö seljätti sähkökämmin**. Ja itse teksti: *Suolahden Urho ja Oulun Pyrintö päätyivät äärimmäisen tasaväkisessä ja jännittävässä SM-sarjan karsintaottelussa tasanumeroihin 5-5 täpötäyteen kansoitettussa Suolahden keskustan juhlasalissa lauantai-iltana. Molemmat joukkueet hankkivat tililleen saman määrän – kolme – selkävoittoja ja Painiliiton tuomareille annetun yleisohjeen perusteella ottelu ratkaistiin selkävoittoihin käytetyn ajan perusteella. Tämän mukaan Pyrintö voitti ottelun, sillä se käytti selkävoittoihin aikaa 5.37 ja Urho 9.39.* Mielestäni todella uskomaton on ollut tämä sääntö, olisiko keksitty paikanpäällä sen vuoksi, ettei TUL-seura Urho voitaisi ottelua?

Minun matsin osalta samainen Keski-suomalaisen toimittaja oli kirjoittanut lehden palstoille: *"Hannu Kiminkinen hävisi Oulun **Raimo Simoskalle** pistein 10-2, mutta ottelun voimasuhteita tulos ei vastannut. Suolahtelainen yritti vimmatusti – liian vimmatusti – ja vaikka hän pystyi työntämään Simoskalle kaksi varoitusta, niin sortumiset omiin heittoyrityksiin veivät mahdollisuuden kappaleina voitosta."*

Tätä kun kirjoitan, niin voin valitettavasi todeta, että jos epätoivoiset puolikkaani olisivat onnistuneet, niin olisimme voittaneet Oulu Pyrinnön ja reitti varsinaiseen SM-sarjaan olisi auennut. Toki vielä yksi pieni mahdollisuus kyseiseen sarjaan olisi ollut olemassa: voitto ottelusta Haukiputaan Heitto - Urho, mikä ei kuitenkaan koskaan toteutunut. Urho perui osallistumisensa ja matkaamisensa Haukiputaalle tähän otteluun, olisiko seurajohtajien usko eteenpäin pääsemistä horjunut?

Painia harmaalla alueella

Minun painitoimintaa eivät ole vahvistaneet koltokset ja kotkotukset, ei piristeet, eikä dopingaineet. Peli on ollut rehtiä ja reilua! Mutta kun vuonna 1969 tehty rikos on varmaankin vanhentunut, niin rohkenen kirjoittaa näihin muistelmiin yhden harmaalla alueella puuhasteluni.

Suolahden urholaisina matkasimme yhdessä **Raimo "Nökö" Jakosen** kanssa Joensuun Yrityksen järjestämiin kansallisiin miesten kaksipäiväisiin painikilpailuihin. Kilpailuissa otelin sarjassa 68 kg ja sijoituin kolmanneksi, mutta sarjan voitto tai ainakin kakkostila olisi ollut mahdollista, jos en olisi hypännyt harmaalla alueella puuhasteluun. Kisan järjestäjänä toimi TUL-seura, jonka liki noin kolmevitonen mies otteli samassa sarjassa. Edessä oli viimeinen ottelu hänen kanssa, olin ihan varma, että tulen 18-vuotiaana poikasena voittamaan hänet ja varmaankin hän myös tämän osasi aavistaa. Mutta markat tulivat varmistamaan, ettei niin tullut käymään! Samainen mies tuli minun juttusille hyvissä ajoin ennen matsia ja esitti asiansa näin: *"maksan kolmekymmentä markkaa, jos annat minun voittaa selätyksellä. En tahdo, että porvariseurauksen Joensuun Voimailukerhon painija ottaa meidän järjestämissä kisoissa sarjavoiton."*

Menin selälleen, sain kisan jälkeen kouraan luvatut markat ja sovitun tappion myötä sijoitukseni sarjassa oli vasta kolmas. Tämä oli sitä harmaalla alueella painimista: lahjontatappio, markat kouraan puhteenä ja sileänä ilman verosuoritusta! Kyseisen edesmenneen lahjojan ja Voimailukerhon painijoiden nimiä en tässä muistelossa halua harmaan alueella toimimisesta johtuen julkistaa, nimet tosin ne löytyvät maakuntalehti Karjalaisen tai Keski-suomaisen pikkujutusta ja tuloksista, leikekirjaan en ole kirjannut julkaisupäivää enkä myöskään lehden nimeä. Ja se kyytimiehenä ollut Jakonen: "Nökö" oli sarjassaan 74 kg ykkönen, ilman mitään kotkotuksia. Ja kun löysää rahaa minulla taskussa oli, niin paluumatkalla tarjosin hänelle ihan oikein kunnolliset pullakahvit.

Loma-anomusten vuoksi Kajaanin Kuohuun

Menin vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen Kajaaniin helmikuussa 1970. Tämän myötä seurakseni tuli Kajaanin Kuohu. Tämä todella tarpeeton seurasiiro tapahtui siitä syystä, kun Suolahden Urhon silloinen painijaoston sihteeriksi nimennyt mies ei toimittanut minulle loma-anomuksiini liitteiksi tarvittavia kutsuja ja suosituksia. Eikö halunnut, eikö osannut kirjoittaa vai eikö ollut kirjoituskonetta, markkoja postimerkkeihin, jne.. ? Tästä asiasta minulla ei ole tietoa, enkä halua sitä myöskään selvittää.

Mutta halu ja hinku oli lomille sekä painimaan. Olin käynyt iltalomilla jonkin kerran Kajaanin Kuohun harjoituksissa yhdessä seuran menestyneiden painijoiden **Markku Syvälammin** ja **Kalle Tegelbergin** kanssa. Kerroin heille murheeni: lomiam ei toivottavalla tavalla myönnetä, kun Suolahdesta ei tule loma-anomuksiin tarvittavia papereita! Tähän Markku: "vaihdakaan seuraa, meillä on Kuohussa oikein tarmokas sihtööri." Sain samalla tämän miehen osoitteen, iltalomilla

kävin usein hänen luona ja odotellessani **Antero Hujanen** naputteli koneellaan loma-anomuksiin tarvittavia suosituksia. Ja lomat rupesivat irtoilemaan, kahdeksan kuukauden, eli noin 240 vuorokauden palvelusajasta olin lomilla lähes sata vuorokautta.

Myönnettyt lomat kohdentuivat pääsääntöisesti kilpailumatkoihin, mitkä hoituivat yksin liftaillen tai junalla körötellen. Kisoissa kiertelin yksikseni ympäri Suomea, joskus puolilindenit onnistuivat ja tämän myötä jokunen pystikin tuli kuohulaisena pokattua.

Ei tullut kainuulaista

Viimeinen kisani Kuohun edustajana oli Säynätsalon Suojarinteellä. Sinne matkasin Kuohun **Jussi Lesosen** ja muiden seuran painijoiden kanssa. Täällä Lesonen kysyi: *"Hannu jääthän Kuohuun, kun armeija loppuu?"* Tähän minä vastasin sanatarkasti: *"kyllä jään Kajaaniin, jos asunnon ja työpaikan seura saa minulle järjestettyä!"* Mutta se ei kuitenkaan onneksi toteutunut, tämän myötä minusta ei tullut kainuulaista. Pääsin takaisin Keski-Suomeen ja Suolahteen, missä asuin vain pienen tovin. Tämän vuoksi en palannut Suolahden Urhon painijaksi, vaan paluu oli Jyväskylän Työväen Painiseuran edustajaksi.

Takaisin Jyväskylään

Seurasiirrot Jyväskylän Noususta, Jyväskylän Työväen Painiseuraan, Suolahden Urhoon ja Kajaanin Kuohuun sekä myös tammikuussa 1971 takaisin JTPS-seuraan ovat tapahtuneet osaltani todella liukkaasti. Eivät ole olleet liittojen taloustoimintoja tukevat lisenssijärjestelmät ja byrokraattiset seurasiirtomääräykset siihen aikaan seurojen ja urheilijoiden toimintoja jarruttelemassa. Vai olenko minä oikonut mutkia?

Jyväskylässä harjoituspaikaksi oli muuttunut Väinönkadulla Työväenyhdistyksen B-salin alakertaan rakennettu voimailutila, missä harjoittelivat myös nyrkkeilijät. Täällä kävin sitten harjoittelemassa, perheen perustaminen, asunnon hankinta, mökkihommat ja lähes joka iltaiset ylityöt olivat treeneissä käymisen esteenä. Tämän myötä en kovin paljon osallistunut 1970-luvulla myöskään painikilpailuihin.

1970-luvulla harjoiteltiin Jyväskylän keskustassa Väinönkadulla sijainneessa B-salin voimailutilassa yhdessä nyrkkeilijöiden kanssa. Kerran ottelin harjoittelumielessä huippunyrkkeilijä Euroopan mestari **Tarmon Uusivirran** kanssa. Tämä ottelu tuli mieleeni kun kävin katsomassa vaimoni kanssa Taresta tehtyä Mestari näytelmää Jyväskylässä. Tämän kun kerroin Anna-Maijalle niin kysymys oli: *"kumpi voitti?"* Tähän minä: *"Minä voitin!"* Tosin kyseessä ei ollut ihan tosi totinen koitos, mutta ainakin minulle selvisi se Tarea nakellessa, että painijat ovat mielestäni vikkeliämpiä kuin nyrkkeilijät.

Tällä vuosikymmenellä en ylläpitänyt leikekirjaa, mistä muistelun tukemiseen tarvittavaa tietoa olisi kilpailutoiminnastani ja mahdollisesta menestyksestä, mikä tosin ei ole ollut kuitenkaan kovin mairittelevaa. Tämän 1971 – 1978 välisestä ajasta on kuitenkin muistoissa muutama kohokohta ja kuvakansiossa jokunen oivallinen otos.

Laitisen Sepen Mosse tuusan nuuskaksi

Vuosikymmenen alkupuolelta korvien väliin on kirjautunut oikein ikävä muisto. Olimme palaamassa Mäntän Valon järjestämistä loppiaisaineista, missä olin sijoittunut kolmanneksi. Paluumatkalla olimme pahassa kolarissa, Moskvitsh autolla pörytimme Jämsässä pahanpuoleisen kolarin. Seppo Laitinen oli rattimiehenä omalla Mossellaan.

Tulimme Jämsän keskusta päin valtatielle, missä tuli etelään päin menossa auto ja me tup-sahdimme sen eteen. Useasti on tullut mielensyövereihin Vaajakosken Terää edustaneen **Heikki Ojalan** huuto takapenkiltä: *"Seppo, Seppo, älä, älä, auto tulee päälle!"*

Mutta, eipä Sepe saanut Mosseaan pysähtymään. Onnena onnettomuudessa oli se, että kukaan meistä ei pahemmin loukkaantunut, auto vain tuusan nuuskaksi ja sen myötä lunastukseen. Keikka tuli Sepolle kalliiksi, vaikka toki vakuutuksesta jonkin sorttisen korvauksen varmaan saikin. Mäntän kisareissua ei voi kirjata onnistuneiden kihausten taulukkoon.

Valkoinen ja puunattu Cadillac

Toinenkin 70-luvun tarina liittyy autoiluun ja myös painiin. Tämän tarinan rohkenin myös kertoa keväällä 2024 pidetyssä **Seppo Laitisen** muistotilaisuudessa Joensuussa muistosanojeni yhteydessä.

Eräänä talvisena aamuna Seppo pölähti vieraakseni Aittorinteelle, missä asuin silloin vielä perheettömänä alivuokralaisasunnossa. Seppo oli intoa täynnä kuin on ilimaa ilimapollossa ja tohkeissaan sekä ylpeänä esitti minulle asiansa. Kuule Hane: *"nyt on niin, että ostin eilen uuden, puhtaan ja valkoisen suuren Cadillacin ja halavalla sain, keitä kahvit, niin lähdetään sitten ulos katsomaan, upea pirssi on tuossa pihassa."* Sumpit hörpättiin, kengät jalkaan ja sitten ulos pirssiä syynäilemään. Missä se Cadillac, ei missään sitä näkynyt? Seppo tallusteli valkoisen ja puhtaaksi puunatun itäsaksalaisen pikku Trabantin viereen ja tokaisi. *"tässä se on, eikö ole komea?"* Oli siinä minulla suuresti ihmettelemistä, kun Seppo oli pitkänhuiskea painimies. Pitikin kysyä, miten Sinä Sepi pitkänä hujoppina tässä pikkuautossa naisten kanssa pärjää? Vastaus tähän kysymykseen tuli hyvin napakasti: *"kuule Hane, enhän minä ole niin tyhmä, että ostaisin auton ilman kääntyviä etupenkkejä!"* Tämän luksuspisarin kyydissä minäkin sain olla muutamalla kisareissulla.

Salosta lettujen painikkeeksi lakkahilloa

Salon Vilpas järjesti 1970-luvulla TUL:n miesten vapaapainin mestaruuskilpailut. Suolahdesta Saloon muuttanut Suolahden Urhon mestaripainija **Pentti Jakonen** oli nimetty kaupungin liikuntajohtajaksi, tämän myötä Vilpas oli ottanut painin toimintaohjelmaansa. Matkasimme näihin kisoihin JTPS:n ja Suolahden Urhon miespainijoiden porukalla, meidän seuralle tuli vain yksi mitali: kakkonen ja hopeaa **Jukka Huisman**, ks. netin tulpaini.fi tukevan puoleisesta historiaosioista.

Harmaan alueen muistona on se, kun majapaikkamme kellarista otimme lupaa kysymättä pitkäköön lainaan lakkahillopurkin. Seuraavalla viikolla sitten Aittorinteellä lettuja paisteltiin, itteämme kehuttiin ja tulevia koitoksia suunniteltiin, piimättömät letut maistuivat lainatun lakkahillon kanssa vallan mainiosti. Ken meistä lienee tämän lainatun purkin on käynyt Saloon palauttamassa?

Tämän Salon kisan myöhäisessä iltatöte-lussa **Laitisen Sepen** kaulaan oli tullut vastustajan painitossun rannusta pahansorttinen hankautuma. Kyllä ulvonta oli linja-autossa kova, kun **Jukka Huisman** paluumatkalla "terävällä rasvalla" lääkitsi ennen laastarin laittoa Sepen kaulaan.

Seppo Laitinen on vuosien saatossa ollut Järjestökoneeksi kasvaneen kanssa monessa mukana. Yhdessä on harjoiteltu, kisareissuja heitetty, rakennettu, remontoitu, ihteä kehuttu, jne... Edesmennyt Sepi oli vankka toisia arvostanut seuratoimintamies!

Keljon Viestin painonnostajille rajoitus ruokailuun

Tämän otsikon alle kirjattu tosi tarina ei ole minun elämää kovin paljon liipannut, mutta kun mieleeni putkahti, niin näppäilenpä sen kuitenkin näihin muisteloihin. Sysäys tämän osan kirjoittamiseen tuli v. 2024 jouluaaton ruokapöydässä. Ensimmäisen lautasellisen popsittuani piti kesken kaiken mennä vessaan. Tähän tämän tarinan varmaankin useasti kuullut vaimoni: *"tarjotaankohan Sinulle enää ruokaa, eivät jyväsyläläiset painijatkaan saaneet kesken ruokailun mennä vessaan?"*

Tämä tokaisu piti hänelle oikaista, eivät ne painijoita olleet, vaan Keljon Viestin painonnostajia. 70-luvulla elettiin aikaa jolloin ravintoloihin tuli lounasruokailuja varten seisovia, eli noutopöytiä. Tämä tarina kohdentuu Kauppakadulla iltaisin suosittuna tanshtelupaikkana olleeseen Työväentalon ravintolaan. Tirrassa oli monipuolinen ja runsaasti katettu ruokapöytä, tosin siinä ei vielä silloin ollut nykymallin mukaisia pizzapaloja.

Jyväskylässä kansallisella tasolla menestynyttä painonnostotoimintaa toteutti Keljon Viesti seura, minkä harjoitukset pidettiin Valorinteellä. Seuran nostajat olivat ottaneet toiseksi kotipesäkkeen Tirran salin, missä he päivittäin tuntitokilla kävivät porukalla syömässä edulliseen hintaan tarjolla ollutta evästä. Mutta tuli mutka matkaan, kun ruoka-aineita hupeni niin kiivaaseen tahtiin, ettei sitä tahtonut muille asiakkaille riittää. Jonkun kerran minäkin kävin siellä syömässä. Kerran olin kuulolla kun ravintolan tarjoilija tokaisi Keljon Viestin **Pumperin Heikille**: "Hessu muistathan, että saat syödä sakkisi kanssa niin paljon kuin massuun mahtuu, mutta vessassa ette saa välillä käydä. Tämän rajoituksen myötä muillekin kuin Viestin painonnostajille Tirran salissa ruokaa rupesi riittämään.

Jyväskylän julkkis Reiska

Kun lukasin **Risto Urrion** kirjoittaman teoksen **"REISKA, Kertomus elävästä elämästä"** niin havaitsin, että minulla on ollut paljon tekemistä tämän jyväsyläläisen paikallisen superjulkiksen **Reino "Reiska" Parkkulaisen** kanssa.

Kirja kertoo saman kohtauksen, minkä minäkin olin kokemassa. Kirjassa asia on kuitenkin kirjattu aavistuksen toisin sanoin, kuin minä todella lasinkirkkaasti muistan lähes 50 vuotta sitten tämän tapahtuneen. Tämä tapahtui linja-autopysäkillä, mikä sijaitsi nykyisellä kävelykadulla, Kauppakadulla Sokoksen tavaratalon edessä. Rehdiksi ja reiluksi laitapuolen kulkijaksi viinan hörppäämisen vuoksi ajautunut Reiska pummaili silloin siellä terästetyn pilsnerin naukkailuun tarvittavia markkoja. Eräältä naiselta, joka ulkoiselta olemukseltaan vaikutti paremman elintason omaavalta, ilopilleri Reiska pyysi markan kolikkoa "ruokaa" varten. Tähän kuuloni mukaan nainen: *"ei minulla ole, siirry syrjään!"* Reiska ryntäsi kuskin ja naisen väliin, kun rahaton nainen oli astumassa auton kyytiin tarvittavaa maksua hoitamaan. Parkkulainen tokaisi napakasti kuskille: *"elekee ottako tätä naista kyytiin, sillä ei ole edes markkaa!"* Mutta kyllähän toki nainen kyydin sai! Siihen aikaan kyytimaksut tapahtuivat pääsääntöisesti vain käteisellä, silloista kyytimaksun suuruutta en muista.

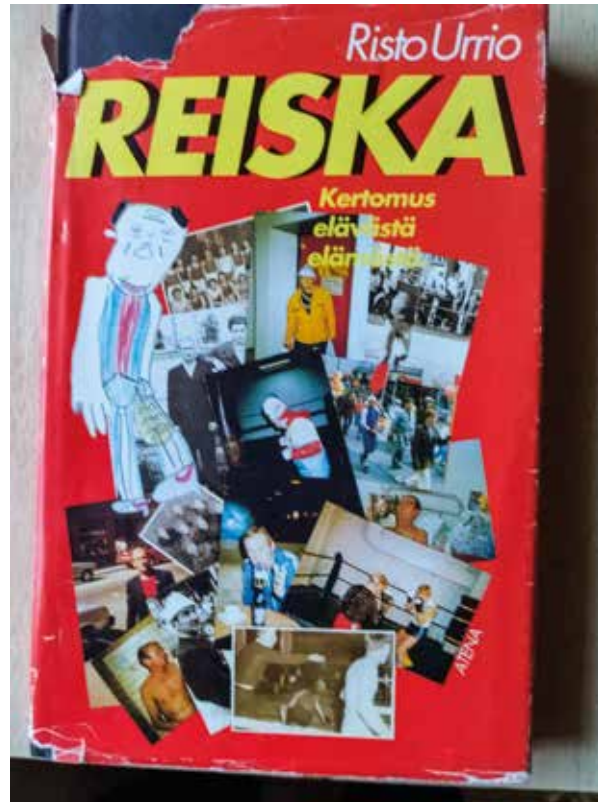
Minulta ja työkaveriltani TUL:n Keski-Suomen piirin toimistonhoitaja **Hilkka Kaipaiselta** Reiska kävi ihan oikeasti lainaamassa useasti markan, minkä lupasi seuraavalla viikolla käydä maksamassa takaisin, näin sitten joka kerta tapahtuikin.

Bussipysäkin tapahtumasta piiritoimiston rahanlainausreissuista minulle on jäänyt todella mukavat muistot tästä vankan ja menestyneen nyrkkeilytaustan omaavasta Reiskasta.

Urrion tekstin mukaan Reiska oli olemuksestaan huolimatta "kaikille tuttu" katuojan gentlemani ja juoksukilpailujen kummajainen. Hän tervehti kaikkia vastaan tulijoita muovikassi kourassa, oli monen henkilön silmissä herrasmies ja paikallisille paljon tunnetumpi kuin esimerkiksi kaupunginjohtaja, maaherra, olympiavoittaja **Matti Nykänen** tai mestarinyrkkeilijä **Tarmo Uusivirta**.

Elämässäni valonhetkiä ovat olleet Reiskan tapaamiset ja hänen elämästä kertovan muistelmakirjan lukeminen. Kirja sisältöineen on todella mielenkiintoinen, minulle avautui silmät siitä, että kaikkien elämä ei ole tässä ainutkertaisessa elämässä aina iloista ruusuilla tanssahtelua. Kirja on tallessa, lainaksi saa jos kiinnostaa, eikä mistään muualta löydy.

Jyväskylässä vaikuttaneesta Reiskasta kirjoitettu teos "Kertomus elävästä elämästä" valottaa hyvin sen, että ihan kaikkien immeisten elämä ei ole tällä planeetalla ONNEKASTA.

1978 painitossut komerosta

Painitoimintani osalta vuosi 1978 oli lähes välivuosi, töitä tein ja mökillä ahertelin sekä jonkun verran Kangasvuoren oivallisen hyvässä kunnossa olleella ladulla kävin hiihtelemässä.

Painitossuni oli tuupattu komeron laatikkoon, tarvetta niille ei silloin ollut. Mutta kävi kuitenkin niin, että kuuden vuoden ikäinen poikani Tommi astui peliin ja patisteli minua muutamaan kertaan siten, että olisin vienyt hänet painisalille. Ei se ajatus kuitenkaan heti napannut, ei ollut mukamas aikaa. Ja kerran tokaisin, että ei minulla ole enää tarvittavia painitossujakaan. Tähän Tommi: *"älä jekuta, kyllä iskällä tossut on"* ja meni komerolle mihin ne olivat laatikkoon jemmattuna. Nakkasi mustat Adidas tossuni lattialle ja jatkoi tohotustaan: *"ensi viikolla viet minut painimaan!"* Pakkohan se oli isän heltyä ja sitten mentiin salille. Luulen, että jos tossuja ei olisi löytynyt, niin minusta ei varmaankaan olisi koskaan tullut urheilujohtajaa? Veneily, hiihtely, perhe-elämä ja mökkeily olisi varmaankin riittänyt?

Hengellinen herätys seuratoimintoihin Helsingissä

Talven 1979 aikaan vein poikaani muutaman kerran painiharjoituksiin, kuitenkin siten etten osallistunut ohjaustyöhön. Maton reunalla vain seurailin nassikoiden iloista ähellystä. Tietooni olin saanut, että kesäkuussa järjestetään Helsingissä TUL:n liittojuhlat, joista juhlista minulla oli mukavia muistoja. Tästä syystä halusin Helsinkiin juhlia viettämään. Hinku oli kova, mutta miten pääsen mukaan? Asiaa tiedustelin silloiselta seuran varapuheenjohtaja **Kauko Rekoselta**, hänen vastaus oli: *"jos rupeat seuratoihin, niin lähde poikasi kanssa liittojuhlille seuran sakin mukana liittojuhlille."*

Ja Helsinkiin sitten Jyväskylän Liikenteen linja-autolla matkattiin. Firmasta oli bussin lainannut Kauko Jaatinen, ken oli siellä töissä. Auto oli täynnä JTPS seuran väkeä, mukana myös minä ja Tommi poikani.

Helsingissä en paininut, eikä myöskään Tommi. Seurailin toimintoja ja osallistuin poikani kanssa liittojuhlarassille siten, että kannoin häntä olkapäilläni koko marssin ajan, muutaman kilometrin. Tässä kohdassa päässäni napsahti: totesin puoli ääneen itselleni, että *"seuratyö on minun juttu!"* Siitä se sitten urheilun organisointityöt syksyllä alkoivat ja vauhti vain kiihtyi ja kiihtyi..... Nyt vuonna 2025 tosin on viritukset aavistuksen hiipumaan päin.....

Kesäkuussa 1979 hurahdin todella vankasti seura- ja järjestötoimintojen pyörittämiseen. Kuva on otettu Joutsassa painiseuran toteuttamalla liittojuhlamatkalla. Tämä onkin ollut tömäkkä lähtölaukaus Järjestökoneen toimintoihin. Vankalla seuran joukolla Hesassa oltiin, minun hurahtamisen jälkeen JTPS:n väki vielä moninkertaistui.

1979 – 1986 järjestötoiminnan todellinen oppi- ja korkeakoulu

Järjestötoimintani todellinen korkeakoulu alkoi JTPS seurassa syyskuussa 1979. Toimin oppilaana ja hyvin pikaisesti myös seuran opettajana sekä suunnanviitoittajana. 1980-luvun alkupuolen Keski-Suomessa julkaistut todella lukuisat lehtiartikkelit ovat nimittäneet minua näin: ”puuhamies, kaiken arkkitehti, seuran yleismies Jantunen, hengen pumppaaja, JTPS:n dynamo, alakoulupoikien ohjaaja, JTPS:n ykköspuuhamies, toiminnanjohtaja, leiripomo, painipomo, jne... Tähän aikaan lehdissä tosiurheilu paini oli vielä erittäin hyvin esillä. Tämän toimintakauden alkuvaiheessa päätin itselleni peilin edessä, että ohjaan, painin ja organisoin, mutta en koskaan rupea painituomariksi. Ja tämä päätös onkin hyvin pitänyt, yhtään matsia en ole ollut tuomaroimassa.

Tämän aikavälin kirjoitustyötä on suuresti ahdistanut toimintojeni laaja-alaisuus ja se, kun tämän aikaiset asiakirjat eivät ole oikein mallikkaasti tallentuneet. Tämä johtuu siitä, kun sen aikainen edesmennyt sihteeri **Sirpa Kuikka** ei ole toimittanut kaikkea muun seuran aineiston joukkoon. Tai ne ovat jonkun seuran toimijan toimesta typeryyteen pohjautuen hävitetty. Kokemukseni mukaan tämä onkin hyvin valitettavaa myös monen muun suomalaisen seuran osalta. Ei tiedoteta, että kaikki itse tuottama kirjallinen aineisto on seuran omistamaa ja ikuisesti tallennettavaa!

Jyväskylän Työväen Painiseuran kirjallinen aineisto on tallennuttu digi-muotoon Varkauden Urheiluseurat ry:n kuvapajalla, arkistoidut asiakirjat on koteloitu, mitkä on sitten toimitettu Olympiastadionille Suomen Urheiluarkisto TAHTOON. Tämän myötä takavuosina menestyneen seuran historiikirjan tuottaminen olisikin helponlaista.

Toimintani seurassa olin niin valtaisa, että tätä kirjoittaessa ihmettelen sitä, että miten ehdin olemaan seuratoita paiskien kaikessa mukana? Kun oli leipätyökin ja perhe-elämänä sekä mökin

rakentaminen! Lisäksi seuratoiden lisäksi minulle kasaantui oikean muikeita tehtäviä TUL:n Keski-Suomen piirissä ja TUL:n painijaostossa.

Neljän talvikauden ajan toimin Monitoimitalolla seuran 8-12-vuotiaiden poikapainijoiden ohjaajana. Korostan, että toimin ohjaajana en valmentajana. Mielestäni tämän ikäisiä ei tulisi missään lajissa vielä valmentaa, vaan ohjata monipuolisuuteen. Harjoituksia pidin syys-toukokuussa kaksi kertaa viikossa. Pääpainona näissä harjoituksissa oli painitekniikan opettaminen sekä monipuolisen jumpan toteuttaminen. Usein päätin harjoitukset toteamukseen: *"käykää kokeilemassa myös muita lajeja, jospa se oikea nappaisi?"* Tästä joukosta ei ole kasvanut yhtään mestaripainijaa, toivottavasti kuitenkin oman elämänsä sankareita, monipuolisesti liikkuvia yhteiskuntakelpoisia miehiä? Yhdestä ohjaamastani pojasta kuitenkin kasvoi todellinen huippu-urheilija. Hän on **Jan Latvala** joka, pelasi 23 kaudella 1230 jääkiekon SM-liigan runkosarjan ottelua.

Omaa painia kolmekymppisenä

Seurassa oli kovan sorttinen miespainijoiden porukka. Tämän myötä sain **Rauno Mäkisen** kanssa vuonna 1981 höynäytettyä seuran osallistumaan seurajoukkueiden SM-karsintaturnaukseen. Kävi kuitenkin niin, että minunkin piti tämän vuoksi jonkin verran harjoitella! Tämä siksi, kun sarjaan 68 kg ei ollut seuralla asettaa ihan oikeaa ja parempaa painijaa. Ja kun painokin oli aavistuksen yli 70-kiloa, niin piti joitain viikkoja olla jonkin sorttisella nälkäkuurilla. Ei ollut pulaa ruuasta eikä rahasta, vaan kyseessä oli useimpien painijoiden liiankin usein toistuva koitos: kisaa edeltävä punnitus.

1981 nousimme karsintojen kautta lopputurnaukseen, mistä saavutuksena Muhoksella oli neljäs tila. Tästä maakuntalehti Keskisuomalainen otsikoi näin: ***"Hipaisusta ei pidetä" JTPS neljäs.*** Ennen lopputurnausta olimme voittaneet Kankaanpään Urheilijat 9-1 ja painineet tasan 5-5 Oulun Pyrinnön kanssa. Kankaanpään ottelussa olin voittanut **Harri Lautaojan** kanssa käydyssä ottelun pistein 13-0.

Täytemiehenä Pyrinnön kanssa käydystä lopputurnauksen ottelussa **Pasi Anttilan** kanssa menin selälleen ajassa 2,18, karsintaturnauksen ottelussa oli selättänyt hänet ajassa 1,02. Tampereen Voimailijoiden kanssa otellessa hävisin vapaapainin taitaja **Pekka Vehviläiselle** pistein 14-3. Lappajärven Veikkojen ottelussa menin Suomen mestari **Hannu Övermarkille** selälleen, Kuortaneen Kunnon **Raimo Aho** kukisti minut pistein 12-0. Muhoksen Voitto vastaan otellessa minua pikku loukkaantumisen vuoksi tuurasi **Reino Kauppila**. 1981 SM-lopputurnauksen järjestys: 1) Muhoksen Voitto, 2) Tampereen Voimailijat, 3) Lappajärven Veikot, 4) Jyväskylän Työväen Painiseura, 5) Kuortaneen Kunto ja 6) Oulun Pyrintö.

1982 joukkuepainin SM-pronssia

Vuoden 1982 miesten SM-joukkuepaineissa JTPS väänsi Lappajärvellä komeasti pronssia. Jyväskylän Työväen Painiseuran joukkue otti vakuuttavasti pronssimitalit kukistaen Oulun Pyrinnön kirkkaasti 7-3. Mestaruuden saavuttaneelle Muhoksen Voitolle hävisimme 7-3. Lappajärven Veikot oli kisan kakkonen. Lappajärven SM-turnauksessa en paininut, vaan olin Rauno Mäkisen kanssa huoltajana.

Näin 28.10.1982 Vastin lehti:

JTPS ymmärtänyt painisarjan merkityksen, joukkuepaini kehittää kovia yksilöitä

Jyväskylän Työväen Painiseuran joukkue on väentänyt SM-mitalin, joka vaatii paljon, mutta saa tuskin mitään julkista huomiota. SM-pronssi on kuitenkin kovaa valuttaa. Kultamitalipainija Rauno Mäkisen mielestä se on Jyväskylän tämän vuoden paras joukkueurheilusaavutus. Painijat kun noteeraavat muut urheilulajit liikunnaksi.

Suomessa on 180 painiseuraa, joista vain kymmenkunta pystyy panemaan riviin täyden joukkueen. Ongelma on siinä, kuinka miehet riittävät kaikkiin painoluokkiin. JTPS:ltä tämä temppu on onnistunut. Ja kun vielä miehillä on riittävästi taitoa, ei SM-pronssi tullut yllätyksenä. Itse asiassa hopeakaan ei jäänyt kauaksi.

- Joukkuepaini luo seuralle jatkuvuutta ja nostaa yleensäkin tasoa. Juniorit pääsevät aikamiesten seuraan, eivätkä jäähdyttelijäkään malta jäädä pois, valmentaja Rauno Mäkinen toteaa.

- Joukkuehenkeä kasvattamalla on kehitetty paitsi seuraa, joukkuetta myös yksilöpainijoita. Huiput patistavat laiskemmin harjoittelevia mukaan, seuran turbomoottori ja joukkuejohtaja Hannu Kiminkinen sanoo.

1983 pudottiin SM-finaalista

22.8.1983 Keskisuomalainen:

Jyväskylän Työväen Painiseura ei pääse puolustamaan viime vuoden pronssiaan painin SM-sarjassa. JTPS putosi finaalista jäätyään kolmanneksi viime viikonvaihteen SM-karsinnoissa.

Karsinnat tulivat jyväskyläläisille täytenä yllätyksenä. Entisten sääntöjen mukaan seuran piti olla suoraan mukana, mutta säännöt olivatkin muuttuneet ja JTPS joutui karsintoihin täysin valmistautumattomana. Karsintoihin osallistui viisi seuraa. Ykköseksi selviytyi kahdeksalla pisteellä Tampereen Voimailijat. Helsingin Painimiehet otti kakkostilan. JTPS sijoittui kolmanneksi.

Kaikki JTPS:n pisteet tulivat tasapeleistä. Seura hävisi ainoastaan Tampereelle ja tuokin kamppailu päättyi niukkaan 4-6 tappioon.

Ruutupaperille väännetystä suunnitelmasta seuran toiminta vireäksi

Vuoden 1980 syyskokousta varten väänsin käsin kirjoittaen ruutupaperille kahden A4 arkin mittaisen suunnitelman seuran toimintojen vireyttämisestä. Käsialani oli siihen aikaan vielä sen verran tolokullista, että siitä sai kokouksen puheenjohtaja lukiessaan selvää. Toisin on nyt, mutta onneksi kirjoittamista varten on tietokone keksitty. Nyt en saa aina selvää käsin räntätyistä muistiinpanoistani, uskomatonta mutta täyttä totta!

Ja se suunnitelma: talvi- ja kesäleirit, Konkkapolvien jumppa, pilkkikisat, Tikkapallohölkkä, polkupyöräretki ja jaostojen perustaminen. Kokouksessa hyväksyttyä suunnitelmaa en ollut esitellyt ennen kokousta muille seuran toimijoille. Oli siinä kokoussalissa vieressäni istuneelle erityisopettaja **Erkki Hiekkaselle** ihmettelemistä: ”*Hannu, kuka tuon loistavan suunnitelman on laatinut?*” Vastaukseni tähän kysymykseen: ”*tässä se mies istuu!*”

Tämän suunnitelman mukaisesti sitten ruvettiin seuratoimintoja virittämään. Näin 25.2.1982 Vastin lehti: ”*JTPS tekee painista perhelajin*” *Voisiko paini olla muutakin kuin hikisten miesten tempoilua matolla? Voisipa hyvin Jyväskylän Työväen Painiseura on keksinyt ratkaisun. Harrastuksia jokaiselle: painipojan siskolle judoa, isälle ongintaa, äidille leirityötä.*”

Suunnitelman toteutusta varten perustettiin naisjaosto, leirijaosto ja raittius- ja nuorisajaosto. Lisäksi vuoden 1981 syksyllä seuran toimintaan oli liitetty **Mirja Hirvensalon** vetämänä judo-toiminta. Näin Vastin lehti: ”*monipuolinen ohjelma on poikinut tulosta. Yhä useampi perheenjäsen hyörii seuran touhuissa. Vanhemmat osallistuvat aktiivisemmin kuin muissa Jyväskylän seuroissa*”

Poikapainijoille järjestettiin useana talvena hiihtolomaleirejä mökilläni Korpilahden Raidanlahdessa. Mökkiolosuhteissa kisailen hiihdettiin, pelattiin pingistä, laskettiin mäkeä, ongittiin, pelailtiin ajanvietepelejä ja tieto visailtiin sekä tietysti myös saunottiin. Kisailusta laskettiin pisteet ja paras sain muistokseen TALVIELMON. Vanhempien vierailupäivinä kilpailtiin minisukilla seuran mäenlaskun mestaruuksista. Leireillä on vuosittainen noin 15 poikaa ja lisäksi 2-3 muuta ohjaajaa.

Kesäleirillä satoi lunta - Päijänne ei kuitenkaan jäätynyt

Kesäleirejä järjestettiin myös useana vuonna. Mieleenpainuvien niistä on 1982 silloisen Säynätsalon kunnan omistamassa leirikeskuksessa kesäkuussa järjestetty viiden päivän kesäinen kesäleiri, missä kaiken sorttien kesätouhujen lisäksi väännettiin myös painia ja judoa. Päijänteen Ristiselän Rappukallion rannalle matkattiin Säynätsalon Riennon **Jaakko Wigelin** Helena laivalla. Matkassa oli yli viidenkymmenen leiriläisen lisäksi myös painimatto. Leirikeskus oli ollut käyttämättömänä useita vuosia, joten olosuhteet eivät olleet edes 1980-luvun alkupuolen mukaisella tasolla. Teltoissa majoituttiin, keittiö kuitenkin oli vielä lähes toimintakelpoinen, sähköistä ei tosin minkäänlaista hajua. Kaasuvempeleet piti kuskata moottoriveneelläni **Laitisen Sepon** kanssa minun mökiltä. Leirillä oli mukana myös muutama Säynätsalon Riennon poikapainija, jotka napattiin laivan kyytiin Säynätsalon laivalaiturista. Vierailupäivänä JTPS seuran vanhempia ja sisaruksia saapui Rappukalliolle useita kymmeniä. Tämän myötä sen päivän vahvuus leirillä oli yli sata, uskomaton ihmismäärä yksilölajien erikoisseuralle!

Vuoden 1982 kesäleirillä oli erikoista se, kun ennen kesäkuun puolta väliä järjestetyllä leirillä yhtenä yönä satoi lunta. Pakkasta ei kuitenkaan yöllä pahemmin ollut, ei mennyt Päijänne jäähän, joten laivalla päästiin takaisin Jyväskylän Lutakon satamaan. Ennen paini- ja judoharjoitusten alkua tosin piti tehdä lumitöitä! Onneksi painimatto oli suojattu lainapeitteellä. Leirin päätteeksi meni pari viikkoa siihen, kun saimme aika pahasti kostuneet painimatonpalaset kuivatuksi, tämä tapahtui kerrostalon kuivaushuoneessa, talossa missä Laitisen Seppo asui.

Toimikauden 1979 – 1986 aikana painiseuran toimintoja viritti erittäin vankasti kuntoliikunta ja myös kesäiset sekä talviset leirit. Mittavin leiri järjestettiin Päijänteen Ristiselän rannalla. Korkeimmillaan leirin vahvuus oli vierailupäivänä liki sata, lähes kaikki oman seuran väkeä. Matka leiripaikalle suoritettiin Säynätsalon Riennon painijan Jaakko Wigelin Helena laivalla.

Vuoden 1982 toimintasuunnitelman kirjaus

”Kaikkien tapahtumien rahoituksen pyrkii leirijaoston järjestämään niin, ettei tästä kärsi seuramme menestyksessä kilpailutoiminta. Jotta tähän tavoitteeseen pääsemme, tarvitsemme kaikkien seurajäsentien JTPS-hengellä varustettua talkoapuuta. Ja lopuksi vielä: SADETTA EMME PELKÄÄ! Leirit ja matkat onnistuvat huonoillakin ilmoilla.”

Polkupyörillä Äänekoskelle ja Keuruulle

Painin Pr-matkoja polkupyörillä tehtiin Äänekoskelle ja Keuruulle. Seuran tallennetuista tiedoista löytyy ote fillarikeikasta Äänekoskelle.

21.-22.8. tapahtuva matka suoritetaan JTPS-väen polkupyöräretkenä. Pyöräilemme määrinpäähän Laukaan ja Suolahden kautta. Suolahdessa mukaan tulevat Urhon poikapainijat ohjaajineen. Yhdessä poljemme Äänekosken Huiman vieraiksi. Äänekosken uudessa urheilutalossa suoritamme yhdessä painiharjoitukset. Painiharjoitus on Pr-tilaisuus, minkä tarkoituksena on saada lisää puhtia Huiman uudelleen vireästi alkaneeseen poikapainitoimintaa. Lauantai-iltaa vietämme saunoen Äänekosken Kovalanniemessä, missä järjestämme myös illanvieton. Yöpyminen tapahtuu Äänekoskella. Aamulla ruokailemme, jonka jälkeen pyöräilemme hymyssä suin takaisin Jyväskylään. Matkan aikana meitä seuraa huoltoautona linjuri, mistä saamme kaikkea mahdollista apua. SADETTA EMME PELKÄÄ!

Saman sorttinen pyöräilykeikka tehtiin myös Keuruulle, missä isäntänä hääpäivä JTPS:n kasvatti Keuruun Toverit seuraan siirtynyt mestaripainija **Jukka Huisman**. Kummallakin seuran pyöräilyn perhematkalla oli noin viisikymmentä osallistujaa.

Tikkapallohölkkä

Useana keväänä järjestettiin Tikkapallohölkkä. Kyseessä oli joukkuekisailu Seppälänkankaan kangasmaastossa. Juostiin, nakattiin tennispalloa ämpäriin, juostiin, heitettiin tikkaa ja taas juostiin. Ja suorituspaikoilta sain sakkokierroksia, jos osumia ei napsahtanut. Oli miespainijoiden joukkueita, poikapainijoita, judokoita, ohjaajien porukoita, vanhempien joukkueita sekä takavuosien väentäjien sakkeja. Ensimmäisessä kisailussa oli mukana yli sata painiseuralaista, kaikki oman seuran sakkia!

JTPS Onkirieha

Tuomionjärven jäällä järjestettiin useana vuonna onkikilpailu, missä kisailtiin joukkueittain. Tätä riehaa varten seuran kuvataiteilija **Heikki Lientola** oli maalannut kiertopalkinnoksi kisataulun. Tässä teoksessa mies on pilkkimässä painitrikoot yllä, mutta talven kunniaksi kuitenkin karvahattu on päässä. Ja tämäkin mies on saanut ahvenen napattua. Kuvataiteilija Heikistä on rönttiä tämän jakson tiedotusosioissa.

Kunniakirjan kirjauksen mukaan vuoden 1981 kisan on voittanut valmentajien joukkue. Kapteenina seuran puheenjohtaja **Kauko Jaatinen** ja apupoikina olympiavoittaja **Rauno Mäkinen** sekä nuorten ohjaaja **Hannu Sivonen**. Muistitietoni mukaan ensimmäisessä kisassa oli mukana yli viisikymmentä painiseuralaista. 1982 kisan voittajajoukkueen kapteeni on ollut Suomen mestari **Risto Salopuro**. Kisataulun taakse kirjatun tiedon mukaan 1983 ja 1984 kisaa hallitsi **Seppo Keeninen** perheineen.

Painiseuraa oli virittämässä monipuolinen kuntoliikuntatoiminta ja avoin tiedotustoiminta. Seuralle piirtäjäksi olin palkannut Heikki Lientolan, tämäkin kuva on taiteiltu Malaga ehtoollisviinin vauhdittamana.

Konkkaolvien jumppa kuntoliikuntaa jäykistymisvaarassa oleville

Pitkärekestöisin v. 1981 käynnistämistäni toimista seurassa on ollut Konkkaolvien jumppatoiminta, mitä minun aktiivisen toimikauden aikaan toteutettiin Monitoimitalon molskilla.

Konkkaolvien liikuntatoiminta on vuosiansaatossa kohdentunut jäykistymisvaarassa olevaan aikuisväestöön. Mukana mukavassa ähellyksessä on ollut takavuosien painijoita, muitakin venytelystä ja jumppaamisesta kiinnostuneita kōriläitä. Toiminta on toteutettu painimatolla, varusteina verkkarit ja sisäliikuntatossut. Vaikka jonkin verran salilla kävijöitä oli Koronasta huolimatta, niin Konkkaolvien toiminta lopetettiin seuran hallituksen toimesta täydelliseen typeryyteen pohjautuen 2020-vuosikymmenen alkupuolella. Koronan pehmittämät seuran päättäjät eivät ole ymmärtäneet, että vireästi toimivassa painiseurassa tulee olla muutakin toimintaa kuin painia. Ja varmaan myös suomalaista liikuntatoimintoja vankasti pōnkittävä kuntien salimaksujen perintäkin on ehkä Jyväskylässä ollut tässä asiassa seuran päättäjien lisäksi jarrumiehinä?

Raittius- ja nuorisajaosto

Kiihkeän toimikauteni aikaan painiseurassa toimi vuosia myös raittius- ja nuorisajaosto. 1982 käsinkirjoitetun toimintasuunnitelman kirjauksen mukaan jaoston muodostivat **Reijo Vuorimies, Ismo Sivonen, Esa Pulkkinen ja Erkki Hiekkänen**. Suunniteltuja toimintoja olivat talvileirillä järjestetty raittiusaiheinen tietokilpailu, kesäleirillä raittiusaiheinen luontopolkukilpailu ja raittiusaiheinen kirjoituskilpailu. 9.10. järjestämisvuorossa oli Jyväskylän kaupungin raittiuslautakunnan kanssa perinteeksi muodostuneet poikien Raittiuspainit.

1982 raittius- ja nuorisajaoston toimintasuunnitelman loppukirjaus: *”Näiden toimintojen ja tapahtumien lisäksi pyrimme pitämään seuramme näkyvästi esillä kaikissa Jyväskylässä järjestettävissä raittiuksissa.”*

Ei ole tämän raittiusjaoston sanoma mennyt minulle mennyt ihan täysin perille: joskus naukailen mannani kanssa neljännen luokan ohrapirtelöä ja rommilla laimennettua Xero Colaa.

Painiseuran osana vahvasti Judo-Ässät

1980 painiseuran toimintaohjelmaan tuli judo. Tämän toiminnan käynnistämiseen lupauksen oli antanut puheenjohtaja Kauko Jaatinen, mutta kuitenkin sillä ehdolla, että Hannu Kiminkinen hyväksyy asian. **Judo logo** Näin kova oli Kaken luotto minun toimintoihin. Parivaljakkoa Jaatinen / Kiminkinen sitten tästä asiasta useasti kiitteli **Mirja Hirvensalo**. Mirja omasi vankan judo-tausta ja vasemmistolaisen elämäntavomuksen myötä hän halusi toimia TUL:n alaisessa seurassa. 1981 Mirja nimettiin seuran edustajana TUL:n toiseksi parhaaksi judokaksi. Viime vuosina Mirja on toiminut vankasti demareiden edustajana Jyväskylän kunnallispolitiikassa.

JTPS:n judoharjoituksia pidettiin Kangasvuoren ja Keltinmäen painimolskeilla. Harrastajia oli useita kymmeniä, vuoden 1982 parhaaksi judokaksi Mirja oli nimennyt **Janne Pietiläisen**. Seuran tiedotteissa lajia markkinoitiin nimellä Judo-Ässät ja paini puolestaan oli Paini-Ässät.

Olympiavoittaja seuran jäseneksi

Jyväskylässä oli asunut liki kaksikymmentä vuotta painin olympiavoittaja **Rauno Mäkinen**. Rane oli käynyt pitämässä seuran miespainijoille jonkin verran harjoituksia, mutta ei pahemmin ollut sitoutunut TUL-alaisen Jyväskylän Työväen Painiseuran toimintaan. Parin vuoden seura-

Olympiavoittaja, painin tekniikkataituri Rauno Mäkinen oli JTPS seurassa monitoimimies, väänsi täysin rinnoin kaikkea mahdollista. Kuvassa ovat taustalla Kangasvuorella painia ohjanneet Ensio Kalho ja Jukka Turunen.

puuhasteluni jälkeen hän tuli puheilleni kysyen: *"seura toimii hyvin mallikkaasti, Hannu voisiko porvaripainijana olympiavoittajaksi vääntänyt mies päästä TUL-seuran jäseneksi? Ja minä urheilumiehenä lupasin, että "totta kai, maksan kai pienen jäsenmaksun?"*

Painin talkootyövetoisuutta kuvannee hyvin se, että olympiavoittaja Rane hoiti seurassa kaikkea mahdollista aivan talkootyöhön pohjautuen: valmensi miespainijoita, ohjasi joskus pikkupoikia, keräsi yhteistyökumppaneilta varoja, kuulutti kisoissa, jakoi Kypärämäessä lehtiä ja vaalimainoksia sekä osallistui kaikkeen muuhunkin mahdolliseen seuratoimintaan. Kaikki tämä huippumieheltä siten, että koskaan ei yhtään laskua esittänyt, ei edes omalla autolla ajosta! Sen verran sain kuitenkin asiaa seuraväen kanssa hoidettua, että seuran SM-tasoiset miespainijat pääsivät Ranen kanssa majoittumaan kisamatkoilla puhtaiden valkoisten lakanoiden välissä hotellien punkissa. Ei tarvinnut kouluilla lattiamajoituksessa pötkötellä! Tähänkin olympiavoittaja oli itse varoja hankkimassa!

Painiseura meni asuinlähiöihin molskit Kangasvuoreen ja Keltinmäkeen

Painiseura käynnisti poikapainijoille kohdentuvan harjoitustoiminnan 1982 keväällä Kangasvuoren ja syksyllä Keltinmäen kouluilla. Näin 18.3.1982 Vastin lehti: *"JTPS on tehnyt sen, mikä monelta muulta seuralta on jäänyt vain haaveeksi. Vei toimintaansa asuinlähiöihin."*

Kangasvuorossa toimivat ohjaajina **Ensio Kalho** ja **Jukka Turunen**. Painijat oli vakuutettu ja heille oli hankittu lisenssit. Minkäänlaista sali- ja ohjausmaksua ei tästä harrastuksesta peritty. Ja ohjaajatkin toimivat painimaiseen malliin täysin talkootyöhön pohjautuen. Näin 13.3.1982 Vastin lehti: *Kangasvuorella ensimmäisenä iltana lajitoimintaan oli tutustumassa seitsemänkymmentä nuorta, joista 25 innostui heti asiaan ja laittoi nimensä listaan.* Kirjoittamissani nappuloille jaetuissa ohjeissa korostettiin monipuolisen liikunnan tärkeyttä, monipuolista ruokailu, läksyjen tekoa ajoissa, avuliaisuutta kavereille ja vanhemmille. Painikoulussa kasvatetaan herramiespainijoita.

7.6.1982 Keski-suomalainen: *JTPS:n ykköspuuhamiehen (Hannu Kiminkinen) mukaan on tärkeää, että lapset voivat harrastaa lajiaan omassa lähiympäristössään: Lähiön koulu on tavallisesti aivan kodin nurkalla ja sinne on toki helpompi mennä kuin esimerkiksi keskustan monitoimitaloon."*

Syksyllä 1982 käynnistyi toimestani Keltinmäen koulun juhla- ja liikuntasalin näyttämöllä painin harjoitustoiminta ja siitä vastasivat **Markku Kautto** ja **Ismo Sivonen**. Keltinmäen toiminnasta kirjoitti 1982 syksyn (pvm?) Suur-Jyväskylän lehti sivun mittaisen kirjoituksen, tässä pieni ote: *"Hyvä käytös A ja O. Hyvän kuvan siitä, mitä painimatolla tapahtuu antaa se, miten poikien painikoulu käynnistyy. Ensimmäisenä kaikille opetetaan hyvän käyttäytymisen ja säännöllisen elämän tavat. Painiottelun jälkeen paiskataan aina reilusti kättä, eikä hampaan koloon jätetä turhia jälkipuinteja, seuran yleismies Jantunen Hannu Kiminkinen sanoo."*

Lisäksi poikapainin ohjaustoimintaa toteutettiin Monitoimitalon painisalissa, missä minun lisäksi ohjaajina toimivat **Jari Sivonen** ja **Kauko Jaatinen**. Miespainijoiden valmennuksesta vastasi **Rauno Mäkinen**.

Ensimmäisen kerran kun jokaisen harjoittelupaikan poikapainijat matkasivat yhdessä kisoihin, niin emme mahtuneet suureen linja-autoon, vaan Jämsänkoskelle piti lähteä parilla pikkuautollakin.

Kaupungin toimesta Kangasvuoreen ja Keltinmäkeen saatiin hankittua painimatot, laskuja ei seuralle tullut. Samoin elelimme vielä sellaista liikuntamyönteistä aikaa, että yhdestäkään seuramme harjoituspaikasta ei Jyväskylän kaupunki perinyt minkään sortista tilavuokraa. Ja monitoimitalolle seuran painijat pääsivät harjoittelemaan milloin vain. Poikapainijoille tosin oli määrätty harjoitusaika tiistaille ja torstaille, kuten myös maanantain myöhäisilloiksi Konkkapolville.

Kaupunki ei perinyt salimaksuja edes aikuisikäisiltä miespainijoilta, että myöskään kuntoliikujien Konkkapolvi toiminnasta. Ja vuonna 1985 saatiin Jyväskylän kaupungilta suurin mahdollinen seuroille myönnetty toiminta-avustus, olimme kaupungin virein seura! Ei ollut vielä silloin Jyväskylän kaupunki liikunta- ja urheiluseuratoimintojen jarrumiehenä. Mielestäni nyt on toisin lähes jokaisessa suomalaisessa kaupungissa ja kunnassa: *”päättäjät jarruttavat hampaat irvessä seurojen pyörittämiä toimintoja ja tämän myötä tuntuvasti lisäävät omaehtoisesti sossupuolen kulujaan.”*

Ford Transitin osto seuratoimien vuoksi

Olin niin hurahtanut seuratoimintaan, että tämän vuoksi ostin omilla varoillani käytetyn vanhan puoleisen keltaisen Ford Transit pikkubussin. Auton etuoviin teipattiin suuren puoleiset seuran logot. Tällä autolla heitettiin sitten monta kisakeikkaa siten, että seuralta sain pienehkön kilometrikorvauksen. Toki hankitulla autolla oli hyvä myös mökille kuskata perhettä ja kaiken sortisia tarvikkeita.

Sinivalkoisia asusteita seuran logoilla

Heti 1980-luvun alkupuolella sain touhuttua seuratoimintoja siten, että hankimme seuran logolla varustettuja varusteita: painitrikoiisiin painettuna seuran merkki, verkkarit, kesä- ja talvitakit, pyyheliina, pipo, kahden sortisia kasseja sekä painisääntöjen vaatima nenäliina. Mutta jotain hameväkeen tykästyneen raavaan painimiehen mielestä vielä kuitenkin puuttui, tähän hän: *”kuule Hane, voisitko vielä hankkia valkoiset pikkukalsarit, joiden etupuolelle olisi painettu suurella seuran sininen logo?”* Niitä ei kuitenkaan tullut hankittua parista väliutelusta huolimatta! Käsitykseni mukaan on käynyt kuitenkin käynyt niin, että kalsareitten kysyjän kiinnostus hameväkeen ei tämän myötä haihtunut? Hameväkeen hurahtaneen nimeä en tähän ränttää, tämä siksi ettei vaan keskisuomalaisen naisväen keskuudessa kiinnostus tähän ihan tolokun mieheen himmene.

Varusteiden hankinta ja myynti mahdollistivat seuran vilkkaan leiritoiminnan järjestämisen siten, että leirimaksuja ei tarvinnut periä. Vanhemmat tuuppasivat leiriläisten matkaan vain jonkin verran ennakoon pyydettyjä ruoka-aineita. Kun asusteita välitettiin seuraväelle, niin niitä hinnoittellessa ostohinnan päälle lopsautettiin pikkukate. Kahdeksankymmenen kappaleen kassierän hankintaan seuran varapuheenjohtaja **Kauko Rekonen** oli saanut hankittua sponsorin, tämän vuoksi kasseihin painettiin seuran tunnusten lisäksi myös Autokoulu Koljanderin mainos. 1981 Suur-Jyväskylän lehdessä oli kuva kassien luovutustilaisuudessa, kuvatekstissä mainitaan näin: *”Avustusta saatiin huomattavasti mm. Autokoulu Koljanderilta, jonka erikoisuutena on Keski-Suomen ainoa naispuolinen autokoulun opettaja”*

Kasseja annettiin seuraväelle siten, että niitä ei saatu ilmaiseksi, vaan maksettavaksi jäi pikkukorvaus ja nämäkin tuotot ohjattiin nuorten leiritoimintojen tukemiseen.

Tyttöjen ja naisten paini

1984 käynnistyi Jyväskylän Työväen Painiseuran tyttöjen ja naisten painitoiminta, kuten samana vuonna Suur-Jyväskylän lehden uutisoinnin mukaan myös toisena Suomessa Keuruun Tovereilla. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa, ensimmäisenä naispainia väännettiin ainakin Seinäjoen Paini-Miesten ja Kemin Innon saleilla. Vasta sitten tuli Jyväskylä ja Keuruu!

Jyväskylässä harjoituksia pidettiin Kauko Jaatisen toimesta ja Keuruulla JTPS:n kasvatti Jukka Huisman oli toiminnan moottori. Jyväskylässä Monitoimitalon molskilla hääri pääsääntöisesti murrosikäisiä tyttöjä ja olipa joukossa muutama naiseksikin luokiteltava. Laji oli näyttävästi esillä mm. Mainos TV:n loppukevennyksenä, Suur-Jyväskylän lehdessä ja Suomen Urheilulehdessä. Kummallista tässä avoimessa touhussa kuitenkin oli se, kun Kake pisti näiden harjoitusten ajaksi painisalin oven jämerästi lukkoon, näin muu seuraväki ei päässyt tyttöjen ja Kaken touhua seuraamaan.

Aktiivista kisojen järjestämistä

Seuran järjestämä kansallisen ja kansainvälinen kilpailutoiminta oli hyvin aktiivista 1980-alkupuolella. Arkistointiaukon vuoksi 1980 – 1986 välisen ajan kilpailutoiminnan toteutusta ei ole voinut kirjata aivan täydellisesti, jotain puuttuu.....

Syyskuussa 1982 järjestettiin seuran toimesta Kangasvuoren koululla painin ystävyyskaupunkiottele Jyväskylä – Eskilstuna. Kaupungin ykkösjoukkue nappasi selkeän 7-3 voiton, isäntien kakkosjoukkue sen sijaan joutui tunnustamaan ruotsalaismiehistön paremmakseen lukemin 5-4. Todella mainittavaa tässä kaupunkiottelussa on se, että ykkösjoukkueessa JTPS seuran ulkopuolisia oli vain Säynätsalon Riennon **Jukka Romppanen** ja kakkoskaksissa Vaajakosken Kuohun **Markku Tahvanainen**. **Markku Latvala** otteli kummassakin Jyväskylän joukkueessa, kakkosessa normisarjaansa ylempänä. Joten Kiminkisen laskuopin mukaan JTPS seuralla oli asettaa kaupunkiottelun miesten sarjoihin seitsemäntoista (17) painijaa!

Joukkuepainia esitykseeni pohjautuen

Syyskuussa 1982 toteutettiin ensimmäinen TUL:n poikien painin seurajoukkuekilpailu. Esityksen TUL:n painijaostolle kisan toteuttamista varten olin vääntänyt käsin kirjoittaen Kisakeskuksen Urheiluopistolla, missä oli pitkän puoleisella valmennuskurssilla. Samoin laadin myös säännöt, joita jouduttiin 1983 kisan jälkeen rukkaamaan järjestäjän osalta. 1982 kävi niin, että lauantaina otellun kreikkalais-roomalaisen painin voitti raahelainen Saloisten Salama ja sunnuntaina vapaan Suomen toisella laidalla vaikuttanut Kotkan Voima-Veikot.

Sääntöjen mukaan 1983 seurajoukkueottelut olisi pitänyt järjestää pohjoisen Raahessa ja kaakon Kotkassa. Kompromissina molemmat painimuodot kuitenkin kisailtiin Saloisten Salaman järjestämänä Raahessa. Tämän myötä tämä kaksipäiväinen koitos jäi pitkien matkojen ja seurojen varojen vähäisyyden vuoksi hyvin torsoksi. Kummankaan painimuodon kisaan ei suuremmin joukkueita osallistunut. Tämän myötä rohkenin esittää liiton painijaostolle, että jatkossa kisa järjestettäisiin Jyväskylässä. Tämä tärppäsi, kisaa väännettiin parikymmentä vuotta JTPS:n isännöimänä, viimeisinä vuosina järjestämiseen osallistui myös Vaajakosken Kuohu.

1983 maan suurimmat painikisat

Huhtikuussa 1983 JTPS järjesti 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi sen vuoden osalta maamme suurimmat painikilpailut. Kisaan oli ilmoittautunut lähes 400 painijaa, mutta puntariin ilmestyi kuitenkin komeasti 350 koululaista, edustaen omia kuntiaan. Jyväskylää oli edustamassa 31

JTPS seuran painijan alkua. Otteluita kertyi neljällä matolla peräti 600 ja maan huippuluokan tuomareita oli Jyväskylän molskeilla 30, joukossa myös olympiatason tuomareita.

1983 viimeiset Koivuranta-painit

Seuran juhluvuoden kunniaksi sunnuntaina 12. kesäkuuta järjestettiin Monitoimitalolla kaikkien aikojen viimeiset Koivuranta-painit. Kisassa oli mukana kova ruotsalaisjoukkue Haaparannasta ja Eestin Kalevin joukkue silloisesta Neuvostoliitosta.

Lauantaina juhlakisaa edelsi painin miesten liitto-ottelu TUL - Eestin Kalev ja poikapainin taisto JTPS – Kotkan Voima-Veikot – Eskilstuna GAK. JTPS paini tasan 5-5 ruotsalaisten kanssa, mutta hävisi kirkkaasti kotkalaiselle 2-12. Eskilstunan pojat pääsivät voitonmakuun kukistamalla kotkalaiset 6-4.

TUL – Kalev ottelusta 25.5.1983 Keskisuomalainen kirjoitti ennakkoon näin: *”Eestin Kalev lähettää TUL:n vieraaksi 10. - 20. kesäkuuta maan parhaan painijoukkueen. Eestiläisille Suomen vierailu tulee olemaan valmentautumista Moskovassa heinäkuun lopulla pidettäviin spartakiadeihin, kertoi Tallinnasta painisihteeri **Kalev Heldur**. Spartakiadit ovat neuvostoliiton katsastukset Kiovassa järjestettäviin MM-paineihin.”*

Ottelun ja Koivuranta painien jälkeen Kalevin joukkue osallistui yhdessä TUL:n parhaimmiston ja haaparantalaisten kanssa painileirille, minkä puitteet järjestin yhdessä TUL:n painin päävalmentaja **Sauli Heinosen** kanssa. Myöhemmin edesmenneeltä kaveriltani Tallinnan Kalevin johtaja **Mati Liimiltä** saamani tiedon mukaan matkassa ei ollut ihan täysiverinen Kalevin joukkue. Silloisen KGB-ohjeistuksen mukaan joukkueessa piti olla aina mukana vähintään kaksi ”luotto- ja vahtimestä”. Sitä en muista kuka tai ketkä tästä joukosta olivat näitä tarkkailumiehiä, Mati Liim sen kyllä osasi nimelistan nähtyään kertoa mistä päin Neuvostoliittoa ja ketä Kalevin joukkueeseen nimetyt KGB-agentit olivat, mutta en kirjannut asiaa tarpeettomana tietona muistiini, eikä se tieto ole jäänyt vanhan miehen korvien väliinkään. Sen voin kuitenkin todeta, että painijoiden nimelistassa ei ole kuin kolme eestiläisen nimen omaavaa painijaa. Ja yhden heistä tunnen oikein hyvin, **Madis Arras** on myöhemmin painituomarina meditoituneen miehen nimi. TUL kukisti Kalevin joukkueen otteluvoitoin 6-4. TUL:n joukkueeseen JTPS:n painijoista oli päässyt **Risto Salopuro**, hän meni sarjan 100 kg ottelussa selälleen, voittaja oli ajassa 3.40 **Vladimir Tjurin**. Liitto-ottelun matsit löytyvät netin www.tulpaini.fi Youtube osiosta.

1984 vilkasta kisatoimintaa

Maaliskuussa järjestettiin ensimmäiset Vastin-painit, mitä edeltävällä viikolla TUL:n ja Haaparannan painijat leireilivät valmistautumalla koviin koitoksiin Jyväskylässä. Joukossa olivat myös kaverini olympiamitalistit **Tapio Sipilä** ja haaparantalainen **Thomas Johansson**. Vastin-painit olivat jatkoa lopetetuille Koivuranta kisoille. Tämän muutos johtui siitä, kun Koivurannan tanssilavaa ei enää ollut ja sen myötä rahoittajakin oli kaikonnut. Kauko Jaatinen olisi nostalgiasyistä johtuen halunnut, että Koivuranta paineja jatketaan kaikesta huolimatta. Mutta olin jämäkkänä sitä mieltä, ettei se kyllä käy kun Koivurantaa ei ole enää olemassa. Lupasin hommata miesten kisalle rahoittajan, joten tämän myötä Kakekin taipui Vastin painien järjestämiseen. Näissä ensimmäisissä Vastin-paineissa oli myös tyttö- ja naispainijoiden näytös.

Pääsiäisenä järjestettiin Monitoimitalolla TUL:n poikien joukkuepainin mestaruuskilpailut kummassakin painimuodossa. Tämä siksi, kun muutosesitykseeni pohjautuen Jyväskylä oli valittu pysyvästi järjestämispaikaksi, tämän myötä saatiin minimoitua seurojen matkakuluja. Muutos turvasikin suuremman joukkueiden määrän tähän kiihkeään joukkuekisatapahtumaan.

Toukokuussa JTPS järjesti TUL:n Keski-Suomen piirin 65-vuotistapahtuma poikien kreikkalais-roomalaisen painin liiton mestaruuskilpailut. Monitoimitalon molskeilla ähelsi yli 250 poikaa.

Joulukuussa järjestettiin poikien vapaapainin TUL:n mestaruuskilpailut. Tämänkin kisan otteluita löytyy TUL painin YouTubesta.

USA tuli, näki ja vyörytti

Perjantai 2.1.1984 olin nokkamiehenä, kun seura oli järjestämässä kreikkalais-roomalaisen painin joukkueottelun JTPS – USA. Yhdysvaltalaisen joukkue muodostui pääsääntöisesti Los Angelesin olympiakisoissa menestyneistä painijoista ja seuramme joukkuetta oli vankasti vahvistettu lainamiehillä.

USA:n joukkue oli ollut leireilemässä Kuortaneen Urheiluopistolla, minkä myötä he olivat valmistautumassa Seinäjoella painittuun maailmancupiin. Tietooni oli tupsahtanut, että yhdysvaltalaisen Suomen ohjelmaan mahtuisi ennen maailmancupia myös muutamakin toimintaa, laitoin mietintämyssyn korville ja visoin tämän lajia hyvin markkinoineen ottelun järjestämistä. Suomen Painiliittokin otti seuramme järjestämistarjouksen ilomielin vastaan.

Monitoimitalolla järjestettyä napakkaa tilaisuutta oli katsomassa kolmisensataa henkilöä. Paini-iltaan sisältyi myös kolmen Keljon Viestin kehonrakentajan näytösesitys. Voimailutapahtuma kesti puolitoista tuntia, mikä onkin oikein oivallinen kesto tämän sortisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Näin 3.1.1984 Keskisuomalainen: *"USA:n painin olympiajoukkue tuli, näki ja vyörytti Jyväskylän Työväen Painiseuran vahvistettua joukkuetta mielensä mukaan perjantaina Monitoimitalolla. Vieraiden kyydissä kesti ainoastaan vahvistuksena ollut Vaajakosken 16-vuotias ja 52-kiloinen **Juha Virtanen**, joka riepotteli tummapintaista **T.J. Jonesista** ylivoimaisen 12-0 pistevoiton ajassa 2.25. **Gibson selätti Salopuron** illan viimeisen ottelu Risto Salopuro – Greg Gibson oli säästetty sokerina pohjalle koska oletettiin, että jväskyläläinen pystyy antamaan 1984 olympiakisojen hopeamitalimiehelle tiukan vastuksen. Gibson oli kuitenkin toista mieltä, pian sai kunnon otteen, heitti Salopuron suoraan siltaan ja saman tien painoi ajassa 1.45 selälleen. Aikaisemmin Salopuro oli pystynyt paljon parempaan, hävinnyt hänelle vain pistein 8-1."*

JTPS – USA ottelu oli oikein oivallista lajimarkkinointia. Tämän kestoisia painikamppailuja jaksaisi lajuskovaisten lisäksi myös tavan liikunta- ja urheilumiehet seurata. Marraskuisen kihauksen olin kirjannut todella onnistuneiden tapahtumien listalle, pistein 10+. Tämä siitäkin huolimatta, vaikka isäntäseuran vankan puoleisesti vahvistettua joukkuetta jenkkioitteet purivat, kuin veitsi kuumaan voihin. Mielestäni yksilöurheilulajit tarvitsevat myös joukkuekilvoittelua, se tuo tunnelmaa ainakin painin katsomoihin.

1985 toiset Vastin painit

TUL:n vuosipäivänä 26.1.1985 järjestettiin toiset Vastin painit. Tämänkin kisan otteluita löytyy TUL painin YouTubesta. Huhtikuussa järjestettiin TUL:n poikien joukkuepainin mestaruuskilpailut.

Marraskuussa järjestimme Monitoimitalolla TUL:n poikien vapaapainin mestaruuskilpailut. Tästä tuli muilta seuroilta minulle "pikkupyyhkeitä": *"Hannu, miksi nämä kisat on taas Jyväskylässä?"* Tähän oli helppo antaa napakka vastaus: *"saimme kisat, kun osaamme järjestää, eivätkä muut seurat olleet liiton painijaostolta järjestämisoikeutta edes anoneet."*

1986 huipentui osaltani T-lehdistön turnaukseen

Seura järjesti Monitoimitalon salissa 25. ja 26. tammikuuta Työväen Urheiluliiton miesten kreikkalais-roomalaisen painin mestaruuskilpailut. Kisa oli esillä jopa Ylen urheiluruudussa. Matsit myös TUL painin YouTubesta.

Elokuun 16. päivä järjestettiin pitkän tauon jälkeen liiton piirien välinen miesten kreikkalais-roomalaisen painin turnaus. Mukana olivat Keski-Suomen, Kymenlaakson, Tampereen, Suur-Helsingin, Saimaan ja Oulun piirien joukkueet. Painittiin kolmella matolla.

Tein liiton painijaostolle esityksen, että vielä 1950-luvulla toteutettu piirturnaus elvytettäisiin. Esitys tärppäsi ja tämän myötä aloitimme TUL:n Keski-Suomen piirin silloisen edesmenneen toiminnanjohtaja **Leo Chronsin** kanssa turnauksen ennakkovalmistelut. Leksä teetätti Laukaan Puuppolassa komean puisen kiertopalkinnon ja minä ideoin sekä teetätin Hirvensalmella turnausta varten komean ja turnauksen historiaa kunnioittava suurikokoisen mitalin. Hankin Leksan kanssa myös takavuosien malliin tarvittavan rahoituksen demarivetoiselta T-lehdistö Oy:ltä. Tästä sitten sainkin jälkeinpäin hymyssä suin ”pikkupyhkeet” painin raskaan sarjan MM-neloselta **Osmo Hekkalalta**. Tämä siksi, kun hänelle oli valjennut se, ettei kd-taustainen lehdistö ei ollut tässä hankkeessa mukana. Kaverini Osku on kuitenkin ihan oikea painimies, totesi yhteyden oton päätteeksi, että *”on hienoa, kun turnaus on saatu elvytettyä, Hannu olet tehnyt hienoa työtä, toivotaan turnaukselle jatkuvuutta!”*

Ottelut kuvattiin kolmella kameralla, tästä T-lehdistön painiturnauksesta on liikkuvaa kuvaa noin kahdeksan tunnin verran TUL paini YuoTubessa, avajaisosiossa myös minua mairittelevat kiitokset. Niitä oli kuulemassa TUL:n painin kerma ja suuri joukko Keski-Suomen piirin takavuosien mestaripainijoita.

Seuran poikapainijoilla omia mestaruuskilpailuja

Ainakin vuosien 1983 - 1986 aikana seuran pojille järjestettiin omat mestaruuskilpailut kummassakin painimuodossa. Tämä siksi, kun kolmesta harjoittelupaikasta johtuen poikia oli kymmenittäin. Teetäkin Hirvensalmella tätä kisailua varten seuralle oman Paini-Ässät mitalin.

Toimintaa pönkitettiin avoimesti tiedottamalla

Jyväskylän Työväen Painiseuran toimintaa vankasti vauhditti perheisiin päin suuntautunut tiedotustoiminta. Selkärankana tässä touhussa oli monisivuinen ja A5 kokoinen **Paini-Ässä** tiedotuslehti. Suunnittelin tämän aktiivisen toimikauteni aikana niiden sisällön ja sen sitten puhtaaksi kirjoitti silloinen edesmennyt sihteeri **Sirpa Kuikka**. Ensimmäisten julkaisuiden kirjoitustyö tapahtui Gummeruksen kirjapainolla, missä hän oli palkkatyössä. Tiedotustoiminnan vakiintuessa oli tehtävää varten seuran ostettava johtokunnan päätöksen turvin vaihdettavilla kirjasinkiekoilla varustettu kunnollinen sähkökirjoituskone. Demokraattisesti johdetun seuratyön riemua: tästä saimme Sirpan kanssa seuran naisjaostolta pyyhkeitä, heidän mielestä aktiivisen kilpailutoiminnan vuoksi olisi pitänyt ostaa kahdella kannulla varustettu kahvinkeitin, eikä kirjoituskonetta. Sain naiset rauhoittumaan, kun kävin puotista hakemassa sponsori-soppariin pohjautuen naisjaostolle oikein kunnollisen kahvinkeitimen.

1980-luvun alkuvuosina ei ollut tekstinkäsittelyyn nykymallin mukaista kirjaimien suurentamisen mahdollisuutta, tietokoneet olivat vielä utopiaa. Paini-Ässä tiedotteiden otsikot Sirpa väsäsi Gummerukselta lainaamallaan Letraset siirtokirjaimilla ja osan myös ihan nätisti tekstaten.

Kuvitus on sitten ihan oman laulunarvoista asiaa! Palkkasin seuran kuvataiteilijaksi työkaverini Valmetilta. Hydraulikkaosien koneistustoissa ollut **Heikki Lientola** omasi todella ihan oikein oivallisen kunnolliset piirustustaidot. Antamieni ohjeiden mukaan hän osasi tehdä painitrikoilla varustetun tussipiirroskuvan vaikka mistä aiheesta, mm. jäällä pilkittiin painitrikoot yllä. Heikin työ oli todella loistavaa ja seuramme silloista toimintaa vankasti tukevaa. Kirjoittamaani **Minusta Painija** esitteeseen hän piirsi antamieni pikaisten ohjeiden perusteella kaikki 30 kuvaa. Ja miten se kuvataiteilijan korvaus hoidettiin? Palkaksi Heikille piti jonkun kerran sujauttaa puhtaana käteen omilla markoillani hankittu Malaga viinipullo. Hessu ei ollut viinämäen miehiä, mutta joskus aivan pienen viinihörpyn halusi ja sai ihan luvan kanssa myös naukata. Hänen vaimo oli uskovaisuuteen kallistunut nainen, tämän myötä hän salli miehensä maistella ja naukailla Heikin kertoman mukaan vain ja ainoastaan kirkoissa ehtoollisviininä käytettävää Malaga viiniä. Kuvataiteilijan

palkanmaksu onkin ollut varmaan niitä harmaanalueen hommia? Ei päässyt verottaja mitään välistä edes hörpyllistä vetämään!

1983 seuran 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi kaupungin koululaisille jaettiin Koululiikuntaliiton mestaruuspaineja edeltävällä viikolla Minustako Painija esitevihko ja jokaiseen kaupungin talouteen sujutettiin toimittamani 20-vuotisjuhlalehti.

Vaikka olen aina ollut tiedotukseen orjentoitunut järjestötoimija, tässä vaiheessa en osannut kirjoittaa koneella vielä yhtään mitään! 1986 talvella ostin ennen piiritoimiston töihin menoa omilla varoillani näppärän kokoisen sähkökirjoituskoneen. Opastusta kirjoittamiseen en ole mistään saanut. Olen räntännyt tekstiä kaksi sormijärjestelmän turvin, niin myös tämä muistelmateos on vääntymässä.

Muikat kiitokset – ”seuralle surua ja murhetta” ja kultainen renikka rinneksiini

1986 elokuinen T-lehdistön painiturnaus oli 1979 – 1986 minun jyvaskyläläisen toimikauden viimeinen julkinen koitos. Kisan avajaisissa minua muistettiin oikein muikasti. Tässä suoralaus kisan avajaisista, katso ja kuuntele **TUL painin YouTubessa oleva video**. Äänessä puheenjohtaja **Kauko Jaatinen**:

”Seurassamme oli vuonna 1964 kaksi poikapainijaa, Hannu Kiminkinen ja Juhani Jaatinen. Tähän päivään mennessä Hannu Kiminkinen on taivaltanut pitkän pätkän painin saralla ja hänen kipuamisensa, jos voisin käyttää tuota sanaa on ollut fantastinen. Tietenkin sen seurauksena, että kun mies osoittaa kykynsä kaikilla eri tavoilla, hänet huomiodaan ja häntä myös kuormitetaan.

Hannu Kiminkinen toimii tällä hetkellä niin seurataso toiminnanjohtajana, piirissä ja liitossa. Hänen kätensä alla on TUL:n painitoimintaa hyvin suurella alalla.

Mutta mikään hyvä ja kaunis ei kestä ikuisesti. Muutkin ovat huomanneet, että Hannu Kiminkinen on hyvä ja pystyvä mies ja senpä vuoksi me olemme seurassa suurella surulla saaneet kuulla, että Hannu Kiminkinen on nimetty Savon piirin toiminnanjohtajaksi, tämä työ alkaa Varkaudessa tulevan kuun 1. päivänä.

Toki olemme Hannun puolesta iloisia, että hän on tällä tavalla saanut hänelle mieluisan ja tätä alaa käsittelevän työpaikan, jossa hän voi toteuttaa itsessään sitä valtaisa energiaansa, joka hänellä takanaan on.

Tietysti painiseura on siitä murheissaan ja suruissaan, mutta me kuitenkin ymmärrämme ja senpä vuoksi me haluamme ojentaa Hannulle näistä vuosista seuran kultaisen ansiomerkin, joka annetaan vain 50 vuotta täyttäneille seuramme jäsenille ja erikoistapauksissa, joka on täällä tänään ja nimenomaan Hannu Kiminkinen (35v.)

Minä pyytäisin Sinua Hannu saapumaan keskelle mattoa. Minä tulen ojentamaan Sinulle tämän kultaisen ansiomerkin seuran puolesta ja kiitän Sinua erittäin arvokkaasta työstä niin seurassa kuin liitossa.

Opuksen kirjoittajan Hannu Kiminkisen loppukaneetti tähän kiitosasiaan: *”Kauko Jaatinen oli niin hyvä ja paatoksellinen puhuja, että hän olisi voinut oikein hyvin toimia vaikka jonkun seurakunnan papin virassa!”*Kaken uskovaisuuteen kallistumisesta minulla ei tosin ole minkään sortin hajua!

Jyvaskylän Työväen Painiseuran perustajiin kuulunut Kauko Jaatinen oli painin saralla todellinen monitoimimies, painija, ohjaaja, valmentaja, tuomari, johtaja, jne. Toimikauteni 1979 – 1986 aikana hän antoi Hanelle todellisen työrauhan ja suuresti arvosti toimiani, ks. TUL painin Youtubesta mairittelevat kiitossanat.

Tämän JTPS-jakson päätteeksi on muikkea kertoa, että tämä jakso oli todella innostava, kouluttanut ja kasvattanut rupeamana. Kaikki tehtävät hoitelin ilman minkäänlaisia korvauksia, ei matkalaskuja, ei maksuttomia varusteita, jne.. Monen asian hoitamiseen paloi aavistuksen omia markkoja, 1986 piirin ja kahden muun seuran toiminnanjohtajan pestin aikaan tosin sain palkkamarkkoja myös Jyväskylän Työväen Painiseuralta, mutta nämäkin varat sain iloisesti ihan itse verkostojeni kanssa hankkia.

Miten jatkuvuus painiseurassa taataan

Seuran toimintoja olin ideoimassa, toteuttamassa ja johtamassa tällä jaksolla liki seitsemän vuotta. Painiseura toimi erittäin vilkkaasti, mutta miten jatkuvuus saadaan turvattua? Tämän huolenaihe tuli minulle tuli sen vuoksi kun seuran perustajiin kuulunut Kauko Jaatinen oli toiminut puheenjohtajana aina näihin päiviin saakka. Kake hoiteli kuitenkin ohjaustöitä ja aavistuksen myös pienehkösti muitakin seuran askareita. Oli tullut laiskansutjakaksi ja muistikin rupesi pikkasen pätkimään, lupasi hoitaa asioita, mutta usein ne jäivät hoitamatta. Olimme tulleet tästä tietoiseksi, joten tehtävien hoitoon nimetyt varahenkilöt sitten usein hoitelivat Kaken lupaamat työt.

Jokaisessa seurassa pitäisi olla ainakin yksi henkilö, mies tai nainen, ken paukuttelee käsiä yhteen ja toteaa, että nyt tehdään yhteisen hyvän eteen töitä, narinat eivät vetele. Tällaiseksi käsien paukuttajaksi sain höynäytettyä ennen Varkauteen muuttoa Valmetin aikaisen työkaverini **Antero Puttosen**, joka myöhemmin toimi pitkään ja ansiokkaasti myös seuran puheenjohtajana.

Jyväskylän Työväen Painiseurasta Paini-Ässät

Vuonna 1963 perustetun Jyväskylän Työväen Painiseura ry:n nimi oli tarkoitus muuttaa jo 1980-luvun puolen välin paikkeilla seuran tiedotuslinjan mukaisesti Paini-Ässiksi. Asia oli jo alustavasti kahdenkeskisessä keskustelussa sovittu puheenjohtaja Kauko Jaatinen kanssa. Mutta rehelliseen Varkauteen muuton ja Kaken ennenaikaisen kuoleman myötä muutos jäi kuitenkin hoitamatta.

Alkusyksystä 1992 olimme JTPS:n silloisen puheenjohtaja **Antero Puttosen** kanssa Nastolassa Pajulahden Liikuntaopistolla jonkin sortisessa painin koulutustilaisuudessa. Iltaa istuessa ravintolan Kukkasan baaritiskillä Anteron huolena oli se, kun Työväen Painiseura nimiseen seuraan on vaikeanpuoleista saada uusia harrastajia. Ja samalla tiesi kertoa, että kahta uuttakin painiseuraa ollaan kaupunkiin perustamassa.

Tähän minä: *"et varmaankaan tiedä, että puhheenhoetaja Jaatis Kaken kanssa oli alustavasti sovittu seuran nimen muuttamisesta Paini-Ässiksi ja minun Varkauteen muuton vuoksi se asia on sitten jäänyt unholaan?"* Illan istumisen päätteeksi pääsimme sellaiseen tulokseen, että asia viedään nyt päätökseen. Kahden hengen istunnon päätteeksi tulimme siihen tulokseen, että Antero vie seuran hallituksen ja sen myötä syyskokouksen käsittelyyn esityksen, että nimeksi muutettaisiin Jyvässeudun Paini-Ässät ry ja siitä käytettäisiin tarvittavissa paikoissa lyhennettä JyPÄ. Miksi nimeksi Jyväskylän asemasta Jyvässeutu? Esitin näkemyksenäni tähän asiaan, että lajin toimintapiste voitaisiin perustaa vaikka silloisen Säynätsalon kuntaan, sieltähän oli koripallohukan ja painiohjaajan puuttumisen myötä painitoiminta on loppunut.

Seuran hallitus sitten päättikin, että syyskokoukselle esitetään seuran nimen muuttamista. 25.11.1992 sääntömääräisen syyskokoukseen Antero pyysi minut Varkauudesta istunnon puheenjohtajaksi. Näin sitten kokouksen järjestäytymisen yhteydessä päätettiin. Seuran nimen muutos ei tapahtunut aivan yksimielisesti, parista kymmenestä kokousedustajasta vain kolme vastusti asiaa. Lähtivät tilasta kesken kokousta ovet paukkuen, tämän myötä vihamiesteni määrä lisääntyi kolmella.

Kahden uuden seuran perustaminen jäikin sitten pitkäksi aikaan unholaan, kun nimen muuttaminen tuli Jyväskylässä painitoimijoiden tietoisuuteen. Yhdistysrekisteriin nimen muutos kirjautui 9.6.1993, eli 30-vuotisjuhlavuoden kunniaksi, seurahan on perustettu 23.7.1963. Seuran nimenmuutoksen jälkeenkin Paini-Ässät on toiminut vankasti ja avoimen yhteistyökykyisesti TUL:n jäsenseurana. Yhtään minuuttia seurassa ei ole tehty Suomen liikunnan, urheilun ja etenkin painitoiminnan vastaista työtä.

Paini-Ässien puheenjohtajaksi

Syksyllä 2015 oltiin Jyvässeudun Paini-Ässiä kokonaan lopettamassa. Seuran silloinen puheenjohtaja **Timo Riikonen** soitti minulle ja pyysi, että *”voisiko järjestötoiminnan ammattimiehenä neuvoa, miten seura saadaan sivistyneesti lopetettua?”* Pienen selvittelyn jälkeen vastasin, että ei kyllä varoissaan olevaa seuraa kannata lopettaa, koska tilillä olevat varat tulisi seuran voimassa olevien sääntöjen mukaan siirtää Helsinkiin TUL:n tilille. Lupasin, että tulen syyskokoukseen ja pistetään tuulemaan! 2015 syyskokouksessa minut sitten valittiin kasvattajaseurani puheenjohtajaksi. Tässä vaiheessa seuralla ei ollut yhtään painijaa, eikä myöskään ohjaajia. Soittelujeni jälkeen löysin seuralle pari vetäjää, ohjaamisen nokkamieheksi **Pertti Ilmolan**. Pienen touhuamisen ja markkinoinnin jälkeen oli taas harjoitusvuorot ja parikymmentä pojannassikkaa Kuokkalan Graniitin molskilla äheltämässä, joukossa muutama pikkutyttökin.

Seuran pelastamisesta sain kahteen kertaan tosi veriset palautteet takavuosina hyvin aktiiviselta ja yhteistyökykyiseltä varapuheenjohtaja **Kauko Rekoselta**, joka oli vanhoilla päivillä hurahtanut nakkelemaan petankkipalloa Keljon Viestin porukoissa. Ensimmäisen kerran Kake näin: *”seura olisi pitänyt lopettaa ja tilillä olleet varat olisi pitänyt antaa Keljon Viestille!”* Toisella kerralla hän nakkasi seuran 55-vuotisjuhlakokouksessa saamansa kunniakirjan lattialle siten, että kehyksen laji helisi. Ja sitten poistui ulvoen kokoustilasta. Varmaankin dementia oli ukolle iskenyt, kun ei muistanut niitä aikoja, kun hän oli todella kovalla panoksellaan seuran toiminoissa mukana.

Paini-Ässät järjesti tämän toimikauteni aikana olympiavoittaja Rauno Mäkisen muistopainit, Rantapainin Suomen mestaruuskilpailut. Ja kerran väännettiin pakkaspäivänä jopa Rantapainissa TUL Järvi-Suomen mestaruusmitaleista sisähallissa. Rantapainin SM-kisan pisteissä Paini-Ässät oli paras seura. Päijänteen Palvipäivien ohjelmassa Päijänteen rannalla Korpilahdella oli myös Rantapaini.

Päivisin yritän tuottaa luettavaksi sujuvaa tekstiä. Mutta useana yönä olen nähnyt unia kirjoittamisesta. On tullut mieleen asioita, joita unissani olen sitten ”kirjoittanut”. Usein olen herännyt siihen, kun sormiani vatsaani näppäilen siihen malliin kuin niitä tietokoneen näppäimistöön naputtelisin. Pari seuraavaa kappaletta sitten pohjautuu tähän yölliseen kirjoittamiseen, tosin lauserakenne ei varmaankaan ole ihan samanlainen kuin yöllä syntynyt. Tämä siksi, kun niitä unia ei aina tahdo onneksi tarkasti muistaa, yöllinen korvien väliin digitointi ei ole aina kovin tarkkaa touhua.

Tämän toimikauden aikaan Paini-Ässillä oli aika jämerää yhteistyötä virolaisen Tarton kunnanjohtajan ja painitoimijoiden kanssa. Yhteistyö kohdentui Tarton kaupungin vierellä olevaan Tarton kuntaan siksi, kun Jyväskylän kaupunki on edesmenneen Jyväskylän maalaiskunnan peruja tämän kunnan yhteistyökamu. Kaupungilta sainkin hommattua tähän vuonna 2019 toteutettuun vaihtoon toimintaan lähes kaikki eurot. Suhteet olivat pelissä, osasin lirkutella asiaa kaupungin puolella asiaa hoitavalle naiselle. Viron keikasta toki kuitenkin oli matkalaisten suoritettava pikkuinen omavastuuosuus. Jyväskylän suhtautuminen asiaan oli komean puoleinen! Valitettavasti liikuntapuolella seuratoimintoihin oli siihen aikaan nihkeähköä, eikä valoakaan tunnelin päässä ole näkyvissä.

Elokuun 2019 avoimissa Rantapainin Suomen mestaruuskilpailuissa oli mukana myös Tarton kunnan Lähteen urheilukoulun joukkue. Pojat ja miespainijakin ottelivat ensimmäisen kerran

Rantapainissa. Joukkueen ohjaajana oli minun kaveri kreikkalais-roomalaisen painin ylioppilaiden maailmanmestari **Toomas Proovel**, joka tosin ei uskaltanut Tuomiojärven rannan kuumalle sannalle äheltämään. Vierailu on jäänyt pojille ja huoltojoukossa mukana olleille aikuisille mieleenpainuvaksi. Tähän syynä on ollut se, että kaupungin piikkiin mussutettiin luksusevästä monessa komeassa ravintolassa ja jopa kylvettiin lautalla Jyväskylällä. Ja maksuttomasti tarjoamani eksoottinen mökkimajoitus Korpilahdella oli vieraille myös hyvin mieluinen. Paini-Ässät kustannettavaksi tästä useita päiviä kestäneestä vierailusta jäi vain grillimakkarat, salaatit, omenat ja kauraryynit. Rantapainin SM-kisasta ja virolaisten vierailusta Jyväskylän kaupungin ystävyyskuntatoiminnalle, seuralle ja myös ihtelle 10+.

Vastavierailulla Tarton kunnan Lähteellä kävimme joulukuussa 2019, matkassa oli kaikkiaan 16 henkilöä. Lähes kaikki matkan kustannukset menivät Jyväskylän kaupungin ystävyyskuntatoiminnan piikkiin.

Näin komealla joukolla käytiin vuoden 2019 joulukuussa virolaisessa Tarton kunnassa kisailemassa, lähes kaikki kulut hoituivat komeasti Jyväskylän kaupungin ystävyyskuntatoiminnan piikistä.

Puheenjohtajan pesti päättyi vuonna 2021, koska en halunnut jatkaa enää tässä tehtävässä. Halu hiipumiseen syynä oli se, kun pahimman korona pandemian aikaan muutama suppeahkosti asioita ajatteleva mies toimi selkäni takana minua vastaan. Koronan aikaan Kuokkanen Graniitin painisali oli pitkähkön aikaa suljettuna, tämän myötä suurin osa pojista jättäytyi sivuun painin harrastuksessa. Minulla oli kuitenkin silloisen varapuheenjohtaja **Jari Sulkusen** kanssa suunnitelma siitä, miten pojat takaisin, uusia harrastajia ja ohjaajia saadaan mukaan sekä miten salivuoroja uudelleen järjestettäisiin. Tämä ei kelvannut muutamalle seuran toimijalle. Yksi pässiksi luokittelemani mies väitti puhelimesta, että se on minun vika kun seuran toiminta on hiipunut eikä painijoita ole. Ei pistänyt koronan piikkiin yhtään mitään!

Tämän vuoksi vetäydyin omaehtoisesti tästä seuratoiminnasta, vaikka virtaa ja uusia ideoitakin seuran kehittämiseen olisi ollut. Toimikauden 2015 – 2021 johdin jyväskyläläistä Jyvasseudun Paini-Ässät seuraa Varkaudesta käsin. Tämän ajanjakson aikaan toiminta oli harrastajille täysin maksutonta. Lopettamiseni jälkeen Paini-Ässien toiminta ei ole palannut edes entiselle tasolle, eikä valoa näytä tunnelin päässä olevan.

Piirin painijaoston puheenjohtajuus

TUL:n Keski-Suomen piirin silloinen piiritoimikunta nimesi minut piirin painijaoston puheenjohtajaksi siten, että pesti alkoi v. 1984 alussa. Sainkin pidettyä muutamia kokouksia, joista sain oikein hyvää oppia Savon piirin toiminnanjohtajana tehtävien hoitamiseen. Oppi oli: usean eri lajijaoston kokoukset voi pitää samassa tilassa ja samanaikaisesti, tämän myötä päästään tutustumaan toisten lajien kotkotuksiin ja eri jaostojen kokousten sihteerinä voi toimia oman lajinsa hyvin tunteva henkilö. Tämäkin on ollut sitä vastuunkannon levittämistä ja motivointia? Piirin painijaoston puheenjohtajuuden pestistä jouduin luopumaan Varkauteen muuton myötä.

Keski-Suomen piirissä minulla on myöhemmin ollut monia luottamus- ja työtehtäviä, nämä tiedot löytyvät loppupuolella olevasta CV-listasta.

Huippupainijat leireilivät Jyväskylässä

1980 alkupuolella junailin yhdessä TUL:n painijaoston puheenjohtaja **Sauli Heinosen** kanssa useita huippumiesten valmennusleirejä keskelle Suomeen Jyväskylään. Tämän myötä valmennettavien aikaa ei kulut liiaksi matkustamiseen. Salella oli useasti apuna JTPS:n olympiavoittaja **Rauno Mäkinen**. 1984 kesäkuun leirillä oli mukana myös virolainen Eestin Kalevin joukkue. Hyvin usealla leirillä ähelsi myöhemmin olympiamitalistiksi väentäneen **Thomas Johanssonin** kanssa Ruotsin Haaparannasta matkanneita huippupainijoita. Useasti ruotsalaiset olivat minulla kotimajoituksessa, leikin silloin poikamiestä. Urheilun ja liikunnan tukeminen oli vielä siihen aikaan Jyväskylässä niin hyvällä mallilla, että Monnarin painisalin käytöstä eivät tuupanneet laskuja mihinkään suuntaan. Kaupungin toimesta edistettiin urheilua!

22.3.1984 Keskisuomalainen maaliskuisesta otteita valmennusleiristä: *"Ainakin kolmea painijaa Los Angelisiin postittava TUL viihtyy hyvin leireillä Jyväskylässä. Tällä viikolla 16 molskimiestä keskittyy Monitoimitalon painiosastolla kasvattamaan maitohapon sietokykyä. Liiton päävalmentaja **Sauli Heinonen** korostaa painin fyysistä luonnetta: "Laji vaatii sekä staattista voimaa, että räjähtäviä suorituksia. Intervallityyppinen kamppaili imee miehestä mehut yllättävän nopeasti. **Tapio Sipilä** panostaa luonnollisesti olympialaisiin, jos painonpudotus ei suju luontevasti, niin Tapio pysyy kevään Jönköpingin EM-matolta pois."*

Tiedotusvaliokunnan puheenjohtajuus

Toimin vuosien 1982 – 1988 välisen ajan Työväen Urheiluliiton painijaoston tiedotusvaliokunnan puheenjohtajana. Tämäkin pesti hoitui osaltani siten, että tein töitä, puheenjohtajuus ei ollut vain kokousjakkaran kuluttamista, sumpin juontia ja matkalaskujen kirjoittamista. Toimitin useita vuosia monistetyypistä Juntta julkaisua ja organisoin tiedotuskursseja ja joissa toimin pari kertaa myös kouluttajana

Valtakunnalliset painin ja muutkin TUL:n luottamus- ja työtehtävät on kirjattu aika tarkasti loppupuolella olevaan CV-listaan.

Kisakeskuksen urheiluopistolla monessa mukana

Työväen Urheiluliiton omistama ja Karjaan Pohjassa sijainnut Kisakeskuksen Urheiluopiston on ollut minulle hyvin tärkeä paikka. Surullista on se, että toiminnan näivettymisen vuoksi opisto koki joitain aikoja sitten nykyisen suomalaisen mallin mukaisen konkurssin.

Poikapainijana leireilin usein Kisakeskuksena. Siihen aikaan majoituttiin teltoissa. Yhdellä leirillä ohjaajana toimi Neuvostoliiton Tallinnasta sodan jälkeen uimalla Suomeen loikannut **Aleksanteri Ruikka**. Kova on pitänyt ukon kunnon olla, kun uintimatka on ollut yli seitsemänkymmentä kilometriä. Santulta saimme leireillä hyvää oppia vapaapainiin, minkä lajin todellinen

tekniikkataituri hän oli. Yksi ikävä muisto hänestä kuitenkin minulla on! Pelailimme öisin teltassa korttia. Kerran jäimme tästä touhusta kiinni: Santtu kiskaisi teltan vetoketjun auki ja tokaisi vahvanpuoleisesti ärrää sortaen: *"pojat kortit pois!"* Aamulla antoi ne kuitenkin ne meille takaisin.

Toinen muistissa oleva asia näistä poikapainileireistä kuuluu yövalvojana olemiseen ja runoiluun. Me pojan koltiaiset toimimme vuorotteluperiaatteella leirialueella yövahteina, mikä yöllinen pesti napsahti parikertaa myös minulle jyvaskyläläiselle miehenalulle. Yövahtien tehtävänä oli varmistella, että teltoissa nukuttiin, minkä myötä leirialueella olisi ollut öisin hiljaista. Kisiksessä leireili samanaikaisesti myös naisen alkuja, eli tyttövoimistelijoita. Tämä vetikin painijan alkujen elon jonkun kerran aika levottoman puoleiseksi. Yhdellä vahtivuorolla sain yönuotiolle kaveriksi tytön, en kuitenkaan vahtikaverikseni, vaan ihan vain yöllä seuraa pitämään, pirpanan nimeä en muista, mutta ihan lasinkirkkaasti sen, että hän oli raumalainen. Hänen kanssa tuli pidettyä kovan puoleista ääntä, tästä elämäinnistä tieto kantautui leiripäällikkönä toimineen mänttäläisen **Kallu Ruususen** tietoon. Aika julumaa puhetta tuli hänen suusta, kun leiriaukiolla aamulla oltiin lippujen nostoa joukolla suorittamassa. Uhkasi, että metelinpitäjät saavat lähteä seuraavalla junalla kotiin. Minun pelastus oli vahtipaikalla ollut vihko, mihin piti kirjata se, mitä poikkeavaa oli yöllä havainnut. Olin kirjoittanut vihkoon runon pätkän, mihin Ruusus Kallu ja etenkin leirillä mukana ollut vaimo olivat tykättyneet. Kallu luki runon ääneen kaikkien leiriläisten kuullen ja sitten kysäisi sen, että kuka tämän on kirjoittanut? Suunpielet virneessä arkaillen ja uskaltauduin astumaan rivistä eteen ja kerroin, että minä sen kirjoitin. Tämä toi tullessaan sen, että ei tarvinnut Kuovilan juna-asemalle kävellä, eikä kotimatkalta lähteä, joten leiri sai myös minun osalta jatkoa. Valitettavasti kirjoittamani runo ei ole minulle tallentunut, ei edes muistiin, olisi aika muikeahkoa liittää se tähän muistelmakoosteeseen. Yhteenvetona tästä poikapainijoiden ja tyttöjen kesäisestä leiristä, yöllä pimujen kanssa vehtaamisesta ja runon kirjoittamisesta voinenkin vetää: Kisiksessä tosiurheilu, tyttöjen voimistelu ja runon kirjoittamisen myötä kulttuuri paiskasivat iloisesti käsiä yhteen?

Kisakeskuksessa vilisi näihin aikoihin todella paljon kaikensorttista sakkia, urheilijoita ja seuratoimijoita. Täyttä oli joka paikassa, ei ollut opistolla konkurssin uhkaa. Opiston alueella vilisi lisäksi todella paljon vaskitsa rantakäärmeitä ja myös kyykäärmeitä. Pojat kun poikia, niin meidän himoharrastuksena treenien välissä oli käärmeiden pullottaminen. Jonkun kerran tässä touhussa onnistuimmekin siten, että kyy pulloon luikerteli. Ja ei kun korkki kiinni ja pullo roskikseen. Jos olisivat tienneet, ainakaan tämän päivän luonnonsuojelijat eivät varmaankaan olisi hyväksyneet tätä todella tarpeettoman typerää puuhastelua?

Yhtenä kesänä Kisiksessä oli samanaikaisesti myös nuorten melojan alkujen harjoitusleiri. Kullaanjärven savusaunan rannassa melojen heiluttajat elvistelivät meille tosiurheilijoille, että kyllä paini on helppoa ja melomalla ette pääse mihinkään. Haastoivat kokeilemaan heidän melomisharrastusta! Kymmenkunta poikaa sitten todella kiikkerään kiskanoottiin uskaltautuikin! Kävi niin, että kukaan meistä ei päässyt melomalla kymmentäkään metriä, kaatua kupsahdettiin heti parin melan kiskaisun jälkeen. Yhteenveto tästä: kaikilla lajeilla on omat kotkotuksensa, ja kaikkia lajia pitäisi suuresti arvostaa. Hienoa olisi se, että lapsen ikäisenä opittaisiin usean liikunta- ja urheilulajin perustaidot.

Keskikalaja ohjasi väärälle ladulle

Suomalaisten vitamiinijuoman keskikaljan myynti vapautui reippaanpuoleisesti 1.1.1969. Sitä saivat ostaa tämän jälkeen yli kahdeksantoistavuotiaat myös VR:n junien ravintolavaunuista.

Kuuluin näihin aikoihin TUL:n junioripainijoiden valtakunnalliseen valmennusryhmään. Suolahden Urhon painijana matkasin junalla 2. päivä tammikuuta yhdessä Nokian Pyryn tulevaisuuden tähtivääntäjien kanssa muutaman päivän kestoiselle leirille Kisakeskukseen. Näillä junnuleireillä pääsimme komeasti makoilemaan opiston asuntolarakennuksissa puhtaiden ja valakeiden lakanoiden välissä. Se oli kesäisten poikapainileirien jälkeen aika komea juttu, elettiin

myös sellaista aikaa, että leireistä minkään sortisia laskuja seuroille, ei opisto eikä myöskään TUL lähettänyt = oltiin tukemassa ihan oikeasti urheilua, ainakin liiton menestyneintä lajia painia.

Mutta se 2.1. junamatka: naukattiin pyryläisten junnujen kanssa elämämme ensimmäiset kolmannen luokan pilsut. Ei niiden juominen jäänyt vain yhteen pulloon, siksi meille miesten aluille tulikin päällensä pikkuhumala. Junamatka päättyi Kuovilan asemalle, mistä sitten meidän piti pakkasessa kävellä Kisikseen, matkaa muistaakseni muutama kilometri. Loppumatkasta otimme lyhytaikaiseen lainaan ilman luvan kysymistä erään vanhanpuoleisen (50-60 v.?) mummon talvista kulkemista edistäneen potkurikelkan. Se oli painijoilta aika hävytön temppu, mutta ne naukatut pilsut varmaankin vauhdittivat tätä asiaa, mitä ei voi kirjata onnistuneiden ja miehekkäiden toimieni ansiolistaan.

Ei meidän päitä sitten opistolla silitetty eikä kauheasti myöskään kehaistu. Pakotettiin viemään potkuri mummolle ja samalla pyytämään häneltä myös anteeksi. Se rangaistus: Kisakeskuksen Urheiluopiston silloinen rehtori **Lars Savonen** rykäisi meille oppitunnin ravinnosta. Luennolla hän ei raittiusmiehenä kauheasti kehuskellut keskikaljaa. Oli nykäissyt jostain sellaisen tiedon, että yhden pienehkön ruislimpun syömällä saa ravintoa kehoonsa reippaasti enemmän, kuin siemailemalla kolme korillista keskiolutta. Muuta antia tästä liki tunnin kestoisesta luennosta en muista. Toki Lassella varmaankaan tällä istunnolla ei ollut muuta tarkoitusta kuin meille potkurinlainaajille hattuilu ja varoittelu päihdeaineiden käytöstä.

Apuohjaajana lautamökeissä

1980 vuosikymmen alkuvuosina olin jonkin kerran Kisiksessä poikapainileirien apuohjaajana. Elettiin aikaa, että silloin teltat olivat historiaa. Yöt makoiltiin neljän hengen lautamökeissä, joissa oli kerrossängyt. Mökit olivat sen verran tiiviitä, että suuremmassa määrin itikat eivät päässeet niissä pörräämään. Opiston sängyissä leirien aikaan eivät majoittuneet edes ohjaajat.

Yhdellä leirillä opiston salissa tapahtunutta mattoharjoittelua, mitä olin yksin vetämässä, oli seuraamassa Muhoksen Voiton joukon kuskina ollut **Väinö Kokkonen**. Treenin päätteeksi Väiski tokaisi minulle: *"Hannu Sinä se sitten potkit ja etenet touhuissani hyvin pitkälle!"* Kyllä tuli tokaisusta muikea olotila ja ajatus siitä, että mitähän on vuosien saatossa edessäpäin?

Kun muistelen ja kirjoitan tästä pienestä hetkestä mieleeni tulee se, että onkohan pitkälle potkiminen ollut savolaisena (?) järjestökoneena touhuamista? Lämmin muisto kolmekymppiselle miehen alulle Muhoksen yli kuusikymppisestä Väiskistä on jäänyt. Oli lupsakka vankan puoleisen pesäpallotaustan omaava seurapomo, joka ei jarruttanut yhtään todella menestyneen Muhoksen Voiton painitoimintaa.

Lajipäällikkönä useiden leirien pomo

Kun toimin pitkään TUL:n painijaoston lajipäällikkönä Kisakeskuksessa järjestettiin vuosittain kolme avointa painileiriä. Treenattiin pääsiäisenä, kesällä ja joulun jälkeen vuorossa oli tasokaiden painijoiden **Kinkunsulatusleiri**.

Avoimuudesta johtuen leireillä oli aika usein myös TUL:n ulkopuolisten seurojen painijoita. Kansainvälisyys väritti myös aika paljon näitä leiritoimintoja. Virosta matoilla ähelsi **Henn Pölysten** ja TUL:n valmentajien johdolla kovansortisia painijoita, mukana mm. miesten kreikkalais-roomalaisen painin maailmanmestari **Heiki Nabi**. Venäjältä pietarilaisten kovan sorttinen joukkue oli leirin vahvuudessa myös usein **Digori Davyrianin** johdolla.

Kesäleirille ei hyväksytty aivan pieniä poikia Suomen maan pitkien matkojen vuoksi. Painijaostossa oltiin kanssani sitä mieltä, että pikkulasten orastavaa painiharrastusta ei pidä tappaa matkustamalla. Kerran yksi seura otti mukaansa pomonsa johdolla tosi pieniä painijan alkuja, ehket 6-7 vuoden ikäisiä. Vaikka ehdottomaksi alaiäksi olin kirjannut leirikutsuun kymmenen vuotta. Tällä leirillä kävi niin, että seuran nassikat kestivät matolla vain pari minuuttia,

sitten ulos oja ja lammikoita kiertämään. Erehdyin ääneen nimittää tämän seuran painijoita sammakon poimijoiksi. Ja tästä turhan suorasanaisesta tokaisusta sitten seuran ohjaaja vetikin herneet nenäänsä. Sain kuitenkin sovittua asian aika pikaisesti sovittua hänen kanssa, ymmärsi asian, seuraavan kesän leirille ei ihan pieniä nassikoita mukaansa ottanut.

Kansainvälisyyttä Kisakeskuksessa

Urheiluopistolla järjestettiin kahdesti Kansainvälisen Työväen Urheiluliiton CSIT:n mestaruuspainit ja valmennusleiri. Toimin siihen aikaan samanaikaisesti kaikkien muiden toimieni ohessa TUL:n painin lajipäällikkönä ja myös CSIT:n painin pressana. Näissä koitoksissa mukana oli TUL:n painijoiden lisäksi vääntäjiä Itävalasta, Ranskasta, Israelista ja Venäjältä. Virosta kihauksissa mukana oli kaksi joukkuetta: Eestimaa Spordiliit Jõudja Eesti Spordiselts Kalev. Toiseen kisaan meidän oli silloisen Kansainvälisen Painiliiton Filan sääntöjen pakottamana otettava mukaan valvojaksi kreikkalainen **Theodoros Hamakos**. Myöhemmin tästä mukavanpuoleisesta Tepistä on tullut uudistuneen kansainvälisen painiliiton rajun puoleisten muutosten myötä UWW:n varapuheenjohtaja.

Rantapainin ensimmäiset CSIT:n mestaruuspainit kisailtiin Kisakeskuksessa Kullaanjärven rannassa.

Nykyään tämä liitto kirjataan nimellä Kansainvälinen työläis- ja amatööriurheiluliitto CSIT. Nimen muutosten myötä päättäjät ovat halunneet, että korkeammalla tasolla kisailleet ja menestyneet urheilijat eivät saa osallistua CSIT:n mestaruuskisoihin. Tämä muutos onkin sitten näivettänyt ainakin tämän liiton painitoiminnan, tai kokonaan tappanut. Surullista on se, että kesällä 2025 Kreikassa järjestetyissä CSIT:n maailmankisoissa Kreikassa ei ollut paini kisaohjelmassa mukana. Toivottavasta uudelleen käyntiin sohaisemani CSIT:n paini saisi tulevaisuudessa uutta tuulta purjeisiinsa?

Yhteenvetona Kisakeskuksen Urheiluopiston vaikutuksesta minun elämänoitoksiin: opisto on ollut minulle hyvin tärkeä paikka, järjestötoiminnan siemeniä on siellä minun sisuksiin ripoteltu runsaan puoleisesti.

Kisakeskuksen urheiluopiston osalta kansainvälisen toiminnan huippuhetkiä, vas. CSIT:n painipressa Hannu, Euroopan painiliiton hallituksen jäsen Pertti Vehviläinen ja Kansainvälisen Painiliiton UWW:n kreikkalainen varapuheenjohtaja Theodoros Hamakos.

Palkkatyöksi liikunta ja urheilu sekä vapaa-aikana toimintaa useissa seuroissa

Varkauteen muuton myötä palkkatyökseni tuli liikunta- ja urheilu-toimintojen pönkittäminen. Jyväskylässä se oli ollut sitä, että ensin urheilun ulkopuolinen leipätyö ja vapaa-aikana seurassa talkoillen ahertaminen, poikkeuksena v. 1986 muutama kuukausi.

Savon maan Varkauteen vuoden 1986 muuton myötä liikunnan ja urheilun edistämistä en rajannut vain palkkatöihini. Vapaa-aikoinani toimin ja tein töitä aktiivisesti useassa seurassa, vankimmin Varkauden Tarmossa. Hyvin useasti olikin vaikea rajata sitä, että onko kyseessä leipätyö vai harrastus? Minulle rajaus ei ole ollut tärkeää, virtaa kun on ollut, joten tuntejakaan en ole laskenut.

1990-luvun alkupuolella toimintojeni ja palvelujeni piiriin tuli myös TUL:n ulkopuolisia seuroja. Maaliskuusta 1990 alkaen olen johtanut Varkauden Urheiluseurat ry:tä, minkä jäsenmäärä oli korkeimmillaan seitsemänkymmentä. Tästä joukosta on hyvin usea seura saanut minulta neuvoja ja tukea, mm. sääntöjen laadintaa, tilintarkastuksia, jne..

CV-listaani kirjatuiissa seuroissa olen tehnyt töitä, en vain kuluttanut kokousjakkaraa. Savon piirin alueella ja Varkaudessa on lisäksi todella runsas määrä seuroja, joille olen konsulttipalvelujani antanut, mm. riitojen selvittely, säännöt, kirjanpitojen hoitaminen, aineiston tallennus, jne.. Näin painitoiminnan osalta myös koko Suomessa.

Ainut narikka, missä töitä en ole tehnyt töitä on alueellinen liikuntaneuvosto, minkä kokouksiin olen osallistunut hyvin aktiivisesti ja olen laukonut istunnoissa jämeriä kokemukseeni pohjautuvia mielipiteitäni. Monessa asiassa sitten neuvosto onkin ottanut esityksistäni onkeensa.

Heti syyskuussa 1986 Varkauden Tarmoon

Varkauden Tarmon toimintaan hyppäsin jo syyskuun 1986 alkupuolella. Menin pyydettyinä hallituksen kokoukseen esittelemään itseni ja myös sen, että haluaisin pikaisesti takaisin Tarmon ohjelmaan painin. Virallisesti minut nimettiin seuran hallitukseen siten, että toimikausi alkoi v. 1987 ja jäsenyys päättyi 1994. Seuran puheenjohtajana toimin ja tein rajun puoleisesti talkootöitä 1995 – 2011 välisen ajan, eli kuusitoista vuotta. 2012 Tarmon 100-vuotisjuhlan kunniaksi minut nimettiin seuran kunniapuheenjohtajaksi. Ken lienee seuran nykytoimijoista on tästä nimitysasiasta tietoinen ja tämän myötä jarrumiestä edes aavistuksen kunnioittaa?

Ennen puheenjohtajuuttani sohausin Tarmossa käyntiin paini- ja pöytätennistotoiminnat. Puheenjohtaja kauteni aikana seuran toimintaohjelmaan tuli uusina koripallo, käsipallo, mölkky, petanque, triathlon, shakki, salibandy, taitoluistelu ja rullalautailu. Puheenjohtajapestini aikaan tuli Tarmoon takaisin lentopallo. **Jari Mähönen** ja **Risto Toropainen** aloittivat kouluttamaan varkautelaisista pikkupojista lentopalloilijoita. Myöhemmin tähän touhuun tuli mukaan Tarmon lentopallon huippukauden aikaan maajoukkueetasoiseksi pallon mättäjäksi kasvanut **Reijo Sorvoja**. Tarmon padoissa pojat menestyivät ihan muikeasti, jopa SM-mitaleitakin tuli ja Power Cupissa pärjättiin. Tästä sakista kasvoi huippupelaajia muihin suomalaisiin seuroihin, lentiksen siemenen Tarmossa saivat mm. **Pasi Hyvärinen**, **Lauri Toropainen**, **Timo Leikas**, jne. Euroopan huipputasolla lentispalloa pitkään mättä **Konstantin Shumov**.

Mölkkyjaoston puheenjohtajan pestiä oli hoitamassa muutaman vuoden ajan Varkauden kirkkoherra **Olli Tynkkynen**. Olisiko ollut yläkerran herran siunaus pelissä, kun yhden kerran Lahdessa järjestetyissä MM-kisoissa 120:n joukkueen joukossa tarmolaiset olivat komeasti kahdeksannella tilalla. **Aarne Mustonen** virkisti muistiani siten, että menestyneessä joukkueessa oli hänen ja Ollin lisäksi mukana **Jouni Harinen** ja **Jukka Tyrväinen**.

Lajeja ei etsitty, eikä kalasteltu seuraan, vaan mukaan tulemiset pohjautuivat lajitoimijoilta tullessiin pyyntöihin. Vai olisiko toteuttamani seuran todella avoin tiedotustoiminta ollut sitä kalastusta? Useimpien lajien kestoikä jäi lyhyt aikaiseksi. Vielä tänäkin päivänä aktiivisesti toimii taitoluistelu ja typerän puoleisen VarTa nimen ja lyhennyksen kanssa läträilevä Tarmon salibandy.

Puheenjohtaja kauteni alkuvaiheessa sain seuran hallituksen kanssa ohjattua toiminnan sellaiseen ruotuun, että toimintasuunnitelmien kirjausten mukaan rupesi tapahtumaan näin: *"minkä laji tahtoo syyvvä, niin se tarttee ihte tienata!"* Eli jokaiselle jaostolle avattiin omat pankkitilit. Ainut laji, jolle tämä asia ei natsannut oli nyrkkeily. Lajille oli päätetty myöntää seuran syyskokouksessa bingon tuotoista avustusta enemmän kuin lajitoiminnan vuotuinen kulutus oli ja myös se, että jaostolle avattavan pankkitilinkään hoidosta ei tarvitse nyrkkeilijöiden ottaa paineita. Laji loppuikin tämän myötä seurasta ja edesmennyt lajilegenda **Arvo Rappe** antoi Warkauden Lehteen lausunnon, että *"Tarmo lopetti nyrkkeilyn."* Ei halunnut nyrkkeilylegenda muistaa, että itselle seuran asioiden uudelleen organisointi ei luonnistunut.

Hyvin aktiivisesti tein vapaa-aikanani töitä Tarmossa mm. sääntöjä sorvaten, toimistotiloja perustamalla ja tukien turvin työntekijöitä palkaten. Pisin kesto näissä minun toimikauden aikaisista työpesteissä oli seuran sihteerillä, joka 2004 - 2007 oppisopimuspestin myötä valmistui merkonomiksi.

Vuonna 1999 puheenjohtajapestini alkuvaiheessa vuonna 1912 perustetun Varkauden Työväen Voimistelu- ja Urheiluseura Tarmon ry:n nimeksi muutettiin esitykseeni pohjautuen nykymallin mukaisesti Varkauden Tarmo ry.

Tämä nimenmuutos oli todella yksimielinen. Hyvin valmisteltua muutosesitystä eivät vastustaneet edes kokouksessa mukana olleet, vuosikymmeniä todella aktiivisesti seurassa toimineet edes menneet kunniapuheenjohtaja **Ossi Mikkonen**, eikä edeltäjäni **Juha Koivula**.

Varkauden Tarmolla on oikein napakka Suomen kielinen ja perinteitä kunnioittava nimi. Muutaman vuoden ajan on minulla seuran kunniapuheenjohtajalla ollut todella surullinen olo-tila, kun seuran toimijoiden laatimissa esitteissä ja varsinkin Warkauden Lehden otsikoissa sekä teksteissä Tarmon nimeksi on väännetty VarTa. Se ei ole oikein mallikasta ja sulavan sutjakkaa Suomen kieltä, eikä myöskään yli sata vuotta jatkunutta perinteistä seuratoimintaa ei kauheasti kunnioittavaa. Tietoni mukaan yhdessäkään Tarmon virallisessa ja sääntömääräisessä kokouksessa Tarmosta ei ole väännetty VarTaa, mikä on minun seuran kunniapuheenjohtajan korvien välissä todellinen kirosana. Mielestäni VarTa sopii vain palloilulajien sarjataulukoihin ja kaikkien lajien tulostulokirjauksiin.

Tarmossa toimin pitkään seuran kokonaisvaltaisen johtamisen ohessa myös painissa ja pöytätenniksessä, näistä tekstiä tarkemmin vielä myöhemmin. Tarmossa toimiminen antoi virtaa elämäni. Jarruna oli vain se, kun jotkut kateelliset eivät halunneet ymmärtää seurassa toimimistani. Eivätkä myöskään tiedostaneet sitä, että johdin seuraa vapaa-aikojeni puhtena. TUL:n Savon piirin ja Varkauden Urheiluseurat ry:n päätösten teossa Tarmo oli aika usein kärsivänä osapuolisena, ei voinut vetää omaan seuraan päin!

Toimikauteni aikana yhdellekään seuran toimijalle ei missään lajissa eikä johtotehtävissä maksettu minkäänlaisia korvauksia. Kaikki oli talkootyötä. Toimistossa työskennelleiden palkkakustannukset hoituivat työvoimatoimiston sataprosenttisten palkkatukien ja työkokeilujen turvin.

Tätä osaltaan oli mahdollistamassa se, kun Varkauden kaupunki ei siihen perinyt minkäänlaisia salimaksuja ja taloudellisestikin tuki aika tuntuvasti. Eikä myöskään lajiliittojen perimät maksut eivät olleet siihen aikaan ihan mahdollottomalla tasolla.

Tämän myötä perheille ei tarvinnut tuuppailla laskuja, joita olisi ollut vaikea maksella. Toki jäsenmaksun hoitamasta joskus pyydettiin, tässä tehtävässä ei kuitenkaan seuran toimintojen laajuuden vuoksi onnistuttu oikein mallikkaasti. Varkaudessa ei kaupungin taloutta jarruttanut seura- ja liikuntatoimintojen tukeminen.

Tarmokin kärsijänä,

Tämän räntin uskallan rinta rottingilla kirjoittaa, toivottavasti virkamiehet ja päättäjät saavat pistoksen rintaansa?

Vielä vuosituhannen alkupuolella Varkauden kaupunki tuki ihan oikeasti liikunta- ja urheiluseuroja, eikä kaupungin talous siitä yhtään heikentynyt!

Ja nyt on niin, että useimmat seurat maksavat kaupungille todella tuntuvasti tilojen käyttömaksuja, eikä avustuksia entiseen malliin juuri tupsahteile! On siinä liikuntalain henki todella pahasti kaupungin virkamiehillä ja poliittisilla päättäjillä hämärtynyt ja rupsahtanut!

Varkaudessakin on käynyt niin, että perheet ovat seuratoimintojen suurimpia rahoittajia ja sponsoreita. Perheet makselevat vähävaraisuudesta ja työttömyydestä huolimattakin kaupungin ja lajiliittojen toimien johdosta seuroille laajan harrastamisesta liian suuria maksuja. Toki tähän on syynä myös seurojen palkkaukset ja talkootöiden vähentyminen seuroissa.

Tämä onkin tuonut tullessaan sen, että usean lajin kokeilu ei ole enää ainakaan työläisperheiden lapsille mahdollista rahan vuoksi. Tällä vauhdilla kaupungissa ei ole etenkään yksilölajien harrastajia, nyt näyttää tällä saralla tosin tosi synkältä.

Päättäjät ja virkamiehet:

Laittanette mietintämyssyn oikein syvälle korville? Liikuntaa tukemalla pidetään kaupunki virkeänä ja tämän myötä supistetaan aika tuntuvasti sossupuolen kuluja! Minun laskuopin mukaan liikuntatoimintaa tukemalla kaupunki jää aika tuntuvasti saamapuolelle! Olenkohan ihan laskentataitoinen?

Varkauden Tarmo on hyvin tutkittu

Varkauden kaupungin ainoasta yleisseurasta Tarmosta on kirjoitettu **Hannu Itkosen ja Arto Nevalan** toimesta kaksi oikein mallikasta historiateosta. Tämän myötä en väänän seurasta tarvemmin asiaa tähän omaan muistelmateokseeni.

Alla kuitenkin kirjoittamani pikkutarina Tarmon taitoluistelusta, mikä on julkaistu vuonna 2019 Sata Tarinaa TUL:n 100-vuotisjuhlalehdessä.

Tyttölauma sekoitti seuran pakan miehisen Varkauden Tarmon ohjelmaan taitoluistelu

Vuonna 1912 perustettu Varkauden Tarmo on yksi TUL:n perustajaseuroista. Laaja-alalaista toimintaa pyörittäneen seuran ohjelmassa on vuosien saatossa ollut 35 eri lajia, kaikkea mahdollista hiihdon ja yleisurheilun välillä. Lajikirjoa on leimannut hyvin vahvasti miehisuus, mitä kuvastanee erittäin hyvin Tarmon laulu ”Hei, Tarmonpa poekija ollaan ja huviksemme laaleskellaan”.

90-luvulla miehisen Tarmon ohjelmaan tuli onnenkantamoisena tytöille kohdentuva taitoluistelu. Toimin työkseni siihen aikaan TUL:n Savon piirin toiminnanjohtajana, piirin ja Varkauden Urheiluseurat ry:n yhteinen konttori sijaitsi samalla käytävällä kuin kaupungin liikuntatoimisto. Eräänä päivänä liikuntajohtaja **Juha Koivula** soitti käytävän toisesta päästä ja kysäisi: ”*Hannu otatko vastaan kaupungin kauneimman naisen?*” ja minähän otin. Parin minuutin päästä luokseni sipsutteli pikkuturkissaan Pietarista Varkauteen muuttanut **Olga Baranova**, jotka oli harrastanut taitoluistelua huipputasolla Venäjällä. Pikapalaverin jälkeen Olgalle valkkasin seuraksi kaupungin ainoan yleisseuran Tarmon, minkä toimintaohjelmaan taitoluistelu otettaisiin. Asia lähtikin oikein hyvin käyntiin, minkä myötä jäähallissa luisteli kymmenittäin tyttöjä ja myös muutama uskalias poika. Toki seuran syyskokouksessa asialle oltiin aika kyynisiä, silloinen kunniapuheenjohtaja

Ossi Mikkonen lausua loksautti: *"suahan sitä kokkeilla, mutta kohta loppuu kun ei tyttöjä kaa-pungista löyvy tähän touhotukseen."* Vaan eipä tästä tokaisusta lannistuttu.

Viitisen vuotta Olga lajia yksin pyöritti siten, toiminta oli hyvin mukaansa tempaavaa ja luis-telijoita riitti. Mutta tuli mutka matkaan, Varkauden Lehdessä oli kuvan kera sivun kokoinen juttu otsikolla: **"Olga Islantiin päävalmentajaksi"**. Tämän asian vaimoni Anna-Maija ilmaisi minulle näin, kun tulin kotiin työkeikalta: *"nyt se Tarmon taitoluistelu sitten loppui!"*

Vaan eipä loppunut: "komensin ja höynäytin" Varkauden Urheiluseurat ry:n palkkalistoilla ole-van aikaisemmin Mikkeliissä lajia harrastaneen **Sirpa Mehtosen** jäähallille harjoituksia vetämään ja hänelle jaostotoimintaan sihteeriksi sekä apuriksi Savon piirillä oppisopimuskoulutuksessa olleen nuoren naisen.

Vuosien saatossa vetäjät ja jaostotoimijat ovat vaihtuneet, mutta lajin kokeilijoita ja harjoit-telijoita on ollut kaiken aikaa useita kymmeniä. Seurassa harjoitellaan, järjestetään vuosittain hellyttäviä näytöksiä ja onpa järjestetty jopa kilpailuja. Tosin Suomen maassa vallitsevaan, taito-luistelumalliseen tapaan joskus johtotasolla ja perheiden toimesta aavistuksen vähän kähistäänkin.

Suomen painikartalla Savon kohdalla todella musta aukko

1986 Suomen painikartalla oli synkkä musta aukko! Etelä- ja Pohjois-Savossa ei ollut yhtään painijaa, tosin tonkimalla ja etsimällä löysin muutamia takavuosina painia melko menestyneesti vääntäneitä miehiä. Olin niin aktiivinen alueen painin virittämiseen, että edesmennyt varkautelai-nen painimestari **Aulis Immonen** kerran kysäisi: *"onko Sinut nimetty Savoan toiminnanjohtajaksi painin vuoksi?"* Tähän minä: *"no ei ole, minulla kyllä on paljon muutakin työtä, painitoimintaa hoitelen vapaa-ajallani! Tosin joskus ihan pienen tovin työpäivän aikaankin joudun painiasioita järjestämään!"*

Lokakuussa 1986 Varkaudessa taas painittiin

Varkauden paini on takavuosina ollut ihan mallillaan, on ollut useita miesten Suomen ja TUL:n mestareita sekä myös Tarmosta svullilaiseen Varkauden Urheilijoihin kalastuksen myötä siirtynyt Joroisten Jyskeen kasvatti olympiaedustaja **Reijo Nykänen**. Liikuntatalon valmistumisen myötä kaupunkiin oli saatu niin ajanmukainen painisali, että painikämpästä ei voinut enää puhua. Ihan sääntöjen mukaisen 12x12 suuruisen painimaton aluspalat molskin kera olivat kuitenkin liikun-tatalon varaston nurkassa ihan nätisti nipussa. Paketit oli kuitenkin avattu, muistissa ja tiedossa ei ole se, että oliko painimatto ollut edes koskaan levällään, tuskin?

Ensimmäisenä askareena painin käynnistämiseen oli vetä-jien ja ohjaajien löytäminen. Tässä tehtävässä suurena apuna oli Tarmon silloinen kunniapuheenjohtaja **Ossi Mikkonen**. Hänen henkisen avustuksen turvin sain höynäytettyä ja ohjaa-jiksi lupautumaan todella pikavauhdilla **Aulis Immosen, Esko Mertasen ja Markku Rahikaisen**. Ensimmäisenä uutisena Esko Laineen kirjoittamassa Varkauden Lehden puolen sivun kokoisessa jutussa oli se, että painimatto on paikallaan ja pian Varkaudessa vuosien tauon jälkeen taas painitaan.

Varkauden Tarmon painitoiminta käynnistyi uudelleen jo lokakuussa 1986, eli noin kuukausi sen jälkeen kun muu-tin kaupunkiin. Kuten TUL-lehden **Seppo Peltoniemi** kirjoitti *"Painimatto tömisee taas Varkaudessa, Hannu Kiminkinen toi tuliaisinaan painikipinän Varkauteen."*

1986 lokakuussa Sipilän koulukierros innoitti tenavat

Varkauden Tarmon uuteen paininuousuun haettiin vauhtia lokakuussa koulukierroksella. Maailmanmestari ja olympiamitalisti **Tapio Sipilä** kanssa lajia käytiin esittelemässä kahdella koululla, seuraajia oli varmaankin yli viitisen sataa. Todellinen painitietouden rautaisannos tuli myös kaikkien Varkauden ala-asteiden oppilaiden luettavaksi Minustako Painija esitteen muodossa. Tässä vihkossessa tuotiin painia ja myös Varkauden Tarmoa entistä paremmin tunnetuksi. Olin neuvotellut niin, että avauspäivän osalta kaikki viulut tästä humpasta maksoi Varkauden Osuuspankki.

Avauspäivän iltana istuttiin iltaa **Sipilän** ja varkautelaisen takavuosin painimestarin **Veikko Tarvaisen** kanssa Hotelli Ockarin kuppilassa. Kävi niin, että voitin arvonnassa kultaisen sormuksen, koskaan ennen ole onnetar suosinut minua missään arvunnoissa, ei tähänkään päivään mennessä!

Illan tärkein anti oli kuitenkin Tarmon takavuosien menestyneen painitoiminnan muistelu ja aloituspäivän onnistuminen. Kaupungin palkkalistoilla liikuntaneuvojanakin toimineella Veksalla oli oikein muikea olo.

Pisimmälle Tarmon painijoista on edennyt **Eetu Tolvanen**. Hän pääsi edustamaan Suomea alle 20-vuotiaiden junioreiden MM-paineissa ja vielä jäähdyttelijänä saavutti vuonna 2016 poliisien painin EM-pronssin.

1987 alkuvuodesta painia Kuopioon

Kuopion paini oli Savon Sanomien toimittaja **Markus Karjalaisen** mukaan ehtinyt kuolla Kuopiosta 1970-luvun alussa lopullisen tuntuisesti. Viimeisenä seurana lajia oli pyörittänyt Kuopion Voimailijat. Kuopion Riennossa painiin ensikosketuksen oli saanut 1920 Antwerpenin olympialaisia vapaapainin sarjassa 75 kg kultamitalin napannut **Eino Leino**.

Kuopion Kisa-Veikkojen, markkinointinimeltään Kisureiden painitoiminta käynnistyi maaliskuussa 1987. Syntymisen historian ensimmäinen ote oli siinä, kun Valkeakosken Kosken-Pojissa paininut **Kari Puttonen** oli tullut Kuopioon opiskelemaan ja halusi painia, mutta painiseuraa eikä harjoituspaikka ei ollut kaupungissa. Puttonen oli jostain saanut tiedon, että Kisa-Veikkojen kunniapuheenjohtaja **Osmo Karhunen** voisi auttaa asiassa. Karhunen soitti minulle, esitti asian ja uteli, että voisinko auttaa häntä ja Kisa-Veikkoja painitoiminnan käynnistämisessä. Kertoi, että Kisurit voisi vaikka ottaa lajin toimintaohjelmaansa. Samalla tiesi kertoa, että Kuopion Voimailijoissa menestyksekkäästi nuorena paininut **Vartiaisen "Puavo"** voisi ehkä innostua asiasta. Antoi Paavon puhelinnumeron ja pyysi, että soittaisin hänelle.

Sitten kävikin niin, että pikavauhdilla pistettiin mylly pyörimään. Harjoituspaikaksi saatiin neuvoteltua tila Väinölänniemen katsomon alta, tämän myötä painimolski oli vähän syrjäisessä paikassa. Ja ohjaajaksi sitoutui itse Paavo ja jonkin aikaan myös painimaan päässyt **Kari Puttonen**. Kaupungista onneksi löytyi kuitenkin todella pitkään käyttämättömänä ollut painimatto, tämä vauhdittikin Kuopion Kisa-Veikkojen painin käynnistymistä.

Maaliskuun 4. päivä 1987 järjestettiin kuopiolaisille koululaisille Varkauden mallin mukainen lajin markkinointipäivä. Lajia esiteltiin sadoille koulujen oppilaille. Molskilla lajia oli esittelemässä maailmanmestari ja olympiamitalisti ja maailmanmestari Tapio Sipilä ja oululainen moninkertainen miesten sarjan 62 kg TUL:n mestari **Jouni Luokkanen**, kuka edusti huippuaikanaan Koskelankylän Rientoa ja Muhoksen Voittoa.

Koululla esiteltiin vauhdikkaassa esityksessä lajin hienouksia ja kaikille jaettiin Kisa-Veikkojen tiedoilla tarkennettu Minustako Painija esitevihko. Kulut hoiteli neuvotteluuni pohjautuen kuopiolainen Osuuspankki.

1990 marraskuussa Kuopion Kisa-Veikot järjesti TUL:n poikien vapaapainin mestaruuskilpailut. Näissä Neulamäen koulun liikuntasalissa järjestettyjä yli kahdensadan osanottajan kisoja oli seuraamassa kaksi maaherraa: Kuopion läänin **Kauko Hjerppe** ja silloisen Neuvostoliiton virolaisen Tarton maakunnan **Ropert Närskä**. Todella arvovaltainen oli kanssani poikakisoja seurannut herrakaarti!

Syyskuun 1. päivä 1989 painia Joroisiin

Joroisten painitoiminta saatiin 1. päivä syyskuuta 1989 neljäkymmenen vuoden tauon jälkeen alulle. Aloitustapahtui järjestetyillä tiedotus- ja esittelytilaisuuksilla. Urheilutalolla kaikki kunnan koululaiset olivat paikalla, kun muhoslainen maailmanmestari **Tapio Sipilä** ja imatralainen MM-nelonen **Timo Niemi** olivat esittelemässä lajia. Kaikille koululaisille jaettiin esittelypäivän aikana Jyskeen tiedoilla varustetut Minustako Painija esitteet, niistä aiheutuneet kulut hoiti paikallinen pankki, samoin osallistuivat myös esittelijöiden pienehköjen matkalaskujen kustannuksiin. MM-tason painijat olivat talkootyömiehiä.

Näin 1989 syyskuinen Joroisten lehti:

"Joroisten Jyskeen ja koululaitoksen järjestämä esittelytilaisuus onnistui todella upeasti. Perjantain iltapäivä pidettiin liikuntatuntina ja urheilutalolla oli mahtava meininki. Sopivasti valittu nuorisomusa soi hiljaiseen taustalla ja tunnelmasta kehittyi todella otollinen esitelmä nuorille suhteellisen tuntemattomasta urheilulajista. Maailmanmestari Tapio Sipilän väännöillä ja niskalenkeillä hankitut arvokisamitalit kiersivät yleisön joukossa. Samaan aikaan tilaisuuden juontajana toiminut varkautelainen Hannu Kiminkinen kertoi painista: ennen harjoituksia on voimisteltava ja venyteltävä hyvin – peräti 60 prosenttia harjoittelusta on juuri voimistelua. Olikin aika hurjaa katseltavaa, kun Sipilä ja juuri MM-kilpailuista 4. sijan paininut Timo Niemi näyttivät kuinka kärrinpyörät ja voltit syntyvät. Yleisö näki hurjan lämmittelyn, jossa superpainijoiden lisäksi oli mukana kolme Varkauden Tarmon nuorta painijapoikaa sekä rohkeita kirkonkylän ala-asteen poikia."

Joroisten lehden **Me nuoret joroislaiset** uutisen yhteydessä oli kaksi kuvaa, joiden kuvatekstinä oli: "Saanko luvan, kaunis neito", kysäisi Timo Niemi ja alla kuva: "saathan toki" vastasi neito ja tempaisi käsikiepillä mestaripainijan molskille. Toki jutun yhteydessä oli mukana myös Jyskeen painin vetohommiin sitoutuneen **Hannu Viirimaan** kasvokuva.

Joroisten Jyskeen painitoiminnan vetäjäksi löytyi Pohjois-Pohjanmaalla Ylivieskan Kuula ja Vieskan Voima seuroissa painiin ensioppinsa saanut ja Varkauden Tarmossa kuusinkertaiseksi TUL:n mestariksi paininut **Hannu Viirimaa**. Jyskeellä, kuten myös Joroisten kunnalla oli oikein myönteinen ote painitoiminnan käynnistämiseen. Tästä vahvana osoituksena oli se, että silloinen edesmennyt puheenjohtaja **Antero Jaakkola** kouluttautui ja toimi painimolskilla yhtenä innokkaana ja hyvänä Viirimaan apupoikana. Antero oli kaikessa seuran touhussa mukana, painitaitoja ei omannut, eikä tiennyt aikaisemmin lajista muuta kuin ehkä sen, että menestystä on Suomeen tullut. Jaakkola oli sellainen käsien yhteen paukuttaja, että nyt toimitaan eikä narista. Mielestäni tällaisia miehiä ja naisia saisi putkahtaa jokaiseen seuraan vaikka parin kiplein.

Painimaton olin saanut neuvoteltua vuodeksi pariaksi lainaksi Kisakeskuksen urheiluopistolta. Alkuvirittelyjen jälkeen Joroisten kunta hankki Jyskeen käyttöön ihan sääntöjen mukaisen painimaton. Kävin asian vuoksi yhdessä Jaakkolan kanssa neuvottelun kunnan silloisten koulutoimenjohtaja **Jorma Kurosen** ja kunnanjohtaja **Paavo Rinnemaan** kanssa. Miitingin lopputulos oli oikein mairitteleva: kehuivat Jyskeen painin käynnistymistä ja lupasivat ostaa kunnalle seuran

käyttöön asian mukaisen painimaton. Istunnon jälkeen viestitin Kuroselle tiedon, mistä matto molskeineen kannattaisi hankkia. Joroinen oli liikuntamyönteinen kunta jo 1980-luvulla.

Joroisten Jyskeen juhlakirja tietää kertoa, että olympiaedustaja **Reijo Nykänen** oli saanut painiin ensioppinsa Joroisten Jyskeessä. 1989 syyskuussa käynnistynyttä painitouhua kävivät kokeilemassa mm. nykyinen kunnanjohtaja **Jaakko Kuronen** ja TV:stä ja radiosta tuttu toimittaja **Kalle Pallonen**. 2024 Varkauden Urheiluseurat ry:n juhlapuheessaan Jaakko kertoi varkautelaisille, että painiakin kokeilin, mutta isä toppuutteli painitossujen hankinnassa. Jaakon mukaan isä Jarmo näin: *"kokeile lajia ensin oikein kunnolla, hankitaan vasta sitten kun on varmaa, että laji todella kiinnostaa."* Painitossuja ei kuitenkaan koskaan tarvinnut Jaakolle ostaa, Jaakko hurautti kaiken sorttisten pallojen menestyksekkääseen pyörittämiseen, sokerina pohjalla pesiksen korkeimmalla sarjatasolla tuomarina ansiokkaasti toimiminen.

Joroisten Jyskeen painijana korkeimmalle tasolle on päässyt **Henry Hakala**, joka joutui Jyskeen toimintojen hiipuessä vaihtamaan Varkauden Tarmoon. Vuonna 2006 hän osallistui Jyskeen painijana alle 20 v. junioreiden EM-paineihin Unkarissa. Suomen trikoissa vääntäneen Henkan sijoitus siellä oli 14. sarjassa 66 kg. Varkauden Tarmon painijana Henry saavutti vuonna 2008 miesten kreikkalais-roomalaisen painin SM-pronssin sarjassa 74 kg.

Henkan Tarmoon muuttaminen on pienen räntin väärä. Olimme Outokummussa aluemestaruuspaineissa, minkä kisan yhteydessä isä **Aimo Hakala** tuli puheilleni ja esitti asiansa todella vähäsanaisesti: *"miten se Henkan seurasiirto?"* Muuta ei asiasta kertonut! Tähän minä: *"kuule Tarmo on niin täysi, ettei seuraan mahdu, harjoitellaan ja toimitaan entiseen malliin kuitenkin yhteistyössä!"* Tähän Ami: *"no ei sitten, me vaihdetaan Henkan kanssa Lahden Ahkeraan!"* Minä pikaisesti tähän: *"no ei se Tarmon paini nyt niin ihan täysi ole, Ami tule maanantaina toimistolle, niin rustaan seurasiirtoon tarvittavat paperit, soitan Jaakkolan Antille, että Henkka tulisi Tarmoon."* Näin sitten toimittiinkin, Kotkassa opiskelemissa ollut Henkka pysyi keskisavolaisena painijana.

Pisimmälle 1986 alkaneesta painibuumin laajasta sakista eteni Joroisten Jyskettä ja Varkauden Tarmoa edustanut Henry Hakala.

Sorsakosken kylälle ja Teräkselle painitoimintaa

Syyskuun lopulla 1989 rykäistiin käyntiin painitoiminta Leppävirran Sorsakosken Terästuvalla. Ohjaajaksi olin löytynyt edesmenneen entisen aktiivipainijan ja Teräs seuran nuorten yleisurheilutoimintaa vetäneen **Eino Huttusen**. Tämän myötä myös painiseuraksi valikoitui Sorsakosken Teräs. Alkuun saatiin painimaton aluspalat lainaksi Pieksämäeltä ja molski Keuruulta. Myöhemmin Leppävirran kunta osti Teräksen käyttöön oman painimaton. Syyskuisesta avauspäivästä kirjoittivat sekä Soisalon Seutu ja Varkauden Lehti ihan komeasti.

Näin 3. lokakuuta Soisalon Seutu:

Maailman mestarit vetivät salin täyteen

Painiurheilua heräteltiin henkiin

Maailmanmestareita nähdään harvemmin Sorsakosken kylällä. Torstai iltana siihen tarjoutui oiva tilaisuus, kun tähtipainit Tapio Sipilä Muhokselta ja Thomas Johansson Ruotsin Haaparannasta yhdessä Vaajakosken Juha Virtasen kanssa olivat mukana värittämässä Teräksen painitoiminnan avausta.

Eivätkä kylän urheilumiehet tohtineet jättää tilaisuutta käyttämättä, vaan kansoittivat koulun liikuntasalin aivan täyteen.

Vauhdikas ja todella mielenkiintoinen näytös kesti kaikinensa tunnin verran, mutta siinäkin ajassa tunnelma ennätti kohoamaan korkeuksiin. Parisatapäinen yleisö eli mukana sellaisella tavalla, jollaista ei Leppävirran kunnan alueella käydyissä liikuntatapahtumissa oltu koskaan koettu. Äänekkäät kohaukset ja taputukset seurasivat herkeämättä painijoiden todella näyttäviä ja upeita liikesuorituksia.

Tilaisuuden lopulla kaikki halukkaat pääsivät kokeilemaan, miten helppoa on heittää maailmanmestaria käsivarresta. Ja siitäkös riemua repesin, kun parikymmentä kiloiset pojannaskalit tempasivat 128-kiloisen Johanssonin komeassa kaaressa molksille selälleen. Ja taattu oli, että jokainen onnistui tempussa vuorollaan, jopa koulun naisopettajakin.”

Sorsakosken tilaisuuteen osallistuneet painijat **Tapio Sipilä** ja **Thomas Johansson** ovat maailmanmestareita sekä olympiamitalisteja sekä **Juha Virtanen** sekä EM ja MM painien piste-mies. Molksilla oli mukana myös muutama Varkauden Tarmon painipoika. Jokainen koululainen sai käteensä Teräksen toimintaan muunnetun Minustako Painija esitevihkon. Painatuskulut ja esittelijöiden matkalaskut hoituivat paikallisen Osuuspankin toimesta. Maailmanmestarit ja olympiamitalistit eivät palkkioita pyytäneet, petipaikat, terästetyt pikkupilsut ja takkamakkarat tarjosin petikaverini kanssa Varkaudessa Kauppakadun asunnollani.

Teräksen painitoiminta käynnistyi mallikkaasti ja toimi pitkään oikein hyvin. Huttusen kasvatista **Tapio Latusta** kasvoi Suomeen kansallisen tason vääntäjä ja myöhemmin myös valmentaja, ohjaten mm. nykyistä 2020-luvun huippupainijaa **Arvi Savolaista**.

Painitoimintaa myös Mikkeliin ja Iisalmeen

Samanlaisella päätöksellä kuin Varkaudessa, Kuopiossa, Joroisissa ja Sorsakoskella olin vauhdittamassa painitoiminnan uudelleen käynnistymistä myös Mikkeliissä ja Iisalmissa. Mikkeliissä Vauhti palautti lajitoiminnan ohjelmaansa ja Iisalmissa saman tempun tekivät Työväen Urheilijat, eli nykyinen Iisalmen Urheilu-Vesat. Näiden kaupunkien painitoimintojen avittamisesta minun hoteissa olevista arkistoista ei löydy paljon tarkempia tietoja, korvien väliin on vain digitoitunut käynnistymisistä ydinasiat.

1986 syksyn syyskuussa Etelä- ja Pohjois-Savossa ei ollut yhtään ainutta painiseuraa, joten myöskään yhtään painin harrastajaa. 1990-luvun taiteessa seuroja oli viisi ja vääntäjän alkuja liki kaksisataa.

Tämän myötä poikapainijoiden kuukausittainen kilpailutoiminta onnistui vallan mainiosti. Kisailtiin yhdessä Pohjois-Karjalan painiseurojen kanssa. Siellä painitoiminta ei ollut mennyt niin täysin nolliin, kuin Savon maakunnissa. Yhteisessä kisatoiminnassa oli savolaisten kanssa mukana Outokummun Vesa, Liperin Taimi, Joensuun Yritys ja Voimailukerho. Yhteistoiminta vankisti todella tuntuvasti kummankin maakunnan painiseurojen toimintoja! Yksin ei kylmässä maailmassa pärjää, eikä pitkälle potki.

Moottoriurheilua pönkittämässä

Varkautelaisessa huippu-urheilussa speedway-toiminta on ollut 1970-luvun puolen välin jälkeen vankassa asemassa. Lajin toi kaupunkiin Kouvolasta Esso huoltoaseman pyörittäjäksi Varkauteen muuttanut **Reijo Johnsson**, joka perusti 1977 Varkauden Moottoripyöräurheilijat nimisen erikoisseuran. 1988 alkaen seuran nimi on kirjoitettu tupla weellä. Mikä johtunee silloisen kaupungin nimenmuutoshuumasta?

Seuratoiminnassa kaikki ei suju aina kaikkien toiveiden mukaisesti, näin kävi myös MPU:ssa. Tuli ryppy rakkauteen, ilmoille syntyi ajatus, että pitää perustaa uusi seura. Näin sitten toimittiinkin, 1990 syksyllä riitojen seurauksena ja vuoksi kaupunkiin perustettiin Varkaus Speedway Racing Team ry niminen seura. Humpan juoni oli, että edesmennyt romukeisari **Juho Nyysönen** hankkii tarvittavat varat ja **Aarne Mustonen** organisoi toiminnat.

Seuralle oli löydetty säännöt, perustamiskokous oli pidetty ja yhdistysrekisteriin ilmoituskin oli onnistuneesti saatu hoidettua. Ensimmäinen yhdistysrekisterin kirjaus on tapahtunut 16.11.1990.

Mutta, mutta, kaikki ei oikein aluksi hoitunut uuden seuran toimijoiden haikailemalla tavalla. Suomen Moottoriliittoon 1991 jätetty jäsenhakemus sai kielteisen vastauksen. Perusteena oli se, kun seuralla ei ollut kolmeakymmentä jäsentä. Mutta totuus lieenee siinä, kun varkautelaiset hyvissä väleissä Moottoriliiton herrojen kanssa olleet lähtöseuran toimijat soitoillaan jarruttivat asiaa. Heidän mielestä uusi seura on ihan HuuHaa hommaa! Kielteisen päätöksen myötä uudella speedway seuralla ei ollut kilpailutoimintaan mahdollistavia oikeuksia.

Mitä nyt? Uuden seuran perustamisesta poikansa toimien vuoksi hyvin perillä ollut Puurtilan Kisa-Poikien silloinen puheenjohtaja **Vesa Harinen** opasti Mustosta, että ole yhteydessä TUL:n Savon piirin toiminnanjohtaja Hannu Kiminkiseen. *”Hän nuori ja virtaa täynnä oleva laaja-alaisesti toimintoja organisoiva mies, hoiteli mallikkaasti yli kahtakymmentä seuraa palvelleen kesäisten asuntomessujen työt.”*

Jäsenyys TUL:ssä? Sen aikaisten sopimusten mukaan seuran jäsenyys Työväen Urheiluliitossa mahdollisti osallistumisen kansalliseen kilpailutoimintaan ja toi tullessaan myös sen, että seurat saivat samat oikeudet kuin Moottoriliiton jäseniksi hyväksytyillä seuroilla oli. Suurempaa motiivia perustetun seuran puuhamiehillä ei vielä ainakaan siihen aikaan ollut TUL:n seurana toimimiseen. Tavoitteena oli vain se, että radalle kisailumielessä päästäisiin radalle päristelemään.

Otin asian tulleeeseen pyyntöön pohjautuen pikaisesti hoidettavaksi, mutta ensi alkuun homma ei oikein hyvin ruvennut luonnistumaan. TUL:n ylimmät virkamiehet eivät tahtoneet hyväksyä seuraa liiton jäseneksi sen vuoksi, kun Speedway Racing porukan säännöt eivät olleet liiton mallisääntöjen mukaiset. Mietintämyssy korville! Soitin puheenjohtaja **Matti Ahteelle** ja kerroin asiani painottaen, että onko TUL niin täysi, ettei uusia seuroja mahdu jäsenistön piiriin? Tähän Ahde: *”Hannu, ole ihan levollisesti hoidan asian kuntoon, TUL:n Oulun piirin poikapainin piirinmestarina pistän konttorin miehet siltaan!”* Näin sitten tapahtuikin, Varkaus Speedway Racing Team ry oli pikavauhdilla liiton ja Savon piirin jäsenseura. Seuran

toimintojen laajentumisen vuoksi seuran nimeksi on v. 2004 muutettu Varkaus Racing Team ry. Vuosien saatossa olen konsultoinut seuraa monissa asiassa, varsinkin vuosien 1994 – 2015 aikoina, kun toimin seuran toiminnantarkastaja.

Kaikkien seurojen palvelija

Varkaudessa asuessani olen sisäistänyt sellaisen asian, että toimin pyydettyäessä avoimesti kaikkien seurojen palvelijana. Varkauden Moottoripyöräurheilijoiden avustamis- ja konsultointitoissa olen toiminut myös liki kymmenkunta vuotta, laatimalla seuralle mm. uudet säännöt sekä

toiminut narikan toiminnantarkastajana vuosien 2017 ja 2023 välisen ajan. Seuran toiminnan uudelleen käynnistymisessä vuonna 2016 minulla oli vankka ote, opastin toimijoita vuonna 1977 perustetun moottoriurheiluseuran henkiinherättämisessä. Tämä pyyntö tuli siksi, kun suomalais-kansalliseen malliin ryppy rakkaudessa oli myös Racing Team seurassa. Se on sitä seuratoimintojen ihanuutta se?

Pesistä ilman mailaa ja räpylää

Pesäpallo oli minulle räkänokkana hyvin läheinen laji, kakkosena heti tosiurheilun painin jälkeen. Varkaudessa en ole kertaakaan edes koskenut pesismailaan, enkä myös räpylään. Kuten en ole käynyt Kämärillä yhtään peliäkään katsomassa.

Puurtilan Kisa-Poikien toimintaa pönkitin aika vahvasti uuden vuosituhaten alkupuolella. Komensin seuran puheenjohtajaksi aktiivisen korismies erityisopettaja **Juhani Paasin**. Ukko oli jäänyt seuratoimintojen osalta lähes toimettomaksi, kun hänen perustamansa Varkauden Basketin toiminta oli ihan täysin loppunut.

Paasin tulo Kisa-Poikien puheenjohtajaksi on pienen tosijutun ja myös laulun arvoinen. PKP:ssä oli käynyt niin, että seuran aktiivinen ja pitkäaikainen puheenjohtaja **Jarmo Heinonen** oli ilmoittanut lopettavansa puheenjohtajuutensa. Sain tämän tietooni syksyllä palvelujärjestö Varkauden Urheiluseurat ry:n silloiselta varapuheenjohtaja **Janne Kuroselta** 2004, kun olimme Varkauden Palkintoraadin kanssa Tallinnan matkalla, minkä yhteydessä vierailimme mm. Viron olympiakomiteassa minne minulle oli vuosien saatossa muodostunut hyvät suhteet. Palkintoraati oli muodostunut lähes täysin Varkauden Urheiluseurojen hallituksesta, missä on aina ollut usean jäsenseuran edustajia. Lisäksi siihen kuului muutama edustaja Varkauden kaupungin liikunta-toimesta ja Varkauden lehdestä. Tämän myötä yksi reissaajista oli pesisguru **Aki Pöntinen** Varkauden Lehdestä.

Jostain kumman syystä päässä lamppu syttyi, vaikka mietintämyssy ei ollut edes silmillä ja korvilla. Välähti, että Paasin Jussi olisi ihan sopiva ja tosi joutelias mies Peekoopeen puhkeenhoitajaksi. Syötin tämän ajatuksen matkassa olleille Janne Kuroselle ja Aki Pöntiselle. Pesisvirtuoosit olivatkin sitä mieltä, että *hyvä juttu jos Jussi vain suostuisi*. Tähän minä: *kyllä suostuu, laitan Jussin siltaan!* Vahvistuksen Juhani Paasin puheenjohtajaehdokkuuteen antoivat myös kaikki muutkin kokousmatkalla olleet.

Sakilla etsittiin Paasi ja kerroimme pilsneriä siemailemassa olleelle Jussille, että nyt Sinä sitten olet Puurtilan Kisa-Poikien uusi puheenjohtaja, niin me juuri yhdessä päätimme! Tähän hekotellen ja silmiin katsoin Juhani Paasi: *"heh, heh, elekkäännyt oloko tosissaan, ei minusta ole siihen pestiin, heh, heh, ei, ei....."* Kauan ei tarvinnut Paasia kuitenkaan vakuutella kun lupasi, että *"voinhan ruveta seuran puheenjohtajaksi, jos vain seuran vuosikokous pestiin minut nimeää."* Tähän lupaukseen ei tarvinnut Jussia edes terästetyllä pilsnerillä lahjoa!

Kävikin sitten niin, että Puurtilan Kisa-Poikien sääntömääräinen vuosikokous nimesi Juhani Paasin seuran puheenjohtajaksi. Hänen itsensä kertoman mukaan puheenjohtajuus kesti vuodet 2005 ja 2006. Puheenjohtajan tehtävästä luopunut **Jarmo Heinonen** soitti minulle valintakokouksen jälkeen ja kiitteli puheenjohtajan etsimisestä ja tokaisi, että *"Hannu on se hienoa kun Varkauden Urheiluseurat ry on ottanut toimintaohjelmaansa myös head hunter toiminnan."*

Viitisentoista vuotta myöhemmin Janne Kuronen muisteli tätä Juhani Paasin puheenjohtaja-asiaa näin: *"olet Sinä Hannu ihan oikein todellinen urheilumies, TUL:n miehenä olisit voinut olla SVUL-seura PKP:n asiaa hoitamatta, joku toinen tullilainen olisi iloisesti paukutellut käsiään ja antanut porvariseuran vaikka kaatuakin!"*

Puurtilan Kisa-Poikien toimintaa olen pönkittänyt mm. laatimalla ja allekirjoittamalla vuokrasopimuksen Kauppakadulta Kimppa Bingon, TUL:n Savon piirin, ja Tarmon yhteyteen toimistotilasta. Lisäksi toimin liikuntaneuvojan oppisopimuskoulutuksessa olleen **Erkki Sorjosen** työpaikkaohjaajana. Useita vuosia seuran talouden kirjanpitotyöt hoidettiin johtamani Varkauden Urheiluseurat ry:n toimesta.

Ja sitä minulle pesistä en ole tosiaankaan Varkaudessa pelannut, enkä ole ollut yhdessäkään seuran kokouksessa mukana. Ilolla on todennut, että Varkaudessa pesikselle ei ole käynyt niin ikävästi kuin kori- ja lentopallolle. Eikä kaukalopallokaan ole ollut viime vuosina minkään sorttissa myötätuulessa!

Pesäpalloa nuoruuteni aikaista kakkoslaajaa vieläkin sivusta aika tarkasti seurailen. Olen tullut todella surulliseksi siitä, kun Varkaudessa Kämärin kenttä tuli rakennusvirheiden vuoksi pesäpallolle pelikelvottomaksi. Minkä myötä Puurtilan Kisa-Poikien kotiottelut on jouduttu väliaikaisesti (?) pelaamaan urheilu- ja liikuntamyönteisen naapurikunnan Joroisten kentällä.

Lauantaina 15.11.2015 luettuni tabletilla Varkauden lehden näköislehden havaitsin suuren surukseni myös sen, miten todella huonosti nykyinen kaupunginjohto suhtautuu seurojen toteuttamaan urheilu- ja liikuntatoimintaan! Kaupungin hallituksen äänestyspäätöksen johdosta ei ainakaan tulevana vuonna Varkauteen olisi tulossa myös Varkaudessa menestyneen kansallispelin otteluareenaa, palloa mäkittäisiin ja kauhottaisiin myös tulevana kesänä naapurikunnassa Joroisissa. Vero eurojen turvin töissä olevat useimmat virkamiehet eivätkä myöskään päättäjät ymmärrä, että seuratoiminnot viereyttävät myös kuihtuvaa Varkautta! Ovat varmaankin jarrumiehiä tässä asiassa?

18.11. oli onneksi WL:ssä kuitenkin iloisempaa luettavaa, valtuuston kokouksessa vasemman laidan talleajat torppasivat kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen typerän puoleisen esityksen. Valtuusto päätti oikean laidan päättäjien vastustamana, että kenttä rakennetaan vuoden 2026 aikana.

Nähtäväksi jää tuleeko sitä kenttää koskaan? Mielestäni Kisapuistossa on todella ahdasta, onko edes suunniteltu, miten katsomo ja tarvittavat parkkipaikat, jne.? Kämärillä on vankat pesiperinteet, sinne olisi järkevää rakentaa uudelle paikalle ihan uusi ja oikein ajanmukainen pesäpallostadion. Hienoa, että kenttä kuitenkin tulee, eikä naapurissa tarvitse palloa käydä pelailemassa!

Pöytätennistä yli kymmenen vuotta

Pöytätennis on sellainen laji, mitä en ole kilpailumielessä pelannut yhdessäkään ottelussa. Tosin kouluissa, asuntojen kerhotiloissa ja mökin kuistilla sitä lajia olen päivieni ratoksi pelaillut.

Pingistointi kuitenkin väritti minun elonpäiviä kymmenkunta vuotta. Sysäys tämän toiminnan aloittamiseen tuli Raahen seudulta Joroisten Kuvansiin muuttaneelta **Jouko Antinojalta**. Vuonna 1991 tähän tallusteli Kauppakadulle työpaikalleni TUL:n Savon piirin toimistoon. Aktiivisen pingismiehen asiana oli se, että löytyisikö seuraa jossa voisi nuorten pöytätenniksen ohjaustoiminnan aloittaa? Oma pelaaminen ei kiinnostanut, mutta nuorten ohjaustoiminta oli kirkkaana kiikarissa.

Pikavauhdilla sain höynäytettyä Kuvansin Kuohun ja Varkauden Tarmon ottamaan pingis-toiminnan toimintaohjelmiinsa. Mutta, mutta: kävi niin, että itsekkin hurahdin tämän lajin toimintojen organisointiin. Syypäänä tähän oli Jouko, joka oli intoa niin täynnä kuin ilmapallossa on ilmaa. Jo vuonna 1992 olin Tarmon pöytätennisjaoston sekä myös Kuohun ja Tarmon kilpailutoimikunnan puheenjohtaja.

Saimme seurojen pöytätennistoiminnat vauhdilla käyntiin. Sekä Varkauden kaupunki, että myös Joroisten kunta ostivat tarvittavia pingispöytiä ja näin myös molemmat seurat. Lisäksi tarvittavat ja maksuttomat salivuorot löytyivät kuntien tiloista pikavauhdilla. Antinojan Joukolla sitten kiirettä piisasikin, kävi vetämässä kummankin seuran pojille ja tytöille lajiharjoituksia. Ja nuorukaiset vierailivat usein myös naapuriseuran harjoituksissa. Tyhjästä aloitettiin ja paljon hyvää saatiin aikaiseksi, muutamasta kasvoi kansalliselle tasolle huippupelaajia. Ja kun tätä muikeaa aikaa helmikuussa 2025 **Sami Huuhkan** kanssa lounasta mutustellessa muisteltiin, niin Sami tiesi kertoa useasta nuorukaisesta on kasvanut koviin pesteihin oikein kunnan toimijoita ja kansalaisia.

Seurat järjestivät usean vuoden ajan yhteistyössä kansallisia pöytätenniskilpailuja. Tätä varten perustettiin Kuvansin Kuohun ja Varkauden Tarmon pöytätenniksen kilpailutoimikunta. Todella suuria ja kovatasoisia kisoja järjestettiin yhteistyössä vuorotteluperiaatteeseen pohjautuen Joroisten Urheilutalolla, Kuvansin koululla ja Varkauden Liikuntatalolla. Samanaikaisesti kisoissa mätettiin palloa 12 – 15 pöydällä. Yhteistyökisat olivat Suomessa kovassa huudossa, pelaajia tuli kisailemaan varsinkin hyvin paljon eteläisestä Suomesta. **Vasili Torlakian** ja **Anna Tsupova** kuskasivat myös kisoihimme tasokkaita pelaajia Pietarista.

Joukon Antinojan ja kirjoittajan lisäksi tärkeitä henkilöitä Kuohun ja Tarmon pöytätennistoiminnan kukoistukseen nostamisessa olivat oivallisen Venäjän kielen omaavana tulkkina toiminut Helga Vanttinen ja pietarilainen pingis-taituri Vasili Torlakian, kuva otettu Pietarissa Vasilin 50 v. synttäreillä.

Pietarista liian kovia pelaajia Suomen sarjoihin

Seurojen pelaajien tason noustessa ja iän karttuessa kasattiin molemmille seuroille joukkueet Suomen Pöytätennisliiton sarjoihin. Pisimmälle tässä touhussa pääsi Kuvansin Kuohu, pelaten pari vuotta jopa lajissa korkeimmalla tasolla eli mestaruussarjassa. Joukkueille vahvistukseksi olin haalinut **Vasili Torlakianin** kanssa kovasorttisia pelimiehiä Pietarista. Alkuvaiheessa Tarmon III-divarissa pelanneelle sakille niin kovan, että jopa Suomen todelliset huiputkin saivat kyytiä. Näin Sami Huuhka: *”Tarmon kolmossarjan sakkiin tullut mies oli tosi kova, hänelle ei Suomessa pärjännyt kukaan. Erään Tarmon sarjaottelun yhteydessä vahvistus oli lämmittelemässä suomalaisen huipun kanssa, joka oli todennut ettei hän tämä mies ole niin kova kuin on puhuttu. Tähän oli*

kuitattu: ”lämmittellessä hän pelasi väärällä kädellä, odota kun kisaottelu oikealla kädellä alkaa!” Ja sitten olikin tälle suomalaiselle huipulle kyyti todella kylmää.

Yhteenvetona voinkin rintarottingilla todeta, että Kuohun, Tarmon ja pietarilaisten yhteistyö oli todella onnistunut. Pöytätenniksen kansallisessa kilpailutoiminnassa mielestäni oli hienoa se, kun ennakoilmoittautumiset piti ehdottomasti hoitaa kisakutsuissa pyydettyihin päiviin mennessä, tämä siksi kun pingisjepet ja mimmit halusivat pelata kisoissa useassa eri luokassa.

Järjestetyissä kisoissa hoitelin monen sortisia hommia, pääsääntöisesti olin kuuluttajana. Tässä työssä tahtotilanani oli myös kisoihin matkanneiden ulkopaikkakuntalaisten järjestöllinen koulutus. Aina kun kuulin pelaajat ottelemaan niin kerroin nimet ja seurat kokonimellä. Kuulutuksissani ei koskaan ollut KuvKua, VarTaa, PiPyä, jne. Pelaamaan aina pyysin Kuvansin Kuohun, Varkauden Tarmon, Pieksämäen Pyrinnön, jne ottelijat. Mielestäni lyhenteillä läträäminen on todellista myrkkyä, eikä siten kunnioiteta perinteisiä seuratoimintoja eikä myöskään Suomen kieltä.

Pingistoimintaa myös valtakunnan tasolla

Osaltani kymmenkunta vuotta kestänyt pöytätennistoiminta ei kohdentunut ainoastaan paikkakuntatasolle. 1994 olin organisoimassa TUL:stä Pöytätennisliittoon töihin päässeeseen **Anne Lampenin** kanssa lajille aluetoimintaa, minkä myötä sitten olinkin vuosien 1994 – 1998 välisen ajan Itä-Suomen alueen pöytätenniksen aluevastaava ja valtakunnallisen lajinlevitys-, nuoriso- ja aluevalionkunnan jäsen sekä myös sen puheenjohtaja. Tämä kaikki vaikka en ollut pelannut yhtään ainuttakaan pöytätenniksen kisaottelua. Pöytätennisliiton askareissa tein tapani mukaan töitä, en käynyt tässäkään touhussa ainoastaan kokousjakkaraa kuluttamassa.

Kerran kävin itsekin Tarmon pingis-harjoituksissa, ostin tätä touhua varten jopa uudet valkeat sisäliikuntatossut. Niitä käytin vain yhden kerran, tämä siksi kun Jouko Antinoja totesi yli neljäkymppiselle ukolle treenitilaisuuden päätteeksi: ”*ethän sinä Hannu osaa yhtään pelata!*” Ja kun minä kuvittelin, että kävisin nuorille hyvänä harjoituskaverina. Kun en osannut, niin toista kertaa en mennyt Tarmon pingisharjoituksiin. Jouko höynäytti minut pingistouhuihin, mutta myös aavistuksen sitä torppasikin tokaisunsa myötä. CV-listani mukaan aktiivista osallistumistani tämän lajin toimintaan kesti vuoteen aina 2003 saakka. Kaiholla muistelimme **Sami Huuhkan** kanssa tätä aikaa Amandan ruokapöydässä ajatuksella, että Jouko Antinojan kaltaisia miehiä ja naisia saisi aika ajoin tupsahdella jokaiseen lajiin ja seuraan.

Antinojan kanssa konsultoimme ja vauhditimme myös Joroisten Jyskeen ja Sorsakosken Teräksen seuratoimintoja. Saimme aikaiseksi sen, kun kumpikin seura pyöritti pöytätennistoimintoja parin kolmen vuoden ajan.

Jyväskylän ja Varkauden asuntomessut

1985 heinä-elokuussa Jyväskylän Kuokkalassa järjestettyjen asuntomessujen pysäköinnin valvontatöihin osallistuin voimakkaalla panostuksella. Näillä messuilla kuukauden kestoiset työt oli jaettu siten, että ensimmäiset kaksi viikkoa tehtäviä oli hoitamassa 4 SVUL:n jäsenseuraa ja kahden viikon työ saivat hoitaakseen TUL:n jyväskyläläiset seurakuntat. Näitä seuroja oli töiden hoidossa kymmenen.

Osallistuin näiden messujen tehtävien suunnittelun jo keväästä alkaen järjestämällä mm. kokouksia, joissa arpomalla jaettiin työpäivät kymmenelle halukkaalle seuralle. Itse työpäivien aikaan rampasin keltaisella Transitillani Kuokkalassa monta kertaa jokaisena päivänä.

Jyväskylässä vanhakantainen tehtävien jakaminen

Pysäköinnin valvontatyöt eivät saaneet yhtään kiitosta ensimmäisen SVUL-seurojen hoitaman jakson osalta. Tämä siksi, kun seurat eivät heinäkuun hellepäivinä saaneet pitkiksi työpäiviksi riittävästi henkilöitä valvonta- ja rahastustöihin. Tämän jakson aikaisissa töissä oli mukana liian vähän seuroja, joten aika muikeita tuottoja oli jakamassa vain neljä seuraa. Olisiko kyseessä ollut mukana olleiden seurojen ahneus, vai eikö asiasta kerrottu ennakkoon ja avoimesti SVUL:n Keski-Suomen piirin toimesta kaikille jyväskyläläisille SVUL-seuroille?

TUL:n kahden viikon jakson aikaan mukana oli kymmenen seuran talkootyötoimijoita, ongelmana ei ollut yhtenäkkään päivänä työntekijöiden saaminen Kuokkalaan, vaikka päivät olivat pitkiä ja hellettä parhaaseen kesäloma-aikaan pukkasi. Tämän jakson aikaisesta töiden hoitamisesta seurat saivat oikein muikeat päiväkorvaukset, summia en pysty liki neljäkymmenen vuoden jälkeen mistään tarkastamaan, eikä sen tiedon kirjaaminen olisikaan olennaista tähän muistelmateokseen.

Minun korvaus kymmeniä, kymmeniä tunteja kestäneestä organisointi- ja valvontatyöstä oli se, kun tuli mukana olleiden seurojen puolesta hyvä mieli ja pari toimijaa jopa kiittelikin. Piiripomo **Leo Chrons** kuitenkin kanto puolestani huolta asiasta ja hyvinvoinnistani. Kysäisi, että *"mitenkähän Hannu Sinulle onnistuneesta seuroja tukeneesta työstä korvattaisiin?"* Tähän minä: *"hoida miten tahdot ja voit!"* Keskustelun lopputuloksena oli se, että Leksa lopsautti minulle vielä muovipussissa olleen puhtaan ja uuden Jormakan tekstiilitehtaan valmistaman sini-valkoisen tuulipuvun, mitä ei tarvinnut koskaan käyttää siksi, kun minulla oli pari tuulipukua jo aikaisemmin omilla markoilla hankittuna. Mutta eipä päässyt verottaja nappaamaan tuulipuvulla maksetusta palkasta yhtään mitään.

Jyväskylästä verkostoitumisoppia rehellisesti Varkauteen

Varkauden 1991 asuntomessutyöryhmän perustamiskokous pidettiin minun ja Varkauden Tarmon kutsumana 14.3.1990 kaupunginvaltuuston istuntosalissa Varkaudessa. Osanottajina olivat lisäksi: **Juha Koivula** Tarmo, **Mauno Vääntinen** ja **Tauno Väisänen** Työväen Palloilijat, **Pauli Makkonen** Kenttä-Veikot, **Jarmo Ikonen** Uimarit, **Armas Huuonen** Kyykkäseura, **Seppo Tolvanen** ja **Simo Pöntinen** Urheiluautoilijat, **Kari Tyrväinen** Puurtilan Kisa-Pojat, **Teemu Reponen** ja **Seppo Raak** WP 35, **Jaakko Petsola** Varkauden Lentokerho, **Reino Hyttinen** Varkauden Urheilijat, **Lilli Korhonen** Kuntoliikunta, **Leena Immonen** ja **Kerttu Savikkomaa** Työväen Naisvoimistelijat sekä **Pekka Friman** Varkauden kaupungin vapaa-aikalautakunta.

Kokouksessa perustetun asuntomessutyöryhmän muodostivat Hannu Kiminkinen puheenjohtajana, Pekka Markkanen, Oiva Kiljunen, Kerttu Savikkomaa, Vesa Harinen ja Tauno Väisänen.

Siitä alkoi suururakka. Kuten aikaisemman otsikon alle on kirjattu, niin olin ollut mukana vuoden 1985 Jyväskylän asuntomessujen vastaavissa töissä, missä SVUL:n ja TUL:n seurat hoitivat puoliksi pysäköinninvalvonnan. Sieltä olin saanut siellä arvokasta kokemusta, mistä oli hyötyä Varkauden asuntomessujen pysäköinninvalvonnan ym. suunnittelussa ja toteuttamisessa. Paras oppi Jyväskylästä oli siinä, että pyydetään avoimesti mukaan kaikki kiinnostuneet seurat, ei ahnehdita.

Varkauden asuntomessuilla 12.7- 11.8.1991 kävijöitä ihastutti ja närkästytti Miina Äkkijyrkän "Pyhä lehmä" Niittylän alueella, missä peruskorjattiin viisi 20-luvun puutaloa ja minne rakennettiin kaksi uutta kerrostaloa: toiseen vammaisten asuntoja. Yhteensä asuntoja oli rakennettu 19 hehtaarin alueelle 110. Kaikkiaan näyttelykohteita oli 46 Puurtilan ja Niittylän alueella.

Puurtilan alueen erikoisuuksia olivat Karjalatalo ja kaksi Amerikantaloa. Messuilla esiteltiin myös Arkhimedeen talo eli ns. älytalo. Puurtilan teemana oli rantarakentaminen. Yleisöä Varkauden asuntomessut houkuttelivat jopa 202 000. Veneitä kävi 722 ja autoja 60 082.

Ja mikä parasta varkautelaisten urheiluseurojen kannalta lippaaseen kertyi paljon rahaa, 780 000 markkaa, suurin potti minkä urheiluseurat olivat seurojen hyödyksi jaettavaksi vuosien saatossa saaneet. Tehtyjä talkootyötunteja kertyi n. 10 500 yhden palkatun työntekijän **Lasse Voutilaisen** lisäksi. Talkootöissä oli 21 urheiluseuralta n. 1200 henkilöä.

Mukana olivat Varkauden Kiekko-Salamat, Varkauden Kuntoliikunta, Savon Suunta, Varkauden Työväen Naisvoimistelijat, Ratsastusseura Hakkapeliitat, WP 35, Varkauden Urheilijat, Varkauden Uimarit, Varkauden Tarmo, Varkauden NMKY, Varkauden Ju - Jutsuseura, Varkauden Työväen Palloilijat, VarKis juniorit, Varkauden Invalidit, Sukelluseura Vesihäisi, Varkauden Pujottelijat, Varkauden Latu, Varkauden Urheiluautoilijat, Varkauden Basket, Puurtilan Kisa – Pojat ja Varkauden Kenttä – Veikot.

Tästä asuntomessutyöstä käynnistyi varkautelaisten liikunta- ja urheiluseurojen Suomen maan oloihin todella ainutlaatuinen yhteistyö. Ja minunkin TUL-taustaisen miehen toimet tulivat olemaan lähes kaikkien seurojen silmissä aika hyväksyttävälle tasolle, onpa Puurtilan Kisa-Poikien silloisen puheenjohtaja **Vesa Harisen** toimesta minulle tokaistu tästä asuntomessuasiasta: *”yllättävän avoimesti Sinä Hannu hoitelit tämän asian, ei ollut kissanhäntä TUL-miehellä kainalossa, kaikki halukkaat pääsivät töitä tekemään ja markkoja jakamaan!”*

Sekä Jyväskylän, että myös Varkauden asuntomessujen töiden hoitamisen olen ruilauttanut korvieni välissä olevaan exeliini plusmerkkisten toimintojen taulukkoon lihavalla fontilla.

Monta pestiä samanaikaisesti – 24/7 työtä ja talakoita

Uskomatonta, mutta tämän otsikon alle kirjattu on ihan täyttä totta! Olisiko ollut ja onko vieläkin päässä pikku vika? Varkaudessa toimiessani 1990-vuosiluvun loppupuolella toimin ja **tein töitä** samanaikaisesti monessa eri narikassa. Ollen TUL:n Savon piirin toiminnanjohtaja, Varkauden Urheiluseurat ry:n puheenjohtaja, Tarmon puheenjohtaja, TUL:n painin lajipäällikkö, Pöytätennisliiton aluevastaava ja nuorisovalioikunnan aluetyöryhmän puheenjohtaja, Painiliiton aluetoiminnan tiedottaja ja kolmen liiton valiokunnan jäsen, TUL:n Painin Tuki ry:n sihteeri ja taloudenhoitaja, Varkaus Racing Teamin toiminnantarkastaja, kuopiolaisen Petosen Nallet toiminnantarkastaja, Kuopion Kuntoliikunta ry:n sihteeri ja taloudenhoitaja, Kuohun ja Tarmon pöytätenniksen yhteistyöryhmän puheenjohtaja, Tarmon paini- ja pöytätennisjaostojen puheenjohtaja, Multibingo Oy:n Viron toimintojen konsultti, Varkauden bingo yhdistyksen puheenjohtaja, Pohjois-Savon Liikunnan sääntötyöryhmän ja ehdollepanotoimikunnan jäsen, Etelä-Savon Liikunnan sääntötyöryhmän sihteeri sekä savolaisten ja etenkin varkautelaisten seurojen konsultointi askareet ovat sitten vielä päälle, jne....

Tarkemmin tämän vuosikymmen loppupuolen toiminnot on kirjattu CV-listaani. Ja sama vauhti on jatkunut ja aina vaan laajentunut aina vuoteen 2024 saakka. On elämänuralla ollut monen sortista vääntöä. Työ- ja elonpäiväni kuitenkin eivät koskaan ole olleet typerähkön nykytermin mukaista 24/7 puuhailua, joka päivä on pitänyt nukkuakin ja joskus on tarvinnut järjestövapaa huilauspäiväkin pitää sekä lomakeikkakin heittää. Mies ja nainen, ken jaksaa täysin 24/7 mallin mukaan tehdä töitä on varmaankin teräshenkilö tai ainakin kuolla kupsahtaa ennenaikaisesti?

Bingoa yli 20 vuotta – yhtään ruutua en ole koskaan pelannut

Bingotoiminnan pyörittäminen on takavuosisikymmeninä ollut hyvin monen suomalaisen liikunta- ja urheiluseuran vankka tuki ja turva. Näin on ollut myös kotikaupungeissani Jyväskylässä ja Varkaudessa. Kummassakin kaupungissa on ollut useita bingo-halleja ja lappubingoa on pelattu iltaisin monenmoisissa paikoissa. Mm. Tarmon puheenjoh-

taja Juha Koivula on ollut käsin veivattavaa bingomyllyä pyörittämässä useiden vuosien ajan Varkauden Tori Torpalla.

Minulle bingo on ollut sellaista touhua, kuin traktorilla ajamattomuus ja pingiksen kisaotte-
luiden pelaamattomuus. Yhtään bingo-ruutua en ole pelannut, vaikka olin tässä touhussa hyvin
aktiivisesti mukana yli 20 vuotta.

Ensi kosketuksen bingoon sain vierailemalla Jyväskylän Järvipelastusseuran bingohallilla.
1993 Multibingo Oy:n toimitusjohtaja **Jorma Pitkäjärvi** sai höynäytettyä Varkauden Tarmon
silloista puheenjohtajaa Juha Koivulaa siten, että Puurtilan Kisa-Poikien loppuneen bingon vem-
peleet, oikeudet ja myös taloudelliset rasitteet siirtyivät Tarmolle. Toki seuran hallitus, eli silloi-
nen johtokunta oli yksituumaisesti päättänyt, että bingon päivittäinen hallitoiminta aloitetaan.
Käynnistämisen rasitteeksi tuli noin 100 000 markan taloudellinen sitoumus Multibingo Oy:lle.
Perustettiin W-bingo ja sen toiminnanpyörittämistä varten perustettiin Tarmon Turvaksi Varkaus
ry. Laadin yhdistykselle säännöt, mitkä hyväksyttiin ilman minkäänlaisia korjauspyyntöjä PRH:n
yhdistysrekisterissä. W-bingoa pyöritettiin pari vuotta siten, että tilavuokrat ja muutaman kokopäi-
vätoimisen henkilön palkatkin saatiin maksettua, mutta seuralle ei saatu tilitettyä yhtään markkaa
eikä myöskään Multibingolle velkaa saatu lyhennettyä.

Kaupungissa bingo-hallia pyöritti myös Varkauden Työväen Palloilijat ry, eli VarTP. Tämän
seuran Pallo-bingokin oli henkitorissaan, tuottoja ei tullut seuran jalkapallotoiminnan tukemista
varten entiseen malliin. Tämän myötä esille nousikin, että kannattaisiko bingohallien toiminnat
yhdistää? Ja näin sitten tapahtuikin. Alustava yhdistämispäätös tehtiin Petroskoin matkalla.
Matkan alkuvaiheessa tein esityksen yhdistämisestä Työväen Palloilijoiden silloiselle puheenjoh-
taja **Pekka Hahlille**. Kyytipoikana tässä esityksessä oli kotimainen 40-prosenttinen puolen litran
vodkaputeli, mitä esitykseni aikana ihan raakana hörppäilimme. Ennen Sortavalaa pullo oli tyhjä
ja alustavasta sopimus bingohallien yhdistämisestä oli tehty sekä kättä päälle oli lopsautettu.

Pallo ja W-bingoista yhteinen Kimppa Bingo

Heti Petroskoin futis-matkan jälkeen laitettiin mylly pyörimään, kummankin seuran puolella
oltiin vankasti yhdentymisen takana. Tosin Työväen Palloilijoiden puolella yksi henkilö aavistuksen
jonkin aikaa asiaa jarrutteli, mutta ei voinut seuransa tekemälle bingon yhdentymispäätökselle
mitään. Sitten kävi niin, että uuden yhteisen bingohallin nimeksi tuli Kimppa Bingo. Tarmon
Turvaksi ry:n sääntöjä ja nimeä rukattiin, uudeksi nimeksi tuli Tarmon ja VarTP:n Turvaksi Varkaus
ry. Parin ensimmäisen yhteistyövuoden aikana uusi halli tuotti seuroille oikein hyvin, mm. Tarmo
pystyi maksamaan pikavauhdilla kaikki taloudelliset velvoitteensa Multibingo Oy:lle ja myös
tukemaan seuran lajijaostoja. Tämän fuusion myötä myös varkautelainen jalkapallotoiminta sai
taas toimintojen pyörittämiseen tarvittuja varoja.

Kaupungin jalkapallon muutosten ja fuusioiden myötä bingon tukiyhdistyksen nimi muuttui
vielä kaksi kertaa: ensin Tarmon ja WTP:n Turvaksi Varkaus ry:ksi ja viimeisenä nimeksi tuli
Tarmon ja Varkaus JK:n Turvaksi. Tukiyhdistysten toiminnoissa olin koko ajan mukana, suurim-
man osan vuosista toimin puheenjohtajana. Jalkapalloklubin kanssa saimme pyöritettyä bingoa
aina vuoteen 2014 saakka, milloin bingon vanhakantaisuuden vuoksi toiminta todella pahasti
hiipui myös muualla Suomen maassa. Viimeiset vuodet toimintojen pyörittämiseen olivat melkoista
tekohengitystä, tästä esimerkkinä viimeisen hallin hoitajan **Tuija Rahikaisen** tulosohtauskeskus-
telussa käydyssä lataama tokaisu: *"pelaajat vanhenevat ja heidän hautajaisia on liian usein!"*

Bingohallin viritys Pieksämäelle

Multibingon kanssa sain aikaiseksi myös sen, että Pieksämäen Pyrintö yritti naapurikaupun-
gissa pyörittää bingohallitoimintaa. Vuonna 2003 avattiin bingohalli, minkä toiminnasta vastasi
perustettu Pieksämäen Pyrinnön Turvaksi ry. Kokemukseeni pohjautuen laadin bingoyhdistykselle

säännöt ja toimin omasta mielestäni hyvin aktiivisesti kymmenkunta vuotta yhdistyksen varapuheenjohtajana, yhdistysrekisterin kirjauksen mukaan pesti kesti kuitenkin aina 2021 lopettamiseen saakka. 2000-luvulla bingon pyörittäminen oli jäänyt aika vanhakantaiseksi, minkä myötä tuulta purjeisiin ei tullut myöskään Pieksämäellä, vaikka yritys oli tosi totinen. Pyrinnölle ei kovasta yrityksestä huolimatta pystytty seuratoimintaa varten tulouttamaan yhtään euroa. Ja Multibingo Oy:llekin jäi tästä rypistyksestä saatavia, kuten myös ihan aavistuksen Tarmon ja Warkaus JK:n bingolle, Pieksämäen Pyrinnön bingo toimi Varkauden bingon sisarhallina.

Bingolla tuottoja Viron urheiluun?

1990-vuosikymmen alkupuolella ja loppupuolen paikkeilla toimin Multibingo Oy:n Viron toimintojen konsulttina siten, että palkkaa en saanut, tosin Kaarinasta ja Kemistä käsin pikkumatkalaskuja maksettiin. Viron toimintoja varten Kaarinassa minulle painettiin jopa Multibingon logolla varustettu käyntikortti.

Sysäys tähän toimintaan tuli Kemin lumilinnan ideanikkarilta ja ensimmäiseltä linnanherralta **Seppo Lankiselta**. Hänellä oli vahva ote kemiläiseen bingotoimintaan Karihaaran Visa seuran Vitosbingon myötä ja todellista luovuutta pursuava mies toimi myös valtakunnallisen Multibingo Oy:n hallituksessa.

Seppo oli minulle entuudestaan tuttu TUL-toimintojen vuoksi, sillä hän toimi myös Lapin piirissä varapuheenjohtajana ja myös piirin edustajana liiton silloisen valtuuston jäsenenä. Lankisen kunnianhimoisena tavoitteena oli perustaa bingohalli Viron Tallinnaan, oli jopa kaavaillut hallin perustamisen paikaksi Viru hotellin vieressä olevaa vanhaa paloasemaa.

Seppo oli tietoinen siitä, että minulla oli vankat suhteet virolaisten urheilutoimijoiden ja järjestöjen kanssa. Tämän vuoksi hän kääntyi puoleeni pyynnöllä, että voisinko auttaa häntä virolaisen bingotoiminnan käynnistämisessä. Ja minähän sitten lupasinkin avittaa häntä tässä asiassa. Aluksi kiertelimme sisään ajamassa bingoa usealla virolaisella paikkakunnalla. Tarvittavat laput ja vanhakantaisen käsin veivattavan bingo-myllyn saimme näille keikoille Kaarinasta Multibingo Oy:ltä. Ja palkinnoiksi kuskasimme Suomesta Juhla Mokka kahvipaketteja. Aika nuorena edesmenneen Multibingon **Vesa Lehtosen** kanssa bingoa virolaisittain ”mängittiin” kolmessa eri paikassa Tallinnan ympäristön Harjun maakunnassa, missä meidän isäntänä toimi moninkertainen Viron motocrossin mestari ja maakunnan urheilujohtaja sekä hyvä kaverini, edesmennyt **Valdek Gross**. Veskun kanssa bingomyllyä pyöritettiin myös Jõgevalla, Põlvassa, Tartossa ja Võrussa, missä isäntänä oli Estonia turmassa menehtynyt silloinen maakunnan urheilujohtaja ja myöhemmin kaupunginjohtajaksi valittu **Jaak Ott**. Eli ainakin yksi kaverini Estonia laivan mukana sai surmansa.

Hiidenmaan Kärklassa ja Pärnussa bingoa viriteltiin petikaverini Anna-Maijan kanssa. Tätä muistellessaan hän tokaisi 2025 helmikuuisessa ruokapöydässä: *”nämä keikat olivat minun todella pienikestoiselle bingouralleni mieleenpainuvia huippuhetkiä ja samalla opin ensimmäisiä sanoja Eestin kielestä ja tuli myös pari oikein hyvää ystävää: Hiidenmaan **Urmes Virroja** ja Pärnun **Kaiu Kustasson** .”*

29.6. – 2.7.1994 ensimmäinen Öllesummer Tallinnassa

Kesä- ja heinäkuun vaihteessa varkautelaisen Hotelli Oscarin johtaja **Kyösti Happonen** oli parin kaverinsa kanssa organisoimassa ensimmäistä ohjelmallista Öllesummer tapahtuman eväs- ja virvokemyyntiä, missä oli talkootöissä suuri joukko varkautelaisia seuratoimijoita. Varkaudesta joukko matkasi Tallinnaan VarTP:n bussilla, ajatuksena oli se, että töistä saataisiin varoja omien seurojen toimintojen pönkittämiseen. Öllesummerin myyntitoiminta onnistui taloudellisesti niin surkeasti, että luvatut korvaukset jäivät saamatta, kuten myös bussikuljetukseenkaan maksami-

nen ei koskaan tullut seuralle hoidetuksi. Kihauksen aikaisesta majoituksestamme ei kuitenkaan onneksi ketään laskutettu.

Öllesummerin ohessa yritimme viritellä myös bingo-toimintaa siten, että numeroiden arvonta tapahtui ihan koneellisesti ja numerot ilmaantuivat suurille TV-näytöille. Tätä touhua oli viritä-mässä Multibingon tekniikkaihme **Matias Toivonen**. Bingokaan ei kovin hyvin tässä kihauksessa napsahtanut kohdalleen. Ongelmaksi muodostui, se miten telkkareista päästäisiin eroon siten, ettei niitä tarvitsisi kuskata takaisin Suomeen. Peliin astui **Valdek Gross**, hän osti telkkarit ja lateli **Jorma Pitkälän** kouraan pari tosi paksua tukollista jostain haalimiaan sileitä suomalaisia kahdenkymmenen markan seteleitä. Se on jäänyt epäselväksi, että ostiko omakseen, vai Harjun maakunnan urheiluliitolle?

Yhteenvetona Viron bingon virityksestä voin todeta, että ei se napsahtanut kohdalleen. Seppo Lankisen visioimaa Bingo-hallia ei Tallinaan koskaan pykäisty pystyyn, eikä muutenkaan vanhakantaiseksi valtaviin yhteiskunnallisten muutosten vuoksi muodostunut bingotoiminta tullut pönkittämään virolaista urheilutoimintaa. Minun osalta tämä viritys oli pönkittämässä virolaisten kanssa toteutettavaa yhteistoimintaa, Bingolle 5- ja minulle 9+.

Kansainvälinen Työvään Urheiluliitto CSIT

Ensi kosketus minulla Kansainvälisen Työvään Urheiluliiton CSIT:n toimintaan tapahtui kesällä 1993 Kööpenhaminan lähellä Ballerupissa, missä tanskalainen Työväänurheiluliitto DAI järjesti kansainvälisen nuorisoleirin. Tälle leirille pääsin mukaan rattimiehenä ja seuraajana. Kutsun Tanskaan oli saanut vaimoni Anna-Maija siksi, kun hän toimi tähän aikaan Työvään Urheiluliiton nuorisosaaston puheenjohtajana.

Tanskaan matkattiin Ruotsin kautta meidän dieselillä käyvällä harmaalla Datsun Cherry pirsillä. Kyydissä oli mukana myös edellisistä liitoistamme maailmaan 1979 tupsantaneet työntylyt **Anne Piippo** ja **Jenni Kiminkinen**. Menomatka on vuosikymmenet säilynyt iloisena muistona Göteborgin satamassa syödyt joulukinkkuleivät, mitkä oli kääritty pakettiin Varkaudessa ennen matkalle lähtöä, edellisestä joulusta säästyneet kinkkusuikeleet otettiin pakkasesta. Hyvin usein olemme kyselleet toisiltamme sitä, että lähdetäisiinkö ensi kesänä Göteborgin satamaan joulu-kinkkuleipiä syömään?

Leiripaikkana oli Ballerupin liikuntakeskus, mikä sijaitsee aivan Kööpenhaminan lähistöllä. Teltoissa majoituttiin, ne oli sijoitettu pääkaupunkiin menevän moottoritien risteyksen siltojen alle. Herätyskelloa ei tarvinnut, joka aamu töihin menoliikenne herätti meidät aamulla kello kuuden paikkeilla. Leiriltä on muistona myös se, kun italialaisten lentopallomiesten todella suurena ihmettelyn aiheena oli autossamme ollut matkapuhelin. Kerran kun otin autosta soittoani varten tämän suurikokoisen Mobira Talkman puhelimen, niin he halusivat sitä myös kokeilla, soittivat sillä Italiaan kaverilleen. Oli heillä ihmettelemistä, elettiin aikaa 1993 ja matkapuhelimet olivat näille italialaisille lentopallomiehille vielä ihan utopiaa.

Paini uudelleen CSIT:n toimintaohjelmaan

Kesällä 1997 lueskelin vuonna 1979 toimintansa lakkauttaneen Työvään Urheiluseurojen Keskusliitto TUK:n historiakirjan. Siihen aikaan palkkatöihini kuului myös valtakunnallisesti TUL:n painitoimintojen organisointi, olin pitkään liiton painin lajipäällikkö.

Lamppu syttyi, kun havaitsin Työvään Urheiluliiton 1990 julkaisemasta teoksesta, että 1970-luvulla hyvät tuttuni, Helsingin Tarmon **Ilpo Seppälä**, Tainionkosken Tähden **Soini Meskanen** ja **Mika Viskari** ja Lappeenrannan Työvään Urheilijoiden **Heikki Liimatainen** sekä moni muu oli voittanut CSIT:n kreikkalais-roomalaisen painin mestaruuden.

Tämän myötä teinkin esityksen liiton painijaostolle, että tehdään CSIT:lle esitys painin kisatoiminnan uudelleen käynnistymisestä. Päätös tehtiin kuitenkin siten, että pyydetään esityksen tueksi virolainen Eesti Spordiselts Kalev. Heidän kanssa sitten yhdessä Korpilahdella mökilläni sitten tämän asian ja muidenkin yhteistyöasioiden vuoksi istuttiin. Yhdessä Kalevin miesten kanssa päätimme esittää CSIT:lle kisan järjestämistä, tämän tiedon sitten soitin Mobiran puhelimellani Jyväskylään heti päätöksen jälkeen silloiselle CSIT:n presidentti **Kalevi Olinille**. Kassu ilahtui asiasta ja lupasi, että hoitaa asian pikaisesti kuntoon.

Mieleen painuvaksi asiaksi on tästä Korpilahden istunnosta jäänyt se, kun Kalevin painipomo **Mati Lehtme** antoi meille tuliaisena keltaisen laatikollisen Saarenmaa olutta, tokaisemalla tervehdyssanoissaan: *"toimme Teille nautittavaksi salkullisen eestiläistä olutta!"* Nauru minulla pärskähti, istahdin rantapenkille persuukselliseni ja tokaisin Matille: *"kuule Matti, tämän on kyllä suomalaista olutta, se on tämän laatikon tekstin mukaan valmistettu meillä Savon maan lisalmessa, mikä on minun Savon piirin alueella."* Toki tekstit olivat laatikkoon ja tölkkeihin väännetty Viron kielellä. Oli siinä Kalevin Matille ihmettelemistä, globaalia on elämämme viime vuosikymmeninä ollut!

Kisojen järjestämisistä päätös Belgiassa

Päätös CSIT:n mestaruuspainien järjestämisestä tehtiin Belgiassa vuonna 1997. Kokouksen jälkeen Olinin Kassu soitti asiasta todeten, että kisoja voidaan ruveta järjestämään ja samalla kysyi, että kävisikö minulle seuraavan päivän kokouksessa CSIT:n painipomoksi, presidentiksi nimettäisiin **Juha Virtanen** ja sihteeriksi Kalevin **Mati Liim**. Ja tähän esitys minulle oikein loistavasti kävikin. Jussi hoiti tätä virkaa aina vuoteen 2005 saakka ja Mati Liim aina kuolemaansa saakka. Toimin todella vahvana taustapiruna tämän kaksikon touhuissa. Vuonna 2006 minut nimettiin CSIT:n painipresidentiksi, eli suomalaisittain puheenjohtajaksi. Hoitelin tämän narikan painipressan askareita aina vuoteen 2013 saakka. Luopumisen syynä oli itävaltalaisen painin ulkopuolisten pomojen jääräpäisyys, eivät kunnioittaneet lajikomission kokouksissa tehtyjä yksimielisiä päätöksiä, joita olivat myös Itävallan Askon painimiehet tekemässä. Tässä vaiheessa CSIT:n toimisto oli Itävallan Askon toimiston yhteydessä Wienissä. Sinne viestitin luopumisasiasta ja itselleni totesin peilin edessä, että pitäkööt Itävallan urheilujarrut tunkkinsa. Seuraajakseni sain hoideltua porvooolaisen **Mika Vuoren**. Minulle lopsautettiin toimieni johdosta lukuisten merkkien joukkoon Kansainvälisen Työväen Urheiluliiton CSIT:n hopeinen ansiomerkki.

Toivottavasti tosiurheilun kisatoiminta on edelleen CSIT:n ohjelmassa, tämän myötä myös nuoremmat tulevaisuuden tähtivääntäjät saisivat tarvittavaa kansainvälistä kisa- ja ottelukokemusta.

Mutta, mutta, pahalta näyttää aloitteeseeni pohjautunut toiminta näyttäneen loppuneen, Kreikassa järjestetyissä maailmankisoissa hataran tietoni mukaan molskillä ei ähellelty, tullilaisia ei ainakaan kisassa mukana ollut? Surullista, mutta toivottavasti ei ole täyttä totta?

Ensimmäiset CSIT:n painit kaatosateessa Kotkassa

Parin kymmenen vuoden tauon jälkeen ensimmäiset CSIT:n mestaruuspainit järjestettiin kesällä 1998 kaatosateessa melkein ulkoilmapaineina. Onneksi kuitenkin kotkalaiset painiseurat olivat Popinniemen Iskun **Pekka Liikasen** pomottamanasijoittaneet painimatot rakennuskonevuokraamosta lainaamaansa teltaan. Kisan järjestämiseen osallistuivat liiton painijaoston lisäksi Kotkan Voima-Veikot ja Popinniemen Isku.

Kuva- ja tekstiarkistojeni mukaan CSIT:n mestaruuspaineja on järjestetty vuonna 2002 Ranskan Bordeauxissa, 2004 Vantaan Tikkurilassa, 2006 ja 2010 Viron Tallinnassa, 2008 ja 2012 TUL:n Urheiluopistolla nykyisen Raapeporin Kisakeskuksessa ja ainakin Latvian Riiassa. Vuonna 2002 Ranskassa pidetyssä kisassa TUL:n joukkueessa oli mukana myös siihen aikaan Vaasan Tovereiden trikoissa menestyksekkäästi otellut vilkkaanpuoleinen **Magwan Amirkhani**,

joka on viime vuosina kisailut rajun puoleisessa vapaaottelussa. Toimikauteni jälkeinen kisaohjelma ei ole tallentunut minun korvien väliin, eikä myöskään kuva- ja tekstitiedostoihini.

Brasilian Rio Janeirossa oli tarkoitus järjestää vuoden 2013 CSIT:n maailmankisat, joiden ohjelmassa olisi ollut Riion Gobacaban upealla sannalla järjestettävät Rantapainin mestaruuskilpailut. Riiossa olin v. 2011 suunnittelemassa tulevia kisatoimintoja yhdessä Eestin Kalevin **Tanel Renterin** kanssa, hän oli siihen aikaan lajikomission sihteeri. Tästä Brasilian vireydestä on kirjauksia tarkemmin teoksen Rantapainin otsikon alla.

CSIT:n painitoimintoja olin junailmassa kisapaikkojen ja Brasilian lisäksi myös kokouksissa vuonna 2005 Ranskan Pariisissa, vuoden 2007 lokakuussa Latvian Riiasa, 2008 lokakuussa Israelin Tel Avivissa sekä vuonna 2012 Bulgarian Varnassa.

Onko tämä verkostoitumiseni huippua?

CSIT toimikauteni jälkeen vuoden 2015 kesäkuussa matkasin Eestimaa Spordiliit Jöudin pomojen ja urheilijoiden kanssa bussilla läpi Euroopan pohjoisen Italian Lignanont rantakaupunkiin, kyytiin hyppäsin Pärnussa. Italiassa järjestettiin sen vuoden osalta Kansainvälisen Työvään Urheiluliiton CSIT:n maailmankisat, joiden ohjelmassa oli sekä yksilö- ja joukkuekisana kreikkalais-roomalainen, että myös Rantapaini.

Olin kisassa Jöudin painijoukkueen pomo- ja kakkosmies, yhdessä Jöudin painipomon tapalaisen **Allan Vinterin** kanssa. Kaulaani joukkueiden pistekisan mitalienjaon yhteydessä ripustettiin jöudilaisena tämän kisan hopeamitali.

Tämä minun jöudilaiseksi hyppääminen pohjautui siihen, kun olen toteuttanut heidän kanssa yhteistyötä hyvin useassa liikunta- ja urheilulajissa ja tosi laaja-alaisesti vuoden 1989 maaliskuusta alkaen. Ja jonkin verran se vielä jatkuneekin, ainakin mieluisia unia tulen varmaan näkemään?

Olen ainakin omasta mielestäni jopa suurin syntipukki siihen, kun Jöud tuli vuonna 2008 hakemaan CSIT:n jäsenyyttä, minkä myötä painin osalta johtamani CSIT:n kisatoiminta vankistui todella muikeasti.

Liki kaksikymmentä vuotta kuopiolaista kuntoliikuntaa edistämässä

Kuopiolaisen kuntoliikunnan edistämiseen minut hurautti avovaimoni Anna-Maija vuoden 1990 talvella. Hän toimi siihen aikaan Kuopion Työvään Naisvoimistelijoiden taloudenhoitajana, pestissä mitä hän hoiti seurassa voimisteluohjausten lisäksi parikymmentä vuotta. Yhteisten asuinvuosiemme alkuaikoina hänen työpaikkana oli Kuopiossa sijaitseva Kansanterveyslaitos, työmatkat Varkaudesta sinne taittuivat omalla autolla ja bussilla.

Seuransa KTNV:n kokouksessa hän oli kuullut, että viitisentoista vuotta toimineen Kuopion Kuntoviikon toiminta oltaisiin lopettamassa henkilöresurssien puutteen vuoksi. Kotiin pöläh- täessä hän kertoi minulle piirin toiminnanjohtajalle asiasta ja tokaisi: *"miten hoidat asiaa niin, ettei Kuntoviikon toimintaa lopeteta?"* Ja minähän tartuin asiaan ja kirjoitin liiankin pitkän kirjeen kuopiolaisille ammattiosastoille ja TUL:n seuroille. Siitä se sitten lähtikin käyntiin, ei tapahtunut lopettamista. Ja jo vuoden 1990 syksyllä olin päältä pääsmärinä 15. Kuopion Kuntoviikon järjes- telyissä. Mukaan sain höynäytettyä mukaan suuren joukon innokkaita miehiä, naisia, seuroja ja ammattiosastoja. Toimintaa ideoin ja organisoisin aina vuoteen 2003 saakka. Tämänkin jälkeen toimin vielä kymmenisen vuotta organisaation toiminnantarkastajana.

Kuopion Kuntoviikon toimintojen toteuttamista varten pykäsin vuonna 1993 pystyyn Kuopioon TUL:n Savon piirin sivutoimiston, mikä sijaitsi Vuorikadulla SAK:n Kuopion paikallisjärjestön toi- miston yhteydessä. Asian neuvottelin niin, että minkään sortisia vuokramaksuja ei tilan käytöstä tarvinnut suorittaa. TUL:n keskustuimistossa tätä asiaa kovasti ihmeteltiin siksi, kun kaikesta muusta jatkuvasti liiton toiminnossa piti supistaa. Toimistossa kävin töissä torstaisin, aamulla kello

seitsemän paikkeilla lähtö Kuopioon, toimintojen ideointia, esitteiden laatimista, seurojen palvelua, kokouksia ja iltamyöhällä takaisin rehelliseen Varkauteen. Heinäkuu oli sellaista aikaa, että en Kuopion Kuntoviikon toimistolla käynyt työskentelemässä. Päivät olivat pitkiä, ei tullut minkään sortisia ylityökorvauksia, ei edes vapaa-aikana. Tätä kun kirjaan niin voin todeta, että näistä torstaipäivistä oli puolet palkkatyötä ja toinen puoli suomalaisen yhdistys- ja järjestötoimintaan hyvin vankasti kuuluvaa vapaaehtoisuustyötä.

Kuopion Kuntoviikko oli löyhä rekisteröimätön ammattiosastojen ja seurojen yhteenliittymä aina vuoteen 1997 saakka, jolloin toiminta organisoitiin lopettamisuhan alaisena olleen Kuopion Kuntoliikunta ry:n alle. Tämän muutoksen myötä Kuntoviikon toimintojen toteuttamiseen tuli muutamaksi vuodeksi tarvittavia varoja. Kuopion Kuntoviikon toimintaa taloudellisesti tukivat useat ammattiosastot ja seuratkin. Minkään sortisia avustuksia ei saatu kaupungilta, Työväen Urheiluliitolta eikä valtioltakaan.

Vuosien saatossa Kuopion Kuntoviikon ohjelmassa on ollut todella monen sortista ”kisailua” ja omatoimisuuteen pohjautuvaa liikuntaa sekä myös koulutusta. Eikä kansainvälisyyskään ole unohtunut, Pärnun lentopalloilijat ovat useana vuonna käyneet pelaamassa Kuopiossa Kuntoviikon harrasteturnauksessa. Ja Venäjän Karjalan Pitkärannan kaupungin naisetkin kävivät useasti osallistumassa Kuntoviikon toimintoihin.

Syksyisten Kuopion Kuntoviikkojen ohjelmiin on vuosien saatossa kirjautunut mm. leuanvetoa, tikanheittoa, köydenvetoa, kottikärrin työntöä, omatoimisia kuntokuureja, taukoliikuntakursseja, tennistä, Petosen hölkkää, lentopallon harrasteturnauksia, julkkisten laihdutuskisoja, bocciaa, petanqueta, pyöräilyä, kävelyä, uintia, pyöräilyn kuvasuunnistuksia, Kylmämaratoneja, rannalta ongintaa, kävelytestejä, duathlonkisoja, laituripilkin kisoja, hautuumaakävelyitä, jne... Kaikkea ei muista!

Ja kun kyseessä on minun muistelmat, niin todella suuresti tätä kirjoittaessa ihmettelen sitä, miten aikaa ja tarmoa on riittänyt myös kuopiolaisen kuntoliikuntatoiminnan edistämiseen. CV-listaan on kirjattu vuodet Kuopion Kuntoviikon ja Kuntoliikunta ry:n toimintoihin osallistumisesta, kaikki töitä tehden. Kuten muutkaan toimintani, pelkästään kokousjakkaraa en Kuopiossa käynyt kuluttamassa.

Toimikauteni aikaiset esitteet ja asiakirjat arkistoitu sekä digitoitu aika mallikkaasti, joten niistä saisin tarpeen vaatiessa aikaiseksi tarkemman historian pläjäyksen.

Kämärin jääkiitäjille Jääurheiluseurat ry

Vuosituhanneen alkupuolella Varkauden Kämärin jääurheilukeskus laajeni siten, että sinne valmistui toinen jäähalli. Elettiin aikaa, milloin kaukalopallotoiminta oli vielä oikein hyvin voimissaan. Tämän myötä seurat taistelivat hampaat irvessä jääajasta, mikä sitten tuplaantui uuden hallin valmistumisen myötä.

Kaupungin viranhaltijoiden murheena oli kuitenkin se, että miten siihen aikaan hyvin riitaiset jääurheiluseurat saataisiin hyvässä yhteistyössä hoitamaan uuden hallin kioskitoiminnat ja paikkamainosten myynti. Tämän vuoksi minulle soitti kaupungintalolta **Teuvo Pitkänen** pyytäen, että saisin perustettua yhteistyöjärjestön, mikä rupeaisi hoitamaan hallin kioski- ja mainostoimintoja.

Lukematon oli palaverien määrä, joita Varkauden Jääurheiluseurat ry:n perustamiseen tarvittiin. Parit siltaan johtaneet niskalennitkin piti Kämärin jääkiitäjistä asian vuoksi ottaa. Tämän myötä yhteistyöjärjestön perustaminen kuitenkin onnistui. Varkauden Jääurheiluseurat ry perustettiin entisen meijerin tiloissa 13.6.2002 ja tämän myötä yhteinen kahviokin tuli perustettua ja mainosten yhteinen myynti käynnistyi. Olin valmistellut kaikki perustamiseen tarvittavat asiakirjat, minkä myötä olin myös perustamiskokouksen puheenjohtaja.

Varkauden Jääurheiluseurat ry:n puheenjohtajana ja taloudenhoitajana toimin 2002 – 2006 vuosien välisen ajan.

Ystävyyskaupunkitoiminta

Ystävyyskaupunkitoiminta on värittänyt melkoisesti elämääni. Ensi kosketukseni tapahtui Jyväskylän Lounaispuiston laululavalla kesäkuussa 1967, ollessani viisitoistavuotias miehenalku. Jyväskylä- Eskilstuna kaupunkiottelu täyteottelussa sarjassa 57 kg kohtasin ruotsalaisen varmaankin viitisentoista vuotta vanhemman **Chister Danhagin**, ottelusta seuraavan päivän Keskisuomalainen kirjoitti: *"Hannu Kiminkinen ei puolestaan viihtynyt kauan sarjan 57 kg ottelussa Chister Danhagin kanssa. Beatles-tukan alta pamahti niskalenkki jo 40 sekunnin jälkeen."*

Eskilstunassa kävin painimassa seuraavana kesänä otellen kaupunkiottelussa **Olle Rosenia** vastaan, häviten ottelu pistein 18 - 14. Eli vauhtia oli ja varmaankin kävi niin, että yltiöpäisen puolilinden innokkuuteni turvin tein varmaan epäonnistusten myötä pisteet myös ruotsalaiselle?

Jyväskylä – Eskilstuna ottelua olen ollut järjestämässä kaksi kertaa ja yhden kerran olin painiporukan pomona, kun jyväskyläläiset voimailijat kisailivat Eskilstunassa.

Petroskoilaisten kanssa ystävyyskaupunkitoimintaa

Varkaus on ollut pitkään Venäjän Karjalassa sijaitsevan Petroskoin ystävyyskaupunki. Tämän kaupungin kanssa tapahtuvaan yhteiskaupunkitoimintaan olen jonkin verran törmännyt Karjalan tasavallan urheilukomitean kanssa tapahtuneen yhteistoiminnan myötä.

Yhteistyötä saksalaisten kanssa

Varkaus ja eteläsaksalainen "Opel-kaupunki" Rüsselsheim ovat olleet pitkään ystävyyskaupungeja. Liikunnan ja urheilun saralla yritin ihan tosissani vauhdittaa tätä ystävyystoimintaa. Kamuna Saksassa oli Rüsselsheim Sportbund organisaatio, mikä on toteuttanut samanlaista toimintaa kuin Varkauden Urheiluseurat ry, tosin ilman laajoja työllistämistoimintoja.

Kahteen kertaan olen vierailut Rüsselsheimissa, matkakavereina mm. **Pekka Markkanen, Juhani Paasi ja Olli Nevalainen**. Kahdesti saksalainen Sportbundin johtajavaltuuskunta on vierailut kutsuuni pohjautuen Varkaudessa.

Laji- ja seuratasolle ei ole toimintaa kovasta yrityksestä huolimatta saatu kuin pari kertaa. Saksalaisia judokoita oli leirillä ja kisailemassa Yama-Arashi ry:n vieraana vuoden 2002 elokuussa ja Rüsselsheimilaisia naruhyppääjiä oli värittämässä varkautelaista liikuntaelämää vuoden 2005 elokuussa.

Vaihtojen vähäisyyteen syynä on ollut seurojen varojen niukkuus, pitkät matkat ja huonot sekä kalliit lehtoyhteydet. Eikä kaupungeissa harrastetut lajitkaan ole napsahaneet oikein kohdalleen.

Rope – Skipping naruhyppyä

Elokuussa 2005 Rüsselsheimin maailmalla menestyneet naruhyppääjät vierailivat Varkaudessa. Kahdeksan henkinen hyppääjäporukka saapui lentokoneella Tampereelle, minkä myötä he matkalla majoittuivat mökilläni Korpilahdella. Siellä heillä kauhistelun alaisena oli kompostivessa ja pari tytön tylleröä pelkäsi sitä, että jospa metsästä ilmestyisi karhu tai susi. Varkaudessa majoittuminen tapahtui 4 perheessä. Tämän myötä saatiin säästettyä kutsujana toimineen Varkauden Urheiluseurat ry:n varoja ja perheiden nuoret saivat kasvatusta kansainvälisyyteen.

Varkaudessa tosi taitavat ja nokkelat naruhyppääjät esiintyivät Könönpellon ja Päiviönsaaren kouluilla, Taulumäen torin markkinoilla, Keskuskentällä jalkapallo-ottelun tauolla, Hotelli Kuntorannassa ja Liikuntatalolla. Todella vauhdikkaan hyppelyn seuraajia päivien aikaan oli parisen tuhatta. Lisäksi sunnuntaina 28.8.2015 järjestettiin Varkauden Naisvoimistelijoiden kanssa Päiviönsaaren koululla Rope-Skipping naruhyppyn opastustilaisuus. Varkaudessa oli elokuussa 2005 todellista liikunnan riemua.

Ystävyyskaupunkihanke

Varkauden ystävyyskaupunkeja ovat olleet Norjassa Rjukan, Ruotsissa Sandviken, Venäjällä Petroskoi, Tanskassa Nakskov, Saksassa Pirna ja Rüsselsheim, Unkarissa Zalaegerszeg, Kiinassa Lu'an. Lisäksi laaja-alaista yhteistoimintaa ilman ystävyyskaupunkisopimusta on ollut Viron Tarton ja Pärnun maakuntiin.

Vuonna 2013 sain hankittua Kehittämisyhdistys Mansikka ry:ltä 100 % hankerahoituksen, minkä turvin oli liikunnan avulla tarkoitus vauhdittaa ystävyyskaupunkitoimintaa. Kyseisenä vuonna olin Mansikan varapuheenjohtaja, joten tämän myötä minun piti jäädä itseni kokouksessa, missä hankkeemme rahoitus päätettiin.

Viiden kuukauden kestoisen selvityshankkeen nimenä oli: *"Liikunnalla vireyttä ystävyyskaupunkitoimintaan."* Hanketta varten saatiin palkattua hanketyöntekijä, jonka tehtävänä oli hankkeen koordinointi. Palkatun henkilön kiinnostus tehtävän hoitoon ei ollut oikein kiitettävällä tasolla siksi, kun hän havaitsi pikavauhdilla sen, ettei jatkorahoitusta hänen palkkaukseen ole mistään tuutista saatavissa.

Joulukuussa 2013 saatiin kuitenkin järjestettyä tilaisuus, mihin vieraiksi saapui

Venäjän Petroskoin, Saksan Pirnan, Unkarin Zalaegerszezin ja Viron Tarton edustajia. Tilaisuudessa vedettiin suuntaviivoja tulevaisuuteen, mutta ei se oikein muikeasti tärpännyt.

Liikunnan ja urheilun turvin ystävyyskaupunkitoiminta ei ole yhtään vireytynyt, syynä varmaankin on se kun Varkauden kaupungilla ei ole ollut viimevuosina palkattuna toimihenkilöä kenen työnkuvaan tämä toiminta olisi sisällytetty. Ja olisiko ystävyyskaupunkitoiminta koettu vanhakantaiseksi ja etenkin rahaa vieväksi toiminnaksi. Nuorten kansainvälistymistä ei toimintojen hiipumisen myötä ole saatu tällä saralla kohennettua.

Joroisten kuntaa avittamassa

Takavuosina Joroisten kunta ja virolainen Ülenurme ovat olleet ystävyyskuntia. Ülenurmen liittyessä Kambjan kuntaan tämän toiminta oli kuitenkin hiipunut. Toki varmaan myös muitakin syitä tähän on saattanut olla?

Virossa vierailujeni aikana Eestimaa Spordiliit Jöudin juhlissa minulle pari kertaa esitettiin, että voisiko auttaa heitä siten, että yhteistyö Joroisten kunnan kanssa taas käynnistyisi ja minähän tietenkin lupasin siten, että kyllä hoituu.

Ensitöikseni piti punnita Joroisten kunnanjohtaja **Jaakko Kuronen**. Painia ei Jaakon kanssa tarvinnut, eikä tämän myötä selätystäkään pitänyt suorittaa. Painin ensitaidot omannut Jaakko lupasi ottaa asian esille kunnan päättäjien kanssa käydyissä keskusteluissa. Ja sitten ilmoitti, että kyllä yhteistyötä voidaan ruveta uudelleen virittelemään.

Joroisissa 2023 lokakuun 31. päivänä allekirjoitettiin Joroisten ja Kambjan kuntien välinen aiesopimus, minkä turvin yhteistyötä olisi tarkoitus uudelleen viritellä. Tätä allekirjoitusta minäkin olin todistamassa Varkauden Urheiluseurat ry:n pöytäviirin kanssa. Nähtäväksi jää tapahtuuko asiassa mitään? Kambjan kunnan puolella on ollut viime kuukausina virolaiseen "pormestari-maiseen" tapaan huonoihin henkilösuhteisiin ja epävakaiseen puoluepolitiikkaan pohjautuvia ongelmia. Toivottavasti Joroisten kuntapomot paikkaavat kädet yhteen ja pistävät vauhtia yhteistyön myllyyn?

Valtakunnallinen TUL:n Painin Tuki ry

1980-luvulla painimiehet olivat käynnistäneet valtakunnallisen TUL:n Painin Tuki ry:n toiminnan. Tämä oli tapahtunut kuitenkin siten, ettei yhdistystä ei koskaan ilmoitettu yhdistysrekisteriin, joten tarvittavia sääntöjäkään ei laadittu. Jäsenmaksuja oli kuitenkin peritty nuorten tulevaisuuden tähtivääntäjien stipendejä varten.

TUL:n painin lajipäällikön tehtävien siirrettyä vuonna 1995 liitin omatoimisesti toimenkuvaani tämän yhdistyksen toiminnan. Etsin uuden johtoremmin, laadin säännöt ja teetätin päätöksen, että toiminnat virallistetaan ilmoittamalla TUL:n Painin Tuki ry yhdistysrekisteriin, minne se kirjautui heti seuraavana vuonna.

Valtakunnallisen TUL:n Painin Tuki ry:n sihteerinä ja taloudenhoitajana toimin kaksikymmentä vuotta, eli vuosien 1995 – 2015 välisen ajan. Organisoin toimintoja, Viron matkoja ja keräsin jäsenmaksuja nuorten painijoiden tukemista varten, jne... Merkittävintä tämän organisaation työn touhussa oli panostaminen menestyneen painihistorian tuottamiseen.

Työväen Urheiluliiton painin historian tuottaminen

Käynnistin historiahankkeen, minkä tavoitteena oli kirjan tuottaminen. Tässä onnistuttiin siten, että digi-muotoon on kirjoitettu kaksi kirjaa. Näiden teosten kirjoittajaksi löysin FT **Ossi Viidan** ja tarvittavan rahoituksen sain neuvoteltua Työväen Urheiluliitolta ja jonkin verran TUL:n Painin Tuki ry:n jäsenmaksutuottoja upposi myös näiden teosten tuottamiseen. Teokset on liitetty Varkauden Urheiluseurat ry:n työllistämän nettinikkarin **Janne Putkosen** toimesta kaiken kansan katseltavaksi kotisivun www.tulpaini.fi historiaosioon, mistä löytyy paljon myös muuta historiatietoa. Komeissa koteloissa olevia kirjaromppuja minun hoteissa on vielä useita kappaleita, pyydettyäessä posti kulukoo. Ensimmäisessä osiossa on tarkasteltu vuosien 1939-1979 välisen ajan toimintoja ja kakkososassa tutkimuksen ja kirjoituksen kohteena on ollut vuoden 1980-1993. Nähtäväksi jäänee tarttuuko liiton painin historiaan joku siten, että tämän jälkeisestä ajasta väännettäisiin tutkimukseen pohjautuvaa ränttiä? Työtä tulisi todella paljon helpottamaan minun hoteissa olevat digitoidut asiakirjat aina vuoteen 2013 saakka.

Merkittävintä näillä TUL painin kotisivuilla on henkilöhakemisto, mistä löytyy lähes tuhannelljänsadan (1400) painijan menestystietoja. Ylpeähkönä ja rintarottingilla voin todeta, että vastaavanlaista hakemistoa ei ole yhdelläkään liiton lajijaostolla, eikä myöskään suomalaisilla lajiliitoilla. Kaikki kotisivulle tallennetut tiedot on saatu kasatuksi Varkaudessa! Tolokuttomasti pelottaa se, että säilyvätkö kotisivuille tallennetut tiedot, koska TUL:n Painin Tuki ry on näkemyseni mukaan vetelemässä viimeisiä henkäyksiään.

Toki kaikki nettisivun tiedot on tallennettu ulkoiselle asemalle, mutta kaiken kansan nähtävissä niiden olisi syytä olla, monen edesmenneet henkilön muistokirjoitukseen sieltä on helposti napattavissa tietoja molskeilla menestymisistä. Minäkin olen kirjoittanut yli kymmenen edesmenneet painimiehen muistokirjoituksen, joihin olen saanut napattua jämeriä menestystietoja www.tulpaini.fi nettisivuilta.

Näiden henkilötietojen keräämistä varten sain punottua verkoston, minkä turvin sitten ahkerat painitoimijat toimittivat paperilla minulle tietoja, mitkä sitten Varkauden Urheiluseurat ry:n työllistämistukien turvin työllistämä nainen naputteli oikein komeasti tietokantaan. Ja minä ohjeistin, yhtään tietoa en itse ole koskaan nettiin syöttänyt. Tämän päätöksen olin tehnyt itselleni jo internetin syntyäikoina ja päätös on aina tähän päivään saakka pitänyt. Päätös on samassa sarjassa kuin painin tuomari-toiminta, ei tuomarointia, eikä nettiin tietojen syöttämistä.

TUL:n painin historiatoimikunta Stadionin Urheilumuseolla, vas. Soini Meskanen Tainionkosken Tähti, urheiluarkiston pomo Ossi Viita, painijaoston pj. Eero Reijonen, toimikunnan asioiden valmistelija Hannu ja liiton painijaoston ex-lajipäällikkö Kaimo Koponen.

Historian tuottamista Suomen Painiliitolle

Suomen Painiliiton alueellisissa ja valtakunnallisissa johtotehtävissä olen ollut töitä tehden vuodesta 1992 alkaen. Ja tehtävät jonkin aikaa vielä jatkunevatkin? Pitkähköön CV-listaani on vuosien tarkkuudella kirjattu monipuolisten tehtävien jakautuminen.

Merkittävä toimintaa tällä saralla on ollut Painiliiton 100-vuotisjuhlavuoden toimintojen ideointi ja myös toteutuksen koordinointi. Tämän toiminnan yhteydessä toimin myös historiatyöryhmän puheenjohtajana. Uskomaton pesti TUL-taustaiselle toimijalle, koska työryhmässä oli mukana miehiä joiden mielestä TUL:n seuroissa toteutettiin Suomen painin vastaista toimintaa. Siitäkin huolimatta minä itse pyysin heidät tähän historiankirjoituksen ohjaustyöryhmään.

Juhlavuoden kunniaksi saatiin aikaiseksi CD-ROM teos, mihin on liitetty **Olavi Latikan** kirjoittama ”Suomen painin alkuvaiheet sotavuosiin saakka” ja **Lauri Järvisen** tuottama ”Suomen Paini 1975 - 2005” sekä myös punaetikettinen **Ossi Viidan** työstämä ”TUL:n paini suomalaisessa painikentässä.” Ja myös tuloksia ja tilastoja on yhdellä rompulla.

Juhlavuoden aikana oli parikymmentä Suomen painin historiaa kunnioittavaa tapahtumaa, joissa oli nähtävillä kymmenen komeaa rollappia, niissä esiteltiin kuvin eri vuosikymmenien aikana tapahtuneita toimintoja ja menestyksiä. Roll-uppia tuottamisessa oli todella hyvänä aisaparina Suomen Urheilumuseo, mihin minulle oli vuosien saatossa muodostunut oikein oivalliset suhteet. Rollappien valmistuskustannuksiin silloinen Painiliiton puheenjohtaja **Yrjö Tuokko** hankki Tallinkilta sataprosenttisen rahoituksen.

Historian kirjoittamiseen sain hankittua ministeriöstä täysimittaisen rahoituksen, neuvottelussa minun tukena oli Yrjö Tuokko. Yhden palaverin myötä saatiin lupaus rahoista ja sen myötä ruvettiin töihin. Etsin kirjoittajat ja ohjaustyöryhmän jäsenet. Heidän kaikkien kanssa oli oikein oivallisen mukava työskennellä. Säröjä heidän kanssa toiminnoissa ei ollut! Historiateoksen tekstit kotelon kansineen taittoi Varkauden Urheiluseurat ry:n työllistämä **Janne Putkonen**.

Kuvapajalla tallennustöitä

Painin historia-asioiden jälkeen on luontevaa kirjoittaa varkautelaisen liikunta- ja urheilutoiminnan historian kunnioittamisesta. Mikä onkin ollut todella mittavaa. Varkauden Urheiluseurat ry:stä kirjoitinkin jo palkkatyöosiooni, tämän teoksen loppupuolelle ränttään narikasta fakta-asioita. Historiateoksen tuottaminen varmaan olisi ainutlaatuisen ja laaja-alaisen toiminnan vuoksi joskus paikallaan? Toki netissä on palvelujärjestön 20-vuotisteos, mikä toimitteli tukityöllistettynä ollut **Maija Mannerkorpi**.

Kerran korvieni väliin napsahti perjantaina illalla sohvalla lötköttäessä työpäivän päätteeksi, että Varkauden Urheiluseurat toimenkuvaan voisi liittää jäsenseurojen kirjallisen aineiston ja kuvamateriaalin tallentaminen. Mikä sitten seuraavalla viikolla käynnistyykin Varkauden Urheilijoiden aineistoa digitoiden ja jatkui vuositolkulla siten, että arkistoiduksi ja digitoiduksi tuli todella useiden seurojen sekä myös urheilijoiden aineistoja. Skannereissa on pyörähtänyt useita satojatuhansia asiakirjoja. Arkistoidut on toimitettu Helsinkiin Olympiastadionilla sijaitsevaan urheiluarkistoon ja digitoidut ovat seurakansiot DVD-levyillä ja muistikuvilla. Lisäksi ne on tallennettu viidelle eri ulkoiselle asemalle. Tallennustyö on tuonut työtä ja päivien pirstumista ja sisältöä useille kymmenille vaikeassa työmarkkinatilanteessa olleille etupäässä nuorille ihmisen taimille

Kotikutoisesti Varkauden Urheilumuseo

Johdollani ja ideointiini pohjautuen Joutenlahden Kimppa Työpajoista oli muodostunut myös Varkauden Urheilumuseo. Tiloihin oli tallennettu ja laitettu näytille seurojen ja edesmenneiden urheilijoiden palkintoja sekä varusteita sillä teemalla, että järjestön tilat toimivat myös Urheilumuseona.

Kimppa Työpajojen tiloissa oli näytille sijoitettu seuraavien seurojen esineistöä tai palkintoja: Enson Pallo, Kiekko-Salamat Varkaus, Kiekko Warkaus, Keski-Savon Pateri, Könönpellon Kiri, Puurtilan Kisa-Pojat, Savon Suunta, TUL:n Savon piiri, Varkauden Kenttä-Veikot, Varkauden NMKY, Varkauden Tarmo,

Varkauden Uimarit, Varkauden Basket, Varkauden Jalkapalloklubi – Warkaus JK, Varkauden Työväen Palloilijat, Varkauden Urheilijat, WP 35.

Esillä oli myös takavuosina menestyneiden ja myös edesmenneiden urheilijoiden esineistöä tai palkintoja: Oiva Halmetoja Varkauden Kenttä-Veikot, yleisurheilija (s.1920, k. 2007), Hugo Ikaheimonen Varkauden Tarmo, hiihtäjä (s. 1912, k. 1983),

Aulis Immonen Varkauden Tarmo, painija (s. 1939, k. 1999), Aulis Immonen Varkauden Pujottelijat, lasketteli (s. 1939, k. 1999), Heikki Mustonen Varkauden Tarmo, hiihtäjä (s. 1925, k. 1981), Jaakko Suikkari Varkauden Urheilijat, yleisurheilija (s. 1925), Viljo Suhonen Varkauden Tarmo, hiihtäjä (s. 1917, k. 2005)

Ilpo Taskinen Kangaslammin Kisailijat, voimanosto (s. 1959, k. 2008), Olli Tyrväinen Varkauden Moottoripyöräurheilijat, speedway (s. 1960) ja Eero Uimonen Varkauden Urheilijat, hiihtäjä (s. 1916, k. 1995).

Alakerran käytävälle oli sijoitettu vahasta valmistetut näköispatsaat seuraavista jääpalloilijoista: Ville Kantanen WP 35, (s. 1922) ja Jorma Saastamoinen WP 35 (s. 1964).

Kimppa Työpajojen käytäville ja kokoustiloihin oli sijoitettu runsaasti kehystettyjä tauluja, joihin laitettu Varkauden Urheiluseurat ry:n toiminnasta kertovia lehtikirjoituksia ja kuvia. Pääsääntöisesti toiminnoista on kirjoittanut Varkauden Lehti. Lisäksi seinällä oli esillä myös 1990 maaliskuun 14. päivän ensikohtaamisen osanottajalista sekä 7.10.1993 virallistamiskokouksessa allekirjoitetun ja yhdistysrekisteriin toimitetun perustamiskirjan suurennokset.

Alakerran käytävälle oli sijoitettu myös tietokone, minkä kautta vieraat pääsivät tutustumaan Kuvapajalla arkistoitujen ja tallentuneiden seurojen aineistoihin.

Mutta mikään ei ole ikuista?

Toteutettu tallennustyö ja Varkauden Urheilumuseo ovat olleet muualla maassa suuren ihailun, kateuden, kiinnostuksen ja kiitosten kohteena. Suomen Urheiluhistoriallinen seura palkitsi tallennus- ja museotoimintamme vuonna 2016.

2015 Varkauden Urheilumuseoon kävi tutustumassa Tartossa sijaitsevan Viron Urheilumuseon silloinen johtaja **Enn Mainla**. Hänen ihmettelyn ja suurten kiitosten aiheena oli se, kun kerroin, että tämä Urheilumuseo on saatu aikaiseksi ilman minkäänlaisia tukieuroja.

Entä sitten millä tolalla on Varkauden kaupungin viranhaltijoiden päättäjien arvostus ja historian kunnioitus? Se ei kyllä ole ollut tässä asiassa oikein hyvin mairittelevalla tasolla. Varkauden Urheiluseurat ry häädettiin Joutenlahdesta v. 2017, joten tämän myötä mallikas Urheilumuseokin tuhoutui. Onneksi Urheilumuseosta on kuvasarja järjestön nettisivulla.

Mielestäni Varkauden Urheilumuseo olisi hyvin voinut olla edelleen entisellä Joutenlahden koululla. Mutta, mutta: kaupungin edustajat väittivät, että kyseiset tilat tarvitaan muuhun käyttöön ja esineistöä on vaarallista siellä säilyttää. Mikä lieenee ollut vaarana, olisikohan joihinkinimmeisiin saattanut tarttua liikunnan siemen?

Ja ei kun talouskirjauksikalla meille aavistuksen euroja ja arvokkaat kamat muovisäkkeihin sekä pahvilaatikoihin. Varmaankin ne löytyvät entisen Tehtaan koulun komeroista? Pelottaa kuitenkin kyllä se, että olisiko niitä tuupattu Riikinnevan kaatopaikalle?

Jälkeenpäin, kun olen asiaa kaupungin pomoilta avoimen rehellisesti kysellyt on väitetty, että tiloja tähän museotoimintaan ei ole ja kaiken olevan myös tallessa. Ja vastauksissa on vähätelty tätä omaisille ja seuroille tärkeää asiaa mm. siten, että on kirjoitettu muutamassa vastauksessa näin: "ns. urheilumuseo!" Ja kun muualla maassa Varkauden Urheilumuseo on ollut monen toimijan silmissä ihailun ja kateuden alaisena kohteena.

Vuonna 2015 otetussa kuvassa on murto-osa kaupungin päättäjien tuhoamasta Varkauden Urheilumuseosta. Toivovasti esineet ovat tallessa, eikä kipattuna kaatopaikalle.

Mielestäni Varkauden kaupungista kyllä tiloja löytyy! Arvokkaasta aineistosta voisi vallan mainiosti muodostaa ns. "Elävän Urheilumuseon." Tämä hoituisi siten, että kerääntynyttä aineistoa sijoitettaisiin paikkoihin, joissa kaupungille veronsa maksavat ja myös vieraat liikkuvat, esim. uimahallille, liikuntatalolle, keskuskentälle, jäähallille, Kämärille, Vattuvuoreen, moottoriurheilu-keskukseen, jne. Tämä sijoittelu ei tarvitse kuin aavistuksen luovuttua, joten päättäjien korville mietintämyssy!

Tämän myötä kunnioitettaisiin takavuosien toimintoja ja etenkin vapaaehtoiseen pohjautuvaa laaja-alaista kansalaistoimintaa. Eivätkä edesmenneiden urheilijoiden jälkeläisetkään varmaan tykkäisi kyttyrää heille arvokkaan aineiston esillä olostu? Suomen maan oloihin ainutlaatuisesta tallennus- ja museotoiminnasta annan itselleni ja Varkauden Urheiluseurat ry:lle 10+ ja kaupungille 4- ja sekin on mielestäni aavistuksen yliampuva. Olisiko katkeruus mukana tämän tekstin osiossa, arvostelussa ja pelissä?

Rantapainia virittämässä

Rantapainin pönkittämiseen olen hurahtanut viime vuosien aikaan. Näkemykseni mukaan myös perinteisen painin on uudistuttava. Näin on toimittu mm. hiihdossa ja uinnissa? Hiihdetään monen sorttisilla välineillä ja matkojakin riittää arvokisoissa usealle päivälle. Samoin on uinnissa, kauhotaan selällään ja mahallaan, matkoja riittää.

Painitoiminnassakin pitäisi MM- ja Olympiakisoissa painijan päästä ottelemaan useana päivänä. Sama Jeppe ja Mimmi vääntämään vapaata, kreikkalais-roomalaistaja Beach Wrestlingiä? Nyt on niin, että useita kymmeniä tuhansia euroja, satoja ja taas satoja tunteja vaatineen treenaamisen jälkeen olympiakoitos saattaa päättyä kahden minuutin vääntämisen jälkeen. Näin kävi suomalaiselle 2024 Pariisissa.

Beach Wrestlingiin eli suomalaisittain Rantapainiin sain ensikosketuksen Viron Pärnun rannalla. Olin Painiliiton lähettämänä seuraamassa avoimia Viron Rantapainin mestaruuskilpailuja. Helteisissä kisoissa oli runsaasti osanottajia ja myös liikekannalla olevaa yleisöä. Kun ympärässä ähelsi pikkupoikia, niin katsomassa oli isoäitejä pikkulasten kanssa. Raavaiden miesten tallustel-

lessa ympärään taistelemaan paremmuudesta, seuraajiksi siirtyi sankoin joukoin vähäpukeisia, uhkeita ja nuorehkoja naisia.

Rantapainia Rion Gobacabanann sannalla?

Brasilian Rio Janeirossa oli tarkoitus järjestää vuoden 2013 Kansainvälisen Työvään Urheiluliiton CSIT:n maailmankisat, joiden ohjelmaan ei olisi voinut sisällyttää painia siitä syystä, kun paikallisen SESI liiton ohjelmassa ollut painia. Joten brasilialaiset eivät olleet osallistuneet yhtään kertaa CSIT:n mestaruuspaineihin.

Riossa olin vuoden 2011 lokakuussa suunnittelemassa tulevia maailmankisoja yhdessä virolaisen Eestin Kalevin **Tanel Renterin** kanssa, hän oli siihen aikaan lajikomission sihteeri. Bussimatalla meille välähti, että päästään tänne kisailemaan, kun järjestetään Rion Gobacabanann kuuluisalla ja upealla sannalla Rantapainin mestaruuskilpailut. Hinku tähän meidän näkemykseen oli siinä, kun brassit olivat poikkeuksellisesti luvanneet hoitaa Riossa vieraiden osalta kaikki mahdolliset ylläpidon kustannukset, ilman minkäänlaisia osanottomaksuja. Maahan saapuvien kustannettaviksi olisi jäänyt ainoastaan lentomatkan kulut. Eli tyrkylä olisi ollut monen maan edustajille tosi edullinen loma- ja kisamatka.

Esittelykierroksen päätteeksi etsimme käsiimme paikallisen SESI:n organisaation silloisen dynamon **Rui Campoksen**, joka on saavuttanut lentopallossa hopeisen olympiamitalin. Tulkiksi tapaamiseen tuli Eestin Kalevin pääsihteeri **Aleksander Tammert**, tämä siksi kun Ateenassa kiekonheiton olympiaprônssin saavuttanut Aleksander omaa loistavan Englannin kielen taidon.

Esityksemme ei heti napannut Campokselle. Mutta pyysimme, että hän katselee Yuotubesta Beach Wrestling kisoista maailmalla otettuja otoksia ja palaa seuraavana päivänä asiaan. Kyllä oli Rui Campoksella mukava olotila kun seuraavana aamuna hotellin aamiaisella tapasimme hänet: *"katselin yöllä koneelta useita kisoja, kyllä on hieno juttu, lisätään Beach Wrestling maailmankisojen ohjelmaan, ensi viikolla valmentamani naisten lentopallojoukkueen harjoitusohjelmaan tulen liittämään vauhdikkaan Beach Wrestlingin, Gobacabanalta varasin jo kentän tätä iloista touhua varten."*

Mutta sitten kävi niin, että Brasilian SESI:n organisaatiossa myllersi vallanvaihdos. Uudet johtajat eivät hyväksyneet sitä, että he olisivat maksaneet vieraiden ylläpidon kustannukset. Tämän myötä maailman kisat siirtyivät Bulgarian

Varnaan, missä Mustanmeren rannalla väännettiin CSIT:n Beach Wrestlingin mestaruusmitaleista.

Kisakeskuksen Urheiluopistolla olin järjestämässä vuosien 2008 ja 2012 Kansainvälisen Työvään Urheiluliiton CSIT:n kreikkalais-roomalaisen ja myös Rantapainin mestaruuskilpailuja. Ja vuonna 2018 hurahdin ihan tosissaan Rantapainista, Painiliiton hallitus nimesi minut silloin tämän toiminnan vastaavaksi. Sysäys tähän tuli Jyväskylässä silloiselta Lentopalloliiton kakosmieheltä **Sami Heikkiniemeltä**, joka oli seuraamassa Beach Volleyn SM-lopputurnausta.

Lentopallon olympiamitalisti Rui Campokselta lokahti suu auki, kun esitimme Tanelin kanssa hänelle Rantapainikisojen järjestämistä CSIT:n maailmankisoissa. Mutta oli aamulla asiasta kuitenkin tosi innoissaan, kun oli yöllä katsellut netistä maailmalla kuvattuja rantapaineja.

Samanaikaisesti Jyvässeudun Paini-Ässät seura oli Tuomiojärven rannassa järjestämässä pienimuotoista Rantapainin kihausta. Mies tuli puheilleni esittäen, että voitaisiinko paini- ja lentopalloliittojen toimesta ruveta tekemään tällä saralla yhteistyötä? Kokemusta omaavana lupasin, että kyllähän toki. Mutta tähän pikaiseen esitykseen sitten tämän miehen kiinnostus lopahti, ei vastannut minkään sortisiin yhteydenottoihin. Olisiko ollut kiirettä?

Kunnon GG-Rantapainit ja Rantapainia talvipakkasella?

Vuoden 2018 jälkeen olen yrittänyt höynäyttää ihan totisesti suomalaisia painitoimijoita Rantapainiin. Asiassa en ole onnistunut oikein toivomallani tavalla, olisiko syynä ollut Suomen lyhyt ja kuuma kesä, sekä painiväen laiskuus ja vanhakantaisuus? Onneksi Rantapainin Suomen mestaruuskilpailut on kuitenkin saatu järjestettyä joka vuosi.

Muikein Rantapainin koitokseni on ollut Porin Reposaassa. Ideoin sinne yhdessä **Osmo Hekkanen** Kunnon GG-Rantapainit. Kisan nimi väänntyi Reposaaren Kunnosta, olympiavoittaja **Kelpo Gröndahl**ista ja viihdetaiteilija **Eino Grön**istä, joka oli nuoruudessaan erittäin lahjakas reposaarelainen painija. Vuoden 2022 heinäkuun kisojen järjestäjäksi sain höynäytettyä 90-vuotissjuhlavuottaan pitäneet Reposaaren Kunnon ja heille todella suureksi avuksi Porin Paini-Miehet. Kunnoltahan oli painitoiminta loppunut useita vuosikymmeniä aikaisemmin.

Kyllä oli muikea olo olla seuraamassa näitä kisoja, kun katsomassa oli runsaasti, satoja painuskovaisten ulkopuolista sakkia, eli siis ihan oikeaa yleisöä. Olisikohan väki tullut seuraamaan iloista Rantapainia ja vai olisiko syynä ollut Reposaaren kasvatti, kultakurkku Eino Grön?

Kerran olen ollut pomona, kun kasvattiseurani Jyvässeudun Paini-Ässät järjesti Rantapainin sisähallikisat talvipakkasella. Kyseessä oli avoimet TUL Järvi-Suomen mestaruuskilpailut, joissa oli osanottajia ihan mukavanlaisesti.

Rantapainilla on mielestäni tulevaisuutta?

Kansainvälisen Painiliiton UWW:n kisakalenteriin on kirjattu, että vuoden 2026 nuorten olympialaisten ohjelmassa Senegalissa on myös Beach Wrestling.

Minun Painiliiton Rantapainin vastaavan tavoitteena on se, että saisin väännettyä aikaiseksi jommankumman maan kuumalle sannalle lajin maaottelun Viro-Suomi?

Keski-Savon Sampo jauhoi yhteistyötä

Vuonna 1998 Suomen Painiliitolla oli vankka viritys yleisöystävällisen joukkuepainin uudelleen käynnistämiseen ja kehittämiseen. Tähän touhuun minäkin hurahdin savolaisten painitoimijoiden kanssa, perustettiin löyhä yhteistyön viritys Keski-Savon Sampo.

Painin SM-sarja oli jaettu kahteen eri tasoon. Meidän nuorehko joukkue kisaili 2. sarjassa. Tavoitteenamme oli se, että kerätään kokemusta ja nousta tulevana vuosina korkeammalle tasolle. Tulevaisuuteen suuntaavat säännöt tässä SM-kisasarjassa mahdollistivat joukkueiden muodostamisen kahden seuran painijoista ja lisäksi sakissa sai olla lainamiehiäkin. Rekisteröimättömällä Keski-Savon Sammollakin oli parissa ottelussa lainattu painija, mm. olympiapainija, nykyinen Viron päävalmentaja **Juha Lappalainen**. Yksi seurasiirtokin sopuisasti jouduttiin sarjan sääntöjen mahdollistamisen myötä tekemään, Kuopion Kisa-Veikkojen virolaislähtöinen ilopilleri **Jüri Mering** vaihtoi yhteistyövirityksen ajaksi Varkauden Tarmoon.

Keski-Savon Sampo pyöri ja jauhoi yhteistyötä Varkauden Tarmon, Sorsakosken Teräksen, Joroisten Jyskeen ja Kuopion Kisa-Veikkojen painijaostojen ympärillä. Rahoittajiksi olin saanut väännettyä Varkauden kaupungin, Joroisten ja Leppävirran kunnat sekä tietenkin narikan nimen mukaisesti Sampo-vakuutusyhtiön. Tämän myötä yhteenliittymän painijoille saatiin hankittua kuntien ja vakuutusyhtiön logoilla varustetut verkkari, kaikkiaan viitisenkymmentä kappaletta.

Keski-Savon joukkueen otteluita käytiin mm. Varkauden Kuntorannassa, Pajulahden Liikuntaopistolla ja Kuusankoskella tanssiravintola Sommelon salissa. Mainittavaa menestystä ei tullut, mutta päälle jäi kuitenkin kova usko siitä, että tulevina vuosina menee paremmin ja joskus vielä korkeammalla tasolla SM-mitaleistakin tällä sakilla taistellaan. Hyvää tässä joukkueen muodostamisessa oli se, kun pari jo painitreenit sivuun heivannuttakin nuorukaista saatiin uudelleen harjoittelemaan. Ja plus-puolella oli myös se, kun joukkuekisailua oli katsomossa seuraamassa runsaasti muitakin kuin painiuskovaisia.

Mutta valitettavasti kävi niin, että parin seuran vahvat vaikuttajat eivät voimantunnoissaan hyväksyneet sääntöjen sallimaa lainamiesten käyttöä. Näiden seurojen mielestä omillaan pitää kisailla ja pärjätä.

Sitten kävikin niin, että joukkuepainin SM-sarjassa ei kisailtu kuin vain parina seuraavana vuonna ja vain 1. tasolla. Tämä toikin tullessaan myös sen, että hyvinä harjoitusvastustajina ja joukkueiden vahvistajina toimineet jäähyttelijät lopettivat monella paikkakunnalla kokonaan painimisen.

Joukkuepainista Suomen menestyneen painitoiminnan pelastus?

Jos olisin diktaattori niin määräisi aikuisten sarjojen joukkuepainin Painiliiton, alueiden ja seurojen toimintaohjelmaan! Mielestäni tämä vahvistaisi todella vankasti lajitoimintoja ja niiden markkinointia. Joukkueisiin miehiä ja naisia!

Mikkelissä äänestettiin koko ilta

Mielestäni suomalaisen liikunta- ja urheilutoimintojen uudelleen järjestelyt ovat olleet aika melkoista ja suurelta osin hallitsematonta järjestöhimmeliä rakentamista. Vuoden 1993 ns. "yhdentymisen" myötä on aluejärjestöjä mennyt ja tullut, valoja on sytytetty ja sammutettu! Näin myös kaakkoisessa Suomessa ja eteläisessä Savossa, missä SVUL:n piireistä muodostettiin Kaakkois-Suomen Liikunta ry, minkä jäseniksi myös liittyivät alueella toimivat TUL:n piirit. Kaakkois-Suomen Liikunta ry:n koulutusvaliokunnan jäsen minäkin jonkin aikaa olin. Maakuntahenkisten toimijoiden mukaan tämä aluetoiminta ei kuitenkaan ollut ihan oikein oivallisen onnistunut ratkaisu.

Muutaman vuoden yhteistyöryöstelyn jälkeen tälläkin alueella palattiin maakuntapohjaisen liikuntajärjestön perustamiseen. Savon muun eteläisessä osassa tuli vuonna 1997 tarvetta perustaa Etelä-Savon Liikunta ry. Tämän narikan perustamistyön suunnitteluun minutkin olivat yhteistyön tärkeyden ymmärtäneet toimijat pyytäneet TUL:n Savon piirin edustajana. Toimin aluejärjestön sääntötyöryhmän jäsenenä, kirjoittaen puhtaaksi mm. uuden järjestön säännöt. Sääntötyöryhmän toiminta onnistui vallan mainiosti, kaikesta saatiin hymyssä suin sovittua ja kättä päälle loksautettua. Jostain kumman syystä tähän työryhmään eivät eteläsavolaiset toimijat olleet kutsuneet vielä silloin yhdistysrekisterissä olleen SVUL:n Suur-Savon piirin puheenjohtaja **Aatto Valkokiveä**. Tämä sitten näkyikin Mikkelin Vaakunassa syksyllä 1997 järjestetyssä uuden aluejärjestön perustamiskokouksessa.

Kyseisessä kokouksessa tehtävänäni oli esitellä aluejärjestön säännöt, mitkä oli työryhmässä yksissä tuumin hyväksytty perustamiskokouksen käsittelyä ja hyväksymistä varten. Ilta venähti todella pitkäksi, sääntöjen esittelyn kohdissa Aatto Valkokivi esitti lähes joka lauseeseen muutosta. Ja aina joka kohdasta äänestettiin siten, että muutoksen esittäjä Valkokivelle pienen kokouksen haalimansa joukon kanssa tuli rökäletappio. Ainut kokouksessa tehty yksimielinen päätös

oli se, kun ministeri **Pirjo Rusanen** nimettiin uuden aluejärjestön ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Kuudelta alkanut kokous päättyi lukuisten äänestysten vuoksi vasta kello 23, normaalisti kokemukseni ja näkemykseni mukaan aluejärjestön perustamiskokouksen olisi pitänyt hoitua jo ennen kello puolta kahdeksaa.

”Savolaistuneena?” Keski-Suomen Liikunnan hallituksessa

Keski-Suomessa ei ole alueellisia järjestöhimmeleitä suuremmin rustattu. Muut maakunnat eivät nykyisen aluejohtaja **Petri Lehtorannan** kertoman mukaan huolineet vuonna 1993 keskisuomalaisia yhteistyökumppanikseen. Tämän myötä maakuntaan perustettiin aivan oma aluejärjestö, mikä nimettiin vuoden 1993 marraskuun perustamiskokouksessa Keski-Suomen Liikunta ry:ksi.

Jyvässeudun Paini-Ässien ja TUL:n Keski-Suomen piirien esittämänä toimin aluejärjestön sääntöjen sallimat kuusi vuotta Keski-Suomen Liikunnan hallituksessa, kyseinen ajanjakso oli 2017 – 2022. Tämän jakson aikana osallistuin jokaiseen pidettyyn kokoukseen, yhdestäkään en loistanut poissaolollani. Aluejärjestön varojen säästämisen vuoksi matkasin pääsääntöisesti kokouksiin mökiltäni Korpilahdelta. Näin menetellen matkalaskut jäivät pienen puoleisiksi.

Kahvit hörppäsin ja kokousjakkaraa kulutin siten, että aika usean asian kohdalla esitin omia kokemukseeni pohjautuvia näkemyksiä. Nämä esitykseni johtivat aika usein ihan asiallisiin päätöksiin. Suorasanaisuuttani ja useimpia esityksiäni suuresti arvostivat kokoukset napakasti valmistellut aluejohtaja **Petri Lehtoranta** ja silloinen puheenjohtaja **Janne Kinnunen**, joka on nykyään eteläsavolaisen Mikkelin kaupunginjohtaja.

Ja tästä sulka hattuuni? Aloitteeseeni pohjautuen keskisuomalaisen liikunta- ja urheilutoimijoiden sielunhoitotyötä ruvettiin vahvistamaan Keski-Suomen Liikunnan omilla ansiomerkeillä, mitkä tulivat avoimesti kaikkien seurojen anottaviksi. Tällaisen renikan sitten minäkin sain rinnuksiini v. 2019 Jyvässeudun Paini-Ässät seuran anomana. Ja kun hallitus pesti päättyi vuonna 2022, niin sain vielä viimeisessä kokouksessani pokata Keski-Suomen Liikunnan pöytäviirin.

Itä-Suomen Liikunta ry

1993 liikunta- ja urheiluhimmeliä uudelleen järjestelyt toivat tullessaan sen, että SVUL:n Pohjois-Savon ja Karjalan piirit olivat perustamassa Itä-Suomen Liikunta ry:tä. Tähän toimintaan hyppäsivät mukaan myös TUL:n Savon ja Karjalan piirit. Tämän myötä minäkin toimin todella aktiivisesti tässä yhteistyön virityksessä yhdessä lähinnä karjalaisten kanssa, aluejärjestön yhdistysrekisteriin kirjattu kotipaikka oli Joensuu.

Varkaudessa järjestettiin parin vuoden aikana todella runsaasti seuratoimintoihin kohdentuvia illan kestoisia puoli ilmaisia koulutustilaisuuksia. Kouluttajina toimivat joensuulaiset aluejohtaja **Reijo Ruokonen** ja koulutussihteeri **Jari Hurskainen**, parilla tiedotukseen liittyvässä istunnossa minäkin toimin kouluttajana. Tämä toteutunut kurssitoiminta oli todella seuroja hyödyntävää ja malliesimerkki siitä mihin avoin verkostoituminen voi johtaa. Koulutusverkkoja olivat virittämässä Itä-Suomen Liikunta ry, TUL:n Savon piiri ja Varkauden Urheiluseurat ry. Koskaan ei varkautelainen liikunta- ja urheiluseurojen toimijoihin kohdentunut koulutustoiminta ei ole ollut näin vilkasta.

Yritin vireyttää virolaisten kanssa toteutettua vilkasta vaihtotoimintaa myös Itä-Suomen Liikunnan kanssa. Tarton vierailua varten väänsin uuden muutamalla kirjoitusvirheellä varustetun yhteistyösopimuksen, minkä allekirjoittajiksi Suomesta tuli entisen vanhan hyvän mallin mukaan TUL:n Savon piiri ja Varkauden Urheiluseurat ry, uutena tähän yhteistyötouhuun tarkoituksena saada Itä-Suomen Liikunta ry. Järjestö tulikin uudistetun sopparin allekirjoittajaksi Tartossa aluejärjestön puheenjohtaja **Ahti Karttusen** ja aluejohtaja **Reijo Ruokosen** toimesta. Sopimusta oli

allekirjoittamassa myös TUL:n Savon piiri edustajinaan puheenjohtaja **Matti Hiltunen** ja minä Hannu Olavi. Varkauden Urheiluseurat ry:n puolesta nimen sopimukseen raapustin myös minä. Virolaisten puolesta sopimuksen allekirjoittivat Tartu Maaspordiliitin edustajat ja Tarton maakunnan maaherra. Tartolaisten nimet selviävät sopimuksesta, mikä on tallennettu paperisena Suomen urheiluarkistoon, joten kyseinen asiakirja on ihan nättiä TAHTO-tilassa, kuten kaikkien muiden organisaatioiden asiakirjat joita olen tuottanut.

Allekirjoitettu sopimus ei kuitenkaan valitettavasti vauhdittanut ennestään vilkasta liikunnan ja urheilun vaihtotoimintaa virolaisten kanssa. Myönteinen vaikutus asialla oli kuitenkin siinä, kun kotimainen alueellinen yhteistoiminta ainakin hetkeksi avoimeksi vankistui. Mitään virallista asemaa minulla ei ollut Itä-Suomen Liikunta ry:n hallinnossa tai valiokunnissa, paitsi vain joensuulaisten kanssa vankasti yhteistyön vityksiä.

Pohjoissavolaiset sammuttivat aluehimmelin valot

Alueelliset liikuntajärjestöt eivät saaneet pitkään toimia missään päin Suomen maata. Näin kävi myös Savo-Karjalassa. Itä-Suomen Liikunta ry:n toiminnan pilkkojina toimivat näkemyseni mukaan pohjoissavolaiset urheilutoimijat. Voin toki olla väärässäkin tässä asiassa? Mutta pomminvarmasti täyttä totta on se, kun aluejärjestö Itä-Suomen Liikunta pistettiin vuonna 1997 historian hyllyille ja lehdille ja kumpaankin maakuntaan perustettiin tämän myötä oma aluejärjestö. Savoon tupsahti Pohjois-Savon Liikunta ry ja naapuriin Pohjois-Karjalan Liikunta ry. Joten ei ollut kovin pitkä Itä-Suomen Liikunta ry:n elinkaari. Mielestäni nämä perustamiset eivät yhtään edesautta-
neet maakuntien liikunta- ja urheiluseurojen toimintojen tukemista.

Pohjois-Savon Liikunta ry:n perustamiseen liittyviin palavereihin minut kutsuttiin TUL:n Savon piirin edustajana yhdessä piirin puheenjohtaja **Matti Hiltusen** kanssa. Toimimme työryhmän jäseninä, minkä tärkein tehtävä oli uuden aluejärjestön sääntöjen sorvaaminen ja perustamiskouksen valmistelu. Tässä tehtävässä onnistuttiinkin aika hyvin: minä tiesin järjestötoimintojen kotkotukset ja Matti lakimiehenä osasi tuoda sääntöihin myös Suomen lakien vaatimia asioita. Samassa työryhmässä saatiin myös kättä päälle sopimukseen pohjautuen sovittua, että jatkossa tosi ponnekkaasti pyritään siihen, että toisena varapuheenjohtajana toimisi aina TUL:n Savon piirin esittämä edustaja, tolokun mies tai nainen. Tämä sopimus pätkin aina 2020 vuosikymmenen alkupuolelle. En tiedä mistä mätti: eikö piiri esittänyt edustajaa vai eikö aluejärjestön sääntöihin kirjattu ehdollepanotoimikunta halunnut kunnioittaa 1977 ehtyä sopimusta ja TUL:n toimintaa?

Pohjois-Savon Liikunta ry:n perustamiskirjaan kirjasin TUL:n Savon piirin ja Varkauden Urheiluseurat ry:n edustajan ominaisuudessa allekirjoituksen.

Usea varkautelainen seura oli jostain kumman syystä toiminut eteläsavolaisen SVUL:n Suur-Savon piirin jäsen seurana! 1950-luvun loppupuolen henkilöidat varmaankin ovat olleet kyseessä? Varkaus on Pohjois-Savoa, joten tästä syystä ohjailin asioita siihen suuntaan, että seurat eivät liittyisi Etelä-Savon Liikunta ry:n jäseniksi, vaan siirtyisivät oman maakunnan liikunnan aluejärjestön jäseniksi, näin sitten muutaman seuran osalta tapahtuikin. Tosin suurin osa seuroista on ollut sitä mieltä, että jäsenyys omassa lajiliitossa ja Varkauden Urheiluseurat ry:ssä heille riittää. Nähtäväksi jäänee kuinka käy, kun yli aktiivisesti 35 vuotta ilman korvamerkattuja kaupungin ja valtionapuja toimineen Varkauden Urheiluseurat ry toimintoihin on talousahdingon vuoksi alas ajettu? Etelä-Savon Liikuntaan yksikään seura ei liittynyt. Ja jos tarkasti aluejärjestön sääntöjä luetaan, niin ei niitä sinne olisi voinut myöskään hyväksyä.

Toimin aluejärjestö Pohjois-Savon Liikunta ry:n ehdollepanotoimikunnan jäsenenä kahden vuoden välein kahdeksana syksynä. Viimeksi vuonna 2021, silloin sain vielä pidettyä huolta siitä,

että toiseksi varapuheenjohtajaksi nimettiin aluejärjestön syyskokouksessa ehdollepanotoimikunnan yksimieliseen esitykseen pohjautuen TUL:n piirin esittämä henkilö.

Pohjois-Savon Liikunta ry:n hallituksen jäsenenä olin ja toimin 2000 - 2003 välisen ajan ja hallituksen varapuheenjohtajana sekä työvaliokunnan jäsenenä 2014 – 2019. Seuratoiminnan kehittämistyöryhmän jäsen olin 2011 – 2014.

20.1.2001 pikkutakkini rintaan ripustettiin 50-vuotissyntymäpäivilläni Pohjois-Savon Liikunnan kultainen ansiomerkki. Kyseessä on ensimmäinen luovutettu aluejärjestön kultainen ansiomerkki. Tosi kummallista tässä asiassa on kuitenkin se, että luovutettujen merkkien listaan on asianomaiselle kohdalle kirjattu numeroksi 10. Lienet on ollut niin, että ei ollut soveliaasta antaa ensimmäistä merkkiä vankan TUL-taustan omaavalle toimijalle. Alkuvaiheessa aluejärjestön ansiomerkit varmankin oli tarkoitettu vain oikeille urheilu- ja liikuntakuninkaille ja kuningattarille? Erikoista on se, että kaikkia alle kymmenen numeron mukaisia merkkejä ei ole vielä luovutettu kuin muutamalle ”oikealle” urheilutoimijalle, tämä nähtävissä aluejärjestön netistä. Kummallisuuksiin kuuluu myös se, että merkki on mielestäni hopean värinen. Eikä hallituksessa, missä olin kyseisenä vuonna jäsenenä, ei ole tietoni ja muistini mukaan päätetty asiasta alueen ansiomerkkisääntöihin kirjatulla tavalla. Myöskään mikään taho ei ole minulle tätä ansiomerkkiä anonut, mutta omasta mielestäni se kaikista kummallisuuksista huolimatta annettiin juhlan kunniaksi ihan oikealle ja tolokulliselle järjestömiehelle!

Varkauden Urheiluseurat ry:n kirjalliseen anomukseen ja aluejärjestön hallitukseen pohjautuen minulle luovutettiin vuoden 2015 Varkauden Urheilugaalassa Pohjois-Savon Liikunnan kunniakilpi.

TUL Keski-Suomi

TUL:n Savon piirin lisäksi olen toiminut aktiivisesti myös Keski-Suomen piirissä. Painijaoston puheenjohtajana toimin vuosien 1984 – 1986 välisen ajan ja kesän 1986 myös piirin toimistotyöntekijänä, minkä pestin yhteydessä oli myös kolmen urheiluseuran toiminnanjohtajuus.

Täysin talkootyöhön pohjautuen toimin Keski-Suomen piirin vt. toiminnanjohtajana kaksi kuukautta keväällä 2016 ja viisi kuukautta syksyllä 2017.

TUL:n Keski-Suomen piirin hallituksen jäsen olin aikakauden 2013 – 2021, tällä jaksolla myös hallituksen työvaliokunnan jäsen 2017 – 2021.

Vuoden 1986 elokuussa olin tehnyt silloisen puheenjohtaja **Kalevi Olinin** kanssa kättä päälle sopimuksen turvin sopparin, että minusta tulee piirin toiminnanjohtaja tämän vuosikymmenen loppupuolella, kunhan olen kasvanut korkoa rehellisesti Varkaudessa. Mutta useasta eri syystä sopimus ei koskaan toteutunut, syitä en kehtoo kirjailla tähän ränttiin.

TUL Järvi-Suomi piirien toimintoja pönkittämään

Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n tarkoituksena oli vuoden 2012 aikoihin tarkoitus siirtyä piiritoimintojen asemasta aluetoimintaan. Samankaltainen yritys oli liitolla ensimmäisen kerran jo 1990-vuosikymmenen alkupuolella.

Olin keskisessä ja itäisessä Suomessa päällepäsmärinä ja arkkitehtina tässä virityksessä vuoden 2012 alusta lähtien. TUL:n Karjalan, Keski-Suomen, Saimaan ja Savon piirien toimintoja pönkittämään perustettiin johtoryhmä, minkä puheenjohtaja ja suunnanviitoittaja olin vuosien 2013 – 2015 välisen ajan. Johtoryhmän toimintaa pönkitettiin vuoden 2015 joulukuussa siten, että silloin perustettiin laatimiini sääntöihin

pohjautuen TUL Järvi-Suomi ry. Hommasin aluejärjestölle oman tunnuksen, marssilipun ja pöytäviirin. Lisäksi laadin ansiomerkkisäännöt ja touhusin siihen tarvittavat ansiomerkit, kultaiset ja

hopeiset. Tämän yhteenliittymän puheenjohtaja olin perustamisesta lähtien aina vuoteen 2020 saakka. Läheisen henkilön pahan puoleisen ja verisen petturisuuden vuoksi en useista pyynnöistä huolimatta halunnut tässä tehtävässä jatkaa.

Talkootyöhön pohjautuen toimin aluejärjestön vt. aluevastaavana samat ajanjaksot kuin oli Keski-Suomen ja Savon piirien vt. toiminnanjohtaja.

TUL Järvi-Suomi ry:n alkuperäisenä tarkoituksena oli toimia perustajina toimineiden piirien toimintojen pönkittäjänä ja yhdyssiteenä. Ajatuksena oli se, että maakunnallista kilpailu- ja koulutustoimintaa vankistetaan avoimen aluetoiminnan turvin. Mutta perskutirallaa: vetäytymisen jälkeen täydellisen typeryyden voimin liiton silloisen pääsihteerin **Riku Tapion** pönkittämisen ja myötävaikutuksen turvin piirien päättäjät päättivät lopettaa alueella toimivat piirit. Pelottaa ja nähtäväksi jää, mitä pahaa Tapio saa aikaiseksi Suomen Olympiakomiteassa, mihin hänet jostain kummallisesta syystä nimettiin toimitusjohtajaksi. TUL:n pääsihteerinä toimiessaan hän ei saanut aikaiseksi mitään liiton jäsenseurojen toimintoja tukevaa! Todella suuri joukko takavuosien toimijoita iloiten yhteen karvaisia käsiään taputtelivat, kun hän siirtyi Salibandyliittoon.

Älyttömien piirien lopettamisen jälkeen nyt on voimassa vain TUL Järvi-Suomi ry, uskomatonta, surullista, mutta vaan ihan täyttä totta. Tästä toimenpiteestä, eli piirien lopettamisista eivät alueella toimivat liiton jäsenseurat ole hyötäneet näkemykseni ja kokemukseni mukaan yhtään mitään.

Todella etäiseksi on TUL alueen seuroille tullut, mielestäni typerän puoleiset päättäjät eivät ole tiedostaneet, että liiton tulee olla seuroja varten. Nykymeiningillä kuvitellaan, että liitto seuroineen on vain palkattuja työntekijöitä ja liiton päättäjiä varten!

TUL:n vaikuttajana ja toimijana 100-vuotisjuhlien aikaan

Suomen Työväen Urheiluliiton TUL:n 100-vuotisjuhlien aikoihin ja muutamaa vuotta aikaisemmin toimin yliaktiivisesti liiton toiminnoissa. Vakanssit on kirjattu vuosien tarkkuudella tämän teoksen loppupuolella olevaan pitkän puoleiseen CV-listaani, mikä on Keski-suomalaisen toimittajan mukaan pitkä kuin nälkävuosi.

Merkittäväntä tämän ajanjakson toiminnoissa oli liiton 100-vuotisjuhlaan liittyvät toimet, liikuvan rollappi näyttelyn aikaansaaminen ja jatkosopimuksen kirjoitus sekä siihen liittynyt organisointi. Liiton perustajaseurojen edustajien 26.1.2019 allekirjoittamaan sopimukseen on kirjattu jämerästi, että seuraavatkin sata vuotta jatketaan. Mutta mielestäni nyt näyttää pahalta! Liiton johdossa ei ole ymmärretty vapaaehtoisuuteen pohjautuvan kansalaistoiminnan tärkeyttä, elellään niin että luullaan liiton olevan vain työntekijöitä varten. Pahasti synkän puoleinen on varmaankin tämä minun näkemys?

Piirien ja alueiden lajitoiminnan pönkittäminen

Vuonna 1993 tapahtuneen ”ns. yhdentymisen” myötä urheilun menestys ei ole noussut täyteen kukoistukseen. Järjestöhimmeleitä jatkuvasti rustaillaan.

SVUL:n toimintojen lopettamiset ja TUL:n piirien taloudellinen heikentäminen ovat tuoneet tullessaan sen, että lajitoimintojen maakunnalliset lajitoiminnat ovat siirtyneet pääsääntöisesti lajiliittojen hoidettaviksi. Tästä järjestelystä ovat kärsineet varsinkin yksilölajit. Lasten kisamatkat ovat monessa lajissa venähtäneet pitkänpuoleiseksi, autoissa istuminen on lisääntynyt ja bensaa sekä löpöä palaa! Piirinmestaruuskisat olivat sellaisia, että matkat eivät olleet pitkänpuoleisia. Mielestäni usea seura tarvitsisi lapsille ja nuorille pm-kilpailuja, pitäisikö ne ottaa nykyisten aluejärjestön toimintaohjelmiin?

Olen vankasti tätä kirjoittaessa vankasti sitä mieltä, että SVUL:n ja TUL:n piiri- ja lajitoimintojen alasajo on myös heikentänyt etenkin yksikkölajien huippu-urheilutasoista toimintaa ja sen myötä lajien kansainvälistä menestystä. 1993 alkanut himmelien rustaaminen ei ole yhtään vankistanut suomalaista liikunta- ja urheilutoimintaa. 1+1 ei ole ollut 2, vaan mielestäni jotain

alle 0,5:n paikkeilla. Mutta on varmaan niinkin, että pienentyneet ikäluokat, valtava lajikirjo sekä muutaman palloilulajin helppous on ollut vähentämässä kiinnostusta etenkin yksilölajien harjoitus- ja kisatoimintoihin?

Alueen liikunta neuvostoissa viisitoista vuotta

Itä-Suomen alueen liikuntaneuvostoissa tuli toimittua vuosien 2004 – 2019 välinen aika. Valtion hallinnon alaisiin neuvostoihin minua olivat esittämässä muutaman vuoden välein useat eri tahot. Myös valtionhallinnon alueellisissa himmeliien rakentamisissa on viime aikoina ollut aika paljon muutoksia, liikuntaneuvostojen nimet pariin kertaan toimikauteni aikaan muuttuivat, siksi kirjoitan tähän liikuntaneuvostot monikkomuodossa.

Liikuntaneuvostojen tosi hyvin ja jämerästi valmisteltuja kokouksia järjestettiin usealla eri paikkakunnalla Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueella. Toimikauteni aikana valmistelijana toimi **Matti Ruuska**, Matti pysyi veturina vaikka neuvoston aluerajoja ja toimenkuvia rukkailtiin.

Vaikka asiat olivat valmisteltu Matin toimesta oikein ammattimaisesti, niin pääsin kuitenkin muutaman kerran vaikuttamaan Matin tekemiin esityksiin. Eläkkeelle siirryttyäni Matti lahjataulua tuodessaan nostikin esille sen, että hyviä, jämeriä ja rankentavia mielipiteeni kokouksissa ovat olleet. Eli ei pahoittanut mieltään siitä, kun kaikkia hänen esityksiä ei mukisematta nieltä. Toki toiminta-aikanani neuvostoissa oli muitakin päätöksiin vaikuttaneita miehiä ja naisia. Takavuosien mikkeliäinen huippujuoksija **Heino Lipsanen** oli yksi heistä, Hentun kanssa olemmekin muutama kerran puhelimesta muistelleet näitä Ruuskan hyvin valmistelemia kokouksia.

Yhdessä kokouksessa olin päättämässä, että Varkauden kaupungille myönnetään tuntuva avustus uuden uimahallin rakentamista varten. Ei tarvinnut jäädä itseä päätöksen teosta, kun minulla ei ollut minkään sortista luottamusmieheksi kaupungin hallinnossa. **Mutta kissan viikset:** ei kelpannut varkautelaisille päättäjille luvassa olleet eurot. Hallin rakentaminen on siirtynyt useilla vuosilla, eikä näköpiirissäkään ole sitä, että milloin uudessa hallissa päästäisiin polskuttelemaan. Nyt vaikuttaa siltä, että ei ehket minun elinaikana, enkä minä sitä hallia tarvitsekaan, riittää kun polskuttelen kesäisin Päijänteessä ja Pärnän rantavesillä.

Potkuria pyörittämässä

Potkureita olen ollut pyörittämässä todella reippaasti alle kaksikymmentävuotiaasta poikasesta lähtien. Veneissä olleiden potkureiden käyttövoimana on ollut bensiini, petroli ja diesel.

Henkisen voimavarojen turvin olin Potkuria pyörittämässä Varkauden kehittämissyhistys Potkuri ry:ssä neljän vuoden ajan. Kyseessä oli varkautelaisten yritysten ja yhdistysten yhteistyöjärjestö. Varkauden kaupunki kuitenkin toimi niin, että ankkuri pysäytti vireästi toimineen Potkurin pyörimisen.

Talvella 2013 Navitaksen edustajana palkkatyökseen **Tarja Koskimaa** viritteli yhteistyöjärjestön perustamisasiaa siten, että Varkauden kehittämissyhistys Potkuri ry:n perustamiskirja allekirjoitettiin ravintola Tyyskänhovissa 27.5.2013, toimin sen kokouksen sihteerinä ja yhtenä perustamiskirjan allekirjoittajana.

Ennen perustamiskokousta pidettiin Tarja Koskimaan johdolla useita palavereita, joissa yhdistysten perustamista valmisteltiin. Minun tehtäväksi oli tullut uuden narikan sääntöesityksen laatiminen. Tässä onnistuinkin siten, että perustamiskokouksessa yhtään muutosesitystä sääntöihin ei tullut. Toki yhdistysrekisteristä pyydettiin yksi pienehkö korjaus.

Perustamista ennen kaikkien, kuten myös minunkin vankkana näkemyksenä oli se, että yhteistyöyhdistyksen nimeksi tulisi Ankkuri. Tämä siksi, kun lähes kaikissa kaupungin tunnuksissa ja virallisessa vaakunnassa on ankkuri. Kokouksen valmistelussa yhdessä kokouksessa joltain henkilöllä tuli sellainen vankka näkemys ja tutina, että *"Ankkuri pitää paikallaan, se estää eteen-*

päin menoa ja kehitystä, Potkuri on se mikä pyörittää ja vie eteenpäin!” Tämä näkemys johtikin siihen, että yhdistyksen nimeksi väännettiin iloisin mielin Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry.

Potkuri sai toimistotilat Joutenlahdesta Varkauden Urheiluseurat ry:n toimintojen yhteydestä. Varkauden Lehdessä julkistetun piirustuskilpailun myötä yhdistykselle saatiin oman tunnus. Työharjoittelussa olleen henkilön toimesta saatiin aikaiseksi kotisivut, oli oma sähköpostiosoite ja puhelin. Kaikki tämä saatiin aikaiseksi ilman minkään sorttisia avustuksia. Olipa palkkatukien turvin työllistettynä myös sihteeri. Yhdistyksen talouteen liittyvät kirjanpitytöet hoituivat Varkauden Urheiluseurat ry:n kirjanpitäjien toimesta.

Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri jatkoi Varkauden Kauppakatuyhdistyksen toimintoja siten, että joitain tapahtumia toimitettiin myös muissa kaupunginosissa, muistaakseni ainakin Kommilassa. Toteutimme mm. kesäkatuiltaja ja joulun avaustapahtumia sekä myös Varkauden Lehden palstoilla markkinointikihauksia.

Kehittämisyhdistyksen jäseniksi saatiin kolmekymmentä yritystä ja muutama henkilöjäsen sekä yhdistyksiä, joiden joukossa oli myös johtamani Varkauden Urheiluseurat ry. Jäsenmaksujen tuotolla saimme aikaiseksi aika paljon toimintoja, pariin kihaukseen Varkauden kaupunkikin antoi jonkun satasen.

Toimin kehittämisyhdistyksen varapuheenjohtaja talkootyöhön pohjautuen koko sen pienen toimintahistorian ajan, eli vuosien 2013 - 2016 välisen ajan ja myöhemmin vuonna 2021 virallisen lopettamisen yhdistysrekisterin vaatimana selvitysmiehenä. Vireän toimikauden ajan valmistelin kaikki kokoukset ja vastasin tiedotustoiminnasta yhdessä valoisan ja aktiivisen puheenjohtaja **Tarja Jurvasen** kanssa.

Varkauden kaupungin todella nihkeän suhtautumisen vuoksi väsyimme ja kyllästyimme Tarjan kanssa kehittämisyhdistyksen pyörittämiseen. Saatavat tuet olivat todella pieniä, eikä kaikkiiin hakemuksiimme ja esityksiimme jostain kumman syystä ei saatu edes minkäänlaisia vastauksia. Olisivatko esitykset menneet bittitaevaalle tahi posti hukannut.

Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry:n lopettamiskokous pidettiin Joutenlahdessa Varkauden Urheiluseurat ry:n Kimppa työpajojen kokoustilassa tiistaina 10.5.2016. Yhdistyksen asiakirjat on arkistoitu Urheiluseurat ry:n aineistojen yhteyteen ja kaikki on tallennettu tietokoneelleni sekä hoteissani oleville viidelle ulkoiselle tallennusasemalle.

Kummallista kaupungin viereyttämisessä on ollut se, kun Potkurin säännöin ja opein Varkauteen perustettiin myöhemmin keskustan kehittämisyhdistys, mitä Varkauden kaupunki tuki parin vuoden ajan viidenkymmenen tuhannen suuruisella vuotuisella tuella. Ei kuitenkaan kulukenna tämänkään yhdistyksen toiminta, olisiko ollut ankkuri vahvan kettingin turvin vankasti pohjassa?

Mansikoita poimimassa, Kehittämisyhdistys Mansikka

Suomessa toimii rahoituskaudella 2023 – 2027 kaikkiaan 52 paikallista ruohonjuuritason toimintaa tukevaa EU-rahoituksen piiriin kuuluvaa Leader-ryhmää. Meidän alueella tukieuroja jakava ja tämän myötä toimintoja pönkittävä narikka on Kehittämisyhdistys Mansikka ry. Varkauden lisäksi alueeseen kuuluu Leppävirta, Rautalampi, Suonenjoki, Tervo ja Vesanto. Mansikan kotikunta on nykyään Leppävirta.

Vuoden 2010 paikkeilla Mansikan silloinen toiminnanjohtaja **Sanna Kauvosaari** oli kuullut Varkauden Urheiluseurat ry:n hyvin aktiivisesta toiminnasta ja halusi käydä tutustumassa Suomen oloihin erikoisen aktiiviseen järjestöön. Joutenlahdessa toimintojemme esittelyn yhteydessä hän esitti, että Urheiluseurat ry voisi vaikka liittyä Mansikan jäseneksi, samalla viestitti uuden ja aktiivisen hallituksen jäsenen tarpeesta.

Ja minähän takerruin asiaan ja vein Urheiluseurat ry:n hallitukseen esityksen, että liityttäisiin Mansikkaan ja esitettäisiin minun valitsemista Kehittämisyhdistyksen hallitukseen. Ja näinhän sitten yksimielisesti päätettiin, tosin yksi nimeltä mainitseminen mies jälkeensä asiasta aavisuksen narisi ja Mansikkaan menon takanapäin kyseenalaisti.

Vuoden 2011 Mansikan vuosikokouksessa minut nimettiin yksituumaisesti, eli ilman äänestystä Kehittämisyhdistyksen hallitukseen ja vuosien 2012 - 2014 välisen ajan toimin aktiivisesti Mansikan varapuheenjohtajana. Lisäksi toimikauteen 2017 – 2020 kuuluu hallituksen jäsenyys. Vuosien 2011 – 2020 välisenä aikana olin myös hyvin usean hallituksen alaisen työryhmän jäsen. 2022 vuosikokouksen äänestyksen rökäletappion jälkeen olin Mansikan hallituksessa henkilökohtainen varajäsen, varsinainen oli niin aktiivinen mimmi, ettei kokoukseen osallistumisiani tälle jaksolle kirjautunut.

Varkaudesta Mansikan rahoituksen piiriin minun aktiivisten toimintavuosien aikaan ei kuulunut keskustan alue. Taustapiruna verkostojeni toimien avulla sain pumpattua kaupungin päättäjille näkemyksen, että perittävää kuntaosuutta kannattaa maksaa sen verran enemmän, että koko kuihtumassa oleva Varkaus on Kehittämisyhdistys Mansikkaan ja tämän myötä Leaderin rahoitukseen piiriin kuuluvaa aluetta. Ja näinhän sitten onneksi tapahtuikin!

Mansikassa oli muikean mukava toimia. Kokouksista maksettiin jopa veronalaiset kokouspalkiotkin, mitkä ovat olleet minulle todella harvinaista herkkua. Muuten illat on tullut istuttua ilman minkäänlaisia korvauksia, toki verottomia pikkumatkalaskuja ovat muutamat tahot makselleet. Rahanpessöä niistä ei ole kuitenkaan päässyt syntymään, toki bensaa ja dieseliä on päässyt tankkaamaan.

Sielunhoitoa, ansiomerkkejä

Kiitos ja kumarrus vankistavat myös liikunta- ja urheilutoimintoja! Näin minulle on nuorena poekasena totena kerrottu! Ja näinhän se todellakin on!

Toimieni punaisena lankana on vankasti ollut sielunhoito! Tämän vuoksi olen ollut väentämässä ansiomerkkijärjestelmän TUL:n Savon piirille, Varkauden Urheiluseurat ry:lle ja TUL Järvi-Suomelle. Aluejärjestö Keski-Suomen Liikunnan ansiomerkkijärjestelmä on myös minun alulle sohaisema.

Suomen Painiliiton huomionosoitus säännöt uudistin silloin, kun toimin tämän liiton huomionosoitusvaliokunnan sihteerinä ja asioiden esittelijänä. Toki valiokunnan ja myös Painiliiton hallituksen oli hyväksyttävä vankasti uudistamani huomionosoitussäännöt. Muutosten myötä uudistetuissa säännöissä huomioitiin se, että myös TUL-seuroissa ja toiminnoissa mukana olleiden työ hyväksyttiin ihan oikeaksi suomalaista painia kehittäneeksi työksi. Tämän myötä vuonna 2006 tullilaisille painimiehille luovutettiin ensimmäisen kerran sata vuotta toimineen Painiliiton kultaisia ansiomerkkejä.

Järjestöjen pöytäviirejä olen ollut ideoimassa ja touhuamassa halavalla hinnalla Viron Tallinnasta kymmenille seuroille ja yhdistyksille. Toki tunnusten piirtäjäksi minun taidot ja luovuus ei ole riittänyt.

Olen saanut ansiomerkkejä ja pöytäviirejä monesta tuutista, on ollut todella muikeaa olla pokkailemassa niitä. Saadut huomionosoitukset olen kirjannut ajantasaisesti CV-listaani, mikä on liitetty näiden muistelmien loppupuolelle.

Politiikka jonkin sortin myrkkyä

Puoluepolitiikka ei ole ollut minulle minkään sorttinen leipälaji. Toki paikkani tällä sektorilla olen aina tunnistanut.

Edesmenneet vanhempani ovat kasvaneet lapsuutensa maaseudulla, joten heidän ajatusmaailmaa on pönkittänyt Maalaisliittolaisuus. Mutta töiden perässä muuttaminen Jyväskylään tehdastyöläiseksi sai heidät aika pikaisella vauhdilla kääntymään vasemmanlaidan tallaajiksi. Tosin millään tavalla he eivät osallistuneet puoluepolitiikkaan. Muistikuvani mukaan äitini Hilikka Schaumanilla töissä olemisen aikaan otti ihan aavistuksen kantaa ammattiyhdistyspolitiikkaan, lähinnä ammattiosaston puheenjohtajan nimeämiseen.

Minä liityin kahdeksankymmentäluvun alkupuolella silloisen Työväenyhdistyksen puheenjohtajan pyynnöstä demarivetoisen Jyväskylän Työväenyhdistyksen jäseneksi. Yhden kerran olin jopa työväen vappumarssilla lippua kantamassa, kyseessä oli silloisen painiseurani sinivalkoinen marssilippu. Ympärillä olleet punaliput eivät minua yhtään häirinneet.

Työväen Urheiluliiton TUL:n sisäinen päätösten jakoon pohjautunut politiikka on ollut takavuosina aika kahtia jakautunutta. Tämä on tosin onneksi heijastunut ainoastaan piiri- ja liittokokousten yhteydessä. Minä törmäsin tähän asiaan silloin, kun minut oli nimetty TUL:n Keski-Suomen piirin painijaoston puheenjohtajaksi. ”*Oletko varmasti demari*”, kysäisi Suolahdessa paikallisessa kunnallis- ja puoluepolitiikassa vaikuttanut takavuosien mestaripainija **Raimo ”Nökö” Jakonen**, kun oli saanut tietoonsa valintani puheenjohtajan pestiin. Tyytyväinen oli Jakonen, kun kerroin olevani demarivetoisen Jyväskylän Työväenyhdistyksen jäsen.

Varkauteen muutettuani oli hyvin luonnollista, että vaihdoin paikallisyhdistyksen jäsenyyden Varkauden Työväenyhdistykseen. 1996 marras- tai joulukuussa osallistuin ainoan kerran poliittiseen kokoukseen, kyseessä oli paikallisen Työväenyhdistyksen syyskokous, missä minut henkilöesittelyni jälkeen nimettiin toiseksi istunnon pöytäkirjantarkastajaksi. Tätä kun kirjoitan (12.11.2015) niin en ole vielä nähty, saati hyväksynyt allekirjoituksellani tämän kokouksen pöytäkirjaa.

Takavuosien paikallinen Demari-pomo **Allan Hahtala** on kolmeenkin kertaan pyytänyt, että ryhtyisin kunnallisvaaleissa ehdokkaaksi. Nämä pyynnöt olen jyrkästi torjunut ja Allun sain kuitenkin pariin kertaan tyytyväiseksi, kun lupailin hoidella ehdokaslistalle pari-kolme tolakallista urheilumiestä.

Ylle on kirjattu poliittinen urani, voinee havaita, että olen varmaankin aavistuksen vasemmalla laidalla talloova ja yhteistyön verkkoja virittelevä ja konsensusmies? Pahasti kahtia jakautuneen varkautelaisen urheiluelämän eheyttäminen ja eikä myöskään yhteistyö olisi onnistunut, jos olisin ollut jyrkästi TUL:ään ja Tarmoon päin vetämällä johtamassa yhteistyöjärjestö Varkauden Urheiluseurat ry:tä.

Usean lajin harrastus ja seuratoiminnot luoneet vankan pohjan

Lapsena usean eri urheilulajin harrastaminen ja seuroissa vapaaehtoiseen talkootyöhön pohjautuen toiminen ovat luoneet vankan pohjan järjestötoiminnoissa ponnisteluuni.

Palkkatöiden lomassakin olen toiminut erittäin aktiivisesti useassa eri seurassa. Tärkeimpiä seuroja ovat olleet Jyvässeudun Paini-Ässät (ent. JTPS), Varkauden Tarmo ja Kuopiossa kuntoviikkoa pyörittänyt Kuntoliikunta. Tästä tekstistä ja loppupuolella olevasta näläkävuovent mittaisesta CV-listasta nousee esille suuri todella suuri määrä seuroja, joissa olen toiminut. Olen ollut hallituksissa, puheenjohtaja, sihteerinä, toiminnantarkastajina, jne... Muutaman seuran osalta pikkupesti vieläkin jatkuu.....

TUL:n Savon piirissä toimiessani konsultointitoiminnassa on ollut mukana suuri määrä etelä- ja pohjoissavolaisia seuroja. Samoin Varkauden Urheiluseurat ry:n pyörittämisen myötä on ollut paljon seuroja, jotka ovat minulta neuvoja ja apua pyytäneet. Aivan alkuvuosina muutaman seuran edustajat tosin olivat aavistuksen varauksellisia toimiani kohtaan, varmaankin kuvittelivat, että TUL:n mies Kiminkisellä on kissanhäntä kainalossa.

TUL:n painin lajipäällikön ja Suomen Painiliiton tiedotuspäällikkönä pari kymmentä vuotta toimineena voisin kirjata todella pitkä listan niistä seuroista, mitkä ovat asiantuntemustani hyväksi käyttäneet.

Jos kirjaisin tähän muistelmaopukseen kaikki ne seurat, joissa olen ollut mukana tahi jollain tavalla yrittänyt pyyntöihin pohjautuen pönkittää, niin kaksikaan A4 sivua ei näihin kirjauksiin riittäisi ja tuskin kaikkia seuroja muistaisin.

Vuosien varrella on toiminut kouluttajana kymmenissä illan kestoissa tilaisuuksissa, joissa olen valottanut seuraväelle todella tärkeitä seuratoimintojen perusteita. Mielestäni tämän sortisia istuntoja pitäisi piirien ja alueiden tulevaisuudessakin järjestää nykyistä enemmän. Tämä siksi, kun monella seuran johdossa toimivalla vanhemmilla on mielessä vain omat kullannuppukääröt, maalit, pisteet, sentit, sekunnit, selätykset, jne...

Seuran historia ja säännöt pitäisi kaikkien johtokunnissa, hallituksissa ja lajijaostoissa toimivien päättäjien tuntee sekä toimia niiden linjausten mukaisella tavalla.

Liki viidenkymmenen vuoden ajan minun on vaikea vetää raja siihen, mitä on palkkatyötä tahi vapaaehtoista seuratyötä. Muutamat katteelliset vihamiehet eivät ole ymmärtäneet sitä, miksi toimin vapaa-ajallani seuroissa. Pomminvarmaa on se, että seuratoiminnat ovat edesauttaneet piirissä, kaupungissa, maakunnissa, alueella ja valtakunnan tasolla toimimistani.

Mielestäni liikunta- ja urheilutoihin ei saisi palkata sellaisia miehiä ja naisia, joilla ei ole yhtään hajua seuratoiminnoista. Ei kuntiin, kaupunkeihin, eikä myöskään minkään sortisiin järjestöihin. Palkkatöissä mukana olevilta mikään Suomen lakipykälä ei kiellä seuroissa toimimisista tai niiden toimintojen tärkeyden ymmärtämistä.

Lomamatkailua useassa maassa

Vielä koeajalla oleva petikaverini Anna-Maija on tiedostanut paremmin kuin minä sen, että joskus lomailien pitää järjestötoiminnoista irrottautua, eli hävitä viikoksi pari paikkakunnalta.

Anna-Maijan organisoimana olemme lomailleet monissa maissa. Kohteina ovat ainakin olleet Unkari, Espanja, Saksa, Belgia, Madeira, Hollanti, Liechtenstein, Luxemburg, Portugali, Italia, Puola, Irlanti, Ranska, Romania, Bulgaria, Tsekki, Slovakia, Monaco, Kroatia, Ruotsi, Norja, Liettua, Latvia ja Viro. Baltian maissa ja Puolassa olemme reissanneet ihan lomailien melko usein, Viro on sitten ihan oma juttunsa.

Aina ei ole museoiden ja kirkkojen ulkoapäin kiertämiset onnistuneet!

Anna-Maija on junaillut ja maksanut lomamatkojen osalta kaiken mahdollisen ja joka paikassa omaa luottokorttiaan myös vilautellut. Minun murheena on ollut vain se, että miten museot ja kirkot voisi kiertää, sitten ettei niihin tarvitsisi mennä sisälle. Pari kertaa en ole tässä ulkoa kiertämisessä onnistunut, tämä siksi kun pienet pilsnerit on matkojen sponsori luvannut museo- ja kirkkovierailun jälkeen tarjota.

2002 Kiinan Pekingin viikon parin mittaisen loman matka- ja majoituskulujen maksamisen sen sijaan hoitelin ihan itse ja melkein kokonaan. Tämä siksi, kun olin saanut suomalaiselta painiväeltä keräyksen turvin 20.7.2001 viisikymppisen syntymäpäivän johdosta aika mukavan kokoisen syntymäpäivälahjan. Käytännön järjestelyt ja kaikki varaukset hoiteli lomieni matkanjohtaja Anna-Maija.

Liikunta- ja urheilutoimia ympäri maailmaa

Palkkatöittäni, laaja-alaisten järjestötoimieni ja myös painiharrastukseni myötä olen keikkailut hyvin monessa maassa. Vierailumaina muistini mukaan ovat olleet ainakin: Ruotsi, Tanska, Norja, Neuvostoliitto, Venäjällä Karjala ja Pietari, Valko-Venäjä, Tunisia, Länsi-Saksa, Itä-Saksa, Liettua, Latvia, Ranska, Turkki, Israel, Brasilia, Bulgaria, Italia ja tosi usein tietenkin Viro.

Varkauden Urheiluseurat ry erikoisuus suomalaisessa järjestökentässä

Varkauden Urheiluseurat ry on ollut minun toimista pitkäkestoisin. Olisi varmaan ihan oman laulun ja paksuhkon historiategoksen arvoinen narikka. Tosin palvelujärjestön 20-vuotisjuhlavuonna **Maija Mannerkoski** kirjoitti lähinnä henkilöhaastatteluihin pohjautuvaa tekstiä alkukauden toimista, mitkä on sijoitettu nettisivuille varkaudenurheiluseurat.fi ja tallennettu myös CD-levyille. Moni ympärilläni ja verkostossani toiminut henkilö kertoi näissä haastatteluissa järjestön toimintojen laajuuden ja myös yhteiset aikaansaannokset.

Ponnahduslautana asuntomessut

Vuoden 1989 syksyllä varkauteilaisen urheiluväen tietoisuuteen tuli vuoden 1991 asuntomessut. Tietoon oli tullut, että liikenteenvalvontaa ja järjestyksen valvontaa hoitamalla seurat voisivat saada toimintonsa pyörittämiseen tuiki tarpeellisia markkoja.

Tämän tiedon olivat vakavasti ottaneet korviensa väliin WP 35 seuran silloinen dynamo **Teemu Reponen** ja oman seurani Varkauden Tarmon puheenjohtaja **Juha Koivula**. Herrat olivat sitä mieltä, että heidän seurat saisivat yksin hoidetuksi helteisessä heinäkuussa aavistuksen yli kuukauden kestävät hommat Puurtilan asuntomessualueella. Tämä tieto ahneudesta toki tupsahti minunkin tietoon. Asuntomessukonkarina astuin peliin ja viestitin, että kyllä tehtävien mallikas hoitaminen vaatii enemmän seuroja. Tarmon kokouksessa sain valistettua asian siten, että Koivulakin ymmärsi asian.

Tarmon nimissä teinkin sitten avoimen yhteistyöesityksen avoimesti kaikille Varkaudessa toimiville liikunta- ja urheiluseuroille. Kutsuun pohjautuen 14.3.1990 kokoontui Varkauden kaupungin valtuustosalin kymmenen seuran edustajia, päätettiin hoitaa tulevat asuntomessutyöt yhdessä ja perustettiin työryhmä, minkä puheenjohtajaksi minut nimettiin. Tästä saakka ja tähän aivan tähän päivään saakka olenkin palvelujärjestöä ja yhteistyötä johtanut. Yhteistyöryhmä muutettiin ja virallistettiin Varkauden Urheiluseurat ry:ksi Hotelli Taipaleessa syksyllä 1993.

Ote 2014 toimintakertomuksesta, yleistä

Toimintakertomuksen teksti on minun kirjoittamaa toteen pohjautuvaa tekstiä. Olen kirjoittanut kaikki järjestön toimintakertomukset, ne löytyvät kokonaisuudessaan kotisivuilta ainakin jonkin aikaa. Nähtäväksi jää kuinka pitkän aikaa raaskin omilla eläkevaroillani nettisivujen ylläpidon kustannuksista vastata?

Vuosi 2014 oli Varkauden Urheiluseurat ry:n 24. toimintavuosi!

Varkautelaisten ja tämän myötä järjestön jäsenenä olevien liikunta- ja urheiluseurojen laajapohjainen yhteistoiminta käynnistyi Varkauden kaupungintalon valtuustosalissa 14.3.1990 (aikaisempiin toimintakertomuksiin päiväksi on kirjattu väärin 13.3.).

Järjestön "virallistamiskokous" pidettiin Hotelli Taipaleessa 7.10.1993 ja yhdistysrekisteriin kirjautuminen tapahtui 16.1.1995.

Järjestö on toiminut Varkauden kaupungissa toimivien jäsenyhdistysten välisenä yhdyssiteenä sekä tuki-, palvelu-, koulutus- ja edunvalvontaorganisaationa. Järjestön toiminta on pohjautunut varkauteilaiden urheilu- ja liikuntatoimintaa toteuttavien yhdistysten väliseen tiiviiseen ja rakentavaan yhteistyöhön.

Järjestö ei edelleenkään ole saanut mistään yhteiskunnan lohkolta "korvamerkattuja toiminta- euroja"! Kaikki toimintaan, palvelutuotantoon, palkkauksiin ja toimistojen ylläpitämiseen

liittyvät varat on saatu palveluja tuottamalla, tuki työllistämällä, hankkeita toteuttamalla ja uusia hankkeita kehittämällä.

Varainhankinnassa eikä myöskään toimintojen järjestämisessä ei ole missään tapauksessa menty jäsenyhdistysten ja seurojen apajille.

Järjestö on toiminut hyvässä yhteistyössä Varkauden kaupungin eri hallintokuntien kanssa.

Lasten leiritoiminta jatkui edellisten vuosien tapaan. Koululaisten loma-aikoina järjestettiin hyvään perinteeseen tapaan Varkauden kaupungin vapaa-aikatoimen liikuntapalveluiden ja kanssa yhteistyössä kolme (3) liikunnallista junnu-leiriä. Kesä- ja syysleirin toteutuksessa oli mukana myös Warkis Varkaus ry:n hallinnoima Keikkaa Kylille hanke, minkä toimintaa laajennettiin keväällä entistä monipuolisempaan suuntaan.

Liikunnallista Kimppa Kerho-toimintaa toteutettiin Joutenlahden Kimppa Työpajoilla. Toiminta pohjautui Itä-Suomen aluehallintoviraston avustukseen ja oman rahoitukseen. Kimppa Kerhon tavoitteena on ollut **liikunnallisesti passiivisten lasten liikuttaminen, liikunnan monipuolisten taitojen opettaminen ja seuratoimintoihin ohjaaminen.**

Pitkäaikaistyöttömien työllistämistä ja työllistämiseen kohdentuvaa seurojen ja yhdistysten palvelutoimintaa toteutettiin kaupungin kanssa allekirjoitettuun kumppanuussopimukseen pohjautuen.

Järjestö on allekirjoittanut yhteistyösopimuksia Savon ammatti- ja aikuisopiston eri koulutushaarojen kanssa työssä oppimisesta ja näytöistä. Tämän myötä työllistettynä lähinnä toimisto- ja kuvapajatoimissa oli v. 2014 seitsemätoista (17) työssäoppijaa. Työssäoppimissopimukset ovat olleet 1,5 - 5 kuukauden kestoisia.

Leirien ja Kimppa Kerhojen ohjaustehtävissä oli nuoria henkilöitä. Heidän tekemästä työstä maksettavat tuntikorvaukset menivät pääsääntöisesti heille itselleen siten, että nuoret olivat ”töissä verokirjan kanssa”. Jotkut hoitivat tehtäviä vielä ”takavuosien talkootyömalliin” siten, että ao. tuntikorvaukset maksettiin heidän omien seurojen pankkitileille. Kaikkiaan leiri- ja kerho-ohjaajia oli vuoden aikana palkattuna kolmekymmentäseitsemän (37).

Alkuvuodesta toimintaa väritti Leader-rahoitteisen Liikunnalla vireyttä ystävyyskaupunkitoimintaan selvityshankkeen loppuun saattaminen. 2013 toimintakertomukseen on kirjattu otteita selvityshankkeen raportista.

Loka-joulukuussa toteutettiin Pohjois-Savon Ely-keskuksen hankerahoituksen turvin selvityshanke ”Sosiaalisen yrityksen perustamismahdollisuuksien selvittäminen”. Hankkeen loppu toteamana voidaan todeta, että tulevien lakimuutosten ja järjestön taloustilanteen vuoksi tällä hetkellä sosiaalisen yrityksen perustamisedellytyksiä ei ole. Hankkeesta on kirjattu hyvin seikkaperäinen 24-sivuinen hankeraportti, mikä on arkistoitu järjestön hallituksen pöytäkirjan liitteenä.

Vuoden 2014 aikana Varkauden Urheiluseurat ry:n työllistämislistoilla oli erilaisissa työ- ja työharjoittelusuhteissa **satayhdeksänkymmentäkahdeksan (198)** eri henkilöä. Tähän lukuun ei ole laskettu leirien eikä kerhojen palkallisia ohjaajia.

Varkauden Urheiluseurat ry on ollut myös v. 2014 aikana todella hyvin ja laaja-alaisesti verkostoitunut yhteistyöjärjestö.

25 vuotta on mallikkaasti toimittu - Varkauden Urheiluseurat ry:n kaltaista liikuntajärjestöjen yhteistyöorganisaatiota ei ole koskaan ollut toiminnassa missään muualla Suomen maassa, järjestö on todellinen erikoisuus suomalaisessa liikuntajärjestökentässä!

Järjestön vahvuus on ollut edelleenkin siinä, että Varkauden Urheiluseurat ry on joustava ja erittäin nopeasti muutoksiin pystyvä kansalaisjärjestö. Joustavuus mahdollistaa sen, että järjestö voi ripeästi tarttua yhteiskunnan eri lohkoilta tarjolle tuleviin toiminta- ja rahoitusmahdollisuuksiin.

Toiminta ainutlaatuista, laaja-alaista ja hyvin tärkeää

Varkauden Urheiluseurat ry:n toiminnan suurimmat toimintalinjat ja toiminnan tärkeys selvinnee varmaankin kohtuullisen hyvin ylle kirjatusta toimintakertomuksen otteesta ja alkupuolella

olevasta työllistämisosiosista. Enempää tähän omaan henkilömuisteluuni en jaksakaan enää viitsi asiasta kirjoittaa.

Palvelujärjestö on tuottanut paljon hyvää varkautelaisille veronmaksajille, liikkujille ja jäsenyhdistyksille sekä seuroille, joita korkeimmillaan oli jäsenlistassa 70. Työllistettynäkin on ollut yli 1800 eri henkilöä ja yli 30 henkilöä on saanut oppisopimuspestein myötä uuden ammatin. Toimitilat ovat olleet suuria, veronmaksajien palvelutoiminnan tuottamista varten parhaimmillaan oli 9 autoa, käytettyjä, joten ei mitään luksuspursseja. Erään vuoden joulukuussa henkilövahvuus oli komeanpuoleinen 104, ks. netistä toimintakertomukset.

2024 kesällä järjestön ulkopuolista tahoista ja syistä johtuen toiminnat piti ajaa alas siten, että virallista lopettamista ei ole voitu tehdä perinnässä olevista laskuista johtuen. Odotettavissa on se, että eläkevakuutusyhtiö hakee järjestön jossain vaiheessa konkurssiin. Tästä johtuen minulla onkin ollut kevästä 2024 alkaen ollut päällänsä pahan sorttinen Varkaus-allergia, kirje- ja sähköpostin sekä tulleiden puheluiden seuraaminen on suuresti ahdistanut. Onneksi kuitenkin korvien väliin ei ole tullut itse tuhoisia aatoksia!

Olen ollut Urheiluseurat ry:n toimintojen vääntämisessä ”kaiken arkkitehti”, kuten 20-vuotisjuhlan haastattelussa silloinen varapuheenjohtaja **Janne Kuronen** asian ilmaisi. Siksi **rohkenenkin toivoa**, että jossain vaiheessa jaksaisin tahi joku toinen Jeppe tai Mimmi vääntäisi tästä todella ainutlaatuisesta paikallisesta palvelujärjestöstä paksun kovakantisen historiakirjan. Kirjallista aineistoa on tuotettu metri tolokulla, mielestäni ne on myös aika mallikkaasti tallennettu Suomen urheiluarkisto TAHDON tilaan ja noin 25 – 30 viimeisen vuoden aineisto löytyy myös koneeltani sekä usealta ulkoiselta asemalta, joihin ne on varmuuskopioitu.

Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n Avainvalinta tunnustuksen kävin pokkaamassa eduskuntatalolla vuonna 2008. Luovuttajina pääsihteeri Jukka Pekkala ja viestintävastaava Eila Ruuskanen-Himma. 2009 pokkausvuorossa Helsingissä oli järjestötoimijoiden työllistämispysti. Valtakunnan tasolla on Varkauden Urheiluseurat ry:n toimintaa todella kovasti arvostettu.

Neuvostoliiton aikaan käynnistyi kansainvälinen yhteistyö

Vuosi 1989 on ollut minun toimintojen osalta aikamoista muutosten aikaa. Olin vankasti mukana kansainvälisen vastavuoroisuuteen pohjautuvan yhteistoiminnan käynnistämisessä, mikä on kohdentunut Viroon ja rajantakaiseen Karjalaan.

Tämän vuoden maaliskuussa käynnistyi onnenkantamoisena yhteistyö eestiläisten kanssa. Tästä olen kirjoittanut sikäläisen Tartumaa Spordiliitin juhlakirjaan parikymmentä sivua, Viroksi tekstin on kääntänyt hyvä tuttuni lentopalloileva **Irma Saares**. Tämän tekstin tulen liittämään tämän teoksen loppupuolelle.

Kesällä 1989 TUL:n Savon piirin silloinen puheenjohtaja **Juha Koivula** viritteli yhteistyötoiminnan käynnistämistä silloisen Neuvosto-Karjalan liikunta- ja urheilutoimijoiden kanssa. Juhan motiivin pohjana oli se, että Varkaus ja Petroskoin ovat ystävyyskaupunkeja ja myös se, kun hänen vaimo **Galina** oli lähtöisin Petroskoista. Nyt vuonna 2025 eletään sellaista aikaa, että ei ole minkään sortista ystävyyskaupunkitoimintaa, eikä myöskään Juhaa ja Galinaa.

Aiesopimus Joensuussa

TUL:n Karjalan ja Savon piirien toimesta allekirjoitettiin ensimmäinen Karjalaan päin kohdentunut aiesopimus loppusyksystä 1989 Joensuussa. Meidän puolelta allekirjoittajina toimivat Karjalan piirin puheenjohtaja **Raimo Holopainen** ja toiminnanjohtaja **Reijo Ruokonen**. Savolaisten puolesta nimen sopimukseen väänsivät puheenjohtaja **Juha Koivula** ja minä toiminnanjohtaja **Hannu Kiminkinen**.

Neuvosto-Karjalan puolelta asia olivat vauhdittamassa Karjalan autonomisen sosialistisen neuvostotasavallan urheilukomitean edustajat puheenjohtaja **Valeri Postajanovin** johdolla. Toinen heidän allekirjoittajista oli varapuheenjohtaja **Vladimir Lysak**. Tässä vaiheessa yhteistyön virityksessä mukana olivat vain Karjalan ja Savon piirit.

Nokkamies Postajanovista voin kirjata tähän, että oli ainakin viisinkertainen villikarjuammunnan maailmanmestari. Eli mies maailman huipulta, laji tosin vähän erikoinen.

Lehtiartikkelin mukaan kyseessä oli ensimmäinen tämän tyyppinen sopimus ja se antaa valtavat mahdollisuudet monipuoliseen urheilulliseen kanssakäymiseen. Lehtileike on tallessa ja siitä ei saa selville sitä, mikä lehti asiasta tietoa kuvan kanssa aika isosti julkaisi. Luultavasti Warkauden Lehti?

Aiesopimusmatkalla vieraat myös Varkaudessa

Syksyisellä matkallaan vieraat kävivät myös Varkaudessa, missä esittelimme Koivulan kanssa Varkautta ja myös piirin toimintoja.

Yhtenä esittelyjemme kohteena oli Liikuntatalo, missä myös Keilahalli sijaitsee. Keilailua kävimmekin sitten ihan oikeat lajijalkineet jaloissamme kokeilemassa. Ensi kertaa elämässäni myös minä! Ensimmäinen pallon nakkaaminen onnistui siten, että kaikki keilat komeasti kaatuivat! Tuli tunne, että onpa keilailu helppo laji, tätä rupean harrastamaan. Mutta se toinen kiskaisu: pallo ränniin, joten eipä keiloja kaatuillut! Ja kolmatta keilapallon heittoa en sitten ole koskaan suorittanut.

Yhteistoiminnat sovittiin Petroskoissa

Vuoden 1990 vastavuoroisuuteen pohjautuvat yhteistyöasiat kirjattiin konkreettisesti sopimukseen sen vuoden tammikuussa Petroskoissa. Sopimuksen allekirjoittajaksi myös tuli Karjalan ja Savon piirien lisäksi myös TUL:n Keski-Suomen piiri, jonka edustajana matkalla oli vankan naisvoimistelutaustan omaava piirin hallituksen jäsen **Raisa Paananen**.

Sopimusmatkan paluun värikkyttä muisteli Reijo Ruokonen minun kanssa puhelimesta ennen tämän osion kirjoittamisen aloittamista, aavistuksen suunpielet virneessä. Tämän myötä myös minun muistikin tähän matkaan aavistuksen palautui.

Meitä kuskattiin takaisin Suomen rajalle vanhahkolla pikkubussilla, mistä vuoti muutaman kymmenen kilometriä ennen raja-asemaa tielle moottoriöljyt. Ja todella kylmää oli, Juha Koivula ja Raisa pääsivät muutaman tunnin odottelun jälkeen todella vanhan ennen toista maailmansotaa valmistetun kuormurin lämpimään (?) ajokoppiin, minä ja Ruokosen Reijo istua kökötimme kylmissämme auton lavalla. Päästiin onneksi kuitenkin rajalle, missä oli kummallakin puolella pienen puoleiset kopit koppelakkisia vartijoita varten.

Reijo muisteli, että pakkasta oli yli 30 astetta. Olikin todella onnea ja hienoa, että Suomen puoleisen rajakopin vieressä ollut dieselin voimin kulkenut Datsun Cherry autoni hyrähti käyntiin ja pääsimme sillä sitten ajelemaan lämpimiin koteihimme. Minulla ei ollut kovin vahvaa muistikuvaa tästä paluumatkasta, mutta palautui mieleeni puhuttuani puhelimesta Ruokosen Reijon kanssa. Tieto olisi huomattavasti tarkempi, jos Reijo kirjoittanut tämän kappaleen? Perskutirallaa, tätä kun kirjoitan voin vain ihmetellä sitä, miten hyvä muisti joillain seitsemänkymppisellä voi olla.

Tähän aikaan elettiin sellaista aikaa, että passien ja viisumeiden lisäksi Suomen puolelta rajanylitykseen piti olla kirjallinen lupa. Ne saatiin siten, että Helsinkiin tuupattiin hyvissä ajoin ennen suunniteltua matkaa telefaxilla kirjallinen anomus ja sieltä sitten tupsahti ajallaan lupa, mikä piti esittää Suomen rajavartijoille.

Raja ei ollut siihen aikaan virallinen rajanylityspaikka. Kummankin maan puolella oli todella pienet kopit rajavartijoita varten ja näiden koppien välillä oli muistaakseni noin 800 metriä. Tämä väli piti suurten kassien kanssa kävellä, minkään sorttisella kyytipelillä tätä väliä ei voinut kulkea.

Vierailin varmaankin kymmeniä kertoja Petroskoissa ja Kontupohjassa. Hyvin usea keikka kohdentui myös Laatokan rannalla olevaan Pitkärannan kaupunkiin. Näitä matkoja varten minulla oli useita pitkäkestoisia monikertaviisumeja.

Pingistöiminnan vuoksi vierailin pelaajien kanssa muutaman kerran Pietarissa, nämä pelimatkat eivät kuuluneet karjalaisten kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten piiriin

Useita toteutuneita sopimuksia

Tehtäväkseni tuli jo heti alkuvaiheessa karjalaisten kanssa toteutetun yhteistyön koordinointi ja kirjeenvaihdon hoitaminen. Onneksi se hoitui Suomeksi kirjoitettuna ja kotimaan kieltä puhumalla. Pari-kolme vuotta vastapelurina kirjeenvaihdossa Petroskoissa toimi Suomen kielentaitoinen ja suunnistustaustan omaava nuoren puoleinen mies. Ja kyllä takersi, häneltä tiedon saanti oli aika takkuista. Mies ei varmaankaan osannut tuupata telefaxia, soittaa, tahi oli muuten vaan laiskan sutjakka.

Neuvosto-Karjalan muuttuessa Venäjän Karjalaksi urheiluministeriksi oli tullut vankan yleisurheilutaustan omaava **Jevgeni Shorohov**. Sain viestitettyä hänelle mutkien kautta, että yhteistyötämme ei voi jatkaa, jos tieto ei kulje ajallaan Petroskoista Varkauteen. Jevgeni, joka vuosien saatossa koki yhteistoimintamme heille tosi tärkeäksi tarttui heti peliin ja palkkasi urheiluministeriön neuvonantajaksi ja meidän yhdyshenkilöksi pitkänmatkan juoksuun hurahtaneen **Eino Kivelän**. Ystäväkseni tulleen Einon kanssa oli mukava touhuta, tieto kulki ja vaihdot lisääntyivät.

Yhteistyöhön mukaan myös Kymenlaakso ja Saimaa

Liikunta- ja urheiluvaihtoa saatiin aikaiseksi aika monessa lajissa. Muistini mukaan ainakin shakissa, uinnissa, suunnistuksessa, pöytätenniksessä, hiihdossa, yleisurheilussa, tenniksessä, lentopallossa, koripallossa, petanquessa, naisvoimistelussa, nyrkkeilyssä, talvionginnassa, kreikkalais-roomalaisessa painissa ja vapaapainissa.

Toki lajikirjo voisi tarkentua ja ehket tulla suuremmaksikin, jos menisin paperisiin arkistoihin tutkailemaan suoritettua kirjeenvaihtoa. Yhteistyövaihdon kaikki kirjallinen kirjeenvaihto on tallennettu Suomen urheiluarkistoon Helsingin sijaitsevalle Olympiastadionille. Tallessa on kutsut, nimilistat ja jne...

Vuosien saatossa organisoimani vaihtotoiminta laajeni niin, että Suomen puolella olivat jäsen-seuroineen Karjalan, Keski-Suomen ja Savon piirien lisäksi myös TUL:n Kymenlaakson sekä Saimaan piirit.

Jevgeni Shorohovin kertoman mukaan yhteistyö oli muodostunut heille tosi tärkeäksi. Hänen mukaan tiukka raja avautui myös nuorille ja alemman tason urheilijoille. Neuvostoliiton aikaan Karjalan alueelta länsimaihin kisailemaan ei päässyt kuin vain muutama todellinen huippu-urheilija.

Suomen puolella hyötyjinä käsityksen mukaan hyötyjinä olivat nuoret urheilijan taimet. Pääsivät näkemään millaista elä oli Suomen pitkän rajan toisella puolella. Neuvosto-Karjalan eikä myöskään Venäjän Karjalan alkuvuosien aikana heidän elintaso ja elämisen olosuhteet olleet sillä tasolla kuin meillä Länsi Euroopassa sijaitsevassa Suomessa.

Alueen liikuntaneuvosto jatkoi yhteistyötä

Vuosien saatossa toteutettu yhteistyö muodostui aika paljon suoraan seurojen väliseksi, tästä kiitos edesmenneen Eino Kivelän aktiivisuudelle.

Ja koordinoitujen nappasi jossain vaiheessa Matti Ruuskan johdolla alueemme liikuntaneuvosto. Tässä hyvänä todella puolena oli se, että verovarojen turvin pystyttiin tukemaan Venäjän Karjalaan matkaavia joukkueita. TUL:n piireillä ei ollut keikkojen ja vastaanottojen kustannuksiin jaettavissa markkoja eikä euroja. Pitkäkestoisien koordinoitujaksoneiden aikaan kustannuksista vastasivat seuramat, henkistä tukea ja avustamista järjestelyihin saivat minulta ja myös muilta alueemme piirien toiminnanjohtajilta.

Nyt yhteistoiminta itäisen Venäjän Karjalan liikunta- ja urheilutoimijoiden kanssa on täysin nollassa. Ukrainan sota päällänsä, raja-asemat kiinni, Eino Kivelä on kuollut eikä Jevgeni Shorohovista minulla ole yrityksistäni huolimatta mitään tietoa.

Toivottavasti elämä selkeytyisi, sota loppuisi ja rajat avautuisivat? Sekä myös aavistuksen orastanut demokratiakin itäisen rajan toiselle puolelle pikapuoliin palautuisi?

Parit tarinat alkuvuosien Karjalan keikkailusta

1990 vuosikymmen aikoihin naapurissa Karjalassa ei ihan kaikki ollut hyvällä mallilla. Talot rapistumassa, urheilupaikat rähjäisiä, tiet kuoppaisia, marketteja ei ollut eikä myöskään pikku-kaupoissa ollut juuri mitään ostettavaa.

Ensimmäisen kerran, kun matkasin urheilujoukon kanssa Petroskoihin aivan normaalikokoisella linja-autolla, niin meidän piti rautatiesillan alta kaivaa lapiolla sivuun kymmenen senttiä maata. Tämä siksi, kun muuten auto ei olisi mahtunut kulkemaan. Onneksi bussin peräkontista löytyi pari lapiota.

TUL:n Savon piirin veteraanimatalla Niiralan raja-aseman ja Sortavalan välillä kiemurteleva soratie ei ollut edes ihan siinä mallillaan kuin Suomen maan soraiset sivutiet. Oli kuin minun mökkitie? Auto upposi tiehen, kyydissä yli neljäkymmentä virkeän puoleista mummoa ja pappaa sekä kuskina kускаamisen ammattimies **Tauno Väisänen**. Piti taas lapioida ja vanhusten voimin yritimme bussia lykätä. Onneksi jostain tupsahti traktorinrämä autoa vetämään ja sitten päästiin muutaman tunnin viiveen jälkeen matkaa jatkamaan. Ihailtavaa tässä touhussa oli se, kun kuskina ollut Tauno "Kessu" Väisänen pysyi koko episodin ajan ihan tolokuttoman rauhallisena, eivät mukana olleet vanhuksetkaan suuremmin hermoilleet vaikka puskipä piti tarpeita käydä hoitelemassa.

Rokottamaton koiranpentu Petroskoista Outokumpuun

Sysäys tämän tosi tarinan kirjoittamiseen tuli, kun 8.1.2025 puolen tunnin välein Ylen radioaaltoilta tuli uutisia koirien Suomeen salakuljetuksesta ja niiden mukanaan tulevista mahdollisista terveysuhkista. Joku nainen oli kärehtänyt kymmenien rokottamattomien koirien luvattomasta maahan tuonnista.

Tällaista tosin pienimuotosta salakuljetustouhua minäkin olen sivusta seurannut. 1990 luvun alkuvuosien paikkeilla olimme liki viikon mittaisella kisamatkalla Venäjän Karjalan Kontupohjassa. Kisailijoina oli Savo-Karjala alueen seurojen vaahtosammuttajan kokoisia painijan alkuja. Matkassa oli myös muutama Outokummun Vesan miehen taimi.

Menomatalla Vesan painipoikien ohjaaja **Perttu Kokko** osti länsivaluutalla Petroskoin torilla pienen karvaisen koiranpennun. 2025 tammikuussa asiaa ja matkaa puhelimesta muistellesamme Perttu ”väitti” naurahtaen, että ostaessaan oli saanut koiralle ihan terveen paperin, mistä selvisi, että se oli pariinkin kertaan asianmukaisesti rokotettu. Tosin tämä vessapaperille käsin venäläisten käyttämällä fonteilla kirjattu todistus ei ollut enää Pertulla tallessa.

Vesan pikkupojat majoittivat koiran hotellihuoneeseensa, mukavaa koiran kanssa oli ja kaikki meni oikein hyvin. Tuli kuitenkin kotimatkan aika, pojat Pertulle: ”*mitä nyt, jätetäänkö tämä suloinen koiranpentu tänne?*” Tähän Perttu: ”*ei jätetä, viemme sen minulle kotiin!*” Ja ei kun koira kyytiin! Pari kilometriä ennen Venäjän puoleista raja-asemaa pikkupiski tuupattiin painijapojan kassiin ja Perttu tokaisi kovalla äänellä ja Suomen kielellä venäläiselle koiranpennulle: ”*perkele, nyt sitten olet kassissa ihan hiljaa!*” Tosin koiranpentu ei pahemmin pitänyt ääntä näiden päivien aikana, kun se oli Outokummun Vesa painipoikien hoivattavana.

Rajakoppien väli noin 800 metriä piti poikien kanssa kävellä kassien kanssa, uskomatonta mutta täyttää totta: koiranpentu oli ihan hiljaa, ei pihaustakaan päästänyt, eivätkä rajoilla vahteina olleet miehet Suomen ja Venäjän maiden rajakopeilla kantajana olleen pojan kassiin kurkkailleet. Näin sitten saatiin koira Outokumpuun.

Salakuljetus meni hienosti, mutta kotiin Outokumpuun mennessä Perttu muisti, että eihän sitä hänen kotiin voi viedä: vaimolla on pahanpuoleinen allergia. Talvella Yle uutisoinnin aikaan soittelin asiasta Pertulle ja lupasin soitella hänelle myöhemmin udellen sitä, mitä koiralle sitten tapahtui, kun sitä ei voinut pölyttömänä pidettävässä kotihuushollissa pitää ja minkä niminen poika kassissa koiran Suomeen kantoi, olisiko ollut **Jani vaiko Toni Pirinen?**

Valitettavasti ystäväni Perttu menehtyi nyt syksyllä 2025 vaikean ja pitkäaikaisen sairauden murtamana. Tämän vuoksi lupaamani soitto Pertulle on jäänyt suorittamatta. Tämä täysin tosi salakuljetukseen liittyvä tarina on kirjoitettu muistelmiini ystäväni ja todella aktiivisen painimiehen Perttu Kokon muistoa kunnioittaen!

Kampaajareissu meni hukkaan

Venäjän Karjalan yhteistyön taustapiruna ja alkusysäyksen laukauksen suorittajana oli suu-
resti kunnioittamani Juha Koivula. Ja varmaankin Petroskoista napatulla Juhan vaimolla **Galina Koivulallakin** on ollut tässä touhussa sormensa pelissä?

Hyvin tuntemani ja arvostamani vuosia sitten edesmennyt Galina oli hyvin valoisan elämänkatsomuksen omaava pirteä nainen. Tästä syystä kirjoitankin tähän muistelman tosi tarinan planeettamme rakenteiden kummallisuuksista.

Juha ja Galina olivat matkaamassa pikkuautollaan Keski-Euroopan maihin. Oli kuitenkin mutka matkassa: Galinan piti uusia passi, eikä sen vaatimaa valokuvaa löytynyt. Homma pyörimään siten, että ensin kampaajalle, valokuvaajalle ja sen myötä passikin myönnettiin. Ja näin sitten päästiin Jussin kanssa useita raja-asemia ylittäen Euroopan maita kiertämään.

Minulle Galina kertoi matkakierroksen jälkeen sen, että tosi kummallista on Länsi- Euroopan maissa. Yhdelläkään raja-asemalla ei uutta passiani kysytty, eikä siksi tarvinnut näyttää. Tästä

jatkoi Galina minulle näin: *"meni kampaajalla käynti ja rahat ihan hukkaan, eivät rajamiehet havainneet miten nättinä passikuvassa olin!"*

Rinnuksiin Venäjän federaation korkeahko arvoinen renikka

Venäjän Karjalan pitkäaikainen urheiluministeri **Jevgeni Shorohov** arvosti todella toteutettua toimia ja suuresti myös minun osuutta tässä touhussa.

Pari kertaa sanoi usean henkilön kuullen, että Hannusta pitäisi tehdä Suomeen urheiluministeri. Tulkkina toimineen **Eino Kivelän** välittämänä hänelle oli helppo kertoa, että tähän pestiin pitäisi olla korkeahkosti koulutettu henkilö ja etenkin tulisi olla mukana myös valtakunnallisessa puoluepolitiikassa. Ja näitähän kriteerejä minä en sitten millään tavalla täytä!

Täytin 20.7.2011 viisikymmentä vuotta. Tämän kunniaksi järjestin Anna-Maijani kanssa Lehtoniemessä suuren puoleiset synttärit, kiitoksia ja kehuja oli laukomassa varmaankin yli parisataa henkilöä. Juhlaan pölähti **Eino Kivelän** kanssa myös Shorohov, olin lähettänyt juh-lakutsun myös Venäjän Karjalan urheiluministeriöön. Eikka ja Jevgeni toivat synttärjuhlassa pikkutervehdyksen, hörppäsivät kahvit ja lähtivät saman tien takaisin Petroskoihin, minne on Varkaudesta matkaa useita satoja kilometrejä sekä välissä hidastavat raja-asemat. Tulivat rehellisesti Varkauteen vain minun syntymäpäiväonnitteluja varten. Samanlaisen varmaankin koko vuorokauden mittaisen keikan ystäväni tekivät myös, kun kymmenen vuotta myöhemmin Joutenlahden salissa pidettiin minun 60-vuotis syntymäpäiväjuhlat.

Mutta uskomatonta viisikymppisillä oli se, kun synttärionnittelujeni yhteydessä ripusti minun ja myös Juha Koivulan rintaan todella korkea-arvoiset ansioristit. Niiden mukana saimme myös kunniakirjat, missä asiat vakuutettiin.

Kiitosten yhteydessä kertoi, että kunnianosoitukset on myönnetty Moskovassa ja osasi väittää sen, että nämä Venäjän federaation urheilu- ja matkailuministeriön myöntämät ansioristit olisivat korkeimmat tunnustukset, joita on koskaan suomalaisille urheilutoimijoille Moskovasta myönnetty. Pommin varmaa on se, että Jevgenin on ollut touhumiehenä tässä ansioristien myöntämisasiassa. Mutta miten on sen korkea-arvoisuuden laita, mistään sitä asiaa ei pysty kukaan tarkentamaan?

Saamani ansioristi on ihan nätisti yläkerrassa makuuhuoneen seinällä. Alueen liikuntaneuvostossa toimimisen aikaan se oli yhden kerran ripustettuna pikkutakin rinnassa, kun olin kutsuttuna maaherran uudenvuoden vastaanotolla Joensuussa. Takin rinnoissa oli silloin myös Suomen liikuntakulttuuriin ja urheilun kultainen ansioristi. Oli aika miehekäs olotila, puku päällä, kraka kaulassa ja renikat rinnoissa. Ja olotila tuli vielä pollevammaksi kun maaherra **Pirjo Ala-Kapee** uteli kättelyiden jälkeen sitä, että mikähän tämä toinen takinpielessä oleva ansioristi on? Selvitin asian ja miksi se on minulle myönnetty. Asian kuultuaan maaherra minulle: *"eipä tämä vastaan-ottokutsu tullut turhalle miehelle!"* Maaherran vastaanotolla olin vaimoni Anna-Maijan kanssa ainakin kolme kertaa. Ja kun maaherrojen pestit Suomessa loppuivat, niin ao. vastaanottoja ei järjestetty, joten kutsuja minulle alueen liikuntaneuvoston jäsenelle ei tästä syystä tupsahdellut.

Pariin kertaan viime vuosina on käynyt mielessä se, että miten sen saisi palautettua Moskovaan? Olen tullut kuitenkin siihen lopputulokseen (?), että palautus ei kunnioittaisi arvostamani Jevgeni Shorohovin ponnistuksia, eikä palautukseni ansiosta **Vladimir Putin** joukkoineen varmaankaan lopettaisi todella raakaa ja epäinhimillisen typerää Ukrainan sotaa. Joten pidän ansioristin tallessa, nähtäväksi jää, mitä sille tapahtuu kun viimeisen henkäykseni vetelen ja ansioristi jäänee perikunnan hoteisiin?

Toivottavasti vankasti ansioitunut Koivulan Jussikaan ei saamaansa ansioristiä Moskovaan palauttanut? Sille olisi oivallisen loistava paikka Varkauden Urheilumuseossa, jos sellainen joskus saataisiin uudelleen pystyyn? Mutta pahalta näyttää, toivottavasti Suomen oloihin ainutlaatuisen Urheilumuseon kamoja ei ole typeryyksissä kipattu Riikinnevan kaatikselle?

Karjalan tasavallan urheiluministeri Jevgeni Shorohov kävi 20.7.2001 luovuttamassa Venäjän federaation Moskovasta myöntämät korkea-arvoiset ansioristit varkautelaisille liikunta- ja urheiluvaikuttajille Juha Koivulalle ja Hannu Kiminkinen. Kuvassa valkoisessa koltussa on tilaisuudessa tulkkina toiminut Galina Koivula.

Yhteistyötä virolaisten kanssa

Maaliskuussa 1989 Neuvostoliiton käynnistyi todella vilkas yhteistoiminta eestiläisten kanssa. Tai kuten Suomen kielitoimisto tahtoo ja ohjeistaa jostain kumman syystä kirjoittamaan: virolaisten kanssa.

Yhteistyö käynnistyi ennen karjalaisten kanssa alkanutta yhteistyötä. Tästä toiminnasta on viitisen vuotta sitten kirjoittanut Tarton maakunnan urheiluliiton johtaja **Lembit Torun** pyyntöön pohjautuen pitkäkösti tekstiä, minkä liitän tähän muistelmateokseeni. Alle kirjaan vielä kuitenkin pikkutarinan!

Kerran on valtakunnan pressa kehunut ja kiitellyt

Yhden kerran on valtakunnan presidentti minua ja yhteistyöverkostoni toimia kehunut. Ei toki kuitenkaan kukaan Suomen muun pressoista. Kyseessä oli vuonna 2001 Viron tasavallan presidentti **Arnold Rüütelin** (s. 10.5.1928, k. 31.12.2024) suorittama kehuskelu. Rüütel toimi Viron presidenttinä 8.-10.2001 – 9.10.2006 välisen ajan.

Sysäys tämän kehuskelun esille nostamiseen ja kirjoittamiseen tuli, kun olin 11.1.2025 Pärnun asunnolla ja kuuntelin radiota sekä töllötin Viron kanavaa telkkarista, joissa pukattiin lähes koko päivän ajan tietoa uudenvuoden aattona 2024 menehtyneestä Rüütelistä ja hänen hautajaisista.

Olin 13.12.2001 TUL:n Savon piirin silloisen puheenjohtaja **Matti Hiltusen** kanssa Tarton kunnan Lähteen kylällä uuden ja upean urheilutalon avajaisissa. Talon avauspuheen suoritti Arnold Rüütel, tukenaan Viron olympiakomitean silloinen nokkamies **Mart Siiman**.

Avauspäivän aikana uuden urheilutalon kakkoskerroksessa järjestettiin myös kahvitilaisuus, mihin minäkin Matin kanssa pääsin mukaan. Pöydässä oli myös silloinen Tarton kunnanjoht-

taja **Aivar Soop**, jonka aikaansaannoksia talon rakentaminen oli. Soop oli siihen aikaan myös Tartumaa Spordiliitin toimekias ja idearikas puheenjohtaja. Kahvittelemassa muutaman siviilipukuisen turvamiehen vartioimana oli myös pari muutakin virolaista urheilutoimijaa, heidän nimet eivät ole digitoituneet vanhan miehen korvien väliin.

Arnold Röötel oli saanut Siimanilta tietoa siitä, että paikallinen Tartumaa Spordiliit ja TUL:n Savon piiri Suomesta ovat toteuttaneet pitkään ja ansiokkaasti tiivistä liikuntaan ja urheiluun liittyvää yhteistyötä. Tästä toiminnasta pressa Röötel valistuksen saaneena osasikin sitten meitä kiitellä. Tuli minulle ja Aivarille näistä kiitoksista todella muikea olotila. Hiltusen Mattikin oli todella otettu, tokaisi: *"Ollaan tasavallan presidentin kamuja, naukataan yhdessä illalla tämän kunniaksi pikkukonjakit!"* Harmillista on se, ettei kuvaa tästä pressa-tilaisuudesta ei ainakaan minun hoteissa ole.

Virolaiset urheilujohtajat mökillä Korpilahdella kehuskelemassa 50 v. syntymäpäiväsankaria. Vas. Vahur Proovel, Lembit Toru, Aivar Soop, Kaiu Kustasson, Rain Sangernebo, Anna-Maija, Proovelien tyttö ja Ludmila Proovel. Edessä muikeana juhlakalu Hannu

Pomminvarmaa on! Kansainvälinen toiminta voimistaa!

Tämän "**Kansainvälinen toiminta vahvistaa**" julkaisun tekstit on kirjoitettu pyyntöön pohjautuen Suomeksi Varkaudessa ja toimitettu virolaisen yhteistyökumppanin Tarton maakunnan urheiluliiton toimistoon.

Siellä ne käännetty Viroksi ja valtaosa, toivottavasti kaikki niistä julkaistaan kuvineen 9.6.2022 ilmestyvässä yhteistyökumppanimme maakunnallisen urheiluliiton Tartumaa Spordiliit organisaation 90-vuotisjuhlakirjassa.

Useissa kohdissa lauseiden sanamuodot pohjautuvat siihen, että kirjoitukset on tarkoitettu käännettäväksi Viroksi ja julkaistavaksi tartolaisten omassa juhlakirjassa.

1989 käynnistyi TUL:n Savon piirin vilkas lähes saman laajuinen yhteistyö silloisen piirin puheenjohtaja **Juha Koivulan** toimesta myös Venäjän Karjalan tasavallan urheilukomitean kanssa, sitä saatiin **Hannu Kiminkisen** koordinoimana toteutettua lähes liki kaksikymmentäviisi vuotta. Tästä olisi varmaankin aihetta myös joskus kirjoittaa?

Tekstit:	Hannu Kiminkinen
Kuvat:	Hannu Kiminkisen arkistot, Maria Kilk, Agu Laas ja Taavi Nagel
Julkaisun taitto:	Hannu Kiminkinen
Tuotanto:	2022 tammikuu, Varkauden Urheiluseurat ry

Tekstit Tartossa Viroksi on kääntänyt Irma Saares.

www.tartumaasport.ee

Yhteistyötä suomalaisten kanssa

Tarton maakunnan urheiluliitolla on ollut hyvin vilkasta yhteistyötoimintaa suomalaisten kanssa vuoden 1989 maaliskuusta alkaen.

Yhteistoiminta käynnistyi silloin onnenkantamoisena Tarton maakunnan Elvan kaupungissa, missä järjestettiin seitsemänkertaisen painin maailmanmestari Jaan Jaagon XII muistopainit.

Näissä kilpailuissa oli mukana TUL:n Savon piirin toiminnanjohtaja **Hannu Kiminkisen** johdolla usean eri seuran edustajista koostunut poikapainijoukkue. Vierailukutsu kilpailuihin ohjautui hänelle vahingossa Suomen Työväen Urheiluliiton keskustoimistosta. Sen oli allekirjoittanut Tarton maakunnan hallituksen urheiluosaston edustajan ominaisuudessa **Rein Härmoja**.

Lähes viikon kestoisen kisamatkan aikana painijoukkueen johtohenkilöillä oli useita tapaamisia Tarton maakunnan urheiluliiton toiminnanjohtaja **Lembit Torun** kanssa. Näiden tapaamisten yhteydessä hän sai TUL:n Savon piirin edustajana olleen Kiminkisen intoutumaan yhteistyön rakentamisesta. Toiminta alkoi hyvin vilkkaana ja laajeni pikavauhdilla useisiin eri urheilulajeihin ja toimintoihin siten, että ensimmäinen kirjallisen yhteistyösopimus allekirjoitettiin Tartossa lokakuussa v. 1991.

Yhteistoimintaa myös muualle Viroon

Tämän jälkeen Tarton maakunnan ja TUL:n Savon piirin myötävaikutuksen turvin toiminta laajeni Jõudin pääsihteeri **Ants Saaren** avustamana myös muihin Viron maakuntiin.

Toteutettu kansainvälinen toiminta on ollut nuorten osalta oikein oivallisen hyvää kasvatustoimintaa: matkoilla ovat silmät avautuneet näkemään, miten naapurimaassa eletään ja toimitaan. Eivätkä toteutuneessa yhteistyössä aikuisikäisetkään ole jääneet paitsi virikkeistä.

Kädet on paukautettu useasti yhteen, hihat on usein kääritty, yhteistyön vaatimaa ”kiimaa ja intoa kansainväliseen toimintaan on ollut kuin ilmaa ilmapallossa”. Tämän myötä tulosta on syntynyt!

Vilkas yhteistoiminta on poikanut myös runsaasti pitkäkestoisia perhe- ja ystävyys-suhteita virolaisten ja suomalaisten välille.

Koostöö soomlastega

Tartumaa Spordiliidul on olnud väga elav koostöö soomlastega alates 1989. aasta märtsist.

Ühistegevus käivitus õnnega pooleks Tartumaal Elva linnas, kus toimusid maadluse seitsmekordse maailmameistri Jaan Jaago XII mälestusvõistlused.

Nendel võistlustel osales ka mitme eri klubi esindajatest koosnenud poiste maadlusvõistkond Soome Töölisspordiliidu (TUL-i) Savo piirkonna tegevjuht **Hannu Kiminkise** juhtimisel. Kutse võistlustele oli ta kogemata saanud Soome Töölisspordiliidu keskkontorist. Sellele oli Tartu maavalitsuse spordiosakonna esindajana alla kirjutanud **Rein Härmoja**.

Ligi nädalase võistlusreisi ajal oli maadlusvõistkondade juhtidel mitmeid kohtumisi Tartumaa Spordiliidu tegevdirektori **Lembit Toruga**. Nendel kohtumistel õnnestus tal TUL-i Savo piirkonna esindajaks olnud Kiminkist koostöö ülesehitamisest innustuma panna. Tegevus algaski küllalt vilkaka ja laienes kiirtempo paljudele eri spordialadele ja tegevustesse, nii et esimene kirjalik koostööleping kirjutati alla Tartus 1991. aasta oktoobris.

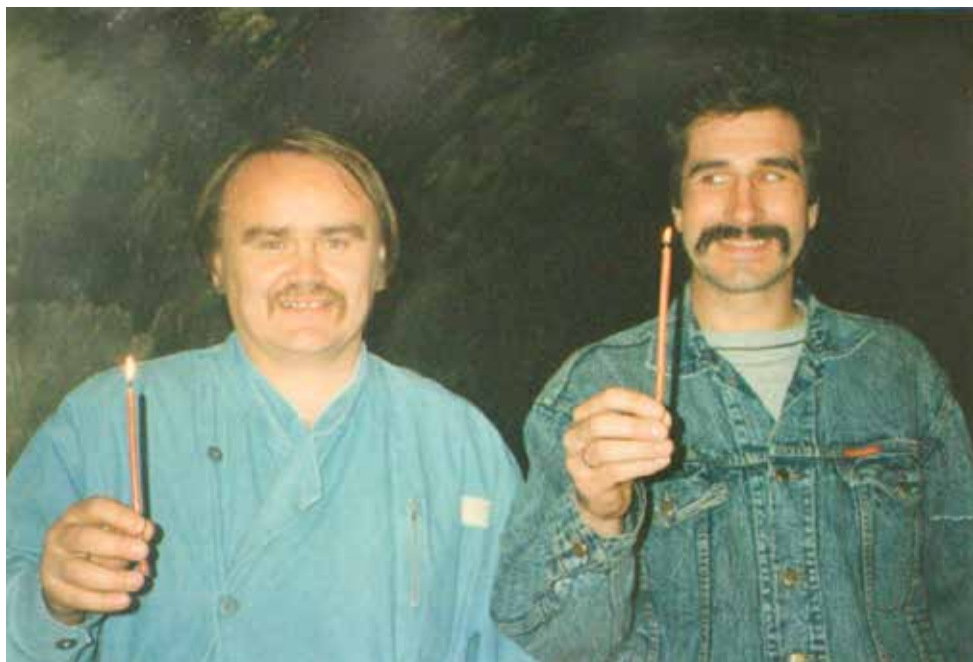
Ühistegevus ka mujale Eestisse

Seejärel laienes tegevus Tartumaa ja TUL-i Savo piirkonna osalusel ning Jõudi peasekretäri **Ants Saare** abil ka teistesse Eesti maakondadesse.

Teostatud rahvusvaheline tegevus on noorte osas olnud võrratult hea kasvatustegevus: reisidel on silmad avanenud nägema, kuidas naaberriigis elatakse ja tegutsetakse. Samuti said teostunud koostööst uusi stiimuleid täiskasvanudki.

Käsi on tihti kokku löödud, käiseid on tihti üles kääritud, koostöö poolt eeldatavat „iha ja indu rahvusvahelises tegevuses on olnud nagu õhku õhupallis“. Tänu sellele on sündinud tulemusi!

Aktiivne ühistegevus on eestlaste ja soomlaste vahel rohkesti ka pikaaegseid pere- ja sõprussuhteid tekitanud.

*Virolasten ja suomalaisten väliseen liikunnan ja urheilun yhteistyöhön ovat vauhtia, intoa ja liekkiä sytyttäneet yli kolmekymmentä vuotta **Hannu Kiminkinen ja Lembit Toru**. Kuva on otettu suomalaisten urheiluveteraanien matkan aikana v. 1991 venäläisessä Petserin luostarissa.*

*Eestlaste ja soomlaste vahelisse keha kultuuri ja spordi koostöösse on hoogu, indu ja leeki üle kolmekümne aasta sütitanud **Hannu Kiminkinen ja Lembit Toru**. Foto on tehtud Soome spordiveteranide reisi ajal 1991. aastal Petseri kloostris.*

Elvassa roihahti yhteistyön liekki

Vuoden 1989 maaliskuinen XII Jaan Jaagon muistopainiturnaus oli suomalaisten kanssa käynnistyneen mittavan yhteistyön alkulaukaus. Elvassa oli vieraana TUL:n Savon piirin kokoama joukkue, mikä koostui pienistä poikapainijoista. Isäntien ja emäntien ihmettelyn alaisena olikin se, että ”miten näin pienet pojat pääsevät ulkomaille matkustamaan?”

Vieraana olleessa joukkueessa oli nuoria painijoita omaa painin ja elämän kokemukstaan kartuttamassa Joroisista, Iisalimesta, Leppävirralta, Varkaudesta ja Jyväskylästä. Virossa elettiin Neuvostoliiton ajan viimeisiä vuosia. Tämän myötä jokaiselle pikkupojalle maksettiin **Kaimo Anderssonin** hankkimana päivärahoina kaksisataa (200.-) ruplaa. Sen aikaisen työmiehen kuukausipalkan suuruisen rahan kuluttaminen toikin pikkupojille kovia paineita. Miten ne saadaan kulutettua, kun vähäisissä kaupoissakaan ei ole suuremmin ostettavaa? Tämän suomalaispojat hoitivat siten, että ostivat Elvan kaupoista kaiken mahdollisen kiinnostavan, Coca Colat ja rullalaudat, joilla huristelivat Elvan pikkukaupungin kaduilla. Tästä seurasi se, että jotkut vanhukset huutelivat poikien perään: ”Suomen kapitalistit”. Joukkueen johtajisto puolestaan osti saaduilla päivärahoillaan Kaimo Anderssonin avustamana Tarton Kaupparin tiskin alta kristallimaljakoita.

Ystävälliset isännät ja emännät

Onnistuneen ja mieliin painuneen kilpailun ja vieraiden matkan käytännön järjestelyjä olivat hoitamassa painimies **Kaimo Andersson**, Elvan sovhoosin johtaja **Kalju Herman** ja Elvan silloisen painivalmentaja **Matin** vaimo **Lilja Tamm**.

Suomen joukkueen painijoille ei suuremmin tullut kisamenestystä, mutta matka oli painijoille ja myös joukkueen vetäjille niin onnistunut, että useimmat ovat matkanneet kisa- ja turistimatalle useasti Viroon. Maakunnan painiväelle tuli samalla mahdollisuus Suomeen matkustamiseen ja kilpailuihin osallistumiseen.

Elvas süttis koostööleek

1989. aasta märtsikuu XII Jaan Jaago mälestusturniir oli soomlastega käivitunud ulatusliku koostöö algpauk. Elvas oli külas TUL-i Savo piirkonna võistkond, mis koosnes väikestest maadluspoistest. Võõrustajate imestuse objektiks oligi see, „kuidas küll nii väikesed poisid välismaale reisile pääsevad?”

Oma maadlus- ja elukogemust täiendamas olevad külalisvõistkonna noored maadlejad olid pärit Joroisest, lisalimest, Leppävirralt, Varkausist ja Jyväskyläst. Eestis elati Nõukogude Liidu ajajärgu viimaseid aastaid. Igale poisile maksti tänu **Kaimo Anderssonile** päevaraha kakssada (200.-) rubla. Tolleaegse töömehe kuupalga suuruse raha kulutamine tekitas aga poistele suuri pingeid. Kuidas saab raha ära kulutada, kui neis vähesteski kauplustes ei ole eriti midagi osta? Väikesed soomlased lahendasid selle nii, et ostsid Elva kauplustest kõike, mis neid huvitas – Coca Colat ja rulasid, millega vurasid Elva tänavatel. Sellest tulenes aga see, et mõned vanurid hüüdsid poistele järele: „Soomes kapitalistid“. Võistkondade juhid aga ostsid saadud päevarahade eest Kaimo Anderssoni abil Tartu Kaubamajast leti alt kristallvaase.

Sõbralikud võõrustajad

Õnnestunud ja meelde jääva võistluse ja külaliste reisi praktiliste korralduste eest hoolitsesid maadlusmees **Kaimo Andersson**, Elva sovhoosi direktor **Kalju Herman** ja Elva tollase maadlustreeneri **Mat**i abikaasa **Lilja Tamm**.

Soomes võistkonna maadlejaid ei saatnud eriline võistlusedu, kuid reis oli nii maadlejatele kui ka võistkonna eestvedajatele nii õnnestunud, et hiljem on enamik neist tihti reisinud võistlus- ja turismireisile Eestisse. Ühtlasi sai maakonna maadlusvägi võimaluse reisida Soome ja osaleda seal võistlustel.

*Suomen pojat noudettiin Tallinnasta sen aikaisella neuvostoliittolaisella "eksootisella luksus-pikkubussilla", vieraita vastaanottamassa oli **Tiit Kruusement**, jonka vieressä kuvassa Suomen joukkueessa painituomarina toiminut **Martti Pykäläinen**.*

*Soomes poegadele tuldi Tallinnasse järele nõukogudeaegse „eksootilise luksus-väikebussiga“, külalisi oli vastu võtnud **Tiit Kruusement**, kelle kõrval on pildil Soome võistkonnas maadluskohtunikuna tegutsenud **Martti Pykäläinen**.*

Jaan Jaagon painien perinteisiin on kaiken aikaa kuulunut mestarin muistokivellä vierailu, tämä kuva vuodelta 1989.

Jaan Jaago mälestusvõistluste traditsioonide hulka on alati kuulunud meistri mälestuskivi juures käimine, käesolev foto on aastast 1989.

Matkanjohtajana toimineen vahvan painitaustan omaavasta TUL:n Savon piirin toiminnanjohtaja **Hannu Kiminkisestä** ja Elvan 1989 painiturnauksen päätuomari **Kaimo Anderssonista** tuli vuosien saatossa oikein pitkäaikaiset ja hyvät ystävät. Kuvassa on ystävyysuran ensimmäinen kilistys.

Reisijuhina tegutsenud ja tugevat maadlastausta omavast TUL-i Savo piirkonna tegevdirektorist **Hannu Kiminkisest** ja Elva 1989. aasta maadlusturniiri peakohtunikust **Kaimo Anderssonist** said aastatega pikaaegsed ja head sõbrad. Pildil on tulevase pika sõpruse esimene klaasikõlistus.

Perinteiseen tapaan Jaan Jaagon painiturnaukseen maailmanmestarin perheen tervehdyksen toi poika **Jaan Jaago**. Kuvassa taustalla vasemmalla on **Ants Järv**, maaherra **Robert Närskä**, **Kauko Rekonen** Jyväskylästä, **Aulis Immonen** Varkaudesta ja **Reijo Saarivainio** Iisalmesta.

Traditsiooniliselt tõi Jaan Jaago maadlusturniirile maailmameistri pere tervituse poeg **Jaan Jaago**. Pildil taga vasakul **Ants Järv**, maavanem **Robert Närskä**, **Kauko Rekonen** Jyväskyläst, **Aulis Immonen** Varkausist ja **Reijo Saarivainio** Iisalmist.

XII Jaan Jaagon painiturnauksessa roihatti yhteistyön liekki. 1989 kisatulen Elvassa sytytti Tarton maakunnan silloinen maaherra **Robert Närskä**.

XII Jaan Jaago maadlusturniiril süttis koostööleek. 1989. aasta võistluste tule süütas Elvas Tartumaa toleleagne maavanem **Robert Närskä**.

Toimistotekniikka uusiksi

90-luvun alkupuolella elettiin sellaista aikaa, ettei Tarton maakunnan urheiluliiton toimistotekniikka ollut aivan nykyaikaisessa digi-ajassa. TUL:n Savon piirin kanssa tehdyn yhteistyön myötä Fortuna kadulla ollut toimisto saatiin tekniikan osalta varustettua silloisen mittakaavan mukaan ihan ajantasaiseksi.

Telefaxi Tartoon

Urheiluun liittyvien matkojen aikana **Hannu Kiminkinen** toimitti toimistolle uusia korjausnauhalla varustettuja sähkökirjoituskoneita, kopiokoneen ja telefax-laitteen. Faxi olikin Tartoon vielä vuoden 1991 alussa aivan uutta ja ihmeellistä tekniikkaa, näitä laitteita ei siihen aikaan ollut kaupungissa kuin vain muutamassa toimistossa. Tietokoneista ei silloin ollut vielä kuin vain ihan aavistuksen tietoa, internetistä ei hajuakaan!

Vuosikymmen alkupuolella saatiin suomalaisilta neuvoja ja apua myös urheiluliiton toimintojen sekä sääntöjen muuttamiseen länsimaisen mallin mukaiseksi.

Vastineeksi näistä koneista ja palveluista Tarton maakunnan urheiluliitto valmisti Suomeen viirejä, mitkä oli varustettu yhteistyökumppanin TUL:n Savon piirin jäsenseurojen tunnuksilla.

Kontoritehnika uueks

90-ndate aastate algul elati sellist aega, et Tartumaa Spordiliidu kontoritehnika ei olnud päris kaasaegse digiajastu tasemel. TUL-i Savo piirkonnaga tehtud koostöö raames saadi Fortuuna tänaval asunud kontor toleaege arusaama järgi tehnika osas päris ajakohaselt varustatuks.

Faks Tartusse

Sporditegevusega seotud reise ajal toimetas **Hannu Kiminkinen** kontoris uue paranduslindiga elektrilisi kirjutusmasinaid, koopia masina ja telefaks seadme. Faks oligi Tartus veel 1991. aasta algul päris uus ja imeline tehnika, neid seadmeid oli tol ajal linnas ainult mõnes kontoris. Arvutitest oli tollal vaid väheke aimu, internetist ei lõhnagi!

Aastakümne algul saadi soomlastelt nõuandeid ja abi ka spordiliidu toimingute ja reeglite muutmiseks läänemaade sarnaseks.

Vastutasuks masinate ja teenuste eest tellis Tartumaa Spordiliit Soome jaoks vimpleid, mis olid varustatud koostööpartneri TUL-i Savo piirkonna liikmesseltside sümbolitega.

*Tarton maakunnan toimistossa töisä olleet **Koidula Villipin** ja **Kaie Sarapuun** työtä suuresti helpotti kun kirjoituksia sai koneella korjattua ja kutsutkin Suomeen lähti telefaxeja lähettämällä, postimerkkien kulutus väheni.*

*Tartumaa kontoris töötanud **Koidula Villipi** ja **Kaie Sarapuu** töö muutus palju hõlpsamaks, kui tekste sai masinal parandada ja kutseidki sai Soome saata faksiga, postmarke kulus vähem.*

Suomalaisten kanssa sopimukseen pohjautuvaa toimintaa

Vuonna 1989 käynnistynyt yhteistoimintaa suomalaisten, varsinkin Työväen Urheiluliiton TUL:n Savon piirin kanssa on ollut pääsääntöisesti allekirjoitettuihin sopimukseen pohjautuvaa toimintaa. Etenkin alkuvuosina yhteistyön toteutuksen periaatteena oli vastavuoroisuus. 2000-luvulle siirryttäessä toiminta on muuttunut sen hetkisten tarpeiden mukaiseksi.

Ensimmäinen yhteistyösopimus allekirjoitettiin Tarton maakunnan hallituksen tiloissa 28.10.1991. Allekirjoittajat selviävät tässä osiossa olevan kuvan tekstistä.

Vuoden 1992 joulukuussa Varkaudessa yhteistyösopimus laajeni siten, että tartolaisten ja savolaisten kanssa yhteistyöhön iloisesti hyppäsi silloinen Eestin Maaurheiluliitto Jõud allekirjoittajaan liiton pääsihteeri **Ants Saar**. Tämän uudistamisen myötä suomalaisten kanssa tapahtuvaa yhteistyötä viriteltiin onnistuneesti myös muiden virolaisten maakuntien urheiluliittojen kanssa. Tästä laajenemisesta on tähän historiateokseen kirjattu oma luku.

Sopimus pohjaa yritettiin laajentaa

Vuoden 1995 kesäkuussa Tarton maakunnan ja Savon piirin välistä sopimusta päivitettiin siten, että virolaisten puolesta allekirjoittaneina tahoina oli Tarton maakunnan hallitus, allekirjoittajana maaherra **Jaan Õunapuu**. Tarton Itsehallintoliiton nimen sopimukseen kirjasi **Tiit Kubri** ja Tarton Maaurheiluliiton puolesta puheenjohtaja **Aivar Soop** ja toiminnanjohtaja **Lembit Toru**. Suomalaisten puolesta uutta oli se, että mukaan tuli silloin toimintaa toteuttanut Itä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry allekirjoittajinaan puheenjohtaja **Ahti Karttunen** ja kehityspäällikkö **Reijo Ruokonen**. Suomesta sopimuksen edelleen allekirjoitti puheenjohtaja **Matti Hiltunen** toimesta TUL:n Savon piiri ry ja laajeni siten, että mukaan tuli myös **Hannu Kiminkisen** johtama Varkauden Urheiluseurat ry. Sopimus pohjan laajentaminen ei kuitenkaan tuonut mukanaan toimintoihin odotetunlaista uutta potkua. Kaikki yhteistyö järjestyi tämänkin jälkeen hyvin vilkkaana Tarton maakunnan urheiluliiton ja TUL:n Savon piirin välisenä toimintana, muista ei suuremmin ollut apua.

Suomessa tapahtuneiden organisaatiomuutosten vuoksi TUL:n Savon piirin asemasta allekirjoittajaksi vuonna 2019 tuli TUL Järvi-Suomi ry. Samassa tilaisuudessa joulukuussa 2019 Elvassa uudistettiin myös Varkauden Urheiluseurat ry:n kanssa ollut sopimus. Kummankin sopimuksen suomalaisten puolesta allekirjoitti näiden järjestön puheenjohtaja **Hannu Kiminkinen**. Tarton maakunnan urheiluliiton puolesta nimen sopimukseen kirjoitti liiton puheenjohtaja **Aivar Soop**.

Soomlastega lepingutel põhinev tegevus

1989. aastal alanud koostöö soomlaste, eelkõige Töölisspordiliidu Savo piirkonnaga on valdavalt olnud allkirjastatud lepingutel põhinev tegevus. Eeskätt algusaastatel oli koostöö aluseks vastastikkuse printsiip. 21. sajandil on tegevus muutunud hetkevajadustele vastavaks.

Esimene koostööleping kirjutati alla Tartu maavalitsuse ruumides 28.10.1991. Allakirjutatud selguvad käesoleva osa pildiallkirjast.

Varkauses 1992. aasta detsembris laienes koostööleping nii, et tartlaste ja savolaste koostöösse hüppas rõõmsalt sisse tolleaegne Eesti Maaspordiliit Jõud, allkirja andis liidu peasekretär **Ants Saar**. Selle uuenduse kohaselt liideti soomlastega toimuvasse koostöösse õnnestunult ka Eesti teiste maakondade spordiliitused. Seda laienemist käsitletakse käesoleva ajaloolise kirjutise eri peatükis.

Lepingulist tegevust üritati laiendada

1995. a juunis uuendati Tartumaa ja Savo piirkonna vahelist lepingut sedasi, et eestlaste poolt oli partneriks Tartu maavalitsus, allakirjutajaks maavanem **Jaan Õunapuu**. Tartumaa Omavalitsuste Liidu nime kirjutas lepingusse **Tiit Kubri** ning Tartu Maaspordiliidu poolt andsid allkirja esimees **Aivar Soop** ja tegevdirektor **Lembit Toru**. Soomlaste poolt oli uuenduseks see, et liitused tollal TUL-i tegevust ellu viinud Ida-Soome Kehakultuuri- ja Spordühingu esimees **Ahti Karttunen** ja arendusjuht **Reijo Ruokonen**. Soome poolelt andis lepingule ikka veel allkirja TUL-i Savo piirkonna esimees **Matti Hiltunen** ja leping laienes nii, et kaasati ka **Hannu Kiminkise** juhatavat ühing Varkause Spordiseltsid. Leping laiendamine ei toonud siiski kaasa tegevuse oodatud uut tõuget. Kogu koostöö toimus pärast sedagi vilkalt Tartumaa Spordiliidu ja TUL-i Savo piirkonna vahel, teistest ei olnud suurt abi.

Soomes toimunud organisatsiooniliste muutuste tõttu sai TUL-i Savo piirkonna asemel 2019. aastal lepingupartneriks ühing TUL Järvi-Suomi. Samal üritusel Elvas 2019. a detsembris ajakohastati ka ühingu Varkause Spordiseltsid kehtinud leping. Mõlemale lepingule andis soomlaste poolelt allkirja nende organisatsioonide esimees **Hannu Kiminkinen**. Tartumaa Spordiliidu poolelt kirjutas oma nime lepingusse liidu esimees **Aivar Soop**.

Ensimmäistä yhteistyösopimusta olivat allekirjoittamassa toiminnanjohtajat **Lembit Toru** ja **Hannu Kiminkinen**. Taustalla toimenpidettä seuraamassa TUL:n Savon piirin varapuheenjohtaja **Leena Immonen**, Tarton maaherra **Robert Närskä**, puheenjohtajat **Juha Koivula** ja **Arnold Piiskop**.

Esimesele koostöölepingule andsid allkirja tegevdirektorid **Lembit Toru** ja **Hannu Kiminkinen**. Tagaplaanil toimingut jälgimas TUL-i Savo piirkonna aseesimees **Leena Immonen**, Tartu maavanem **Robert Närskä**, esimehed **Juha Koivula** ja **Arnold Piiskop**.

Viimeisten voimassa olevien sopimusten allekirjoittajina toimivat Tarton maakunnan urheiluliiton pitkäaikainen puheenjohtaja kansainväliseen toimintaan innostunut **Aivar Soop** ja monessa toimesa mukana oleva **Hannu Kiminkinen**, kuva 2019 Maria Kilk.

Viimaste kehtivate lepingute allkirjastajad Tartumaa Spordiliidu pikaaegne esimees, rahvusvahelisest tegevusest innustunud **Aivar Soop** ja mitmes ametis tegutsev **Hannu Kiminkinen**, foto Maria Kilk 2019.

Pohja seuratoiminnoissa!

Tartto – Savo

*Tarton maakunnan urheiluliiton puolella suomalaisten kanssa tapahtuneiden toimintojen ja paperitöiden toimeenpanevana turbomootorina on lähes koko kolmenkymmenen vuoden ajan toiminut **Kaie Sarapuu**, kuva 2019 Maria Kilk.*

*Tartumaa Spordiliidu poolel on soomlastega toimuva tegevuse ja paberitööga tegeleva turbomootorina ligi kolmkümmend aastat tegutsenud **Kaie Sarapuu**, foto Maria Kilk 2019.*

Kansainvälinen yhteistyö on voimistanut

Tarton maakunnan urheiluliitto on toteuttanut suomalaisten kanssa yhteistoimintaa hyvin useassa eri urheilulajissa sekä kuntoliikunta-, nuoriso- ja veteraanitoiminnassa. Laaja-alaisinta ja jämerintä yhteistyö on ollut lentopallossa ja kreikkalais-roomalaisessa painissa. Lentopallon osalta pääpaino on ollut aikuisikäisten toiminnassa ja painissa puolestaan vahva painotus nuorisotoiminnassa.

Lisäksi lajivaihtoa on toteutettu hiihdossa, jalkapallossa, koripallossa, petanquessa, rantapainissa, saappaanheitossa, pöytätenniksessä, triathlonissa, uinnissa, yleisurheilussa ja voimanoitossa. Eksoottisin laji yhteistoiminnan saralla on ollut lypsyjakkaran heitto. Eikä ”yöjuoksukaan” ole unohtunut!

Mieleenpainuvimpia matkoja Suomeen on ollut osallistuminen Varkaudessa vuoden 1990 nuorten LETE-leirille ja v. 2003 Kuopiossa järjestetyille Työväen Urheiluliiton nuorten talvipäiville. Kummallakin matkalla maakunnan edustajia oli osallistumassa useassa lajissa. Erikoista tällä muistiin painuneella matkalla oli se, että Kuopio-hallissa kisailtiin samanaikaisesti seitsemässä eri urheilulajissa.

Ystäviä on muistettu

Vuosien saatossa tartolaiset toimijat ja joukkueet ovat osallistuneet Suomessa kilpailuiden lisäksi TUL:n liittojuhlille, piirien ja seurojen juhlatapahtumiin sekä seminaareihin. Vastaavasti suomalaiset ovat aktiivisesti olleet mukana Tarton maakunnan ja Jõudin järjestämissä karkeloissa.

Merkittävää yhteistyössä on ollut toiminnallisuuden lisäksi molemminpuolinen muistaminen. On osallistuttu aktiivisten henkilöiden ja seurojen juhlatilaisuuksiin ja syntymäpäiville. Tarton maakunnan urheiluliiton toimijat ovat saaneet suomalaisilta useita merkittäviä huomionosoituksia ja kunniamerkkejä.

Rahvusvaheline koostöö on võimestanud

Tartumaa Spordiliit on soomlastega koostööd teinud mitmetel spordialadel ning harrastusspordis, noorsoo- ja veteranspordis. Kõige laialtlevitatav ja tugevam on koostöö olnud võrkpallis ja Kreeka-Rooma maadluses. Võrkpallis on rõhuasetus olnud täiskasvanute tegevuses, maadluses seevastu noorsootegevuses.

Lisaks on vastastikust vahetust teostatud suusatamises, jalgpallis, korvpallis, petangis, rannamaadluses, saapaviskes, lauatenises, triatlonis, ujumises, kergejõustikus ja tõstmises. Kõige eksootilisem ala ühistegevuses on olnud lüpsipingivise. Ega ööjookski pole ununenud!

Verkostoituminen vahvistaa!

Ühed meeldejäävamatest reisidest Soome on olnud osalemine noorte LETE-laagris Varkausis 1990. aastal ja 2003. aastal Kuopios korraldatud Töölisspordiliidu noorte talvapäevadel. Mõlemal reisil võtsid maakonna esindajad osa mitmetest spordialadest. Kuopios oli eriline see, et spordihallis võisteldi samaaegselt seitsmel eri spordialal.

Sõpru on meeles peetud

Aastate jooksul on tartlastest funktsionärid ja võistkonnad lisaks võistlustele osalenud Soomes ka TUL-i pidustustel, piirkondade ja seltside pidulikel sündmustel ning seminaridel. Samuti on soomlased aktiivselt olnud kaasatud Tartumaa ja Jõudi korraldatud pidulikel sündmustel.

Tähelepanuväärne on koostöös lisaks tegevusele olnud ka mõlemapoolne meelepidamine. On osaletud aktiivsete tegutsejate ja ühingute pidulikel sündmustel ja sünnipäevadel. Tartumaa Spordiliidu inimesed on soomlastelt saanud hulgaliselt auväärseid tähelepanuavaldusi ja aumärke.

TUL:n Savon piirin jäsenseurojen veteraaneista muodostunut joukkue oli Tarton maakunnan urheiluliiton vieraana vuonna 1990. Kuva Luuniassa olevalta hevospatsaalta.

TUL-i Savo piirkonna liikmesseltside veteranidest moodustatud võistkond oli Tartumaa Spordiliidul külas 1990. aastal. Foto Luunjas asuva hobuse monumendi juurest.

*Tarton maakunnan edustajat osallistuivat vuoden 1999 Suomen Työväen Urheiluliitto TUL:n ry:n 80-vuotisjuhlille. Iltilaisuudessa napatussa kuvassa Savon piiri puheenjohtaja **Matti Hiltunen**, yhteistoiminnan moottori **Hannu Kiminkinen**, Jöudin **Ants Saar** ja **Helen Mats**, Pärnun maakunnan **Kaiu Kustasson** ja **Lembit Toru**.*

*Tartumaa esindajad osalesid 1999. aastal Soome Töölisspordiliidu TUL 80. aastapäeva pidustustel. Piduõhtul klõpsatud pildil Savo piirkonna esimees **Matti Hiltunen**, ühistegevuse mootor **Hannu Kiminkinen**, Jõudist **Ants Saar** ja **Helen Mats**, Pärnu maakonnast **Kaiu Kustasson** ja Tartu maakonnast **Lembit Toru**.*

Tärkeää menestyvässä yhteistyössä:

Seuratoimintojen tukeminen!

*Kuopiossa v. 2003 järjestettyjen nuorten talvipäivien kisakatsomossa lajitoimintoja olivat seuraamassa **Lembit Toru, Aivar Soop, Kaie Sarapuu** ja Võnnun liikunnanopettaja **Triinu Kask**.*

*Kuopios 2003. a korraldatud noorte talvepäevade võistlusi jälgimas **Lembit Toru, Aivar Soop, Kaie Sarapuu** ja Võnnu kehalise kasvatuses õpetaja **Triinu Kask**.*

*Painin osalta yhteistoimintaan ovat vuosien saatossa suuresti vaikuttaneet edesmenneet painilegendat Länteen **Vahur Proovel** ja Sorsakosken Teräs seuran **Eino Huttunen**.*

*Maadluse osas panustasid aastate jooksul suuresti ühistegevusse lahkunud maadluslegendid **Vahur Proovel** Lähelt ja **Eino Huttunen** Sorsakoski klubist Teräs.*

Yhteistoiminta laajeni muihin maakuntiin

Tarton maakunnan urheiluliiton ja Työväen Urheiluliiton Savon piirin vuonna 1989 toteuttama yhteistyö laajeni jo 90-luvun alkupuolella myös muiden Jöudin alaisten maakunnallisten liittojen kanssa toteutetuksi toiminnaksi. Tämän yhteistyötoiminnan vauhdittajana on ollut pääsihteeri **Ants Saar**.

Harjun maakunnan urheiluliiton vahvan motocross-taustan omaavan silloisen johtajan **Valdek Grossin** kanssa saatiin aikaiseksi yhteistoimintaa aikuisten lentopallossa, duathlonissa, triathlonissa ja moottoripyöräilyn speedwayssa.

Hiidenmaalle ihan uutta toimintaa

Hiidenmaalle suomalaiset veivät petanquen välineitä ja antoivat vankkaa opastusta lajitoiminnan käynnistämisessä. Tässä lajissa Hiidenmaalle tulikin heti muutaman vuoden harjoittelun jälkeen Kanadasta nuorten MM-mitali. Toinen suomalaisten maakuntaan toimittama laji välineineen oli salibandy, missä **Helen Mastin** kertoman mukaan saarelle on tullut myös menestystä. Hiidenmaalaisten kanssa leveälaisinta toimintaa on ollut tyttöjen lentopallossa.

Silloisen urheiluliiton autonkuljettaja "ulkoministeri" **Urmas Virrojan** kanssa tytöt ovat vierailleet mm. Korpilahdella ja osallistuneet usealla paikkakunnalla nuorten suuriin Power Cup turnauksiin. TUL:n painiveteraanien kesäpäivät on järjestetty myös Kärklasse. Hiidenmaalaisten kanssa tehdyn yhteistyön moottori alkuvaiheessa on ollut **Ene Mänd**.

Yhteistyötä on väännetty menestyksellisesti myös Pärnun maakunnan urheiluliiton kanssa. Suomalaiset aikuisikäiset lentopalloilijat ovat pelanneet pärnulaisten kesäpäivillä ja vastavuoroisesti miehet ovat osallistuneet useampana vuonna Savossa Kuopion Kuntoviikon turnauksiin. Veteraani ikäiset miehet ovat pelanneet Pärnussa urheilujohtaja **Kaiu Kustassoni** organisoimana Pärnussa salibandyä. Kolmisen kymmentä Suomen Työväen Urheiluliiton työntekijää vietti kesäpäivät Pärnussa 90-luvun puolen välin paikkeilla. Nuorten kreikkalais-roomalaisen painin perinteinen liitto-ottelu Jõud – Kalev – TUL järjestettiin Pärnun Paikusella vuoden 2018 syyskuussa, isäntinä maksajana toimineen Kalevin **Aleksander Tammertin** lisäksi toimivat Pärnun maakunnan urheiluliitto ja painiseura Leo. Virolaisten kanssa tapahtuneen yhteistyön moottorina toiminut **Hannu Kiminkinen** on liki kymmenen vuoden ajan asunut osan ajastaan Pärnussa.

Vuosien saatossa Tarton maakunnan urheiluliiton, **Ants Saaren, Tarmo Voldin** ja TUL:n Savon piirin vauhdittamana TUL:n toimijat ja joukkueet ovat osallistuneet Viron valtakunnallisille kesä- ja talvipäiville Saarenmaan Kuresaaressa, Haapsalussa, Põlvassa, Rakveressä, Tallinnassa, Tartossa, Valgassa, Viljandissa ja Võrussa. Vastavuoroisesti virolaiset ovat osallistuneet TUL:n liittojuhlille, piirien ja seurojen juhlatahtumiin.

Ühistegevus laienes teistesse maakondadesse

Tartumaa Spordiliidu ja Töölisportiliidu Savo piirkonna 1989. aastal algatatud koostöö laienes juba 90-ndate aastate algul ka Jõudi teiste maakonnaliitude. Ühistegevusele oli hooandjaks peasekretär **Ants Saar**.

Harjumaa Spordiliidu tolaegse juhi **Valdek Grossiga**, kes oli tuntud tugeva motokrossi entusiastina, viidi ellu ühistegevust täiskasvanute võrkpallis, duatlonis, triatlonis ja mootorrattasporti speedways.

Hiiumaale täiesti uus tegevus

Hiiumaale viisid soomlased petangi vahendeid ja andsid põhjalikku õpetust spordiala käivitamisel. Sellel alal tuligi Hiiumaale vaid mõne aasta harjutamise järel Kanadast noorte MM-medal. Soomlaste teine maakonda viidud spordiala koos vahenditega oli saalihoki, kus **Helen Masti** sõnade järgi on saarerahvas edu saavutanud. Hiidlastega on kõige laiapõhjalisem koostöö olnud tütarlaste võrkpallis. Tolleaegse spordiliidu autojuhi „välisminister“ **Urmas Virrojaga** on tüdrukud käinud muu hulgas külas Korpilahtis ja osalenud mitmetes paikkondades noorte suurtel Power Cup turniiridel. TUL-i maadlusveteranide suvepäevi on korraldatud ka Kärklasse. Hiidlastega tehtud koostöö mootor algperioodil oli **Ene Mänd**.

Koostööd on edukalt tehtud ka Pärnumaa Spordiliiduga. Soome täiskasvanutest võrkpallurid on mänginud pärnakate suvepäevadel ja Eesti mehed on jällegi mitmetel aastatel osalenud Savos Kuopio harrastusspordinäda Kuntoviikko turniiridel. Meesveteranid on mänginud spordijuht **Kaiu Kustassoni** organiseerimisel Pärnus saalihokit. Umbes kolmkümmend Soome Töölisportiliidu töötajat veetis 90-ndate aastate keskpaigas suvepäevi Pärnus. Noorte Kreeka-Rooma maadluse traditsiooniline liitudevaheline võistlus Jõud – Kalev – TUL korraldati Pärnu lähedal Paikusel 2018. aasta septembris, võõrustajateks ja kulude kandjateks olid lisaks **Aleksander Tammertile** Kalevist ka Pärnumaa Spordiliit ja maadlusklubi Leo. Eestlastega toimunud koostöö mootorina tegutsenud **Hannu Kiminkinen** on ligi kümme aasta jooksul osa ajast elanud Pärnus.

Aastate jooksul on Tartumaa Spordiliidu, **Ants Saare, Tarmo Voldi** ja TUL-i Savo piirkonna eestvedamisel TUL-i töötajad ja võistkonnad osalenud Eesti üleriiklikel suve- ja talvepäevadel Kuressaares, Haapsalus, Põlvas, Rakveres, Tallinnas, Tartus, Valgas, Viljandis ja Võrus. Eestlased aga on osalenud TUL-i pidupäevadel, piirkondade ja seltside pidulikel sündmustel.

Voimaa ja seuratoimintojen tukemista:

Hiiumaa – Harjumaa – Tartumaa - Savo

Harjumaan urheiluliiton edesmennyt johtaja **Valdek Gross** oli voimakkaasti vauhdittamassa suomalaisten kanssa tapahtunutta yhteistyötä.

Harjumaan Spordiliidu juht, nüüdseks lahkunud **Valdek Gross** aitas tugevasti kaasa koostööle soomlastega.

Hiidenmaalle vietiin salibandy ja petanque, kuva kuulapelin opetustilanteesta. Taustalla vasemmallä maakunnan urheilujohtaja **Ene Mänd** ja "ulkoministeri" **Urmäs Virroja** ja liikunnanopettaja **Siiri Sülle**.

Hiiumaale viidi saalihoki ja petank, foto kuulimängu õppesituatsioonist. Tagaplaanil vasakul maakonna spordijuht **Ene Mänd** ja „välisminister“ **Urmäs Virroja** ning kehalise kasvatuse õpetaja **Siiri Sülle**.

Illopilleri **Kaiu Kustassoni** tekemissäs on ollut tekemisen meininkiä. Hän on todennut useasti, että "kansainvälinen yhteistyö voimistaa eikä se ole keneltäkään pois!" Kuva on otettu Pieksämäellä v. 2010 järjestetyn TUL:n Savon piirin 60-vuotisjuhlan yhteydessä.

Röömurull **Kaiu Kustassoni** tegutsemistes on alati olnud soovi midagi ära teha. Ta on tihti tõdenud, et „rahvusvaheline koostöö võimestab ja see ei jookse kellelgi mööda külgi maha!“ Foto on tehtud Pieksämäel 2010. aastal korraldatud TUL-i Savo piirkonna 60. aastapäeva pidustustel.

Suomalaisten kanssa viriteltiin bingotoimintaa

Suomessa hyvin monen urheiluseuran taloudellinen selkäranka on ollut vuosikymmeniä Bingo. Tätä toimintaa toteuttamalla myös eläkeikäiset pelaajat ovat saaneet päiviinsä sisältöä. On pelattu iltabingoa ja maassa on ollut kymmenittäin päivittäin auki olleita bingohalleja, esimerkiksi Varkaudessa oli parhaillaan viisi päiväbingoa. Yksi näistä halleista oli TUL:n Savon piirin jäsenseura Varkauden Tarmon hallinnoima.

Tarton maakunnan urheiluliiton ja TUL:n Savon piirin yhteistyön myötä 90-luvun alkupuolella yritettiin bingotoiminnan myötä virittää myös virolaisen urheilutoiminnan taloudellista toimintaa. Partneriksi tähän toimintaa tuli Suomen Kaarinan kaupungissa bingotoimintaa koordinoiva Multibingo yhtiö.

Jaak Ott pyöritti bingomyllyä Võrussa

Bingoiltoja toteutettiin vanhakantaisen laitteen turvin Tartossa, Jõgevalla, Kärdlassa, Pärnussa, Põlvassa, Võrussa ja Harjun maakunnan alueella. Paikallisina "Bingo-mestareina" tilaisuuksissa toimivat maakuntien urheilujohtajat **Lembit Toru, Uno Valdmets, Ene Mänd, Kaiu Kustasson, Tarmo Volt ja Valdek Gross**. Võrussa bingomyllyn kampea oli pyörittämässä silloinen urheilujohtaja **Jaak Ott**, joka sittemmin siirtyi kaupunginjohtajaksi ja menehtyi 1994 Estonia laivan haverissa.

Tässä toiminnassa tavoitteena oli se, että bingoa pelaamalla saataisiin varoja urheilutoimintoihin. Suomalaisen Multibingo firman tavoitteena oli peliin tarvittavien materiaalien tuottaminen ja myös konebingohallien perustaminen ainakin Tartoon ja Tallinnaan.

Virolaisen yhteiskunnan suurien muutosten vuoksi bingotoimintaa ei kuitenkaan saanut "siipiensä alle toivottua tuulta", vaan toiminta jäi vain kolmen vuoden kestoiseksi viritykseksi. Nyt myös Suomessa bingotoiminta on lähes täysin Internetin myötä hiipunut, kymmenistä toiminnassa olleista bingohalleista on lähes kaikki kannattamattomina sulkeneet ovensa.

Koos soomlastega püüti alustada bingotegevust

Soomes on nii mõnegi spordiklubi majanduslik selgroog aastakümneid olnud bingo. Selle tegevusega on ka pensionäridest mängijatel olnud võimalus oma päevi sisuga täita. On mängitud õhtubingot ja riigis on olnud kümneid iga päev avatud bingohalle, näiteks Varkauses tegutses viis päevabingot. Ühte neist hallidest haldas TUL-i Savo piirkonna liikmesklubi Varkause Tarmo.

Tartumaa Spordiliidu ja TUL-i Savo piirkonna koostöö raames üritati 90-ndate aastate algul bingo abil edendada ka Eesti spordi majandustegevust. Partnerina liitus selle tegevusega Soomes Kaarina linnas bingotegevust koordineeriv firma Multibingo.

Jaak Ott keerutas bingoveskit Võrus

Bingoõhtuid korraldati vanaaegsete seadmetega Tartus, Jõgeval, Kärdlas, Pärnus, Põlvas, Võrus ja Harju maakonnas. Kohalike bingomeistritena tegutsesid maakondade spordijuhid **Lembit Toru, Uno Valdmets, Ene Mänd, Kaiu Kustasson, Tarmo Volt ja Valdek Gross**. Võrus keerutas bingoveski vänta tolleaegne spordijuht **Jaak Ott**, kes hiljem sai linnapeaks ning kaotas elu 1994. aastal Estonia laevahukus.

Bingotegevuse eesmärgiks oli see, et bingomäng tooks ressursse sporditegevusse. Soome firma Multibingo eesmärgiks oli mängu jaoks vajalike materjalide tootmine ja ka bingohallide rajamine vähemalt Tartusse ja Tallinnasse.

Eesti ühiskonna suurte muutuste tõttu ei saanud bingotegevus siiski „soovitud tuult tiibade alla“, vaid tegevus jäi ainult kolme aasta pikkuseks ürituseks. Nüüd on bingotegevus ka Soomes tänu Internetile peaaegu täiesti kustunud, kümnetest bingohallidest on peaaegu kõik mitterentaablina ukсед sulgenud.

Seuroja tukeva Bingo-toiminta lienee historiaa?

Virolaisen yhteiskunnan suurien muutovuosien aikaan myös **Lembit Toru** uskoi Bingon tulevaisuuteen siten, että tästä tulee jatkossa urheilulle lisää tarvittavia kruunuja.

Eesti ühiskonna suurte muutusaastate ajal uskus ka **Lembit Toru**, et bingol on tulevikku ja et sellest saadakse spordile vajalikke lisakroone.

Pärnun Bingomestari oli monessa mukana ollut ahertaja kaikessa yhteistyössä onnistunut **Kaiu Kustasson**. Kuva on otettu Varkauden Tarmon Kimppa Bingolla otetussa harjoittelutalaisuudessa.

Pärnu bingomeister oli nii mõneski ettevõtmises kaasa löönud ja igat liiki koostöös õnnestunud töörugaja **Kaiu Kustasson**. Foto on tehtud harjutamissituatsioonis Varkause Tarmo bingohallis Kimppa Bingo.

*Põlva käsipallimestari **Tarmo Voldil** oli myös tahtotila bingotoiminnan käynnistämiseen, tämä nykyisen Jõudin pääsihteerin kuva on vuodelta 2019. Silloin huhtikuussa oli Tartossa Tarton maakunnan ja TUL:n Savon piirin 30-vuotisen yhteistoiminnan muistelutilaisuus.*

*Põlva käsipallimeistril **Tarmo Voldil** oli samuti soov käivitada bingotegevus; käesolev Jõudi praeguse peasekretäri foto on aastast 2019. Tookord aprillis oli Tartus Tartumaa ja TUL-i Savo piirkonna 30-aastase ühistegevuse pidulik üritus.*

Yhteistyötä Latvian Valmieran kanssa

Tarton maakunnan urheiluliitolla on ollut etenkin entisen Neuvostoliiton aikaan pitkään tiiviit ja hyvät yhteistyösuhteet Latvian Valmieran kaupungin urheiluorganisaatioiden kanssa. Vastavuoroisuuteen pohjautuvaa liikunta- ja urheiluvaihtoa on ollut useissa eri lajeissa. Viimevuosina vaihto Valmieran kanssa on tosin ollut hyvin sattumanvaraista, ohjelmassa on ollut lähinnä naisveteraanien lentopallo.

Heti 90-luvun alkupuolella Tarton maakunnan urheiluliiton myötävaikutuksen turvin yhteistyöhön valmieraalaisten kanssa pääsi aikuisten miesten jalkapallon myötä TUL:n Savon piiri. Savolaiset seurat Mikkelin Kissat, Varkauden Työväen Palloilijat ja WP 35 ry Varkaudesta ottelivat ja leireilivät Valmierassa ja näillä keväisillä matkoilla myös Tartossa useaan kertaan. Vastavuoroisuuteen pohjautuen latvialaiset kävivät useasti Varkauudessa ottelumatalla.

Etsittiin kesäisiä olosuhteita

Suomalaisten motiivina yhteistyöhön, leirien ja otteluiden järjestämiseen oli se, että eteläisessä Virosta ja pohjoisessa Latviassa päästiin ulkokentillä harjoittelemaan ja pelaamaan kuukautta aikaisemmin kuin keskellä Suomea talvisissa olosuhteissa.

Virolaisten Mikkelin Kissojen kanssa jalkapalloon kohdistunut yhteistyö poiki myös sellaista, että **Sergei Leontnev** sai työpaikan Mikkelistä. Siellä hän vahvisti 90-luvun alkupuolella Mikkelin Kissoja pelaten seuran miesten joukkueessa.

Tartolaisten kanssa TUL:n Savon piirin johtajavaltuuskunta vieraili Valmieran maakunnan hallituksessa useamman kerran ja osallistui kaupungin uuden stadionin avajaisiin. Silloinen Valmieran maakunnan johtaja **Karlis Greiskalns** oli hyvin yhteistyöhaluinen ja urheilumyönteinen henkilö. Latvian uudelleen itsenäistymisen myötä hän siirtyi myöhemmin opetusministerin tehtäviin pääkaupunki Riikaan.

Koostöö Valmieraga Lätis

Tartumaa Spordiliidul olid just endise Nõukogude Liidu ajal kaua aega tihedad ja head koostöösuhted Lätis asuva Valmiera linna spordiorganisatsioonidega. Vastastikkuse printsiibil põhinevat kehakultuuri- ja spordivahetust on olnud paljudel eri spordialadel. Viimastel aastatel on spordivahetus Valmieraga siiski olnud juhuslikku laadi, programmis on eelkõige olnud naisveteranide võrkpall.

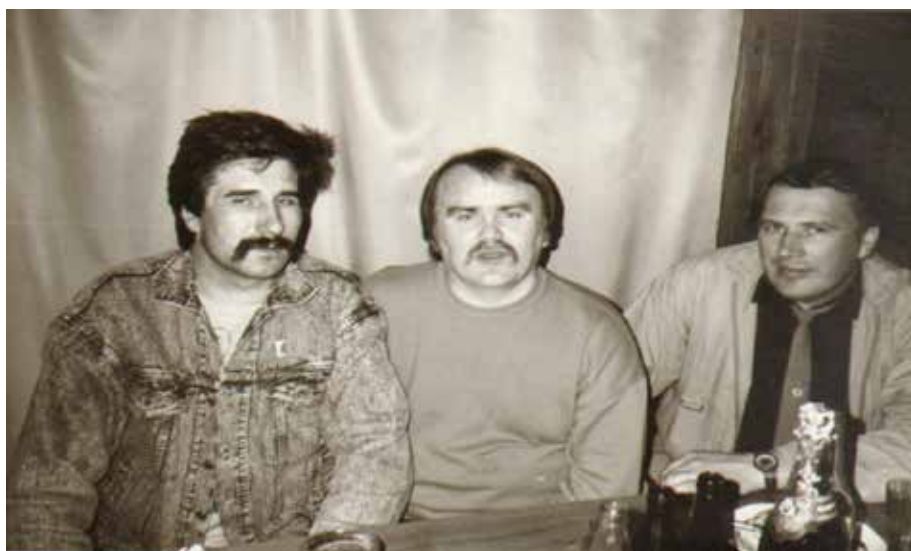
Kohe 90-ndate aastate algul pääses Tartumaa Spordiliidu toel valmieraalastega võistleva TUL-i Savo piirkonna täiskasvanute jalgpallimeeskond. Savo klubid Mikkelin Kissat, Varkauden Työväen Palloilijat ja WP 35 Varkausist võistlesid ja olid laagris mitmeid kordi Valmieras ning ka Tartus. Lätlased omakorda käisid tihti Varkausis võistlusreisidel.

Otsiti suviseid tingimusi

Soomlaste motiiviks koostöö tegemisel, laagrite ja võistluste korraldamisel oli see, et lõuna pool asuvates Eestis ja Põhja-Lätis pääseti välisväljakutele treenima ja mängima kuu aega varem kui Kesk-Sooe talvistes tingimustes.

Eestlaste ja jalgpalliklubi Mikkelin Kissat vahelise jalgpallile keskendunud koostöö tulemusel sai **Sergei Leontjev** töökoha Mikkelis. 90-ndate aastate algul andis ta seal oma panuse klubi Mikkelin Kissat meeskonna tugevdamiseks.

Koos tartlastega külastas TUL-i Savo piirkonna delegatsioon mitmeid kordi Valmiera maavalitsust ja osales linna uue staadioni avamisel. Tolleaegne Valmiera maakonna maavanem **Karlis Greiskalns** oli koostööaldis ja sporti positiivselt suhtuv inimene. Pärast Läti taasiseseisvumist siirdus ta Riiga haridusministri ülesandeid täitma.

*Yhteistyön suomalaisten ja Latvian Valmieran jalkapalloilijoiden kanssa käynnistivät **Lembit Toru**, **Hannu Kiminkinen** ja Valmieran Varpan toiminnanjohtaja **Janis Kalnins**.*

*Koostöö soomlaste ja Valmiera jalgpallurite vahel käivitasid **Lembit Toru**, **Hannu Kiminkinen** ja Valmiera Varpa tegevdirektor **Janis Kalnins**.*

Eesti – Läti - Soome Viro – Latvia - Suomi

Yhteistyötä Venäjän Karjalan kanssa

Tarton maakunnan urheiluliitto ajautui suomalaisten avustamana urheilun saralla yhteistyöhön Venäjän Karjalan tasavallan urheilukomitean ja alueen toimijoiden kanssa.

Maakunnan hiihtäjät ovat osallistuneet kilpailuihin Petroskoissa ja vastaavasti heidän joukot ovat lykkineet ladulla Tartossa. Kiinnostus hiihtämiseen Karjalassa pohjautui parempaan lumitilanteeseen kuin eteläisessä Virossa talvisin viime vuosina on ollut.

Tarton maakunnan ja Venäjän Karjalan urheilujohtajat ovat yhdessä osallistuneet useasti Suomessa TUL:n Savon piirin järjestämiin juhlatilaisuuksiin ja nuorten urheilijoiden kanssa myös vuoden 1990 Varkaudessa pidetyille nuorten LETE-leirille.

Karjalan yhteistyötämme on suuresti helpottanut, kun asioita on voitu hoitaa Venäjän kielen lisäksi Suomeksi. Petroskoissa sijaitsevaan tasavallan urheilukomitean toimistoon oli **Jevgeni Shorohovin** toimesta palkattu TUL:n Savon piirin kanssa tapahtuneen yhteistyön vuoksi hyvän Suomen kielen taidon omaava intohimoinen yhteistyönmies **Eino Kivelä**.

Koostöö Venemaa Karjalaga

Tartumaa Spordiliit hakkas soomlaste kaasabil tegema spordialast koostööd Venemaa Karjala Vabariigi spordikomiteega ja piirkonnas tegutsejatega.

Maakonna suusatajad on osalenud võistlustel Petroskois ja vastaspoole võistkonnad on rühkinud suusaradadel Tartus. Huvi suusatamise vastu Karjalas tulenes sellest, et seal olid paremad lumetingimused kui lõuna pool asuvas Eestis viimastel talvedel.

Tartumaa ja Venemaa Karjala spordijuhid on tihti koos osalenud Soomes TUL-i Savo piirkonna korraldatud pidulikel sündmustel ja noorsportlastega ka 1990. aastal Varkausis peetud noorte LETE-laagris.

Koostööd Karjalaga on suuresti lihtsustanud see, et asju saab lisaks vene keelele ajada ka soome keeles. Petroskois asuva vabariigi spordikomitee kontorisse oli **Jevgeni Šorohovi** ettepanekul tööle võetud TUL-i Savo piirkonnaga toimuva koostöö tarbeks hea soome keele oskusega tulihingeline koostöömees **Eino Kivelä**.

Venäjän Karjalan tasavallan urheiluministeri **Jevgeni Šorohov** on ollut Tarton maakunnan urheiluliiton ja TUL:n Savon piirin kanssa tehdystä yhteistyöstä hyvin innostunut ja kiitollinen.

Venemaa Karjala Vabariigi spordiminister **Jevgeni Šorohov** on olnud Tartumaa Spordiliidu ja TUL-i Savo piirkonnaga tehtud koostööst väga innustunud ja tänulik.

Yleisurheilua – mitä kotiin tuliaisiksi?

Yleisurheilussa tartolaisten ja savolaisten yhteistyö on kohdistunut nuorisotoimintaan. Ensimmäinen kohtaaminen tapahtui 90-luvun alkupuolella Neuvostoliiton viimeisten vuosien aikaan. Tartossa vieraana oli Leppävirran Urheilijoiden joukkue, mitä oli johtamassa seuran silloinen puheenjohtaja **Ritva Kolehmainen**.

Kyseiseen aikaan kaupat huusivat tyhjiä. Leppävirran nuorille yleisurheilijoille oli kotona annettu runsaanlaisesti matkarahoja. Toiveena vanhemmilla tietenkin oli se, että lasten matka onnistuisi ja kotiinkin tuotaisiin tulsiaisia. Mutta mitäs ostat, kun vähäisten kauppojen hyllyt olivat tyhjiä? Yksi pieni yleisurheilijapoika ratkaisi asian näin: isälle hohtimet ja äidille rintaliivit! Valitettavasti tämän tekstin kirjoittajalla ei ole tiedossa se, miten ilahtuneita kotona oltiin näistä tulsiaisista: ”oliko isällä jo entuudestaan hohtimet ja oliko rintaliivien koko äidille sopiva”

Yhteistyön myötä maakunnassa on vierailut leppävirtalaisten lisäksi savolaisen Joroisten Jyske ja keskisuomalaisen Suolahden Urho seuran nuoria yleisurheilijoita. Vastavuoroisesti maakunnan nuoret ovat urheilleet näillä paikkakunnilla. Lisäksi maakunnan urheiluliiton edustajina on kisailtu TUL:n Savon piirin järjestämissä suurissa nuorisotapahtumissa Varkaudessa ja Kuopiossa. Suomalaisia oli osallistumassa myös vuonna 2019 Tartossa järjestetyillä valtakunnallisilla Viron kesäurheilupäivillä, tämä yhteistyö pohjautui Valgan maakunnan urheiluliiton ja pohjanmaalaisten kanssa tapahtuneeseen yhteistyöhön.

Kergejõustik – mida tuua koju külakostiks?

Kergejõustikus on tartlaste ja savolaste koostöö keskendunud noorsootegevusele. Esimene kohtumine leidis aset 90-ndate aastate algul Nõukogude Liidu kehtimise viimastel aastatel. Tartus oli külas spordiklubi Leppävirran Urheilijat võistkond, mida juhtis klubi toleaeagne esimees **Ritva Kolehmainen**.

Kõnealusel ajal kisendasid kauplused tühjusest. Leppävirra noortele kergejõustiklastele oli kodust kaasa antud üsna rohkesti reisiraha. Vanemate soov oli muidugi see, et laste reis õnnestuks ja kojugi toodaks külakosti. Kuid mida sa ostad, kui kaupluste riulid on tühjad? Üks väike kergejõustikupoiss lahendas asja nii: isale tangid ja emale rinnahoidja! Kahjuks ei ole käesoleva teksti kirjutajale teada, kui rõõmsad oldi kodus nende kingituste üle – „kas isal olid tangid juba enne olemas ja kas rinnahoidja suurus oli emale sobiv“.

Koostöö raames on maakonda lisaks Leppävirta sportlastele külastanud noored kergejõustiklased Savo klubist Joroisten Jyske ja Kesk-Soome klubist Suolahden Urho. Maakonna noored on teinud neile vastukülaskäike. Lisaks on maakonna spordiliidu esindajatena võisteldud TUL-i Savo piirkonna korraldatud suurtel noorsooüritustel Varkauses ja Kuopios. Soomlasi oli osalemas ka 2019. aastal Tartus korraldatud Eestimaa Suvemängudel, selle koostöö aluseks oli Valgamaa Spordiliidu ja põhjamaalastega toimunud koostöö.

*Tartu maakonna urheiluliiton työntekijöille on jäänyt erittäin lämpimät muistot Leppävirran Urheilijoiden silloisesta johtajakaksikosta: **Raija Miettinen** ja **Ritva Kolehmainen**. Heidän kanssa useita vuosia tapahtuneen yhteistyön muistelu vieläkin tartolaisten mieltä lämmittää.*

*Tartumaa Spordiliidu töötajad mäletavad eriti soojalt spordiklubi Leppävirran Urheilijat tollaseid kaksikjuhte – **Raija Miettinen** ja **Ritva Kolehmainen**. Nendega mitmeid aastaid toimunud koostöö mälestused soojendavad veel nüüdki tartlaste südameid.*

Savolaisen Joroisten Jyske seuran nuoret yleisurheilijat yhteisellä lepo hetkellä Elvan ampumaurheilukeskuksen nurmella.

Savo klubi Joroisten Jyske noored kergejõustiklased ühisel puhkehetkel Elva laskesportikeskuse murul.

Painista kaikki alkoi ja edelleen jatkuu....

Kreikkalais-roomalaisen painin myötä tapahtui Tarton maakunnan ja TUL:n Savon piirin välisen yhteistyön lähtölaukaus. Painissa toiminta on koko ajan kohdistunut nuorten toimintaan ja jatkuu edelleenkin siten, ettei vapaapainin saralla ei ole yhteistyötä harrastettu. Vuonna 2019 yhteistyön ohjelmaan tuli Rantapaini.

Suomalaiset ovat osallistuneet hyvin usein suurilla joukoilla Jaan Jaagon muistopaineihin ja myös Lähteellä edesmenneen **Vahur Proovelin** johdolla järjestettyihin Jouluturnauksiin. Osallistujina on ollut nuoria painijoita mm. Varkaudesta, Iisalmesta, Joroisista, Outokummusta, Joensuusta, Sorsakoskelta, Kuopiosta, Jyväskylästä, Vaajakoskelta, Heinolasta, Porvoosta, Vantaalta, Kouvola, Heinolasta, Tampereelta, Turusta ja Äänekoskelta.

Maakunnan painijat ovat puolestaan vierailleet kisailemassa useimpien näiden paikkakuntien seurojen järjestämissä kilpailuissa ja ovat leireilleet Leppävirralla sekä Varkaudessa.

90-luvun puolen välin aikaan maakunnan painipomoilla oli suuren ihmettelyn alaisena: ”mitä ihmettä: Savosta kisailemaan saapuu tyttöpainija - **Nanne-Sofia Valkonen** - mistä löydämme vastustajaksi tytön?” Myöhemmin aikuiseksi naiseksi kasvanut ja pastoriksi kouluttautunut Nanne oli usein osallistumassa maakunnassa järjestettyihin painikilpailuihin ja leireille. Sen aikaisesta ajasta maailma on muuttunut myös Virossa ja painitoiminnan saralla: nyt Tartossa ja myös muualla Virossa painimolskeilla on tyttöjä vääntämässä pilvin pimein.

Painia kadulla ja hiekkarannalla

Uutta painin yhteistoiminnassa on ollut se, että kerran kreikkalais-roomalaista painittiin Varkaudessa elokuussa 2002 kaupungin pääkadulla. Kyseessä oli piiriottelu TUL Savo – Tarton maakunta – Tarton kaupunki. Mukaan järjestänyt urheiluseura Varkauden Tarmo oli kutsunut myös Venäjän Karjalan tasavallan ja Pihkovan kaupungin joukkueet, mutta viisumien saantivaikeuksien vuoksi eivät voineet sillä kertaa osallistua aurinkoisessa säässä kadulla järjestettyyn otteluun. Tartolaiset joukkueet olivat matkassa Proovel painiglaanin johdolla leireillen Sorsakoskella ja kisaillen Varkaudessa.

Viimeisin ja myös uusin koitos painitoiminnan yhteistyön saralla oli maakuntamme pojille aivan uuden uutukainen Rantapaini. Laji, mikä mahdollisesti tulee olemaan tulevaisuudessa Olympialaisten ohjelmassa? Lajia taitamattomat Lähteen urheilukoulun pojat osallistuvat **Toomas Proovelin** ja **Aivar Soopin** johdolla vuoden 2019 elokuussa kuitenkin menestyksellisesti Jyväskylässä paikallisen Jyvässeudun Paini-Ässät seuran järjestämiin lajin avoimiin Suomen mestaruuskilpailuihin.

Kahden vuoden ajan Korona pandemia on tuntuvasti rauhoittanut matkustuskieltojen vuoksi myös painijoiden välistä yhteistoimintaa.

Suomalaisten kanssa tapahtuneen yhteistyön moottoreina maakuntamme painitoimijoista ovat vuosien saatossa toimineet mm. **Kaimo Andersson, Aivar Sein, Eldur Edela, Vahur ja Jaakob Proovel**. Viime aikoina yhteistyötä on opetellut ja viritellyt edesmenneen Vahurin poika **Toomas Proovel**.

Painin XXX Vahur Proovelin muistoksi järjestettyyn, kuten myös ensimmäiseen vuoden 1991 painiturnaukseen tervehdyksen Suomen puolelta toi **Hannu Kiminkinen**. Vuoden 2021 tervehdyksessään hän kiitti virolaista painiväkeä hyvin pitkäkestoisesta yhteistyöstä ja samalla toivoi, että uudistuvasta painitoimijoiden joukosta löytyy miehiä ja naisia, jotka ymmärtäisivät, että kansainvälinen yhteistoiminta vahvistaa myös oman joukon toimintaa.

Rannamaadlus Tartus? Rantapainia Tartoon?

Maadlusest sai kõik alguse ja jätkub edaspidigi...

Tartumaa ja TUL-i Savo piirkonna vahelise koostöö stardipauk anti Kreeka-Rooma maadluse võistlustel. Maadluses on tegevus kogu aeg olnud keskendunud noortele ja jätkub ka edaspidi nii, et vabamaadluses koostööd ei tehta. 2019. aastal liideti koostööprogrammi rannamaadlus.

Soomlased on suurearvuliselt osalenud Jaan Jaago mälestusvõistlustel ja ka Lätel lahkunud **Vahur Prooveli** juhtimisel korraldatud Jõuluturniiridel. Osalejateks on olnud noored maadlejad muu hulgas Varkausist, Iisalmest, Joroisest, Outokumpust, Joensuu, Sorsakoskist, Kuopio, Jyväskylä, Vaajakoskist, Heinolast, Porvoost, Vantaalt, Kouvola, Heinolast, Tampere, Turust ja Äänekoskist.

Maakonna maadlejad on omalt poolt käinud võistlemas enamiku nende paikkondade klubide korraldatud võistlustel ning on olnud laagris Leppävirral ja Varkausis.

90-ndate aastate keskpaigas oli maakonna maadlusbossidel suur imestamise objekt: „mis ime – Savost saabus võistleva maadlejatüdruk **Nanne-Sofia Valkonen**, kust leiame talle vastasmaadleja?“ Hiljem täiskasvanud naiseks kasvanud ja end pastoriks koolitanud Nanne osales tihti maakonnas korraldatud maadlusvõistlustel ja laagrites. Tolleagest ajast on maailm muutunud Eestis ja maadlustegevuseski: nüüd on Tartus ja ka mujal Eestis tüdrukuid maadlusmattidel end väänamas nii et „taevas must“.

Maadlus tänaval ja liivarannas

Uus maadlusalas on olnud see, et 2002. aasta augustis maadeldi Kreeka-Rooma stiilis Varkause linna peatänaval. Peeti piirkondade vahelist võistlust: TUL Savo – Tartu maakond – Tartu linn. Korraldajaklubi Varkause Tarmo oli võistlustele kutsunud ka Venemaa Karjala Vabariigi ja Pihkva linna võistkonnad, kuid viisaraskuste tõttu ei saanud nad tookord tänaval korraldatud võistluses osaleda. Tartu võistkonnad olid reisil Proovelite maadlusklanni juhtimisel, olles laagris Sorsakoskil ja võisteldes Varkausis.

Viimane ja ka uusim katsumus maadlustegevuse koostöös maakonnapoistele oli uudisspordiala rannamaadlus. Spordiala, mis arvatavasti on tulevikus olümpiamängude programmis? Kõnealuse alaga varem mitte kokku puutunud Lähte spordikooli poisid osalesid **Toomas Prooveli** ja **Aivar Soobi** juhtimisel 2019. a augustis siiski edukalt Jyväskyläs kohaliku spordiklubi Jyvässeudun Paini-Ässät korraldatud rannamaadluse Soome lahtistel meistrivõistlustel.

Kahe viimase aasta jooksul on koroonapandeemiast tulenevad reisi keelud maadlejate vahelist ühistegevust tunduvalt maha rahustanud.

Soomlastega toimunud koostöö mootoritena on aastate jooksul toiminud teiste seas **Kaimo Andersson**, **Aivar Sein**, **Eldur Edela**, **Vahur ja Jakob Proovel**. Viimasel ajal on koostöötul edasi viinud lahkunud Vahuri poeg **Toomas Proovel**.

Vahur Prooveli mälestuseks korraldatud XXX maadlusvõistlustele, nagu ka esimesele maadlusturniirile 1991. aastal, tõi Soome poolelt tervituse **Hannu Kiminkinen**. 2021. aasta tervituses tänas ta Eesti maadlejaid väga pikaajalise koostöö eest ja samas soovis, et maadluse uuenevas juhtimis leiduks mehi ja naisi, kes mõistaksid, et rahvusvaheline ühistegevus tugevdab ka oma maadluspere tegevust.

Painitoiminta luonut pohjan yhteistyöhön.....

Vuonna 2002 painijat ottelivat Varkauden Kauppakadulla. Painimatto oli sijoitettu kadulle, mikä oli suljettu torstaiseen tapaan Kesäkatu -tapahtumaa varten. Kansainvälistä painiottelua oli seuraamassa hyvin paljon varkautilaisia.

2002. aastal võistlesid maadlejad Varkauses Kauppa tänaval. Maadlusmatt oli paigutatud tänavale, mis oli neljapäevase traditsiooni kohaselt suletud ürituse Suvetänav jaoks. Rahvusvahelist maadlusvõistlust oli jälgimas väga palju linnaelanikke.

Kaikkien Varkaudessa vierailleiden tartolaisten joukkueiden käyntikohteena Varkaudessa on ollut tosi mielenkiintoinen Mekaanisen Musiikin Museo. Vuonna 2002 oteussa kuvassa ovat painipojat johtajineen, taustalla museon legendaarinen perustaja ja silloinen saksalaislähtöinen nyt edesmennyt johtaja **Jürgen Kempf**.

Kõikide Varkausi käinud tartlaste külastusobjektiks on olnud tõesti meelikäitev Mehhaanilise Muusika Muuseum. 2002. a tehtud fotol on maadluspoisid koos juhendajatega, tagaplaanil muuseumi Saksa päritolu legendaarne asutaja ja tolleaegne, nüüdseks lahkunud direktor **Jürgen Kempf**.

Ajan myötä myös liikunta- ja urheilutoiminta on muuttumassa. 2020 luvulla elämme sellaisia aikaa, että hyvin useassa perinteisessä lajissa kisailaan myös hiekka-alustalla ja rannoilla. Beach-toiminta on päivän sana! Tämä kuva on otettu vuoden 2019 elokuussa Jyväskylässä järjestetyistä avoimista Rantapainin Suomen mestaruuskilpailuista.

Aja jooksul on muutumas ka kehakultuuri- ja sporditegevus. Käesoleva sajandi 20ndatel aastatel elame sellist aega, et väga paljudel traditsioonilistel spordialadel võisteldakse ka liival ja rannas. Beach-tegevus on päeva sõna! Käesolev foto on tehtud 2019. a augustis Jyväskyläs korraldatud rannamaadluse Soome lahtistel meistrivõistlustel.

XXX Vahurin jõuluturnauksessa 18.12.2021 otetun kuvan avajaisissa vasemmallalla maakunnan urheiluliiton puheenjohtaja **Aivar Soop**, Hannu Kiminkinen, Tarton kunnanjohtaja **Jarno Laur**, ylioppilaiden maailmanmestari **Toomas Proovel**, **Lembit Toru** ja nuoret painituomarit **Hergo Andruse** ja **Anette Traks** (kuva Agu Laas).

XXX Vahuri jõuluturniiri avamisel 18.12.2021 tehtud fotol on vasakul maaspordiliidu esimees **Aivar Soop**, **Hannu Kiminkinen**, Tartu valla vanem **Jarno Laur**, üliõpilaste maailmameister **Toomas Proovel**, **Lembit Toru** ja noored maadluskohtunikud **Hergo Andruse** ja **Anette Traks** (foto Agu Laas).

Lentopallossa aikuisten toimintaa

Lentopallon osalta yhteistoiminta on ollut hyvin laaja-alaista, pitkäkestoista ja se on kohdentunut pääsääntöisesti aikuisikäisten kuntoliikuntatasoiseen toimintaan.

Aivan alkuaikoina vaihdossa oli mukana myös nuorisotoimintaa. Varkauden Tarmon 15 vuoden ikäiset pojat kävivät maakunnassa pelaamassa silloisen Lenin sovhoosin johtajan **Hugo Ristmäen** isännöidessä vierailuja. Vastaavasti tämän alueen pojat kävivät pelaamassa kahteenkin kertaan Varkaudessa.

Lentopallon kuntoliikuntatasoisessa yhteistoiminnassa on pelattu hymyssä suin ja sekajoukkuein. Tarton maakunnan yhteistyökumppani tässä touhussa on ollut liki kolmenkymmenen vuoden ajan Varkauden Kuntoliikunta seura. Tartossa ystävyysottelut ovat sijoittuneet joulukuulle. Ystävyysotteluihin varkautelaiset ovat matkanneet yhdessä Lähteen painiturnaukseen saapuneiden nuorten painijoiden kanssa. Vastaavasti maakunnan veteraanipelaajat ovat olleet hyvin monta kertaa varkautelaisten vieraina. Valitettavasti ikävän puoleinen Korona pandemia on tuonut tähän toimintaan pikkukatkoksen, minkä toivotaan olevan vain väliaikainen.

Vuokrana työtä ja virvokkeita

Naisveteraanit ovat osallistuneet lähinnä maakunnan urheiluliiton ahertajan, työntekijä **Kaie Sarapuun** koordinoimana useasti Jyväskylässä järjestettyihin Homenokka turnauksiin. Näillä matkoilla joukkueen majoitus ja myös saunominen on hoitunut maksuttomasti Päijänteen rannalla sijaitsevalla eksoottisella kesämökillä. Syksyisten ja saunomisten majoitusten "yli kovan hintana" on ollut kelluvan laiturin vetäminen vahvojen ja vetreiden naisten voimin talveksi maalle, missä jäät eivät sitä sitten runtele. Kerran matkassa oli myös miesveteraanien joukkue, heille majapaikaksi oli varattu naapurin mökki. Tämän mökin "vuokra" hoidettiin tarjoamalla isäntä **Mikolle** ihan kohtuullinen määrä terästäettyjä virvoitusjuomia.

Naisveteraanit ovat syksyisin osallistuneet useasti Tampereella järjestettyyn Pirkka-turnaukseen. Järjestäjänä toimineen seuran pelaajat ovat puolestaan otelleet monta kertaa Tartossa.

Homenokka ja Pirkka-turnaus yhteistyö tuli ohjelmaan TUL:n Savon piirin kanssa toteutetun yhteistyön siivittämänä.

Vörkpallis täiskasvanute tegevus

Vörkpalli osas on ühistegevus olnud väga lai, pikaajaline ja valdavalt suunatud täiskasvanute harrastusspordi tasemele.

Päris algperioodil oli kaasatud ka noorsootegevus. Varkausi Tarmo 15-aastased poisid käisid maakonnas mängimas, kusjuures vastuvõtjaks oli tolleaegse Lenini-nimelise sovhoosi direktor **Hugo Ristmäe**. Selle piirkonna poisid käisid omakorda kaks korda Varkausis mängimas .

Harrastusvõrkpalli ühistegevuses on mängitud naerusui ja segavõistkondades. Tartumaa koostööpartner on selles ligi kolmkümmend aastat olnud Varkausi Harrastusspordiklubi. Tartus on sõprusvõistlused toimunud detsembrikuus. Sõprusvõistlustele on klubiliikmed reisinud koos Lähtele maadlusturniirile suunduvate noorte maadlejatega. Maakonna veteranmängijad on mitmeid kordi käinud vastukülaskäigul Varkausis. Kahjuks on kahetsusväärne koroonapandeemia sellesse tegevusse väikese katkestuse toonud, mis on loodetavasti ajutine.

Üürirahaks töö ja karastusjoogid

Naisveteranid on eelkõige maakonna spordiliidu töötaja **Kaie Sarapuu** koordineerimisel tihti osalenud Jyväskyläs korraldatavatel Homenokka-turniiridel. Neil reisidel on võistkonnal olnud võimalus tasuta ööbida ja saunas käia Päijänne kaldal asuvas eksootilises suvilas. Majutuse ja saunatamise „ülliköva hind“ on olnud vees hõljuva kai vedamine tugevate ja tragide naiste jõul talveks maale, kus jää seda kahjustada ei saa. Korra oli reisil ka meesveteranide võistkond, neile oli ööbimiskohaks naabri suvila. Selle suvila üüriga saadi hakkama nii, et peremees **Mikkole** toodi korralik kogus tugevdatud karastusjooke.

Naisveteranid on sügiseti tihti osalenud Tampere korraldataval Pirkka-turniiril. Korraldajaklubi mängijad on mitu korda käinud vastukülaskäigul Tartus.

Koostöö Homenokka- ja Pirkka-turniiriga tuli programmi TUL-i Savo piirkonnaga teostatud koostöö tiivustusel.

*Innostuneet ihmiset saavat aikaiseksi hedelmällistä ja kumppaakin tahoa hyödyntävää yhteistyötä. Lentopallon saralla tartolaisista tämän toiminnan yhtenä virittäjänä on toiminut hyvän Suomen kielen taidon omaava **Irma Saares**, kuvassa Irman kanssa Moskovasta lähtöisin oleva Varkaudessa pitkään asunut takavuosien huippupelaaja **Jevgeni Šumov**.*

*Innostunud inimesed saavad korda viljakat ja mõlemale poolele kasulikku koostööd. Võrkpallis on tartlaste seas tegevuse ühe süttajana tegutsenud hea soome keele oskusega **Irma Saares**, pildil Irma ja Moskvast pärinev Varkauses kaua aega elanud aastatetagune tippmängija **Jevgeni Šumov**.*

*Varkauden Kuntoliikunta seurassa **Ulla Saastamoinen** on vuosikausia paukauttanut kätensä yhteen ja tokaissut alkusyksystä seuran pelaajille: "nyt on niin, että katsokaa passien voimassa oleminen, joulukuussa sitten taas lähdetään Tartoon pelaamaan, humputtelemaan ja jouluostoksille!" Liikunta- ja urheiluseuroissa asioihin innostuneet ihmiset toimivat yhteistyön moottoreina.*

*Varkause Harrastusspordiklubis on **Ulla Saastamoinen** varassügisel aastakümneid käd kokku paugatanud ja klubi mängijatele sõnanud: „Nüüd on nii, et vaadake, et passid kehtiksid, detsembris siis läheme jälle Tartusse mängima, ringi vaatama ja jõuluoste tegema!“ Kehakultuuri- ja spordiseltsides tegutsevad asjast huvitatud inimesed koostöö mootoreina.*

Yhteenvetoa – miten turvataan yhteistyöhön jatkuvuus?

Suomalainen liikunta- ja urheilutoiminta on koko järjestäytyneen toimintakulttuurin ajan vankasti pohjautunut vapaaehtoiseen ja talkootyövetoiseen kansalaistoimintaan. Maassa on seurojen tueksi vuosien saatossa perustettu piirejä ja liittoja, joihin on palkattu lähinnä valtionapujen turvin työntekijöitä, joiden tärkeimpänä tehtävänä on ollut seurojen ja liikkujien toimintojen tukeminen.

Neuvostoliiton hajottua ja Viron uudelleen itsenäistymisen myötä myös virolainen liikunta- ja urheilutoiminta on kääntynyt entistä vahvemmin seura- ja lajitoimintoihin pohjautuvaksi toiminnaksi. Viroon, kuten myös Tarton maakuntaan on perustettu runsaasti uusia liikunta- ja urheiluseuroja.

Tarton maakunnassa kansainvälistä yhteistyötoimintaa on toteutettu suomalaisten, lähinnä savolaisten kanssa yli kolmekymmentä vuotta. Mielestäni tämä toiminta on vireyttänyt kummankin osapuolen toimijoita.

Maailma on jatkuvassa muutoksessa, naiset ja miehet vanhenevat ja organisaatiot ovat jatkuvassa muutosliikkeessä. Myös tietotekniikka on entistä enemmän vallannut alaa liikunta- ja urheilutoiminnoissa. Nähdäkseni nämä seikat ovat todella suuria uhkia hedelmällisen yhteistyön käytännön toteutukseen. Ja tämän päivän uhka on myös Korona pandemia!

Tietokoneen ruutuja tuijottamalla ei yhteistyö edisty

Menestyvä yhteistyö vaatii yhdessäoloa ja kohtaamisia nenätysten, arkisin klo 8-16 välillä tietokoneiden ruutuja tuijottamalla yhteistyövaihdon ihmisläheisiä virityksiä ei suuremmin syntyne? Yhteiskunnallisten avustusten turvin palkattujen työntekijöiden tärkeimpänä tehtävänä tulee jatkossakin olla laji- ja seuratoimintojen tukeminen sekä luottamushenkilöistä muodostuvan kansalaistoimintaverkoston vahvistaminen. Ei tarvita liittoja, alueorganisaatioita ja piirejä, jos vireästi toimivia seuroja ei ole.

Tämä tulisi ainakin kylmässä Pohjolassa muistaa. Valitettavasti Suomessa puhaltavat sellaiset kylmät tuulet, ettei seuroja suuremmin tarvitse palvella, eikä talkootyötoimijoita olla innoittamassa uusiin koitoksiin. Rohkenen toivoa virolaiset ystävämme eivät ota tässä asiassa suomalaisista mallia? Näkemykseni mukaan yksi tai pari ihmistä ei ole vireästi toimiva piiri tai liitto. Toiminnan syntymiseen tarvitaan vireästi toimiva verkosto!

Maakunnallisten alueorganisaatioiden voimana tulee jatkossakin olla toimintojen tukeminen, mitä toki kansainvälinen yhteistoiminta ei pomminvarmasti jarruta. Jatkossakin tulee olla siten, että annetaan **"kaikkien kukkien kukkia – verkostoidutaan, samaan sapluunaan ei väkipakolla väännetä"**.

Peräänkuulutan kansainväliseen yhteistoimintaan iloista tulevaisuutta ja pitkäkestoista jatkuvuutta!

Kokkuvõte – kuidas kindlustatakse koostöö jätkuvus?

Soome kehakultuuri- ja sporditegevus on kogu organiseerunud tegevuskultuuri jooksul vankumatult põhinenud vabatahtlikul ja talgutööna tehtaval kodanike tegevusel. Riigis on klubide toetuseks aastate jooksul asutatud piirkondlikke organisatsioone ja liituseid, kuhu on eelkõige riigitoetuste abil tööle võetud töötajaid, kelle tähtsaimaks ülesandeks on klubide ja sportlaste tegevuse toetamine.

Kui Nõukogude Liit lagunes ja Eesti taasiseseisvus, pöördus ka Eesti kehakultuuri- ja sporditegevus endisest tugevamini klubi- ja spordialategevusel põhinevaks tegevuseks. Eestisse, nagu ka Tartumaale on asutatud rohkesti uusi kehakultuuri- ja spordiklubisid.

Tartu maakonnas on rahvusvahelist koostööd soomlaste, eelkõige savolastega tehtud üle kolmekümne aasta. Minu arvates on see tegevus virgutanud kummagi poole inimeste aktiivsust.

Maailm on jätkuvas muutumises, naised ja mehed vananevad ning organisatsioonid on pidevas muutusfaasis. Ka infotehnika on endisest rohkem kehakultuuri- ja sporditegevuses kanda kinnitanud. Minu meelest on need tõigad tõesti suureks ohuks viljaka koostöö teostamisel. Ja selle päeva ohuks on ka koroonapandeemia!

Kansainvälisyys aikuistakin kasvattaa!

Arvuti ekraani põrnitsedes koostöö ei edene

Edukas koostöö nõuab koosolemist ja nina nina vastu kohtumisi, argipäeviti kella 8-16 vahel arvutiekraani põrnitsedes ei sünni vist märkimisväärselt koostöövahetuse inimsõbralikke algatusi? Ühiskondlike toetuste abil palgatud töötajate tähtsaimaks ülesandeks jääb tulevikuski spordiala- ja klubi tegevuse toetamine ja usaldusisikutest moodustuva kodanike tegevusvõrgustiku tugevdamine. Ei vajata liitunud, piirkondlikke organisatsioone ega piirkondi, kui aktiivselt toimivaid klubeid ei ole.

Seda tuleks just külmades Põhjas meele pidada. Kahjuks on Soomes puhumas sellised jahedad tuuled, et klubeid ei ole eriti vaja aidata, ning talgutöö tegijaid ei innustata uutele algatustele. Sõndan soovida, et Eesti sõbrad ei võtaks selles asjas soomlastest eeskujut. Minu nägemust mööda üks või paar inimest ei ole aktiivselt tegutsev piirkondlik organisatsioon või liit. Tegevuse sündimiseks vajatakse aktiivselt toimivat võrgustikku!

Maakondlike organisatsioonide tugevuseks peab edaspidigi olema tegevuste toetamine, mida rahvusvaheline ühistegevus kindlasti ei pidurda. Tulevikuski peab olema nii, et lastakse „**kõikidel lilledel õitseda – võrgustatakse, sama šablooni vägisi ei kasutata**“.

Kuulutan rahvusvahelisele ühistegevusele rõõmsat tulevikku ja pikaajalist jätku!

Varkaus 15.1.2022

HANNU KIMINKINEN
Hannu Kiminkinen

Vasemmal kuvassa on Jõudin peasekretär **Tarmo Volt**, **Hannu Kiminkinen**, Jõudin pikaajaline esimees **Helir-Valdor Seeder** ja Tartu maakonna spordilüüdisi tegevusjuht **Lembit Toru**. Tämän jo avistuksen ikääntymässä olevan johtajakaartin huolena on se, että "miten tiivis yhteistyömme tulevaisuudessakin jatkuisi, mistä tupsahtaisi uusia yhteistyöasioita innostuneita toimijoita?" Kuva on otettu Tallinnassa 11.12.2021 Jõudin 75-vuotisjuhlan yhteydessä, kuva Taavi Nagel.

Pildil vasakul Jõudi peasekretär **Tarmo Volt**, **Hannu Kiminkinen**, Jõudi pikaajaline esimees **Helir-Valdor Seeder** ja Tartumaa Spordiliidu tegevusdirektor **Lembit Toru**. Selle juba eaka staažiga juhtkonna hooleks on, „kuidas tihe koostöö tulevikuski jätkuks, kust ilmuks välja uusi ühistegevusest innostunud inimesi?“ Foto on tehtud Tallinnas 11.12.2021 Jõudi 75. aastapäeva tähistamisel, foto Taavi Nagel.

Kaiken takana on SEURATOIMINTA!

VAIHTOSOPIMUS

Eestin tasavallan Tartton maakunnan Tartton Maaurheiluliitto ja TUL:n Savon piiri Suomen tasavallasta sopivat tänään vuodelle 1992 yhteistyö- ja vaihto-ohjelman.

1. Urheiluyhteistyö ja joukkueiden vaihto vuonna 1992 tapahtuu 19.11.1990 allekirjoitetun yhteistyösopimuksen pohjalta. Lisäksi sovimme, että osa matkojen vastavierailuista toteutetaan toisen vuoden puolella.
2. Käytännön järjestelyjen onnistumisen takaamiseksi sovimme, että kilpailu- ja vierailukutsut on toimitettava kutsuttavan osapuolen toimistoon viimeistään kaksi kuukautta ennen suunniteltua vierailuajankohdtaa. Lisäksi sovimme, että joukkueen lähettävän osapuolen toimisto toimittaa kutsujalle osanottovarmistuksen nimilistoineen viimeistään kuukautta ennen vierailuajankohtaa.
3. Mikäli suunniteltu vaihto ei voi toteutua sovittuna aikana tai suunnitellussa muodossa: toimistojen välisissä neuvotteluissa etsitään vaihdolle uusi toteutumisaika ja -tapa.
4. Lisäksi sovimme, että yksittäisiä urheiluun liittyviä vaihtoja voidaan ottaa ohjelmaan mukaan: kummankin osapuolen seurojen ja urheilijoiden toiveiden mukaan.
5. Yhteisiin etuihin perustuen Eestin tasavallan Tartton Maaurheiluliitto ja TUL:n Savon piiri sopivat, että seuraavat vastavuoroiset vaihdot toteutetaan vuonna 1992:

1. TUL:N SAVON PIIRIN VIERAILUT TARTTON MAAKUNTAAN:
- 1.1. huhti-toukokuu tutustumismatka 20 henk
 * TUL:n piirien toiminnanjohtajat,
 koulutussihteerit
 * ei vastavierailua
- 1.2. 2.-6.1. lentopallon tutustumismatka 2 henk
 * Varkauden Työväen Naisvoimistelijat
 * vastavierailu kevät-kesä 1992, kohta 2.8.
- 1.3. 2.-6.1. nuorten pöytätennisturnaus 10 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu hoidettu syksyllä 1991
- 1.4. 26.-30.3. naisten lentopallo 15 henk
 * Varkauden Työväen Naisvoimistelijat
 * vastavierailu syksy 1992, kohta 2.15.
- 1.5. 26.-30.3. miesten kuntolentopallo 14 henk
 * Syvänniemen Nousu
 * vastavierailu syksy 1992, kohta 2.14.
- 1.6. 16.-20.4. Jaan Jaagon muistopainit 22 henk
 * piirin valmennusryhmä
 * vastavierailu Joroinen kesä 1993, kohta 2.23.
- 1.7. 16.-20.4. nyrkkeilyn neuvottelumatka 4 henk
 * TUL:n Hämeen piiri / TUL:n nyrkkeilyjaosto
 * ei vastavierailua
- 1.8. huhtikuu Viljandijärven juoksu 4 henk
 * Kuvansin Kuohu
 * vastavierailu elokuu 1992, kohta 2.12.
- 1.9. 30.4.-4.5. kulttuurivaihto 20 henk
 * piirin nuorisajaosto / Sorsakosken Teräs
 * näytelmä, musiikkia, bändi
 * vastavierailu 1993, kohta 2.22.
- 1.10. 7.-11.5. nuorten lentopalloturnaus 13 henk
 * Varkauden Tarmo A-pojat
 * vastavierailu syksy 1992, kohta 2.13.

- 1.11. 11.-15.6. veteraanimatka Latvian Valmieraan 35 henk
 * piirin veteraanijaosto
 * ei vastavierailua
- 1.12. lokakuu nuorten jalkapalloturnaus 25 henk
 * Mikkelin Kissat,
 * vastavierailu kesällä 1993, kohta 2.21.
- 1.13. kesä 1992 nuorten jalkapalloturnaus 20 henk
 * Latvian Valmiera / Joroisten Jyske
 * vastavierailu keväällä 1993, kohta 2.19.
- 1.14. syys-lokakuu nuorten jalkapallo 25 henk
 * Mikkelin Kissat ottelumatka Gruusian
 Tbilis
 * vastavierailu kesällä 1992, kohta 2.10.
- 1.15. lokakuu triathlon 5 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu kesällä 1993, kohta 2.20.
- 1.16. lokakuu naisten tutustumismatka 20 henk
 * piirin naisjaosto
 * ei vastavierailua
- 1.17. kevät 1993 poikapaini 10 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu syys-lokakuussa 1992, kohta 2.17.
- 1.18. talvi 1993 nuorten pöytätennis 10 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu syys-lokakuussa 1992, kohta 2.16.
- 1.19. lokakuu 1993 neuvottelumatka 3 henk
 * piirin johtajavaltuuskunta
 * vastavierailu lokakuu 1992, kohta 2.18.

2. TARTTON MAAURHEILULIITON VIERAILUT TUL:N SAVON PIIRIN ALUEELLE:

- 2.1. 1.1.-31.12. jalkapallon ottelumatka 1 henk
 * Sergei Leontjev pelaa Mikkelin Kissoissa
 * ei vastavierailua
- 2.2. 1.5.-15.9. yleisurheilun valmennusmatka 1 henk
 * Joroisten Jyskeen valmentajaksi Aimar Arula
 * ei vastavierailua
- 2.3. 1.8.1992-31.5.1993 naisten lentopallo 1 henk
 * Varkauden Työväen Naisvoimistelijat
 * joukkueeseen pelaaja Tarttosta
 * ei vastavierailua
- 2.4. 30.1.-2.2. kuntoliikuntamatka 4 henk
 * Sorsakosken Teräs
 * vastavierailu hoidettu syyskuussa 1991
- 2.5. maaliskuu yleisurheilu 3 henk
 * Leppävirran Urheilijat
 * vastavierailu hoidettu kesällä 1991
- 2.6. 13.-17.7. poikapainin valmennusleiri 16 henk
 * Sorsakosken Teräs
 * vastavierailu hoidettu kesällä 1991
- 2.7. 13.-17.7. yleisurheilun valmennusleiri 14 henk
 * Joroisten Jyske
 * vastavierailu hoidettu kesällä 1991
- 2.8. kesä 1992 lentopallon tutustumismatka 2 henk
 * Varkauden Työväen Naisvoimistelijat
 * vastavierailu 2.-6.1.1992, kohta 1.2.
- 2.9. heinäkuu nuorten jalkapallo 25 henk
 * Mikkelin Kissat
 * vastavierailu syksy hoidettu syksy 1991
- 2.10. heinäkuu nuorten jalkapallo 25henk
 * Mikkelin Kissojen vieraaksi Tarttolaisten
 hankkimana joukkue Gruusian Tbilisistä
 * vastavierailu syksy 1992, kohta 1.14.
- 2.11. elokuu triathlon joukkue 6 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu hoidettu 1991 lokakuussa
- 2.12. elokuu Joronjuoksu 4 henk
 * Kuvansin Kuohu
 * vastavierailu kevät 1992, kohta 1.8.
- 2.13. 10.-14.9. poikien lentopalloturnaus 13 henk
 * Varkauden Tarmo
 * vastavierailu kohta 7.-11.5.1992, kohta 1.10.

2.14.	10.-14.9. kuntolentopallo miehet * Syvänniemen Nousu * vastavierailu talvella 1992, kohta 1.5.	14 henk
2.15.	10.-14.9. naisten lentopallo * Varkauden Työväen Naisvoimistelijat * vastavierailu 26.-30.3.1992, kohta 1.4.	15 henk
2.16.	syyskuu nuorten pöytätennisturnaus * Varkauden Tarmo * vastavierailu v.1993, kohta 1.18.	10 henk
2.17.	lokakuu poikapainin piiriottelu * Savo-Tartto-Pihkova-Petroskoi * Varkauden Tarmo * vastavierailu talvella 1993, kohta 1.17.	10 henk
2.18.	lokakuu johtajavaltuuskunta * neuvotellaan ja allekirjoitetaan 1992 yhteistyösopimus * vastavierailu lokakuussa 1993, kohta 1.19.	3 henk
2.19.	1993 kesä jalkapallo nuoret * Joroisten Jyske * vastavierailu lokakuu 1992, kohta 1.13.	20 henk
2.20.	1993 kesä triathlon * Varkauden Tarmo * vastavierailu lokakuu 1992, kohta 1.15.	5 henk
2.21.	1993 kesä jalkapallo nuoret * Mikkelin Kissat * vastavierailu lokakuu 1992, kohta 1.12.	25 henk
2.22.	1993 kulttuurivaihto * piirin nuorisajaosto/Sorsakosken Teräs * vastavierailu 30.4.-4.5.1991, kohta 1.9.	20 henk
2.23.	kesä 1993 painin valmennusleiri * Joroinen * vastavierailu 16.-20.4.1992, kohta 1.6.	10 henk
2.24.	talvi 1992 jalkapallo * Rene Käsik testiin Suomeen * vastavierailu hoidettu joulukuussa 1991	2 henk
2.25.	kesä 1992 jalkapallo * Rene Käsik pelaamaan Suomeen * ei vastavierailua	1 henk

3. LISÄKSI PYRIMME TOTEUTTAMAAN URHEILUUN LIITTYVÄÄ VAIHTOA SEURAAVISSA TOIMINNOISSA:

- 3.1. Maantiepyöräily
- 3.2. Hiihto
- 3.3. Petangue
- 3.4. Naisten kuntolentopallo
- 3.5. Koululiikuntavaihto
- 3.6. Tennis
- 3.7. Pöytätennis
- 3.8. Nuorten yleisurheilu
- 3.9. Kuntoliikunta
- 3.10. Yhteistyö Latvian Valmieran kanssa
- 3.11. Tartton Maaurheiluliiton bingo-toiminnan käynnistäminen
- 3.12. Speedway

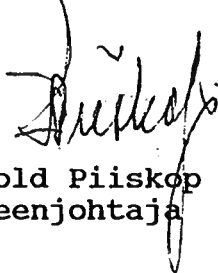
Tartto 28. päivänä lokakuuta 1991

Eestin tasavallan Tartton maakunnanhallitus

Robert Närskä
maaherra

Tartton Maaurheiluliitto

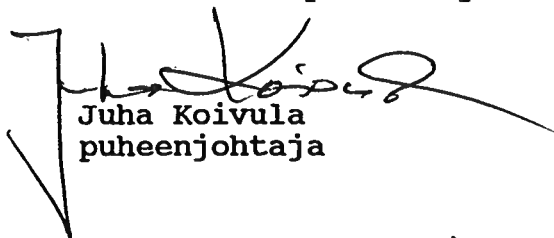

Arnold Piiskop
puheenjohtaja

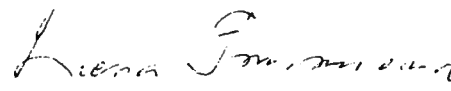

Lembit Toru
toiminnanjohtaja

TUL:n Savon piiri r.y.

Juha Koivula
puheenjohtaja

Leena Immonen
varapuheenjohtaja

Hannu Kiminkinen
toiminnanjohtaja

Yhteistyösopimus

Viron Tarton maakunnan urheiluliitto (Tartumaa Spordiliit), jota edustaa hallituksen puheenjohtaja Aivar Soop ja Suomesta Varkauden Urheiluseurat ry, edustajanaan järjestön hallituksen puheenjohtaja Hannu Kiminkinen ovat tänään allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen.

1. Todetaan sopimuksen pohjautuvan tiiviiseen yhteistyöhön, mikä on käynnistynyt jo vuonna 1989.
2. Sopimuksen tavoitteena on edistää ja monipuolistaa Tarton maakunnan ja Varkauden kaupungin alueen urheiluelämää ja siten tukea näiden alueiden kansanterveyttä, matkailua, taloutta, mainetta ja hyvinvoinnin edistämistä.
3. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä sekä nuorisotoiminnan, harrastus- ja kuntoliikunnan että kilpaurheilun edistämiseksi.
4. Sopimuspuolet antavat säännöllisesti ja oikea-aikaisesti puolin ja toisin tietoa järjestettävistä kilpailuista, valmennusleireistä, seminaareista ja muista tilaisuuksista, jotta toisen sopimuspuolen urheilijoilla, valmentajilla, virkailijoilla ja muilla kiinnostuneilla henkilöillä olisi mahdollisuus toivomuksesta niihin osallistua.
5. Sopimuspuolet edistävät ja tukevat pätevyytensä ja mahdollisuuksiensa puitteissa valtuuskuntien vaihtoa kaikkien tasojen ja ikäryhmien urheilu- ja liikuntatilaisuuksiin Tarton maakunnassa ja Varkauden kaupungissa.
6. Sopimuspuolet vaihtavat kokemuksia koskien urheiluinfrastruktuuri, organisaatioiden, markkinoinnin ja turismin kehityksestä.
7. Sopimuspuolet osallistuvat mahdollisuuksien rajoissa yhteisprojekteihin, jotka on kehitetty edesauttamaan sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
8. Sopimuspuolet käynnistävät yhteistyössä mahdollisten nuorisotoimintaan kohdentuvien EU-projektien suunnittelutyöt.
9. Sopimuspuolet vaihtavat tarpeen mukaan virallisia valtuuskuntia, jotka arvioivat yhteistyötä ja sopivat toimintasuunnista tuleville vuosille.
10. Sopimuspuolet vastaavat itse tämän sopimuksen täyttämisestä aiheutuneista omista kustannuksista kuitenkin siten, että tapauskohtaisesti vieraanvaraisuutta osoitetaan.
11. Sopimus on tehty ilman määräaikaa ja sitä uudistetaan esille nousevan tarpeen mukaan.
12. Osapuolilla on oikeus lopettaa sopimus yksipuolisesti ilmoittaen siitä toiselle sopimuspuolelle vähintään kuutta (6) kuukautta ennen suunniteltua lopettamista.
13. Sopimus on tehty kahtena kappaleena, viroksi ja suomeksi.

Elva 19.12.2019

Aivar Soop, puheenjohtaja
Tartumaa Spordiliit

Hannu Kiminkinen, puheenjohtaja
Varkauden Urheiluseurat ry

Tiivistetty CV liikunta- ja urheilutoimintojen osalta

Laaja-alaiset toimintani liikunnan ja urheilun saralla on kirjattu kiminkismäiseen tapaan aika pikkutarkasti CV-listaani, mikä on liitetty näiden muistelmien loppuun.

Tuli kuitenkin halu ja hinku kirjata tämän otsikon alle tiivistetyt tärkeimmät koitokseni, tämä on kirkastanut ajatukseni siitä, että varmaankin liian monessa olen ollut mukana. Mutta kyllähän olen toki paljon töitä tehnyt ja saanut aikaiseksi. Jokaisen järjestöotsikon alle olisi aika helposti kirjattavissa se, mitä olen saanut aikaiseksi? Ystäviäkin on vuosien saatossa paljon tullut ja myös joitain vihamiehiä? Monessa olen ollut töitä paiskivana ollut mukana, ei ole jäänyt pelkäksi kokouskahvien hörppäämiseksi ja kokousjakkaroiden kuluttamiseksi.

1960 maaliskuussa urheilu- ja seuratoiminnan aloitus
1965 alkaen järjestötoimija ja vielä jatkuu...
1979 alkaen todella yliaktiivista seuratoimintaa ja nekin jatkuu
1986 samanaikaisesti kolmen seuran toiminnanjohtaja
1986 – 2021 aktiivinen toimija TUL:n Savon piirissä, tj. 1986 – 2005
1986 – 2011 Varkauden Tarmon johtokunnassa, pj. 1995 – 2011
2012 – edelleen Varkauden Tarmon kunniapuheenjohtaja
1990 Varkauden Urheiluseurat ry:n perustaja, pj. 1990 – edelleen
1980 – 2013 TUL:n painijaoston johtotehtävissä, lajipäällikkö 1995 – 2013
1995 – 2016 TUL:n Painin Tuki ry:n sihteeri
2013 – 2020 TUL Järvi-Suomen puheenjohtaja
2013 – 2021 TUL:n Keski-Suomen piirin hallituksen jäsen
1992 alkaen ja edelleen (2025) Suomen Painiliiton alueellisissa ja valtakunnallisissa johtotehtävissä, töitä tehden, 2005 – 2013 tiedottaja ja tiedotuspäällikkö
1994 – 1998 Suomen Pöytätennisliiton alueellisissa ja valtakunnallisissa johtotehtävissä
1997 – 2013 Kansainvälisen Työväen Urheiluliiton CSIT:n johtotehtävissä, painikomission presidentti 2006 – 2013
2004 – 2019 alueellisten liikuntaneuvostojen jäsen
1990 – 2013 Kuopion Kuntoviikkojen aktiivitoimija
1997 – 2021 Pohjois-Savon liikunnan toiminnoissa aktiivisesti mukana
2017 – 2022 Keski-Suomen Liikunnan hallituksen jäsen
1989 – edelleen tiivistä yhteistyötä virolaisten organisaatioiden kanssa
1990 alkaen parikymmentä vuotta Venäjän Karjalan kanssa toteutetun urheiluvaihdon koordinaattori
2002 – 2006 Varkauden Jääurheiluseurojen puheenjohtaja ja taloudenhoitaja

Tietojen tarkentamisissa muistiani virkistäneet

Blomster Mauri TUL:n Lapin piiri
Flinkman Erkki Raidanlahti
Hekkala Osmo Haukiputaan Heitto
Huisman Jukka Keuruun Toverit
Huttunen Päivi Sorsakosken Teräs
Huuhka Sami Kuvansin Kuohu
Immonen Antti Warkis Varkaus
Itkonen Hannu Joensuu
Johansson Tomas Haparanda SKT
Kautto Risto Suolahden Urho

Kinnunen Kari-Pekka Kuvansin Kuuhu
Kuronen Janne Puurtilan Kisa-Pojat
Kokko Perttu Outokummun Vesa
Kontio Erkki Jyvässeudun Paini-Ässät
Koponen Pekka WP 35
Kovanen Risto Pohjois-Savon Liikunta
Kustasson Kaiu Pärnumaa Spordiliit
Lankinen Seppo Karihaaran Visa
Lehtme Mati Eesti Spordiselts Kalev
Lipsanen Heino Etelä-Savon Liikunta
Mustonen Aarne Varkaus Racing Team
Nieminen Jukka TUL:n Tampereen piiri
Niemistö Tapio Raidanlahti
Ojala Jaana Keski-suomalainen
Ojala Mika Yama-Arashi
Paasi Juhani Puurtilan Kisa-Pojat
Piippo Anna-Maija (petikaveri)
Pitkäjärvi Jorma Multibingo Oy
Peltonen Ritva Valmet Tourulan tehdas
Puttonen Antero Valmet Tourula ja Jyvässeudun Paini-Ässät
Pyrhönen Heikki Mikkelin Vauhti
Pöntinen Aki Puurtilan Kisa-Pojat
Raappana Jenni Vaajakoski (os. Kiminkinen)
Ruokonen Reijo Joensuu
Rintakumpu Juhani Vieskan Voima
Saar Ants Eestimaa Spordiliit Jõud
Saares Irma Tartumaa Spordiliit, tekstin kääntäjä
Sarapuu Kaie Tartumaa Spordiliit
Sipilä Tapio Muhoksen Voitto
Soop Aivar Tartumaa Spordiliit
Sorvoja Reijo Varkauden Tarmo
Tammert Aleksander Eesti Spordiselts Kalev
Toivanen Olli Mulribingo Oy
Tolonen Pate Kajaanin Kuuhu
Toru Lembit Tartumaa Spordiliit
Ukkola Pertti Koovee Tampere
Vartiainen Paavo Kuopion Kisa-Veikot
Vehviläinen Pertti Suomen Painiliitto
Viirimaa Hannu Joroisten Jyske
Virroja Urmas Hiiumaa Spordiliit
Volt Tarmo Eestimaa Spordiliit Jõud

Järjestötoimintoihin kohdentuva CV, 13.11.2025

Nimi: Kiminkinen Hannu Olavi
Syntymäaika: 20.7.1951
Syntymäpaikka: Saarijärvi
Ammatti: toimitusjohtaja, eläkeläinen

Liittynyt urheiluseuraan: maaliskuu 1960 Jyväskylän Nousu 1960 – 1967

Muut seurat: Jyvässeudun Paini-Ässät 64 – 69, 71 – 88, 2015 – 2021
(entinen Jyväskylän Työväen Painiseura)

Jyväskylän Toverit	1964
Jyväskylän Lohi	1965
Jyväskylän Seudun Palloseura	1962 – 1964
Hongikon Nuorisoseuran Urheilijat	1966
Suolahden Urho	1969 – 1970
Kajaanin Kuohu	1970
Jyväskylän Weikot	1986
Jyväskylän Pallokerho	1986
Varkauden Tarmo	1986 –
FC VARTP Varkaus	1992 – 1997
Varkauden Norpat	1994 – 1997
Kuopion Kuntoliikunta	1997 – 2003, 2010 – 2020
Varkaus Racing Team	1994 – 2015
Petosen Nallet (Kuopio)	1994 – 2004
Typpinarkoosi Kangaslampi ry	1998 – 2001
Warkauden Jalkapalloklubi – Warkaus JK	2000 – 2006, 2014 - 2020
WP 35 ry	2001 – 2015
Savon Suunta ry	2000 – 2002
WJK Juniorit ry	2002
WJK Varkaus ry	2017 – 2019
Maila & Pallo ry	2006
Disc Golf Varkaus ry	2010 – 2025
Varkauden Jousiampujat ry	2011 – 2018
Niinimäen Vauhti ry	2011 – 2017
Warkis Varkaus ry	2012 – 2014
Varkauden Tanssikerho Tankoojat ry	2014 - 2017
Warkauden Moottoripyöräurheilijat ry	2017 – 2024
Yama-Arashi ry	2018 – 2024
Warkauden Työväen Palloilijat ry	2018 – 2019
Keski-Savon Pateri ry	2022

Muut järjestöt: Jyväskylän Järvipelastajat ry 1971 – 1973
Tarmon Turvaksi Varkaus ry 1994 – 1995
Tarmon ja VarTP:n Turvaksi Varkaus ry 1996 – 1998
Kuohun ja Tarmon pöytät. kilpailutoimikunta 1992 – 2002
Tarmon ja WTP:n Turvaksi Varkaus ry 1999 – 2004
Tarmon ja Warkaus JK:n Turvaksi ry 2005 – 2014

	Fin5 suunnistusviikko / Savon Suunta	2000 – 2002
	Pieksämäen Pyrinnön Turvaksi ry	2003 – 2021
	Päiviönsaarelaiset ry	2004 – 2005
	Varkauden Jääpallon Pelaajayhdistys ry	2007
	Kehittämisyhdistys Mansikka ry (leader)	2011 – 2014, 2017 – 2025
	Varkauden Kauppatuoyhdistys ry	2013
	Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry	2013 – 2021
	Työväenjärjestöjen Oy	2014 – 2023
	Varkauden Jalkapallon Turvaksi ry	2015 – 2019
	Varkauden Erotuomarikerho ry	2023 – 2024
Alueelliset toiminnot:	Kuopion Kuntoviikkojen järjestelytoimikunta	1990 – 2003
	Varkauden Urheiluseurat ry	1990 –
	Varkauden Jääurheiluseurat ry	2002 – 2006
Maakunnalliset toiminnot:	TUL:n Keski-Suomen piiri ry	1984 – 1986 2013 – 2021
	TUL:n Savon piiri ry	1986 – 2021
	TUL ITÄ-SUOMI ry	1993
	TUL Järvi-Suomi ry	2013 – 2020
	Suomen Painiliitto / Itä-Suomi aluetmk	1992 – 2001
	Suomen Pöytätennisliitto / I-S aluetmk.	1994 – 1998
	Pohjois-Savon Liikunta ry	1997, 1999, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2014 – 2019, 2021
	Etelä-Savon Liikunta ry	1997 – 1998
	Kaakkois-Suomen Liikunta ry	1995 – 1997
	Pohjois-Savon Yleisurheilu ry	1998
	Keski-Savon Sampo	1998 – 1999
	Itä-Suomen läänin liikuntaneuvosto	2004 – 2009
	Itä-Suomen liikuntaneuvosto (Avi)	2010 – 2019
	Keski-Suomen Liikunta ry	2017 – 2022
Valtakunnalliset toimet:	Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry	1980 – 2013 2016 – 2022
	Suomen Painiliitto ry	1992 – 1999 2004 – 2013 2018 –
	Suomen Pöytätennisliitto ry	1994 – 1998
	TUL:n Painin Tuki ry	1995 – 2016 2018 – 2019
Kansainväliset järjestöt:	Kansainvälinen Työväen Urheiluliitto CSIT	1997 – 2013

Muut kuin urheiluun sekä liikuntaan liittyvät toimet ja harrastukset

- Ilmolan yksityistien toimikunnan puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 1985 – edelleen
- Jyväskylän Järvipelastajien Urtti -pelastusaluksen miehistön jäsen 1971 – 1973
- Valmet Oy Tourulan tehtaan ensiapuryhmän johtaja 1971 – 1975
- Valmet Oy Tourulan tehtaan urheilukerhon pesäpallon vastaava 1975 – 1982
- Liikuntajärjestöjen VAL ammattiosasto n:o 100 opintosihteeri 1996
- Liikuntajärjestöjen VAL ammattiosasto n:o 100 hallituksen jäsen 1996 – 2003
- Varkauden kaupungin Varkku-kumppanuushankkeen ohjausryhmän jäsen 2000 – 2007
- Varkauden Urheiluseurat ry:n YTYÄ-työllistämishankkeen johtaja 1999-2001
- Varkauden Urheiluseurat ry:n Är-yyt työllistää työllistämishankkeen johtaja 2002 – 2003
- Varkauden Urheiluseurat ry:n Är-yyt palvelee työllistämishankkeen johtaja v. 2004 – 2007
- Varkauden Urheiluseurat ry:n Är-yyt välittää työllistämishankkeen johtaja 2008 – 2010
- Varkauden Urheiluseurat ry:n Är-yyt Kimpassa työllistämishankkeen johtaja 2011 – 2012
- Varkauden seudun sosiaalisen työllistämisen aluetyöryhmän jäsen 2004 – 2005
- Kehittämishanke Varkauden aluekehityksen ja työvoimasaatavuuden edistämiseen ohjausryhmän jäsen 2001 – 2003
- Pohjois-Savon oppiva työllisyysstrategia SOMPA EU-hanke, asiantuntijaryhmän jäsen 2004 – 2005
- Varkauden seudun työllisyyden yhteistyöryhmän jäsen 2006 – 2009
- Varkauden seudun "Kaide-sosiaalisen työllistämisen palveluohjaushankkeen ohjausryhmän jäsen 2007 – 2009
- Päiviönsaarelaiset ry:n tilintarkastaja 2004 – 2005
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry hallituksen jäsen 2011, 2017 – 2020
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry hallituksen varapuheenjohtaja 2012 – 2014
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry hallituksen varajäsen 2022 – 2025
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry hallituksen tulevaisuus työryhmän jäsen 2012 – 2013
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry strategiatyöryhmän jäsen 2013 – 2014, 2018 – 2021
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry koordinaatiorahankkeen seurantaryhmän jäsen 2013
- Varkauden Kauppakatuyhdistys ry:n hallituksen jäsen 2013
- Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry:n varapuheenjohtaja 2013 – 2021
- Työväenjärjestöjen Oy:n hallituksen jäsen 2014 – 2024
- Varkauden Automiehet ry os. 030 toiminnantarkastaja 2015 – 2020
- Varkauden palkintoraadin esittelijä/sihteeri 1999 – 2017
- Varkauden järjestöstrategiatyöryhmän jäsen 2017 – 2018
- Pohjois-Savon järjestöyhteistyön Sakke kehittämisohjelman seudullisen ohjausryhmän jäsen 2017 – 2018

Omaehtoinen urheilutoiminta

Paini 1960-1963 Jyväskylän Nousu

- TUL:n Keski-Suomen piirin poikapainin piirinmestaruuksia ja mitalitiloja

Paini 1964-1969 ja 1971-1986 Jyvässeudun Paini-Ässät (silloinen JTPS)

- alle 18 v. poikapainin TUL:n mestari 1966
- TUL:n poikapainin pronssitila 2 kertaa
- alle 20 v. TUL:n pronssi 2 kertaa
- TUL:n liittouhlapainit 1969 nuorten 62 kg 3.
- alle 20 v. SM 7. (1966 tai 1967)
- alle 18 v. poikapainin TUL:n Keski-Suomen piirin mestaruuksia ja mitalisijoja
- miesten sarjoissa TUL:n Keski-Suomen piirin 2. ja 3. tiloja

- miesten TUL:n vapaapainin mestaruuskilpailuiden 4. ja 6.
- Suomen mestaruussarjassa / joukkuepainissa seuran edustaja sarjassa 68 kg
- Suomen mestaruussarjassa / joukkuepainissa SM 3. 1985
- kansallisten kilpailuiden palkintosijoja poikien, nuorten ja miesten sarjoissa

Paini Suolahden Urho 1969 – 1970

- seuran miesten SM-sarja joukkueen painija sarjassa 62 kg
- TUL:n Keski-Suomen piirin alle 20 v. ja miesten sarjoissa mitalisijoja (vapaa ja kreikkalais-roomalainen paini)
- kansallisten kilpailuiden palkintosijoja nuorten ja miesten sarjoissa

Paini Kajaanin Kuohu 1970

- kansallisten kilpailuiden palkintosijoja nuorten ja miesten sarjoissa

Hiihto

- alle 14-vuotiaana kilpailuharrastusta Jyväskylän Nousun edustajana

Jalkapallo

- alle 13-vuotiaana kilpailuharrastusta Jyväskylän Nousussa ja Jyväskylän Seudun Palloseurassa
- konkarijalkapallon harrastusta FC VARTP Varkaus ry:ssä 1992 – 1997

Pesäpallo

- alle 16-vuotiaana kilpailuharrastusta Jyväskylän Nousussa, Jyväskylän Tovereissa, Jyväskylän Lohessa ja Hongikon Nuorisoseuran Urheilijoissa
- poikien TUL:n Keski-Suomen piirin mitalisijoja

Toiminta seuroissa, piireissä ja liitoissa

Jyvässeudun Paini-Ässät (silloinen Jyväskylän Työväen Painiseura)

- nuorisosaaston taloudenhoitaja 1964 – 1968
- johtokunnan jäsen 1979 – 1981 ja 1987 – 1988
- sihteeri 1982
- taloudenhoitaja / toiminnanjohtaja 1983 – 1986
- poikapainin ohjaaja 1979 – 1984
- hallituksen jäsen 2015
- puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 2016 – 2021

Jyväskylän Pallokerho

- toiminnanjohtaja 1996

Jyväskylän Weikot

- toiminnanjohtaja 1996

Varkauden Tarmo

- painijaoston puheenjohtaja 1986 – 2006 ja 2009 – 2011
- painijaoston taloudenhoitaja 2007 – 2011
- poikapainin ohjaaja 1986 – 1987
- johtokunnan / hallituksen jäsen 1987 – 1994
- seuran puheenjohtaja 1995 – 2011

- pöytätennisjaoston jäsen 1992, 1995 ja 2004 – 2006
- pöytätennisjaoston puheenjohtaja 1993 – 1994 ja 1996 – 2003
- kunniapuheenjohtaja 2012 –

Varkaus Racing Team

- tilintarkastaja 1994 – 2015

Petosen Nallet (Kuopio)

- varatilintarkastaja 1994 – 2002
- tilintarkastaja 2003 – 2004

Varkauden Norpat ry

- puheenjohtaja 1994 – 1997

Typpinarkoosi Kangaslampi ry

- perustajajäsen 1998
- tilintarkastaja 1998 – 2001

Kuopion Kuntoliikunta ry

- sihteeri ja taloudenhoitaja 1997 – 2002
- puheenjohtaja 2003
- toiminnantarkastaja 2010 – 2020

Kuvansin Kuohun ja Varkauden Tarmon pöytätenniksen kilpailutoimikunta

- puheenjohtaja, sihteeri ja taloudenhoitaja 1992 – 1995
- puheenjohtaja 1995 – 1999
- puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 2000 – 2002

Tarmon Turvaksi Varkaus ry

- varapuheenjohtaja 1994 – 1995

Tarmon ja VarTP:n Turvaksi Varkaus ry

- hallituksen jäsen 1996 – 1998

Tarmon ja WTP Turvaksi Varkaus ry

- varapuheenjohtaja 1999 – 2000
- puheenjohtaja 2001 – 2004

Tarmon ja Warkaus JK:n Turvaksi ry

- puheenjohtaja 2005 – 2014

Warkauden Jalkapalloklubi – Warkaus JK ry

- tilintarkastaja 2000 – 2006
- varatilintarkastaja 2014 – 2020

WP 35 ry

- tilintarkastaja 2001 – 2015
- jääpallon nuorten MM-turnauksen järjestelytoimikunnan jäsen 2003 – 2004

WJK Juniorit ry

- hallituksen jäsen 2002

Maila & Pallo ry (Varkaus)

- tilintarkastaja 2006 – 2007

Pieksämäen Pyrinnön Turvaksi ry

- varapuheenjohtaja 2003 – 2021

Warkauden Jääpallon Pelaajayhdistys ry

- tilintarkastaja 2007

Disc Golf Varkaus ry

- toiminnantarkastaja 2010 –

Varkauden Jousiampujat ry

- toiminnantarkastaja 2011 – 2018

Niinimäen Vauhti ry

- varatoiminnantarkastaja 2011 – 2017

Warkis Varkaus ry

- Kiekkoa Kylille leader-hankkeen ohjausryhmän jäsen 2012 – 2014

Varkauden Tanssikerho Tankoojat ry

- toiminnantarkastaja 2014 – 2016

Varkauden Jalkapallon Turvaksi ry

- hallituksen sihteeri 2015 – 2019

Warkauden Moottoripyöräurheilijat ry

- toiminnantarkastaja 2017 – 2024

Yama-Arashi ry

- toiminnantarkastaja 2018 –

WJK Varkaus ry

- johtoryhmän jäsen 2018 – 2019

Warkauden Työväen Palloilijat ry

- varapuheenjohtaja 2018 – 2019

Keski-Savon Pateri ry

- selvitysmies 2022

Varkauden Erotuomarikerho ry

- selvitysmies 2023 – 2024

Varkauden urheiluseurojen yhteistyöryhmä (kaikkien kaupungin seurojen yhteenliittymä, yli liittorajojen)

- puheenjohtaja, sihteeri, taloudenhoitaja 1990 – 1992
- Varkauden asuntomessujen pysäköinninvalvonnan ja vartioinnin vastaava 1991
- puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 1993

Varkauden Urheiluseurat ry

- puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 1993 – 2003, 2025 –
- puheen-, projekti- ja toiminnanjohtaja 2004
- päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja 2005 – 2024

Varkauden Jääurheiluseurat ry

- puheenjohtaja ja taloudenhoitaja 2002 – 2006

Kuopion Kuntoviikkojen järjestelytoimikunta

(ammattiosastojen ja TUL seurojen yhteenliittymä)

- puheenjohtaja 1990 – 1992
- sihteeri ja taloudenhoitaja 1993 – 2002
- taloudenhoitaja 2003

Fin5 suunnistusviikko / Savon Suunta

- järjestelytoimikunnan ja johtoryhmän jäsen 2000 – 2002

TUL:n Keski-Suomen piiri ry

- painijaoston puheenjohtaja 1984 – 1986
- toimistontyöntekijä 1986
- piirin hallituksen jäsen 2013 – 2021
- piirin hallituksen työvaliokunnan jäsen 2017 – 2021
- vt. toiminnanjohtaja 1.4. – 30.5.2016
- vt. toiminnanjohtaja 1.8. – 10.12.2017

TUL:n Savon piiri ry

- toiminnanjohtaja 1.6.1986 - 2013 (virkavapaalla 1.1.2005 – 30.6.2013)
- kansainvälisestä toiminnasta vastaava 2005 – 2020
- piirin hallituksen yleisvarajäsen 2011 – 2014
- piirin hallituksen jäsen 2015 – 2021
- piirin hallituksen työvaliokunnan jäsen 2017 – 2019
- vt. toiminnanjohtaja 1.4. – 30.5.2016
- vt. toiminnanjohtaja 1.8. – 10.12.2017

TUL ITÄ-SUOMI ry

- lajipäällikkö 1993

TUL Järvi-Suomen aluetoiminta

- johtoryhmän puheenjohtaja 2013 – 2015

TUL Järvi-Suomi ry

- puheenjohtaja 8.12.2015 – 2020
- vt. aluevastaava 1.4. – 30.5.2016
- vt. aluevastaava 1.8. – 10.12.2017

Pohjois-Savon Liikunta ry

- sääntötyöryhmän jäsen 1997
- ehdollepanotoimikunnan jäsen 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2021
- hallituksen jäsen 2000 – 2003
- seuratoiminnan kehittämistyöryhmän jäsen 2011 – 2014
- hallituksen varapuheenjohtaja 2014 – 2019
- hallituksen työvaliokunnan jäsen 2014 – 2019

Etelä-Savon Liikunta ry

- sääntötyöryhmän jäsen 1997 – 1998

Kaakkois-Suomen Liikunta ry

- koulutusvaliokunnan jäsen 1995 – 1997

Pohjois-Savon Yleisurheilu ry

- varatilintarkastaja 1998

Keski-Savon Sampo

- puheenjohtaja ja painin SM-liigajoukkueen johtaja 1998
- puheenjohtaja 1998 – 1999

Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry

- Kisakeskuksen NUK poikapainileirien ohjaaja 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985
- Kisakeskuksen NUK poikapainileirin johtaja 1996, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 ja 2013
- TUL:n painijaoston tiedotusvaliokunnan puheenjohtaja 1982 – 1988
- liiton painijaoston tiedotuslehti Juntan päätoimittaja 1982 – 1986
- TUL:n liittojuhlapainien johtaja 1989
- TUL:n videokoulutusmateriaalin tuottaja 1982 – 1987
- TUL:n painijaoston lajipäällikkö 1995 – 2013
- TUL:n strategiavaliokunnan jäsen 2016 – 2018
- TUL:n strategiavaliokunnan varapuheenjohtaja 2019
- TUL:n kansainvälisen työryhmän jäsen 2016 – 2019
- TUL:n 100 v. juhluvuoden järjestelytoimikunnan jäsen 2016 – 2018
- TUL:n 100 v. juhluvuoden järjestelytoimikunnan varapuheenjohtaja 2019
- TUL:n 100 v. näyttelytyöryhmän puheenjohtaja 2017 – 2019
- TUL:n 100 v. aluetyöryhmän puheenjohtaja 2017 – 2019
- TUL:n lajitoiminnan valiokunnan jäsen 2019 – 2022

Suomen Painiliitto

- Itä-Suomen aluevastaava 1992 – 1993
- valtakunnallisen aluetyöryhmän jäsen 1992 – 1993
- Itä-Suomen aluesihtööri 1993 – 1994
- Itä-Suomen vt. aluepäällikkö 1995 ja 2000
- Itä-Suomen aluetoimikunnan tiedottaja 1996
- Itä-Suomen aluetoimikunnan jäsen ja tiedottaja 1997 – 2001
- Suomen Painiliiton koulutus- ja aluevaliokunnan jäsen 1995 – 1997
- Suomen Painiliiton järjestösääntötyöryhmän jäsen 1998 – 1999
- Suomen Painiliiton huomionosoitusvaliokunnan jäsen 2004
- Suomen Painiliiton huomionosoitusvaliokunnan sihteeri 2005

- Suomen Painiliiton tiedotus- ja huomionosoitusvaliokunnan sihteeri 2006 – 2013
- Suomen Painiliiton 100 v. juhlatyöryhmän sihteeri 2005 – 2006
- Suomen Painiliiton historiatyöryhmän puheenjohtaja 2005 – 2008
- Suomen Painiliiton tiedottaja 2005 – 2008
- Suomen Painiliiton tiedotuspäällikkö 2009 – 2013
- Suomen Painiliiton Molski-lehden ja Verkkolehti Niskalenkin toimitussihteeri 2006 – 2013
- 2008 Tampereen EM-painien järjestelytoimikunnan jäsen 2007 – 2008
- 2008 Tampereen EM-painien tiedottaja 2008
- 2009 Kouvolan veteraanien MM-painien tiedottaja
- 2010 sotilaiden MM-painien tiedottaja
- Painiliiton ja Suomen Olympiakomitean huippu-urheilun kehittämistyöryhmän jäsen 2009 – 2010
- Suomen Painiliiton Suomi Cup työryhmän jäsen 2009 – 2012
- Suomen Painiliiton Suomi Cup työryhmän puheenjohtaja 2013
- 2012 opiskelijoiden MM-painien tiedottaja
- Painiliiton järjestösääntötyöryhmän jäsen 2014 – 2015
- Painiliiton varainhankinta- ja huomionosoitusvaliokunnan jäsen 2015 – 2016
- Painiliiton Rantapainin vastaava 2018 –

Suomen Pöytätennisliitto

- Itä-Suomen aluevastaava 1994 – 1998
- liiton lajinlevitys- ja aluevaliokunnan jäsen 1994
- liiton lajinlevitys- ja aluevaliokunnan puheenjohtaja 1995
- liiton nuoriso- ja aluevaliokunnan jäsen 1996
- liiton nuorisovaliokunnan aluetyöryhmän puheenjohtaja 1997 – 1998

TUL:n Painin Tuki ry (valtakunnallinen organisaatio)

- sihteeri ja taloudenhoitaja 1995 – 2015
- kotisivujen ylläpidosta vastaava 2018 – 2020

Kansainvälinen Työväen Urheiluliitto CSIT

- liiton painimestaruuskilpailuiden järjestämisen aloitteentekijä 1997
- TUL:n painijaoston edustaja painikomission kokouksissa 1998, 2000, 2002, 2003, 2005
- painikomission jäsen 2002 – 2005
- painikomission puheenjohtaja / presidentti 2006 – 2013

Keski-Suomen Liikunta ry

- hallituksen jäsen 2017 – 2022

Rautavaaran kurssi- ja leirikeskussäätiö

- hallintoneuvoston jäsen 2018 – 2020

Kirjallinen työ

- Jyväskylän Työväen Painiseuran Paini-Ässä lehden päätoimittaja 1980 -1986
- Keskisuomalaisen painiavustaja 1983 -1986
- Radio Jyväskylän painiavustaja 1985 - 1986
- TUL:n painijaoston tiedotuslehti Juntan päätoimittaja 1982 - 1986
- urheiluaiheisia kirjoituksia lehtiin:
 - Keskisuomalainen Jyväskylä
 - Demari

- Kansan Uutiset
- Vastin Jyväskylä
- Valpas Kuopio
- Vapaus Mikkeli
- Kansan Sana Kuopio
- Warkauden Lehti Varkaus
- TUL Lehti
- TUL Aviisi
- Suomen Tietotoimisto STT
- Suomen Pöytätennislehti
- Suomen Painiliiton Molski-lehti
- Suomen Painiliiton Verkkolehti Niskalenkki
- useiden seuralehtien päätoimittaja

Muu urheilua ja liikuntaa edistävä toiminta

Työhön ja harrastuksiin on vuodesta 1989 alkaen kuulunut erittäin vilkkaan kansainvälisen urheilu- ja liikuntavaihdon organisointi ja toteutus Viron ja Venäjän urheiluorganisaatioiden kanssa (satoja urheiluvaihtoja).

Varkautelaisten urheiluseurojen yhteistoiminnan kehittäjä.

Toteuttanut ja ideoinut järjestöihin kohdistuvaa työllistämistoimintaa.

Vuosien saatossa työllistänyt ja ollut esimiehenä n. 1800 seuroihin sekä muihin liikuntajärjestöihin työllistyneelle henkilölle, noin 30 henkilölle oppisopimuksen turvin uusi ammatti.

Ollut suurella panoksella mukana bingo-toiminnan kehittämisessä ja johtotehtävissä.

Savon Sanomien kultamitaliraadin jäsen 1986 – 2017

Kunnia- ja ansiomerkit sekä kunniajäsenyydet

- 1983 Jyväskylän Työväen Painiseuran hopeinen ansiomerkki
- 1986 Jyväskylän Työväen Painiseuran kultainen ansiomerkki
- 1992 Venäjän Karjalan tasavallan ministerineuvoston kunniakirja
- 1993 Jaan Jaagon muistopatsas, Viron Luunian Jaan Jaago painiseuralta
- 1996 TUL:n kultainen seuratyön ansiomerkki
- 1997 TUL:n Savon piirin kultainen ansiomerkki
- 1998 Eestin Kalevin kunniaplaketti
- 1999 Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun ansioristi
- 1999 Vantaa Painicupin pronssinen kunniaplaketti
- 2000 TUL:n Savon piirin 50-vuotiskunniaplaketti
- 2000 Venäjän federaation urheilukomitean kunniakirja (myönnetty Moskovassa 26.10.1999)
- 2001 Pohjois-Savon Liikunta ry kultainen ansiomerkki
- 2001 TUL:n kultainen ansiomerkki
- 2001 Varkauden Urheiluseurat ry:n kultainen ansiomerkki n:o 1
- 2001 Venäjän federaation korkein urheilun ja fyysisen kulttuurin ansioristi (myönnetty Moskovassa, saadun tiedon mukaan ensimmäinen ulkomaille luovutettu!)
- 2001 Eestin Maaurheiluliitto Jöudin kunniaplaketti
- 2001 Tarton maakunnan urheiluliiton (Tartu Maaspordiliit) kunniaplaketti

- 2005 Suomen Painiliiton nimeämänä vuoden suomalainen painitiedottaja
- 2006 Suomen Painiliiton kultainen ansiomerkki
- 2006 Eestin Maaurheiluliitto Jõudin 60 v. juhlavuoden kunniaplaketti
- 2008 Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun kultainen ansioristi
- 2008 vuoden työllistäjän palkinto, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry
- 2008 Israelin Hapoelin hopeaplaketti
- 2009 Viron Tarton maakunnan maaherran kunniakirja
- 2009 Viron Luunian painiseuran (MK Jaan) kunniakirja
- 2010 Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n kultainen ansiomerkki
- 2010 Venäjän Karjalan tasavallan nuoriso-, urheilu- ja matkailukomitean kunniakirja
- 2010 kansainvälisen Sotilasurheiluliiton CISM:n kunniakirja
- 2010 TUL:n Savon piirin 60-vuotiskunniaplaketti
- 2011 Venäjän Karjalan tasavallan nuoriso-, urheilu- ja matkailukomitean kunniakirja
- 2011 Venäjän Karjalan Kontupohjan kaupungin kunniakirja
- 2011 Viron Tarton maakunnan urheiluliiton (Tartumaa Spordiliit) kunniakirja
- 2011 Varkauden Tarmo ry:n kultainen ansiomerkki
- 2011 Suomen Urheilumuseosäätiö, Olympiastadionin pronssiplaketti
- 2011 Suomen Painiliiton Karhupatsas
- 2012 Varkauden Tarmon ry:n kunniapuheenjohtajuus
- 2012 Suomen Painiliitto ry:n kultainen reliefi
- 2013 TUL:n Keski-Suomen piirin kultainen ansiomerkki
- 2013 Kansainvälisen Työväen Urheiluliiton CSIT:n hopeinen ansiomerkki
- 2015 Pohjois-Savon Liikunta ry:n kunniakilpi
- 2015 Suomen urheiluhistoriallisen seuran kunniakirja
- 2016 Viron Pärnun maakunnan urheiluliiton 25 v. juhlavuoden kunnialautanen
- 2018 Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n TUL:n Malja
- 2018 Viron Audrun urheiluyhdistyksen kunniaplaketti
- 2019 Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n 100-vuotisjuhlamitali
- 2019 TUL:n Keski-Suomen piirin 100-vuotisjuhlavuoden kunniaplaketti
- 2019 TUL Järvi-Suomi ry:n kultainen ansiomerkki
- 2019 Keski-Suomen Liikunta ry:n kultainen ansiomerkki
- 2020 Joroisten Jyske ry:n 90-vuotiskunniaplaketti
- 2020 nimitys Varkauden Urheilun ja Liikunnan Kunniagalleriaan
- 2021 Keski-Suomen Liikunta ry:n Metso nro 61

Pöytäviirit

1991 TUL:n viiden piirin Urheilujuhla (Kotka)
 Eesti Maaspordi Liit Jõud, Viro
 Eesti Spordiselts Kalev, Viro
 Enson Pallo ry
 Eskilstuna Gymnastik och Atletklubb, Ruotsi
 Etelä-Savon Liikunta ry
 Harjurannan Kyläyhdistys ry
 Haukiputaan Heitto ry
 Helsingin Haka ry
 Joroisten Jyske ry
 Joroisten kunta
 Jyväseudun Paini-Ässät ry
 Kansantalojen Liitto ry
 Kartanogolf ry

Keski-Savon Pateri ry
Keski-Suomen Liikunta ry
Kotkan Voima-Veikot ry
Kuopion Elo (Männistön Elo ry)
Kuopion Hiihtäjät ry
Kuopion Kisa-Veikot ry
Kuopion Kuntoliikunta ry
Kuvansin Kuohu ry
Mikkelin Vauhti ry
Nokian Pyry ry
Outokummun Vesa ry
Petosen Nallet ry, Kuopio
Petroskoin kaupunki, Venäjä
Pieksämäen Seudun Liikunta ry
Pohjois-Savon Liikunta ry
Ranskan FSGT
Rüsselsheimin kaupunki, Saksa
Savon Suunta ry
Sorsakosken Teräs ry
STS Pankki
Suomen Liikunta ja Urheilu ry
Suolahden Urho ry
Suomen Painiliitto ry
Suomen Palloliiton Itä-Suomen piiri ry
Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry
Tampereen Painiseura ry
Tarton maakunnan urheiluliitto (Tartumaa Spordiliit), Viro
TUL Järvi-Suomi ry
TUL:n Karjalan piiri ry
TUL:n Keski-Suomen piiri ry
TUL:n Painin Tuki ry
TUL:n Saimaan piiri ry
TUL:n Savon piiri ry
Työväen Sivistysliitto TSL ry
Vaajakosken Kuohu ry
Vantaan TUL:n seurojen tuki ry
Varkauden Erotuomarikerho ry
Varkauden kaupungin liikuntatoimi
Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry
Varkauden Kenttä-Veikot ry
Varkauden Kuntoliikunta ry
Varkauden Tarmo ry
Varkauden Urheiluautoilijat ry
Varkauden Urheiluratsastajat ry
Viron Painiliitto, Viro
Voikkaan Viesti ry
Warkauden Jalkapalloklubi – Warkaus JK ry
Warkauden Lehti
Warkauden Työväen Palloilijat ry
Warkauden Urheilijat ry

Warkis Varkaus ry
WJK Juniorit ry
WP 35 ry

Voimassa olevat jäsenyydet (5.11.2025)

Autoliitto ry
Jyväskylän Järvipelastajat ry
Kehittämisyhdistys Mansikka ry
Pärnun Suomi-Seura
Suomen Painiveteraanikerho ry
Suomen Urheiluhistoriallinen seura ry
TUL:n Painin Tuki ry
Varkauden Tarmo ry
Varkauden Työväenyhdistys ry (sd, vapaajäsen)

Aikaisempia jäsenyyksiä

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Jyväskylän Nousu
Jyväskylän Lohi
Jyväskylän Toverit
Jyväskylän Seudun Palloseura
Hongikon Nuorisoseuran Urheilijat
Jyväskylän Pallokerho
Jyväskylän Weikot
Jyvässeudun Paini-Ässät ry
Jyväskylän Työväenyhdistys ry (sd)
Kuopion Kuntoliikunta ry
Kuopion Urheilutoimittajien Kerho ry
Suolahden Urho
Kajaanin Kuohu
WJK Varkaus ry
Äänekosken Huima
Varkauden Kauppatuyhdistys ry
Varkauden kehittämisyhdistys Potkuri ry

*Järjestötoimien ohessa on myös
suku aavistuksen kasvanut.
Vasemmalla vuonna 2017 Jenna,
Jenni, Elmo, Toni, Onni, Nooa
ja pappa Hannu.*

Järjestökone Kiminkinen

Teksti: Juhani Rintakumpu

Kuva: Rauno Ylönen

Rehellinen mies Varkaudesta eli Hannu Kiminkinen häkellyttää ansioluettelollaan eli CV:ään. Painin ja monen muun toiminnan aktivisti omaa 13-sivuisen ansioluettelon. Vastaavaan tuskin moni pystyy.

Eivätkähän nuo sanat ole teoriaa, vaan niiden takana on seitsemänkymppisellä Kiminkisellä raakaa työtä, intohimoa ja taitoa tekemiseen sekä uskoa urheiluun.

Ensi kipinä Työväentalolta

Saarijärvellä syntynyt ja alle kouluikäisenä Jyväskylään muuttanut Kiminkinen omaa painin lisäksi vahvan taustan Työväen Urheiluliiton (TUL) eri riennoissa. Työläisperheen poika asui muutaman sadan metrin päässä Työväentalolta, jossa harjoitteli Jyväskylän Nousun painijoita.

"Melkoinen sattuma se oli, että juuri paini valikoitui ykköslajiksi, vaikka monenlaista muutakin kokeilin", tarinoi Kiminkinen, joka aloitti painin 9-vuotiaana.

Vaikka aluksi Kiminkistä vietiin matolla kuin kukkakeppiä, kehkeytyi nuorukaisesta harjoittelun myötä poikien ja nuorten sarjoissa TUL:n parhaimmistoa. Poikames-taruus tuli kuitattua 1966.

Seura vaihtui Jyväskylän Työväen Painiseuraan, josta Kauko Jaatisen valmennuksessa ja myöhemmin Kiminkisen hallinnoimana kehittyi TUL:n junioripainin ykköseura.

Eikähän Kiminkinenkään lyönyt tossuja ensimmäisenä tiskiä miehen ikään vartuttuaan. Pai-

nipa hän muun muassa Suolahden Urhon tiimissä joukkueiden SM-sarjassa.

13-vuotiaana rahastonhoitaja

Vain 13-vuotiaana Hannu Kiminkinen osoitti taipumusta myös yhteiseen vastuun kanton. JTPS:ssä hän sai jo tuolloin pestin muun muassa nuorisajaoton rahastonhoitajana. Heti rippikouluikäisenä Kiminkinen pestautui myös työelämäänsä, ja Valmetin tehtaalla vierähti 16 vuotta, pääosin työn opastajana.

Vähitellen moninaiset järjestötehtävät johdattivat Hannu Kiminkisen TUL:n palkkatöihin. Hän oli aluksi Keski-Suomessa kolmen seuran toiminnanjohtaja ja piirin tehtävissä.

Vuonna 1986 alkoi päätoiminen ura TUL:n Savon piirin toiminnanjohtajana, mikä tiesi muuttoa Varkauteen. Tässä pestissä vierähti 17 vuotta, ja Kiminkinen oli leipätyön ohessa aktiivinen myös painirintamalla.

Varkaudessa Kiminkinen ideoi valtakunnallisestikin ainutlaatuisen urheiluseurojen työllistämishankkeen. Varkauden Urheiluseurat ry:n toimitusjohtajana hän on ollut osaltaan tarjoamassa töitä noin 1800:lle ihmiselle. Suurimmiin hankerahoitteisia töitä paitsi yhtä aikaa toista sataa henkeä.

Yhteistyön yhdysmies

Painin historia kertoo, miten TUL:n ja Painiliiton suhteet olivat

pitkään tulehtuneet. Kiminkinen muistelee, kuinka painijat kävivät oman liiton painiseurojen kisoissa, mutta keskinäinen yhteistyö oli olematonta.

"Omat juureni ovat TUL:n puolella, ja toimin pitkään myös liiton lajipäällikkönä."

Hannu Kiminkinen oli keskeisessä roolissa, kun Painiliiton ja TUL:n lähentyminen tapahtui. Kiminkinen toteaa, että todellinen raja-aitojen kaatuminen tapahtui vasta 2000-luvun taitteessa.

"Joukossa oli tietysti myös niitä, jotka potkivat kehitystä vastaan. Vähitellen nämä äänet ovat kuitenkin vaijennet."

Hannu Kiminkinen on toiminnan mies. Viimeiset soraäänit hiljenivät, kun Kiminkinen oli keskeisenä henkilönä luomassa ja tekemässä Painiliiton 100-vuotisjuhlaa. Myöhemmin miehelle siunaantui monia tehtäviä Painiliitossa, muun muassa oto-tiedotuspäällikkönä.

Mutta mikä panee miehen toimimaan paljolti talkooperiaatteella vuosikymmenestä toiseen?

"Onhan tämä yhden sortin hulluutta. Se motivoi, kun saa jotakin aikaiseksi. En halua roikkua järjestöissä johonkin kuulumisen vuoksi, vaan pitää olla valmis myös tekemään."

Joukkuepainit takaisin, lisenssihinnat uusiksi

Hannu Kiminkinen on aidosti huolissaan painin harrastajamäärän laskusta. Erityisesti seniori-ikäiset ovat huippuja lukuunottamatta lähes kadonneet. Kiminkisen

mielestä kova kansallinen kilpailu edustuspaikoista on aikaisempaa vähäisempää.

"Eri ikäryhmille tulisi kehittää joukkuekilpailuja. Tällöin saataisiin nekin jatkamaan pitempään, jotka eivät ole ehdottomia huipuja. Tarvitaan menestyjien lisäksi myös hyviä harjoitusvastustajia.

Nykyinen lisenssijärjestelmä saa Kiminkiseltä kritiikkiä. Se on liian kallis sellaisille kansallisen tason senioripainijoille, jotka tähtäävät lähinnä vain SM-molskille.

"Pitäisi olla mahdollisuus ostaa kilpailukohtainen lisenssi niille, jotka kilpailevat vain muutaman kisan vuodessa."

Kolmantena asiana Kiminkinen muistuttaa, että todellinen pohjatyö tehdään seuroissa. Niinpä

Painiliitolta tarvitaan erityistä panostusta seuravalmentajiin ja johtajiin.

Rantapaini viimeinen projekti?

Tällä hetkellä Hannu Kiminkisen ajatukset ovat rantapainissa, sillä hän vetää tämän Suomessa uuden lajin projektia. Maailmalla laji on joissakin maissa erittäin suosittua, ja siinä kisataan MM- ja EM-tasolla.

"Korona on nyt hankaloittanut rantapainin levittämistä, mutta kesällä Helsingissä kisattiin jo hieno turnaus, jossa oli mukana noin 130 painijaa."

Kiminkinen on kuullut viestejä kansainvälisen Painiliiton huipulta.

Siellä ollaan rantapainia tuomassa olympiakisoihin. Ensi vaiheessa rantapaini käynnistyisi naisten lajina, mutta suunnitelmat ovat auki.

Todettakoon, että Kiminkinen on ollut aktiivinen myös kansainvälisesti, ja erityisesti suhteet Venäjän Karjalaan sekä Viroon ovat olleet uusia avauksia. Samoin mies on työskennellyt Kansainvälisen Työväen Urheiluliiton CSIT:n painin presidenttinä.

Mitäpä seuraavaksi?

"Eiköhän tämä rantapainiprojekti riitä. Katsotaan nyt. Pitäisi päästä eläkkeellekin", tuumii rehellinen mies Varkaudesta.

Monien urheilumenojensa vastapainoksi Hannu Kiminkinen rentoutuu Korpilahden kesäasunnolla. Veneily on kuulunut Kiminkisen harrastuksiin jo nuoresta lähtien.

Keskisuomalaisen työläisperheen kasvatista Järjestökoneeksi!

Hannu Olavi Kiminkinen
s. 20.7.1951 Saarijärvi